

TÜM ESERLERİ

SEYYİD EBU'L-ÂLÂ

MEVDÛDÎ

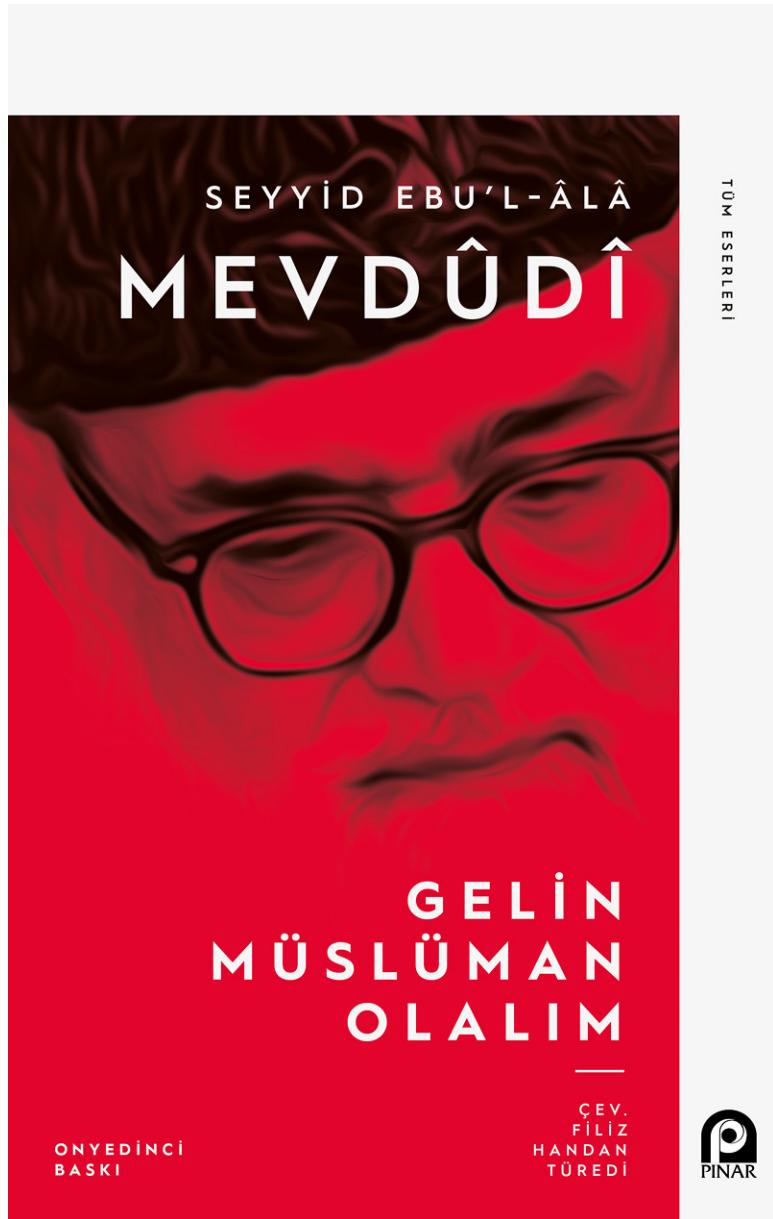

GELİN
MÜSLÜMAN
OLALIM

ONYEDİNCİ
BASKI

ÇEV.
FİLİZ
HANDAN
TÜREDİ

TÜM ESERLERİ

EBU'L ÂLÂ EL-MEVDUDÎ
Gelin Müslüman Olalım
ÇEVİREN *Filiz Handan Türedi*

EBU'L-ÂLÂ EL-MEVDUDÎ 25 Eylül 1903 yılında Pakistan'ın Haydarabad Dekran bölgesinde doğdu. Hint Yarımadası'nın büyük âlim yetiştiren ailelerinden birine mensup olan Mevdudi'nin babası, çocuğunu İngiliz eğitiminden uzak özel bir eğitimle yetiştirdi. Özel öğretmenlerden aldığı derslerle yetişen Mevdudi; iyi derecede İngilizce, Arapça ve Farsça öğrendi. 1920'de babasının vefatı üzerine çalışma hayatına atıldı ve on yedi yaşında iken Hint kıtası Müslümanlarının büyük ilgi ile izlediği *el-Camiyat* gazetesinin yazı işleri müdürlüğünne getirildi. Daha sonra *Tercüman'ul Kur'an* adıyla bir gazete çıkarmaya başladı. 1941 yılında Cemaat-i İslâmî'yi kurdu ve 1976 yılına kadar bu teşkilatın liderliğini sürdürdü. Mevdudi; fıkıh, ekonomi, siyaset, tarih, siyer, sosyoloji, kültür tarihi ve Kur'an ilimleriyle ilgili önemli eserler yazdı ve bu eserleri dünyanın neredeyse bütün dillerine çevrildi. Çağdaş İslâm düşüncesinin sembol şahsiyetleri arasından yer alan Mevdudi, 22 Eylül 1979'da vefat etti. Mevdudi hemen hemen tüm eserleri Türkçe'ye çevrilen ender yazarlardandır. Bu eserlerinden bazıları şunlardır: *Kur'an'a Göre Dört Terim, Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber'in Hayatı, Hilafet ve Sultanat, İslâm'da Hükümet, Hitabeler, Tefhimü'l- Kur'an, İslâmî Kavramlar ve İslâm'da İhya Hareketleri.*

Pınar Yayınları

Alemdar Mah. Çatalçeşme Sok. Defne Han

No: 27/15 Cağaloğlu-İstanbul

Tel: 0212 520 98 90 Fax: 0212 527 06 77

bilgi@pinaryayinlari.com

www.pinaryayinlari.com

Yayinevi Sertifika No: 22787

Gelin Müslüman Olalım

Ebu'l-alâ el-Mevdûdi

Çeviren: Filiz Handan Türedi

Copyright 2015 © Pınar Yayınları

Isbn 978-975-352-587-9

Pınar Yayınları • 65

Çağdaş İslâm Düşüncesi: 2

17. Baskı Aralık 2020, İstanbul

KAPAK Tekin Öztürk

SAYFA DÜZENİ Deniz Tugay

BASKI Step Ajans

Demirkapı, Bosna Cad. No:11 Bağcılar/Istanbul

Tel: 0212 446 8846

Matbaa Sertifika No: 12266

EBU'L ÂLÂ EL-MEVDUDÎ

Gelin Müslüman Olalım

ÇEVİREN *Filiz Handan Türedi*

SUNUŞ

HÜRREM MURAD

Ebu'l Âlâ El-Mevdudi'nin *Gelin Müslüman Olalım*, adlı eseri sıradan bir kitap değildir. Alışilmiş ve yalın gerçekleri, sıradan insanlara günlük yaşamda kullanılan basit kelimelerle açıklayan bazı kitapları onun üst seviyeli kitaplarından daha fazla etkili olmuştur. Bu kitapları pek çok insanın kalbini harekete geçirmiş ve onların hayatını yaratana teslimiyet yoluna çevirmiştir. Eminim ki Allah'ın birliğine benim gibi onun yazılarından ilham alarak katılmış pek çok kişi bu kanaatimi paylaşacaktır. Çünkü, insanları İslâmî şuur sahibi kılan yazılarını ve toplantılarını kimse unutamaz.

Mevdudi'nin yazılarına degenip kendi hikâyesini anlatmaya başlayan biriyle karşılaştığım zaman hâlâ diğerlerini gölgede bırakan çalışması *Gelin Müslüman Olalım*'ı hatırlıyorum. Onu kırk yıldır devamlı okuduğumu ve her okuyuşumda hâlâ taze ve ilham verici bulduğumu itiraf etmek bu kitaba karşı duyduğum minnettarlığı ifade etmek için en iyi yoldur. Bugün bile kendimi *Gelin Müslüman Olalım*'daki fikirleri sanki bana aitermiş gibi en ufak bir sıkıntı çekmeden konuşup yazabiliyorum.

Bu kitap nasıl meydana geldi? Kitabın önsözünde Mevdudi'nin de açıkladığı gibi şimdi Hindistan, Pencap sınırları içinde kalan Pathankot yakınlarındaki Darü'l İslâm'a 16 Mart 1938'de göç eder etmez çevredeki köylüleri Cuma namazı için toplamaya başladı. Her konuşmasında oradakilere hakiki buyruğu, temel öğretileri ve İslâm'ın ruhunu açıklamaya çalıştı. Bu konuşmalar *Gelin Müslüman Olalım* adı altında toplandı ve basıldı.

İlk basım yılı 1940'tan beri çok sayıda ve çeşitli dillerde basıldı. *İmanın Hakikati*, *İslâm'ın Hakikati*, *Namazın ve Orucun Hakikati*, *Zekâtın Hakikati*, *Haccın Hakikati*, *Cihadın Hakikati* adları altında altı ayrı kitapçık halinde çok tutulan bir seri oluşturuldu. 1950'lerin başından beri Bengal, Hint, Tamil, Malayam, Guçerat, Telgu, Sind, Peştu dillerine ve pek çok yerel dile çevrilerek basıldı. İngilizce çevirisi otuz beş yıl sonra *İslâm'ın Temelleri* adı altında yayınlandı (İslâmic

Publications, Lahore, 1975). Bütün bu değişik şekil ve dillerde sayısız basımı yapıldı ve hâlâ basılmaktadır. Pek çok organizasyon, hatta şahıslar bu kitapçıları basıp toplu dağıtımını yaptılar. Yine de ona duyulan ihtiyaç tazeliğini korumakta ve talep devam etmektedir.

Mevdudi'nin çağdaş İslâm dünyasına etkisi, kitaplarının çok satılmasıyla ölçülmemelidir. Günümüz Müslüman yazarlarından herhangi birinin böylesine geniş bir okuyucu kitlesine sahip olduğu ve böylesine istekle okunduğunu söyleyemeyiz fakat asıl önemli olan onun okuyucularının zihinlerinde ve yaşamlarında silinmez izler bırakan samimi, ikna edici ve tutkulu ifade şeklidir. Bu yüzden onun etkisinin asıl ölçüsü ondan ilham alarak hayatlarını anlamlı bağlılıkla imana, Allah'a, Peygamberi'ne yönelsmiş yeni nesil erkek ve kadınların ortaya çıkmalarıdır. Büyük bir İslâmî hareketi başlatma ve başı çekmedeki örnek davranışları bu süreç içinde önemli rol oynamakla beraber yazıları daha uzak ve geniş çevrelere yayılarak daha derin ve sürekli bir etki yarattı. Uzak diyarlardaki bir caminin dar sınırları içinde konuşulmuş olsa bile Mevdudi'nin bütün sözleri ilk konuşulduğu yer ve zamanın çok ilerisinde bir etki gerçekleştirdi. Bu sözler okuyucularının zihinlerinde ve gönüllerinde mesaj ve anlamının samimiyeti ve derinliği oranında karşılık buldu ve pek çok kişiye iç tartışmalarını kavramada ve samimi olarak söz verip iman etme yolunda aydınlatıcı oldu.

Gelin Müslüman Olalım'da milyonlarca kalbi etkileyen ama aynı zamanda pek çok tepki uyandıran sözler bulunuyor. Acaba bu sözlere hayat ve güç veren nedir? Bu kitabı olağanüstü yapan nedir? Çünkü, ilk bakışta Mevdudi'nin sözleri çok basit ve basmakalıptır. Gerçekten öyle basittir ki pek çok okuyucu kısa bir göz gezdirmeden sonra daha fazla okumadan kitabı bir köşeye atmak isteyebilir. Sabah akşam kürsülerden Allah'a ve Peygamberi'ne itaat ederek dua edip oruç tutarak herşeyin yoluna gireceğini söyleyenler de aynı şeyi yapmıyorlar mı diye sorabilir. Böyle okuyuculara ancak şunu söyleyebilirim, elimizden geldiğince *Gelin Müslüman Olalım* ne anlatmak istiyor hep birlikte araştıralım.

Kitabı okuyun, göreceksiniz ki Mevdudi'nin konuşmalarında bir kez yer almış sıradan sözler bile olağanüstü ya da en azından bizim zamanımızda olağanüstüyük kazanmış bir özellik kazanmaktadır. Çünkü

o, sadece sözlük ve kültürel anlamları olan sözlere duygusal ve niyet katar. Böylece Kur'an'ın buyruğu tarafından yeniden şekillenen ve onun yüreğinin potasında eriyen iman, İslâm ve İslâm'ın beş şartı gibi kavramlar ilk ortaya çıktıkları yıllarda sahip oldukları canlılığa döner ve devrimci bir heyecan kazanırlar. Derken inanç ve uygulamalarımızın o kabul edegeldiğimiz hareketsiz dünyası kaybolmaya başlar. Sonra Müslüman olmak için istek ve cesaret bulmaya başlarız. Anlatım tarzı, yani üslubu da aynı derecede etkileyicidir.

Şüphesiz Mevdudi geleneksel bir vaiz değildi. Ne sesi havada çönlendi ne de bedeni kürsüde titredi. Ne şiir okudu ne de canlı hikâyeler kullandı. Öyle olduğu halde bu kitabındaki anlatımında cansız baskı sayfalarından çıkararak kalbimize sızan bir nitelik vardır. Öyleyse onun bu kitabını en iyilerinden biri yapan dolaysız ama güçlü üslubunu, basit ama derin mesajını daha yakından inceleyelim. Mevdudi'nin anlatımına içe işleyen ve karşı konulmaz bir özellik veren nedir? O, gönülleri uyandıran ve hayatları canlandıran gücü nasıl ediniyor?

Görünen o ki başlıca güç, mesajının tabiatında, gerçekliğinde, basitliğinde ve kendisinin mesajının gerçek hayatı uygunluğuna olan tutkulu inancı ve içtenliğindedir. Fakat mesajını iletme tarzı da daha az önemli değildir. İkna edici gücünün sırrı, söyleyecek önemli ve acil bir şeyinin olması ve onu içten, yalın ve tutkulu bir şekilde anlatmasındadır.

İlk olarak, o, insanlarla kendi "dilleriyle" konuşur, bu da mesajını aydınlichkeit ve kolay anlaşılır kılar. Dili ve mantığı, deyimleri ve benzetmeleri basittir ve okuyucunun günlük hayatına yerleşmiştir. Kuramsal bir felsefeden, karmaşık bir mantıktan, esrarengiz bir ilahiyattan türememişlerdir. Bunun sebebiyse karşısındaki insanların sıradan köylüler, neredeyse hiç okuma yazma bilmeyen çiftçiler ve hizmetliler olmalarıdır. Bu insanlar ne felsefe ve ilahiyattan, ne tarih ve politikadan, ne mantık ve hitabetten ne de onun o zamana kadar yapmış konuştığı temiz bilim dili Urduca'dan anlıyorlardı. Bu yüzden onların iyi anlayabilecekleri sözcüklere başvurmuş, kolay kavrayabilecekleri bir mantığa yer vererek hergün yaşadıkları deneyimler yoluyla idrak edebilecekleri mecazlar kullanmıştır.

Mevdudi'nin başlıca ilgi alanı bu dünyada olduğu gibi ahirette de saygınlık ve başarı getirecek ve Allah'ın huzurunda geçerli olacak olan

gerçek imandır. İmana sadece sözle ulaşılamayacağını bakan nasıl bir örnekle gösteriyor:

Düşünün ki soğuktan titriyorsunuz ve ‘pamuk yorgan, pamuk yorgan’ diye bağırmaya başlıyorsunuz. Bütün gece tesbih çekip dua ederek aynı sözleri bir milyon kere de söyleseniz soğğun etkisi azalmayacaktır. Ama eğer bir pamuk yorgan alıp üstünüze örterseniz soğuk kesilecektir.

Hiç kimsenin dünyaya gelişte bir ayrıcalığı olmadığını da şöyle bir soruya açıklar: “Bir Hintli Brahman’ın çocuğunun Brahman, Bir İngiliz’in çocuğunun İngiliz, bir beyazın çocuğunun beyaz olması gibi bir Müslüman’ın çocuğu da Müslüman olarak mı dünyaya gelir...” Okumamış bir insanın bile cevabı “Hayır” dır.

Gelin yeniden Mevdudi’nin bu dünyadaki inançlı ve doğru yaşamış bir hayatla bunun sonucu olarak ardından gelecek hayatın sonsuz mutluluğu arasındaki karmaşık bağlantıyı, gücünü hitabettiği insanların günlük tecrübelerinden alan örneklerle nasıl anlaşılır bir şekilde anlattığına bakalım. Birer çiftçi olan bu insanlar için seçilebilecek en iyi örnek ekindir. “Buğday ekerseniz buğday yetiştirisiniz, diken ekerseniz diken yetiştirisiniz. Hiçbir şey ekmezseniz hiç bir şey yetiştiremezsiniz” Bu yüzden “Eğer bu yolu (Peygamber’ın yolunu) izlerseniz ahirette iyi ürün elde edersiniz fakat karşı hareket ederseniz bu dünyada sadece diken büyütür ahirette de sadece diken biçersiniz.”

İkinci olarak, basit ve dolaysız muhakemesi Mevdudi’ nin konuşmasına son derece sıradışı bir kısalık ve zerafet verir. Herbiri üzerinde iyice düşünülmüş sözcükleriyle çok önemli görüşler aktarır. Her sözü, her düşüncesi, her örneği görevini yapar; okuyucularını muhakemelerini kullanmaya ve kendilerini bütün kalpleriyle Müslüman olma görevine bağlanmaya sevkeder.

Üçüncü olarak, muhakemeye başvurması Mevdudi’ nin en belirgin özelliklerinden biridir. Hitap ettiği kişiler sıradan, cahil insanlar olsalar bile, onun için onlar sorumlu, zeki, aklı başında insanlardır. Kendileri hakkında düşünmeleri gerekmektedir ve bunu yapabilirler. Çünkü Allah onları böyle yaratmıştır. Bu yüzden Mevdudi bizi ucuz, abartmalı ve mantıksız sözlerle yönetilebilecek nesneler yerine koymaz. Onun yerine ısrarla ikna edici açıklamalara baş vurarak sağduyumuza hitap eder.

Bu amaçla peşin hükümlü beyanlardan ziyade bizi tekrar tekrar

sorularla karşı karşıya getirir. Bu sorular bizi ya kolayca sonuca götürüren ustalıkla önermelerdir, ya öne sürülen düşünceyi desteklerler ya da çürütmeyecek olsalar bile kabul edip etmemekte özgür olduğumuz kararlar sunarlar. Kitap boyunca süren soru-cevap tarzı, Mevdudi'nin söylemini tek kişilik bir konuşmadan çok bir diyaloga dönüştürür. Böylece kararlarının pasif alıcıları olarak kalmak yerine araştırmalarının paylaşımçısı oluruz.

Bir örnek verelim: iman, küfür ihtimalini de kapsar. Bir Müslüman'ın bir kâfirden farklı olduğu zihinlerimize iyice yerleşmiştir. Mevdudi, bu sıkı sıkıya inanılan düşünceyi temel alarak imanın gerçek özünü sunar: "Eğer bir kâfirin iki gözü varsa bu, Müslüman'ın da dört tane var demek midir? Ya da kâfirin bir başı varsa Müslüman'ın iki tane mi vardır." Hayır diyeceksiniz. Hepimiz Müslümanların cennete kâfirlerin de cehenneme gideceğini düşünürüz.

Mevdudi inatla, her iyi huylu insanda doğuştan varolan tarafsızlık duygusuna hitabeder: "Kâfirler de sizin gibi insanlardır. Onların da elleri, ayakları, gözleri, kulakları vardır. Sizinle aynı havayı soluyup aynı suyu içer, aynı dünyada yaşarlar. Onları da sizi yaratan Allah yarattı. Öyleyse siz neden onlardan daha üstün olasınız ki? Niçin siz cennete giderken onlar cehenneme atılsınlar." Biliriz ki kâfir kâfirdir, çünkü ne Allah'la arasındaki ilişkiyi anlar, ne de bu yüzden hayatını ona göre yaşar. Fakat Mevdudi düşünmemizi ister bizden: "Eğer bir Müslüman, Allah düşüncesinden uzak kalarak yetişmişse onu kâfir değil de Müslüman olarak adlandırmaya devam etmenin geçerli bir sebebi var mıdır?" Böylece bu hoş olmayan fakat ciddi ve gözardı edilemeyecek soruyu cevaplamayı bize bırakır. Varılacak sonuçsa şudur: "şimdi elinizi vicdanınıza koyun ve söyleyin, eğer kendinizi Müslüman olarak adlandırıyzorsanız fakat aslında bir kâfir kadar cahil ve itaatsiz iseniz sadece değişik isimler almakla, değişik elbiseler giymekle ve değişik yiyecekler yemekle gerçekten bir kâfirden üstün olabilir misiniz? Allah'ın bu dünyadaki ve ahiretteki lütfıyla onurlandırılabilir misiniz?"

Dördüncü olarak, Mevdudi'nin fikirleri asla akla uygun bir mantığın kuru iskeleti değil, her zaman canlı, nabızı heyecan ve duyguya atan bir parça et ve kandır. Söylevinin gücü, günlük yaşamın düz ve basit mantığıyla konunun duygusal tarafını birleştirmesi sayesinde artmıştır.

Bu ikisinin yazının her aşamasında sıkı sıkıya kaynaştığını görüyoruz. O, mantığı hayatımızda en az onun kadar önemli yeri olan tutkuyla doldurur. Fakat bu çılgin bir tutku değil, samimiyet ve gerçeklikten kaynaklanan bir tutkudur.

Daha basit anlatmak istersek, onun mantığında bir duygusal sıcaklığı, duygusunda ise mantık gücü vardır. Sakin muhakemeleri, ateşli yakarışlar, alaycı tezatlar ve büyüleyici bir hitapla birleşerek içimizin derinliklerine işler. Bütün bunlar gerçeği yüzümüze vurur ve karşılık vermemiz için bizi kıskırtır.

Sesi de her zaman kendine has ve samimidir. Yüksek minarelerden ahlaki vaazlar veren bir yabancı gibi konuşmaz. O, bizden birisidir. Izdiraplarımıza ve zorlu kararlarımıza bizimle paylaşır. Bu yüzden en derinlerdeki duygusal ve düşüncelerini de ortaya sermeye hazırlıklıdır. Söylevini ruhsuz olmaktan alıkoyan ve hitap gücünün devamlılığını gösteren de bu kişilik özelliğidir.

Bakın bizi derinden etkileyen, sağduyuya dayanan muhakemelerle Kur'an'a karşı olan tutumumuzdaki saçma ve alaycı zıtlıkları nasıl ortaya döküyor. Gerçekliğin duyguya kaynaşması bizi kendi durumumuz hakkında düşünüp taşınmaya zorlarken aynı zamanda bu konuda birşeyler yapmaya teşvik ediyor:

Söyleyin bana bir doktor reçetesini yakasına iğneleyen ya da onu bir bardak suda ıslattıktan sonra o suyu içen birine ne dersiniz? Ona gülüp bir aptal olduğunu düşünmez misiniz? Ancak dotorların en büyüğü tarafından yazılan en eşsiz reçete gözlerinizin önünde durduğu halde kimse görmüyor.

Söyleyin bana bir tıp kitabı alıp iyileşeceğine inanarak onu okumaya başlayan hasta bir insan hakkında ne düşünürsünüz? Ona şaşkınlık demez misiniz? İşte biz en yüce İyileştirici'nin bütün hastalıklara şifa olarak gönderdiği Kitab'ı da aynı şekilde kullanıyoruz.

Ya da biz Müslümanların bugün içinde bulunduğu durumu gösterdikten sonra mizah duygumuza ve adalet duygumuza hitap ederek bizi İslâm'ın ne halde olduğunu düşünmeye nasıl sevkettiğine bakalım.

Bu mu Allah'ın rahmeti! Eğer değilse niçin Müslümanlara gönderilmiştir. Hem Müslümanlarınız hem düşkün. Hem Müslümanlarınız hem köle. Bu durum bir nesnenin hem siyah hem de beyaz olması gibidir...

Eğer Allah'ın adaletsiz olmadığını ve O'na itaat etmenin utançla sonuçlanamayacağını söylüyorsanız, İslâm'dan beklediklerinizde bir hata olduğunu itiraf etmek zorundasınız.

Nüfus cüzdanınızda Müslüman yazsa bile Allah değerlendirmelerini kâğıt parçalarındaki yazılarla göre yapmaz.

Beşinci olarak bizi gerçekten şaşırtan ve rahatsız eden, bizi yaratanın yolunu seçmeye ve O'nun çağrısına karşılık vermeye zorlayan şey Mevdudi'nin bütün konuşmasına işlemiş olan yüzleştirmeye tekniğidir. Bu yüzleştirmelerin amacı hikâye anlatmak ya da öğüt vermek değil, ikna etmektir. Basit gerçeklerden yola çıkarak konusunu inandırıcılıkla genişleterek bize meydan okur ve bu gerçeklerle bizi yüzleştirir.

Basit gerçekler onun elinde bize kendi kendimizi gösteren, bunun yanında toplumun güçlü bir eleştirisini sunan birer araç haline gelirler. Amacı bize vaaz vermek değil bizi değiştirmektir. Kendimiz için düşünmemizi ve kendi kararlarımıuzu vermemizi ister. Bizi şaşırtan, bugüne kadar hiç düşünmeden inanageldiğimiz üstü kapalı kavramları çırlıçıplak önmüze sermesi, bizi harekete geçirense bize kendi iç çatışmalarımızı ve en çok değer verdığımız iddia ettiğimiz şeylere karşı olan ikiyüzlülüklerimizi, birbirine uymayan, anlaşılmaz tutumlarımızı açıklamasıdır.

Yukarıdaki örnekler bize Mevdudi'nin söylediğい herşeyin karşılaşmalarla güçlendirildiğini gösteriyor. Fakat hayatlarımızı kâfirlerinkile karşılaşmamızı isterken hiçbir yerde olmadığı kadar sert ve güçlü olarak karşımıza çıkıyor:

Kâfirler Kur'an okumaz ve içinde ne yazdığını bilmezler. Eğer sözde Müslümanlar da aynı derecede cahillerse niçin onlara Müslüman deniyor? Kâfirler Hz.Mumammed'in (s) öğretiklerini ve Allah'a ulaşmak için gösterdiği doğru yolu bilmezler. Eğer Müslümanlar da aynı derecede cahilseler nasıl Müslüman olabilirler? Kâfirler Allah'ın emirleri yerine kendi isteklerinin peşinden giderler. Eğer Müslümanlar da onlar gibi söz anlamaz ve disiplinsiz iseler, kendi fikirlerini üstün görüp Allah'a karşı kayıtsız kalıyor ve nefislerinin esiri oluyorsa kendilerine Müslüman demeye ne hakları var?

Kâfirlerle aramızdaki farkın neredeyse isimlerimizde kaldı-ğına ikna oluyorum.

'Neredeyse' diyorum, çünkü Kur'an'ı değerlendirdiğimiz kâfirlerinkile aynı olsa bile biz Kur'an'ın Allah'ın kitabı olduğunu biliyoruz...Ama onun hayatımızdaki yeri kâfirlerinkinden farklı değil. Ve bu hepimizin cezayı daha çok haketmesine yol açıyor. Hz. Muhammed'in Allah'ın peygamberi olduğunu biliyoruz ama onu izlemeye gelince bir kâfir kadar isteksiziz.

Bu çelişkili davranışın pek çok sebebi vardır. Bunlardan birini Mevdudi kendi üslubuyla şöyle açıklıyor:

Ekinler yandığı zaman meydana gelebilecek zararı bilirsiniz; geçiminizi sağlarken

doğacak bir kaybın sebep olacağı sıkıntıyı bilirsiniz; mal kaybından kaynaklanan zararı da bilirsiniz. Fakat İslâm'a karşı kayıtsızlığın getirdiği kaybı bilmiyorsunuz.

Son olarak Mevdudi'nin üslup özelliğini belirgin bir şekilde gösteren çok güzel bir alıntıya bakalım. Namaz insan hayatını değiştirmeye gücünü kaybetti mi sorusunu cevaplarken duvardaki ve dinleyenlerin kollarındaki saatleri işaret ederek açıklamaya başlıyor. Basit ama güçlü yorumuna, dilinin güzellik ve inceliğine dikkat edin:

Duvardaki saatte bakın: biribirine bağlanmış pek çok küçük parçası vardır...

Eğer kurmazsanız zamanı göstermez. Eğer gerektiği şekilde kurmazsanız ya durur ya da zamanı yanlış gösterir. Bazı parçalarını çıkarmanız veya onları bir dikiş makinesinin parçalarıyla değiştirmeniz hiç bir işe yaramaz; bu defa ne zamanı gösterir ne de dikiş diker. Eğer saatin bütün parçalarını içine atar fakat bağlantılarını sağlamazsanız kurduğunuz halde hiçbir parçası çalışmaz...

İslâm'ın da bu saat gibi olduğunu farzedin... Ahlaki değerler ve inançlar; günlük yaşamdaki kurallar; Allah'ın, kulların ve bu dünyada gözünüzle görebildiğiniz herşeyin hakları, para kazanmanın ve harcamanın kuralları; savaş ve barış kanunları; devlet düzeni ilkeleri ve devlete itaatin sınırları - bütün bunlar İslâm'ın parçalarıdır...

(Fakat şimdi)... siz saatin pek çok parçاسını çıkararak yerine akliniza gelen herşeyi yerleştirdiniz - bir dikiş makinasından, belki de bir fabrikadan ya da bir araba motorundan aldığıınız yedek parçalara varıncaya kadar. Sadık bir şekilde küfüre hizmet ettiğiniz halde, faiz aldığıınız halde, kendinizi Müslüman sayıyorsunuz... İslâm saatinin içine atmadığınız, İslâm'a uygun olmayan tek bir vida bile kalmamış.

Buna rağmen kurduğunuz zaman saatin çalışmasını bekliyorsunuz!

Saat örneği İslâm'ın yalnızca "kutsal olma" özelliğini açıklamaz. İslâm'ın her parçasını yerli yerine oturtarak, gerçek anlamlarını insanlara telkin ederek ve hepsini birbirine bağlayarak aynı zamanda İslâm'ın yeniden dirilmesine olan katkılarını da temsil eder - ki hiç bir edebi açıklama bu kadar anlaşılır olmamıştır.

Mevdudi ne söylüyor? Başta da söylediğimiz gibi o, İslâm'ın temel özelliklerini hakkında konuşuyor; inanç ve itaat, bilgi ve doğru yaşanan bir hayat, yaşadığımız dünya ve gelecek dünya, namaz, oruç, zekât, hac, ve cihad. Fakat bütün din yazarları ve hocalar da bunlar hakkında konuşmuyorlar mı? O zaman onun konușmalarının özelliği nedir? Böyle bir soru sormak çok doğal. Şimdi cevabını vermeye çalışalım.

Sayıklarımızın anlam ve önemlerini farklı ve alışılmamış bir şekilde açıklayıp yorumladığından şüphemiz yok. Fakat kitabı önemli kılan asıl özellik onun hergün yaşadığımız sıradan şeyleri özgün yapılarını ve

anımlarını yenileyerek ve hayatımızla ilgili kılarak, onlara köktenci bir yaklaşım getirmesi.

Bunu nasıl yapıyor? İlk olarak İslâm’ın her parçasını yerli yerine oturtuyor. İkincisi - ki bu onun İslâm'a eşî bulunmaz katkısıdır- İslâm’ın bu parçaları arasında, bizim günlük yaşamımızda ve düşüncelerimizde kopardığımız , hayatı bağları kurmasıdır. İman ve İslâm, dünya ve ahiret, namaz ve oruç, hep bir aradadırlar ama her bîri kendi yerinde, kendi bölgesinde dir. Sonunda onları neredeyse ayrı birer varlık olarak görmeye alışırız. Her ne kadar hepsi yerli yerinde ve bozulmadan dursa da, onları kendi amacından saptıracak hiçbir yabancı cisim aralarına karışmasa da İslâm saatini meydana getiremezler çünkü aralarındaki bağlantı kopuktur. Mevdudi onları bir araya getirir ve aralarında nasıl bir bağlantı kuracağımızı bize açıklar. En anlamsız ve önemsiz görünen şeyler birden önem kazanır ve hayatımızın vezgeçilmez parçaları olurlar. Böylece sıradan ve bildik konularına ve özenilmiş, seçkin bir görünüşten yoksun olmalarına rağmen çok büyük bir etki yaratırlar.

Mevdudi'nin konularının zenginliği, gücü ve seviyesi çok derin ve sonsuzdur. Fakat onun yeniden meydana getirdiği hayatı bağlantılarından yedisini kolayca belirleyebiliriz.

İlk önce, hayatı imanın bağlantısını kurar. Tek tanrıya tamamen teslim olmayı gerektiren iman hayatın merkezi olur. Bu uzun süredir hayatı bağını kopardığımız imandır.

İkinci olarak, yaptığımız işlerin imanla ve dolayısıyla hayatı ilişkisini kurar. Onun anlayışına göre, uygulama olmadan gerçek iman olamaz.

Üçüncü olarak, iman tohumundan yeşeren ve çiçeklenen, dalları uygulamalarla oluşturulmuş ibadet şekilleri arasında bağlar kurar. Bu ibadet şekilleri iman tohumundan yetişen dallardır ve doğru yaşanan bir hayatı meyvelerini verirler.

Dördüncüde, ruh yapısının dış görünüşle olan ilişkisine degeñir. Arzu edilen meyveleri vermeyen bir şekil ruhtan yok sundur. Eğer yürek boşsa dindar bir görünüşün Allah'ın gözünde hiç bir değeri yoktur.

Beşincide, Allah'ın bizden yapmamızı istediği herşeyin en yücesi ve erdemlerin en büyüğü olarak açıkladığı mücadele ve hayat, dolayısıyla

iman ve hayat arasında bir bağlantı kurar. Gerçek Müslümanlar mücahit olmalıdır.

Altıncı olarak, iman ve tarihi birbirine bağlar. İman yalnızca soyut ve ruhsal bir güç değildir; o, tarihin destek noktası, kaderin belirleyicisidir. O zaman tarih, iman için ve bunun yanında hayat için vazgeçilmezdir. Elimiz kolumuz bağlı oturamayız; çalışıp çabalamalı, tarihi değiştirmek için gayret göstergemeliyiz.

Yedinci olarak, bu dünyayı ve ahireti kesintisiz bir süreç gibi biribirine bağlar. Bu dünyada Allah'ın isteklerini yarine getirmeye çalışmazsa öbür dünyada meyvelerini toplayamayız.

Mevdudi'nin üslubu hakkında şimdiye kadar yazdıklarımız onun bu konudaki başarısını kısmen de olsa gösteriyor. Gelin şimdi biraz da söylediklerinin içeriği hakkında düşünelim.

İman. İman sorusu Mevdudi'nin bütün konuşmasının özünü oluşturur. Kitabın bütünü *iman* hakkındadır ve hersey onun çevresinde şekillenir. Yani kitabın bütün konusu tek bir Kur'an ayetiyle özetlenebilir: "Ey iman edenler, iman edin." (Nisa, 4/136)

imanın anlamı iyi bilinir. Yanlış olan onun, inananların yaşadığı hayatın dışında kalmasıdır. Bu durumun pek çok sebebi var. İman doğuştan gelen bir hak olarak kabul edilir olmuştur; sadece kelime-i tevhidin sınırları içinde kalmıştır.

Mevdudi bütün bunları şiddetle reddediyor:

Müslüman olmak "size aileniz tarafından bırakılmış ve ömür boyu sizde kalacak olan birsey değildir. Müslüman bir çevrede doğmak, Müslüman isimleri almak, Müslüman gibi giyinip kendinizi, Müslüman olarak adlandırmak sizi Müslüman kılmaya yetmez.

Hiç kimse sadace isminden dolayı kâfir ya da Müslüman olamaz. Fark sarık sarmakla ya da kravat takmakla ilgili değildir.

Kişi sadece altı yedi kelime söylemekle ne kâfir Müslüman olur... Ne de bu birkaç söz insanı cehennem yerine cennete gönderir.

Kelime-i tevhidi söylemeniz için hiçbir zorlama yoktur. Mevdudi'ye göre:

'Bu hayat benim, bu vücut benim' demek için hiç bir dayanağınız yoktur. Bu saçmadır... Ellerimizi ve ayaklarınıza onun istemediği şeyler için kullanmaya ve onun hoşlanmadığı şeylere bakmaya hakkınız yoktur... 'Benim düşüncem budur, yaygın gelenek budur, aile geleneğimiz budur, şu bilgin ya da din adamı şunu söylüyor'

demeye de hakkınız yoktur.

Hiçbir putperestlik gerçek imanla birlikte yaşayamayacağı için Mevdudi büyük bir put düşmanıdır. Fakat onun asıl amacı taştan ya da tahtadan yapılan nesneleri kırmak değil, insan nefsinin, toplumun, kültürün, kalplerde ve hayatlarda tanrılaştırılmış insanların putlarını kırmaktır.

İslâm nedir?:

Kendinizi tamamen Allah'a vermektedir. Kesin bir bağımsızlığa ulaşmak ve Allah'ın yolunu izlemek için bütün iddialardan vazgeçmektir... Hayatınızı Allah'ın gösterdiği biçimde yaşamak demek O'nun kitabıyla ve Peygamberleriyle gösterdiği yolu kayıtsız şartsız kabul etmektir. Buna karşın Sünnet'i ve Kur'an'ı izlemek yerine kendi istek ve düşüncelerine boyun eğenler, büyüklerinin yolundan gidip toplumdaki olayları olduğu gibi kabul eden ve davranışlarını Kur'an'a ve Sünnet'e göre düzeltmek zahmetine girmeyenler ya da 'benim aklıma yatmıyor, büyüklerimin gittiği yola aykırı, dünya bunun aksi yönünde ilerliyor' diyerek Sünnet'in ve Kur'an'ın bilgilerini reddedenler kesinlikle Müslüman değildirler. Böyle insanlar kendilerine Müslüman diyorlarsa yalancıdırlar.

Allah dışında itaat ettiğiniz her şey birer tanrıdır: nefis; toplum; aile ya da millet; insanlar; özellikle yöneticiler, zenginler ve yanlış fikirleri olanlar. Mevdudi bu gibi insanlara var gücüyle yükleniyor:

Bu üç yanlışın esiri olmak şirktit. Tuğladan ve harçtan yapılmış olan tapınakları yıkmış, içindeki taş putları kırmış olabilirsiniz ama kalbinizdeki tapınaklarla çok az ilgileniyorsunuz. Müslüman olmak için önkoşul asıl bu putları yıklmaktadır.

Çünkü bunları yüreğinizde taşıdığınızda Allah'ın kulları olamazsınız. Sadece günde birkaç kere namaz kılarak gösteriş için oruç tutarak, Müslümanlar gibi giyinerek yalnızca çevrenizdekileri ve kendinizi kandırırsınız ama Allah'ı asla.

Mevdudi, imanın ve putperestliğin özelliklerini ve imanın insan için bir bütün olduğunu açıkladıktan sonra şunları söylüyor:

Bazı konularda Allah'ın emirlerini yerine getirirken bazlarında da kendi isteklerinize, topluma, insan yapısı kurallara uyuyorsanız itaatsizliğiniz ölçüsünde küfre düşersiniz. Yarım, çeyrek, daha az ya da daha çok kâfir olabilirsiniz. Bir yandan Müslüman olduğunuzu iddia etmek ve öbür yandan da kalbinizde ufak da olsa bir yeri Allah inancından uzak tutmak da tam manasıyla ikiyüzlülüktür.

Mevdudi'nin böyle bir sınıflama yapması, sizde onun Müslümanları tekfir ettiği düşüncesini uyandırabilir. Ama durum böyle değildir. Bir yanlış anlama olmasın diye şu sözleri de ekler:

Muslimanlara kâfir damgası yapıştmaya çalıştığımı asla düşünmeyin. Amacım

kesinlikle bu değil.

Onun amacı yalnızca herbirimize başkalarını değil kendi kendimizi yargılayacağımız ölçüler vermektir:

Bu ölçüyü başkalarını sınamak, yargılamak için kullanıp onların müslüman, kâfir ya da iki yüzlü olup olmadıkları hakkında karar vermeyin; sadece kendinizi yargılayın ve eğer bir eksiklik görüyorsanız bunu Allah'la yüzüze gelmeden önce gidermek için çalışın.

İmanın iki basamağı vardır. Mevdudi bu ikisi arasında çok kesin ve önemli bir ayırım yapar: dıştan görünen inanç -ki buna "hukuki İslâm" der- ve bağlılık ve gerçekleştirmeye seviyesindeki inanç -buna da Allah'ın arzuladığı ve bize de bu dünyada ve ahirette hediye olarak sunduğu "gerçek İslâm" der. Sizin de açıkça göreceğiniz gibi onun bu kitaptaki amacı "gerçek İslâm"ın yaşadığımız dünyada ve Allah'ın gözünde ne demek olduğunu açıklamaktır.

Fakat aynı zamanda "hukuki İslâm"ın da ne kadar önemli olduğuna çok sıkılıkla değinir. Çünkü belirlenmiş kurallar Ümmet üyeliğinin temelini oluştururlar. Mevdudi, din ve şeriat arasındaki farkın önemine değinirken topluca dinden çıkma sonucuna götüren mezhepciliğin de köklerine iner. Gerçek İslâm üzerinde bu kadar çok durup "Siz Müslüman değilsiniz, bu tam bir ikiyüzlülüktür" demesine rağmen Mevdudi'nin hayatı boyunca hiç kimseye fetva vermediğini de unutmamalıyız.

Ve günümüzde pek sık rastlayamayacağımız bir müsamaha sunar bize:

"Bir kulun, en iyi kulun kendisi olduğunu söylemeye ne hakkı vardır?" Anlayışının doğru olduğunu fakat bunun ona hiç kimseyi İslâm'dan çıkarma yetkisini veremeyeceğini söyleyebilirsiniz.

Böyle bir căret gösteren kişi (ki gösterenler olmuştur) kendinde Allah'ın yetkilerini görür ve şu şekilde konuşabilir: 'Nasıl Allah'ın emirlerini yerine getirmek zorundaysanız benim anlayış şeklimi de kabul etmek zorundasınız. Eğer yapmazsanız sizi kendi gücümle Allah'a hizmetten men ederim'... Allah'ın hükümlerini önemsemeyerek yorum yapmakta ve yargılama ısrar eden, bir insanı tekfir etme gücüne sahip olduğunu sanan bir kişi aslında Allah'ın yanında kendisinin de küçük bir tanrı olduğunu söylemektedir.

Hareketler: Gerçek iman, insanın hayatına ve kalbine yerleşikten

sonra hayatı işlerle yeşeren muazzam bir ağaç gibi gelişmelidir. Ne yazık ki İslâm'ın dirliği ve gerçek değeri için çok önemli olan bir şey - iman ve amel arasındaki ilişki- hukukçular ve felsefeciler için çok önemsiz bir konu oldu. Müslümanlar, bir kimsenin ahiretteki yerini belirleme ya da bir kimseyi afaroz etme yetkisinin Allah'a ait olması konusunda ve bunların sonuçları hakkında düşünmeye ihtiyaç duymuyorlar. Fakat gücünü sadece yerine getirilen görevlerden alan imanın herkesin kalbinde yer etmesi gereklidir.

Mevdudi'nin asıl işi imanın gerçek hayatı sağlam bir yerinin olmasını sağlamaktır.

Bunu gayet açık bir şekilde görebiliriz. Kelime-i tevhid için şunları söyler:

Kelime-i tevhid kalbinizde kök salmalı, zıt görüşleri etkisiz kılmalı, karşı davranışları engellemelidir.

İbadet: Başlıcaları namaz ve zekât gibi zorunlu ibadetlerdir. Temel görevleri ihmâl edersek imanın kalplerimizde kök salması imkânsızdır. Mevdudi bu konuda Kur'an ve Sünnet'ten örnek veriyor:

Sadece namaz kılıp zekât verenler gerçek inananlar olarak kabul edilebilirler. Bu iki temel ibadeti göz ardi edenlerin inançları tam değildir.

Öte yandan ibadetler gerektiği gibi yerine getirilirse bunun sonucu, Allah'ın emirleri ışığında ve imanla yaşanan bir hayat olmalıdır. Mevdudi'nin bu önemli konuda ne kadar güçlü fikirler ileri sürdüğünü anlamak için "İbadetin Gerçek Anlamı" adlı bölümü okumak yeterlidir.

Ruh: Eğer ibadetler bütün hayatınızı bir ibadet şecline dönüştürmüyorsa, bunun tek nedeni gerçek anlam ve amaçlarını, gerçek ruhlarını yitirmiş olmalarıdır. "Ruhlar ayrıldıktan sonra bedenlere kahramanlık sorulur mu?" diyor Mevdudi. Namazın amacı bizi Allah'ın hoşlanmadığı işlerden uzak tutmasıdır. "Eğer tutmuyorsa sebep sizde gizlidir, Namaz'da değil. Kömürün siyah olması su ve sabunun suçu değildir!"

Mevdudi boş kalplerdeki dindarlığa ve bölünmüş sadakate her zaman şiddetle karşı çıkar ve şöyle sorar: "Bir hizmetkâr efendisi tarafından kendisinden istenen görevleri yerine getirmek yerine onun karşısında ellerini kavuşturup sürekli ismini tekrar ediyorsa onun için ne dersiniz?" Mesela "Efendisi ona hırsızın elini kesmesini emrediyor, fakat

hizmetkâr verilen emri yerine getirmeye çalışmak yerine hâlâ olduğu yerde durup ‘hırsızın elini kes, hırsızın elini kes’ diyerek neredeyse şarkilar söylüyor... Peki sabahdan akşamaya kadar Kur'an'daki ilahi emirleri okuyan, fakat onları uygulamak için kendini yormayan, tesbih çekerek sürekli Allah'ın adını anan, hiç durmadan namaz kılıp güzel sesiyle Kur'an okuyan biri hakkında ne düşünürsünüz. Böyle birini gördüğünüzde “Ne kadar imanlı ve dindar bir insan” dersiniz ve yanılırsınız; çünkü ibadetin gerçek anlamını kavrayamamışsınız.

Bunun gibi “gece ve gündüz Allah'ın emirlerine karşı gelen, onları ihmal eden ve inançsızlara uyan bu insanların namazlarının, oruçlarının, tesbih çekmelerinin, Kur'an okumalarının, haclarının ve zekâtlarının gerçek ibadetler olduğunu nasıl düşünebilirsiniz.”

Cihad: Kur'an'da, cihad ve iman ve dolayısıyla Müslüman hayatı arasında sıkı bir ilişki kurulmuştur. Cihad, Müslüman ümmetin varlıklarını dünyada göstermelerini amaçlar. Fakat uzun zamandan beri, bu hayatı görevi üstlenmek için harekete geçmemiz gerektigine inanmıyoruz çünkü imanımızda herhangi bir değişiklik meydana gelmiyor.

Mevdudi bu feci yaraya anlamlı bir şekilde parmak basıyor.

Bütün diğer ibadetleri ruhtan yoksun kılan şey cihada karşı kayıtsız kalınmasıdır. “Fakat şimdi size söylüyorum, cihadi üstünleme niyetinden yoksun bir kalp için ibadetlerin hiç bir anlamı yoktur. Ve hiçbir ibadet sizi Allah'a cihaddan daha fazla yakınlaştıramaz.” Çünkü “İslâm’ın gerçekliğine inanıyorsanız, onun dünyada hâkim güç olması için elinizden gelen çabayı harcamaktan başka seçeneğiniz yoktur: ya bu düzeni kurarsınız, ya da onun yolunda ölürsünüz.”

Niçin? Cevabı açık ve ikna edicidir. *Birinci olarak*, Allah'a ve Peygamberi'ne inandığımız ve İslâm'ı dinimiz olarak kabul ettiğimiz için tamamen Allah'ın kurallarına göre yaşamalıyız. Böylece Müslümanlar “Allah'ın kanunlarını yerleştirmeye, kendilerini hâkim sayarak Allah'ın emirlerine karşı gelenlerin güçlerini eritmeye ve kendilerini diğer insanlara köle olmaktan sakınmaya çalışmalıdır.

Öte yandan *ikinci olarak*, hayatınızda iki tane dinin etkisi vardır: biri kafamızın içindeki ya da özel hayatımızın dışına taşmayan; diğer de

toplumsal hayatımızdaki din. “Yönetme gücü olmayan bir din akıldaki bir bina gibidir. Fakat önemli olan, yaşadığımız hayatta gerçekten varolan binalardır.”

İki dine birden aynı anda sahip olamayız. “Aslında siz itaat ettiğiniz varlığın dininin takipçilerisiniz. İtaat etmediğiniz bir varlığın dininden olduğunuzu söylemek ikiyüzlülük değil midir?... Bütün yaptıklarınız bu seriata aykırı olduğu halde ve aslında başka bir şeriatı takip ettiğiniz halde bu seriata inandığınızı iddia etmek anlamsız değil midir?

Üçüncü olarak, bu durum kabul edilemez. Çünkü “Başka hiç bir din böyle bir ortaklıği kabul etmezken Allah’ın dini başka bir dinle aynı zamanda varolmayı nasıl kabul edebilir. Diğer bütün dinler gibi Allah’ın dini de tek ve gerçek hâkim gücün kendisi olmasını ister.”

Dördüncüsü, bozulan yasaların kökü, insanın insana hâkimiyetinde olduğundan “bozulmuş kurallara karşı harekete geçmeli ve onlarla savaşmalısınız; güç toplamalı ve bu gücü Allah adına kullanmalısınız. Bütün bunları yalnız başınıza dua ederek değiştireceğinizi sanmak faydasızdır.

Tarih: Tarihi sadece maddi güçlerin karşılıklı etkileşimi olarak düşündüğümüzden iman hayatın dışında kalmıştır. Mevdudi imanı kalbin ve hayatın merkezine yerlestirdiği gibi tarihin de merkezine koyar. O, kader kefesinin takılı olduğu terazinin destek noktasıdır:

Hem Müslümanınız, hem düşkün. Hem Müslümanınız, hem köle. Bu durum bir nesnenin hem siyah hem de beyaz olması gibidir.

Allah’ın kelamını anlayan bir toplumun utanç ve yenilgi içinde olmasına, alçalmasına ve itilip kakılmasına, boynunda bir halkayla hayvan gibi yönetilmesine imkân yoktur.

O zaman durum niçin böyle? Mevdudi’ye göre “Eğer Allah’ın adaletsiz olmadığını ve O’na itaat etmenin utançla sonuçlanamayacağını söylüyorsanız, İslâm’ı algılayışınızda bir hata olduğunu itiraf etmek zorundasınız.” Bu durumda Müslümanlar’ın Kur’an’ı ele alışları çok zaimce. “Eğer bir toplum Allah’ın kitabına sahipse ve hâlâ utanç ve yenilgi içinde yaşıyorsa mutlaka Allah’ın sözlerine karşı haksızlık ettiği için cezalandırılıyordur. Kendinizi Allah’ın öfkeden kurtarmanın tek yolu bu büyük günahdan dönüp O’nun kitabına hak ettiği değeri vermeye çalışmaktır.”

Kitaptan yer yer aldığımız parçalar Mevdudi’nin söylevindeki temel

noktaları gösteriyor. Bu alıntılarından onun ne kadar seçkin ve kendine has fikirleri olduğunu da anlıyoruz. Bu temel noktalar Mevdudi'nin *Gelin Müslüman Olalım* çağrısının özünü oluşturan önemli ve radikal noktalardır. Anlamını yitirmiş ya da gerçek anlamından uzaklaşmış olan her şey yeniden açıklanmıştır. Fakat en dikkat çekici olan Mevdudi'nin bunlar arasında yeniden bağlantılar kurmasıdır. Diğerlerinden daha değişik bir şey söylememesine rağmen onun etkisinin çok büyük olmasının nedeni budur. Çünkü bu bağlantılar kurduğu zaman iman, toplumu ve dünyayı değiştürme gücünü yeniden kazanır.

Mevdudi'nin söylediğlerini okuyan hiç kimse onun açıkladıklarını ve yorumladıklarını anlamakta güçlük çekmeyecektir. Onunla aynı fikirde olmayan ya da teşvik edici bulmayan biri bile Mevdudi'nin Kur'an ve Peygamber'le, aynı dili konuşup aynı mesajı verdiği inkâr edemez. Fakat bazıları söylediğlerine itiraz ettiler. O, bu kişilere kitabının önsözünde (burada da yer verdigimiz gibi) cevap verdi. Biz yine de onun söylevini Kur'an ve hadislerle karşılaşmakta fayda görüyoruz. Çünkü bu söylev Kur'an ve hadislerin anlayışını yansıtmaktadır.

Şimdi ilk önce Kur'an'a bakalım.

Hayati şekillendiren, kalplere yerleşen ve Allah'ın kabul ettiği gerçek iman daima görünürdeki imanla karıştırılır:

Bedeviler 'iman ettik' dediler. Sen de de ki: Siz iman etmediiniz fakat 'teslim olduk' deyin. Çünkü (gerçek) iman kalplerinize girmemiştir. (Hucurat, 49/15).

Aynı şekilde kişinin imanlı olduğunu söylemesi fakat hareketlerinin bunu doğrulamaması konusuna da Kur'an'da şöyle yer verilmiştir:

Ey Peygamber! Kalpleriyle iman etmedikleri halde ağızlarıyla 'inandık' deyip de küfür içinde koşuşup duran (münafık)lar seni kederlendirmesin (Maide, 5/41).

Bu yüzden inananlar bile gerçek inanca sahip olmaları için "inanmaya" davet edilirler.

Ey iman edenler, Allah'a, O'nun Resülü'ne ve o Peygamberi'ne indirdiği kitaba (Kur'an'ı Kerim'e) ve daha evvel indirdiği (semavi) kitap(lar)a iman edin (Nisa, 4/136).

Allah'a ve Resülü'ne iman edin ve sizi üzerinde istihlaf buyurduğu (kazançla veya miras yoluyla size verdiği) maldan (Allah yolunda) harcayın (Hadid, 57/7).

İkisinin de aynı cümlelerde anılması iman ve hareket araasındaki ilişkisi gösterir: *el-lezine amenü ve amilü's-salihat* (inanıp yararlı iş işleyenler); *in küntüm müminin* (eğer inananlardansınız) sözleriyle

başlayarak gerçek imanın ne olduğunu ya da gerektirdiklerini açıklayan ayetlere bakmanız da bunu görmeyi sağlar.

Hem gerçek inanç ve ibadet arasındaki bağ, hemde kendisi bir ibadet şekline dönüşerek toplumdaki birlik ve adaleti sağlayan yaşam biçimini hakkında Kur'an'da pek çok şey bulabiliriz:

(Ya Muhammed,) dini (Kiyamet Günü'nü) yalanlayanı gördün mü. İşte o, yetimi şiddet ve sitemle iten; yoksulu (kendisi doyurmak söyle dursun) doyurmaya teşvik etmeyendir. İşte (bunlarla birlikte) namaz kılan(münafık)ların vay haline ki onlar namazlarından gaflet içindedirler (ve onu önemsemeyezler) (Maun, 107/1-5).

Yani iman hayatın tümünü kapsayan bir anlaşma, verilmiş bir sözdür.

Ey iman edenler, Allah'a ve emirlerine bağlanıp İslâm'da sebat edin (Bakara, 2/208). Çünkü 'Allah katındaki (tek geçerli ve hak) din İslâm'dır' (Âli İmran, 3/19). Bu yüzden 'Kim ki İslâm'dan başka bir din (ve nizam) ararsa (o din) ondan asla kabul olunmaz' (Âli İmran, 3/85).

Mevdudi'ye göre cihad bugün imanla bütünsüzmişdir. Kur'an cihadı, imanımızın gerçekliğini yargılayabileceğimiz bir ölçü olarak sunmuştur.

Müminler ancak Allah'a ve Resülü'ne (ihlasla) iman eden, sonra da şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad eden kimselerdir. İşte onlar (iman iddiasında sadık olanların ta kendileridir (Hucurat, 49/15).

Dünyada ektiklerinizi biçeceğiniz yer olan ahiret Kur'an'da o kadar sık tekrarlanan ve hâkim olan bir konudur ki burada tekrar etmeye gerek yoktur. Fakat Kur'an'a göre, kendisi inancın ve yapılan işlerin, iman ve takva (günahtan sakınma)nının, sabır ve istigfarın ürünü olan tarih (bir bakıma dünya) çok iyi anlaşılmış değil.

Eğer o memleketler halkı iman edip sakınmış olsalardı, üzerlerine gökten (yağmur) ve yerden nice (nebat ve) bereketler açardık (Araf, 7/96).

Ey kavmim, Rabbinizden mağfiret dileyin. Sonra (başkasına ibadet etmekten yine) O'na tevbe edin, ki üstünüze (ekinlerinizin üzerine) gökten bol bol (yağmur ve rahmet) göndersin. Kuvvetinize daha da kuvvet katsın (Hud, 11/52).

Eğer onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinin katundan kendilerine indirilen (bütün ilahi kitaplara iman edip onlar)ı dosdoğru tutsalardı, şüphesiz üstlerinden ve ayaklarının altından (riziklerini) yerlerdi (Maide, 5/66).

Hadislere bakacak olursak, aynı konuların, aynı şekilde söylendiklerini görürüz. Sadece bir hadis kitabını açmamız ve *la yu'minu* (o inanmıyor), *laize hüve minne* (o bizden değildir), *la imanellehü* (o inançsızdır), *laize hüve bi mümin* (o mümin

değildir) sözlerinin geçtiği cümleleri okumamız yeterlidir. O zaman Hz. Muhammed (s)'in, hayatımızdaki her değer ve hareketin imanla olan ilişkisini sırayla nasıl açıkladığını görürüz.

Şimdi bunlardan bazlarına bakalım:

Beni babanızdan, çocuklarınızdan ve diğer bütün insanlardan daha çok sevmedikçe inananlardan olamazsınız. (Buhari, Müslim).

Benim söylediklerim sizin arzularınızın önüne geçmedikçe inananlardan olamazsınız (Şerhu's-Sünne).

İnsanı inançsızlığa götüren şey namazın terkedilmesidir. (Müslim).

Aramızdaki sözleşme namazdır, onu terkeden kâfir olur. (Ahmet, Tirmizi).

Güvenilir olmayan kişinin inancı yoktur ve sözünde durmayan kişinin de dini yoktur. (Beyhaki).

Zina yapan biri inançlı değildir, hırsızlık yapan biri inançlı değildir, başkasının malını yağmalayan biri inançlı değildir ve başkasını dolandıran biri inançlı değildir. (Buhari, Müslim).

Çocuklara ve yaşlılara merhamet etmeyen bizden değildir. (Tirmizi).

Kendisi için istedigini kardeşi için de istemeyen bir kişi gerçekten inanmış sayılmaz. (Buhari, Müslim).

Yemin ederim ki o inançsızdır, yemin ederim ki o inançsızdır, yemin ederim ki o inançsızdır. (Onun kim olduğu sorulduğunda,) O komşusunun kendisinden zarar gördüğü kişidir. (Buhari, Müslim).

Komşusu açken tok yatan inançlı değildir. (Buhari).

Müslüman görünen bir kişinin ikiyüzlülüğünü şu üç davranıştan anlayabilirsiniz: yalan söylemek, sözünde durmamak ve emanete ihanet etmek. (Müslim).

Haramla beslenen tenler cennete giremezler, cehennem onlar için daha uygundur. (Ahmet).

Silah kullanmayı bilip de bırakın kimse bizden değildir (Çünkü o, cihad için çok önemli olan bir hünerden vazgeçmiştir). (Müslim).

Bu kitap ilk yayınlandığı tarih olan 1940'tan beri, onu okuyarak değişen pek çok insanın ruhsal, zihinsel ve kültürel alandaki ihtiyaçlarına büyük ölçüde ve gerçekten etkili bir biçimde cevap vermiştir. O zamandan beri pek çok insanda inanç ve bağlılık duyguları uyandırmaya devam ediyor. Verdiği ahlaki derslerin kabul edilip benimsenmesi, bunun sonucunda Müslüman düşüncesinin ve toplumunun gelişmesi ve İslâmî uyanışın yeniden gelişmesiyle çok sayıda insan tarafından tanınır olmuştur. O yılları gözümüzde

canlandırıbilmemiz için geriye doğru bakiyamız gereklidir.

Otuzlu yılların başlarında, Mevdudi bu sözleri söylediğinin zamanı Hindistan'da Müslümanlar için gergin bir ortam vardı. Kültürel ve siyasi bir karmaşa ve belirsizlik içindeydi. Hilafet hareketi yıkılmıştı; Millet meclisinin kısa süreli yönetimi demokratik Hindistan'da Hindu azınlığının yönetimi altında olmanın nasıl bir felaket olduğunu göstermişti. Hiç bir liderleri, teşkilatları ve amaçları yoktu.

Mevdudi'nin o zamanlar söylediğleri yirmili yılların ortalarından, ölüm tarihi olan 1979'a kadar pek çok kere yazıp söylediğinin mesajının özünü teşkil eder. Bu, onun ilk kitabı olan ve 1926-27'de basılan *İslâm'da Cihad*'da vermek istediği mesajdır. Bu kitap İslâm'ın bir kurumu, bir hareketi ve bir ideali olan cihad hakkında yazılmış büyük ve eşsiz bir eserdir. Cihadın Müslüman ümmetin asıl amacı olduğuna dair harekete geçirici ve ikna edici bir söylevdir aynı zamanda. Bu kitabın konusu da *İslâm'da Cihad*'ın konusunu çağrıştırmaktadır.

Mevdudi, aylık gazete *Tercüman'ul Kur'an*'da da 1932'den beri aynı mesajı veriyordu. Uzun süredir yazdıklarını gerçekleştirmek amacıyla Güney Hindistan'daki Hayderabad'dan Kuzey Hindistan'daki Darü'l İslâm'a göç etti. Bu göç hakkında söyleşiler:

Şimdi asıl mücadele yerinin Kuzey Hindistan olacağı sonucuna vardım. Orada Müslümanlar'ın kaderleri tayin edilecek ve bunun etkisi bütün Hindistan'da hissedilecek.

Darü'l İslâm'a geldikten sonra Muhammed İkbal'in İslâm düşüncesini yeniden hâkim kıyma mücadelesinde birlikte çalışmaları teklifini kabul etti. Fakat aslında o, mektuplarında da görüldüğü gibi asıl görevlerini ve amaçlarını gerçekleştirmeleri yolunda Müslüman ümmetin harekete geçirilmesi için büyük bir çaba ve acelecilik içindeydi. Onu daha iyi anlamak için çağ açan yazılarını okumak gereklidir.

Darü'l İslâm'daki küçük camide kendisini dinleyen basit köylüler politika, tarih ya da din hakkında fazla bilgili değillerdi. Bildikleri şeyler iman, İslâm ve İslâm'ın beş şartydı. Mevdudi, daha önce yazdıklarını bu insanlara basit bir dile anlatmayı bir görev bildi.

Söylevleri, aradan uzun yıllar geçmesine rağmen, kendine has tazeliğini korumaktadır; eskimemiştir. Çünkü Allah'ın mesajının amacı

ve önemi evrenseldir. Bu yüzden okuyanları hâlâ etkilemektedir. Onlara olan ihtiyaç her zaman büyüktür.

Bu yüzden özenli bir dille başka dillere aktarılmaları da kaçınılmazdı.¹ Övgüye değer bir çabanın neticesi olan başka bir kitapsa bu kitabı çevirisini sırasında çok büyük faydasını gördüğüm ve mimmettarlığını ifade etmek istediğim *İslâm’ın Temelleri*. Fakat *Gelin Müslüman Olalım* yine de Urdu dilindeki çekiciliğini ve gerçek gücünü yansıtıyor. Belki hiçbir çeviri bunu başaramaz. Önümüzde katedilecek uzun yollar var.

Çeviri zor bir sanattır. Eğer çeviri İslâm'a çok uygun bir dilden, yerleşik düzen özellikleri İslâm'a uygun olmayan bir toplumun diline çevriliyorsa iş daha da zorlaşır. Hele hele Mevdudi gibi bir söylev ustasını çevirmek içinden çıkışması çok zor bir görevdir. Fakat kitabı mutlaka yayınlamalıyız. Yayınlarken dikkat ettiğimiz noktalar, anlaşılır olması, hiç bir yerinin atlanmaması, hiç bir eklemeye yapılmaması, gerekenden fazla açıklama yapılmamasıydı. Amacımız okunabilirlik seviyesini yüksek tutmak, gücünü ön plana çıkarmak ve vermek istediği mesajı aslında olduğu gibi güçlü ve etkili bir şekilde vermek. Bu edebi bir çeviri değilse bile edebiyattan uzak düşünülemez. Aslına sadık kalma sorumluluğu ve aynı zamanda gücünü ve güzelliğini de yansıtılabilme endişesiyle kitaba olabildiğince sadık kaldık.

Kitabı günümüz insanının yaşadığı hayatı uygun bir şekilde modernize etmekten kaçındık. Çünkü akıllı ve pek çok teknolojik imkânlarla sahip bir insanın içinde bile kendisinin farkında olmadığı fitri, geniş ve derin bir dünya vardır. Bu yüzden bu kitaptaki gibi basit bir mantık işlemesi gerektiren örnekler günümüz insanların da etkileyecektir.

Şüphesiz bu, aklımızda tutmamız gereken bir noktadır. Mevdudi'nin hitabettiği işçiler ve çiftçiler devlet, toplum ve hâkimiyet gibi karmaşık ve ince konuları anlayacak seviyede değişdiler ve dini konularda mücadele edecek bilgileri de yoktu. *Gelin Müslüman Olalım*'nın içерdiği konular basit değilse de dilinin sadeliğinden bahsederken dinleyicilerinin durumu göz önünde bulundurulmalıdır.

Örneğin, bu dinleyiciler için tek yönetici “hükümet”tir. Hâkimiyet,

devlet ve hükümet, devlet ve toplum, bireycilik ve çoğulculuk, küçük ve büyük hükümet gibi kavramlar arasındaki farklılıklar hakkında hiç bir fikirleri yoktur. Bu yüzden Mevdudi'nin "hükümet" kelimesini kullanırken önemli ve karmaşık mesajlar vermediğini görüyoruz. Aynı şekilde bir çiftçinin ya da işçinin kullandığı sözcükleri hiç tereddüt etmeden kullanır. Örneğin ezan için "ilahi ses"; ümmet için "Allah'ın ordusu" sözlerini seçiyor. Böylece askeri yönetim, totaliterlik, maneviyat gibi kavramların anlaşılması ve başka kaynaklara başvurulması gibi güçlükler ortadan kalkıyor. Fakat pek çok okuyucu da onun söylemek istediklerini yanlış anlamış, aslında söylemediklerini ona atfetmişlerdir. Onu iyice anlamak için bütün yazdıklarını okumak gereklidir.

Gelin Müslüman Olalım, öncelikle Müslümanlara hitap ettiğinden Arapça'daki İslâmî terimler, italik harflere ve vurgulara başvurulmadan sık sık ve tereddüt edilmeksiz kullanılmıştır. Allah, iman, küfür, kelime-i tevhid, mü'min, kâfir, din, şeriat, ibadet, namaz, zekât, oruç, hac gibi bazı anahtar terimler bu noktada zikrolunabilir.

Kitaba verdığımız *Gelin Müslüman Olalım* adına gelince şunu söyleyebiliriz. Eserin içeriğine en uygun başlığın böyle doğrudan doğruya yapılmış bir çağrı olacağını düşündük. Bu başlık kitabın asıl amacını yansıtıyor. Çünkü kitabın amacı Müslümanları İslâm'ı yeniden hatırlatmakta ve Allah'ın kendilerinden istediği şekilde Müslüman olmaya çağırmaktır.

Kitabı çevirisini sırasında harcadığım bütün emekler sonunda yine de bunu bihakkın yapabildiğim konusunda mutmin olamadım. Fakat eğer okuyuculara Mevdudi'nin hayatı ve sözlerinin gücü hakkında bir fikir verebiliyorsa ve Allah'ın izniyle bazı hayatları az da olsa etkiliyorsa, o zaman çabalarımın karşılığını fazlasıyla aldım demektir. Hatalarına rağmen umuyorum ki Allah yüce bağışlayıcılığıyla bu kitap aracılığıyla pek çok kalbi uyandıracaktır. Ve bu vesileyle benden ve gücsüzlüklerimi aşarak daha iyiye ulaşmamda bana yardımcı olan başta Mevdudi olmak üzere herkesten, bu dünyada ve öbür dünyada, bağışlayıcılığını ve merhametini esirgemeyecektir.

Leicester

29 Ramazan 1405 (18 Haziran 1985)

1 Hürrem Murad, burada ve sonraki satırlarda Mevdudi'nin eserlerinin İngilizceye çevirisi hakkında birtakım bilgiler vermektedir. Bu bilgilerin spesifik olanları bu metne dahil edilmemiştir. (Pınar Yayınları)

ÖNSÖZ

I.

Pencap'ın doğusunda, Pathankot yakınlarındaki Darü'l İslâm'a 1938 yılında ilk geldiğimde Cuma namazları kıldirmaya ve çevredeki köylülere İslâm'ı açıklamaya başladım. Bu kitap o zaman hazırladığım cemaat hitabeleri kapsamaktadır. Hitap ettiğim insanlar çiftçiler, ana dilleri Urduca olmayan Pencaplılardır. Bu yüzden sıradan insanlar tarafından anlaşılması bek bir dil ve ifade seçmek zorundaydım. Böylece İslâm'ı geniş kitlelere öğretmede inşallah faydalı olacak bu kitap ortaya çıktı.

İslâm'ı Anlama Yolunda (Islamic Foundation, Leicester, 1987) adlı kitabımda İslâm'ın temel inanışlarını bazı ayrıntılarıyla açıklamıştım, şeriata da kısaca değinmiştim. Bu kitapsa diğer iki konuyu oldukça ayrıntılı bir şekilde açıklıyor: biri İslâm'ın ruhu ve anlamı, diğeri İbadet. Umarım ki bu nutuklar ve *İslâm'ı Anlama Yolunda* adlı kitabım Allah'ın yardımıyla, okuyanlara İslâm yolundaki yolculuklarında ışık tutacaktır.

Cuma hitabeti olarak okunduğunda her bölüm Hz. Muhammed'den (s), bize intikal eden açılış sözleriyle başlamalıdır.

(Kasım 1940)

II.

Cuma vaazlarının ilk basımı Kasım 1940'da yapıldı. 1958 Kasımına kadar geçen 11 yıl içinde kitap 20.000 adet basıldı. Bu süre boyunca hiç kimse içinde hatalı, zararlı birşey bulamadı. Fakat bazı alimler her nedense hoşnutsuzluk göstererek bana ve Cemaati İslâm'ı'ye kızdırıp ve diğer yazılarında olduğu gibi bu kitabımda da bazı ölümcül "hatalar" bulmakta geçikmediler.

Bu müftülerin (ki yasal fetvalar verirler) verecekleri fetvada kendilerine malzeme sağlayacak olan cümleleri bulup çıkarmak için

kitabı gerçekten kendilerinin mi okuduğu yoksa başkalarını mı görevlendirdiklerini Allah bilir. Ne şekilde olursa olsun bütün kitap içinde itiraz edebilecekleri sadece birkaç cümle bulabildiler. On dokuzuncu bölümdeki gazaplarına uğrayan cümleler şunlar:

Zekât olmadan namaz, oruç ve iman güvenilirliklerini kaybederler.

Bu iki temel şartı (namaz ve zekât) önemsemeyenlerin inançları sağlam değildir.

Namaz ve zekâtlâ bütünleşmedikçe kelime-i tayyibe'nin söylenmesinin hiç bir önemi olmadığı Kur'an'da açıkça belirtiliyor.

Yirmi beşinci bölümde buldukları cümleler de şunlar:

Hacca gitmeyi hiç düşünmeyen fakat dünyayı dolaşmayı hiç ihmâl etmeyen kişilere gelince; Avrupa yolculukları sırasında birkaç saatliğine Mekke'den geçseler bile bu insanlar Müslüman değildirler. Eğer kendilerine Müslüman diyorlarsa yalan söylemiş olurlar ve onları Müslüman sanan insanlar da Kur'an'ı bilmiyorlardır.

Bu cümleler görevlerini tam olarak yerine getirmeyen bazı Müslümanları tekfir ettiğim iddialarına delil olarak kullanıldılar. Fakat benim asıl anlatmak istediklerimi açıklayan ve aynı zamanda onların savlarını da çürüten cümleler dikkatlerinden kaçtı. Sözde müftüler ya onları görmediler ya da amaçlarına hizmet etmediği için görmemeyi tercih ettiler.

Mesela şu cümleleri okuyalım.

Hz. Muhammed'in,(s), ölümünden sonra bazı kabileler zekât vermeyi reddetmişlerdi; Allah'a ve Elçisi'ne iman ettikleri halde Ebu Bekir onları Müslüman saymamış ve savaş açmıştı. Çünkü onlar kangren olmuş bir organ gibiydiler. İslâm bir bütündür ve zekât da bu bütünü bin parçasıdır. Zekât olmadan namaz, oruç ve iman güvenilirliklerini kaybederler.

Yani son cümleden önce Kur'an ayetlerine, iki hadise ve Hz. Ömer'in bir hükmüne dayanarak cümleyi desteklemişim. Fakat onların seçici gözleri o cümleleri atlamp. Bunlar kendilerini İslâm'ın büyük öğretmenleri ve ruh temizleyen uzmanlar sanan kişiler tarafından oynanan oyunlar.

Bu kitapta, ne çeşit bir imanı hedeflediğimi anlattığım bir bölüm var. Burada açıkladığım "hukuki" İslâm hukukçuların ve felsefecilerin ilgilendiği İslâm'dır. Bu açıklamam hiç kimsenin Müslüman olmak için gereklî olan bazı kuralları çiğnemedikçe İslâm toplumundan atılamayacağını ve İslâm tarafından ona verilmiş hakların elinden alınamayacağını belirtiyor. İslâm'ın diğer çeşidi ise gerçek İslâm ve

imandır; bunun yargısı ahirette yapılacaktır.

Bu ikisini birbirinden ayırarak, Peygamberlerin amaçlarının asla birinci kısımdaki gibi Müslüman toplulukları oluşturmak olmadığını açıkladım. Çünkü peygamberlerin asıl amacı samimiyet, itaat ve sadakatten oluşmuş gerçek imanı telkin etmektı. Bu yüzden Müslümanlardan, sadece kâfir olarak damgalanmamalarını garantilemek için belirlenmiş sınırları aşmamakla yetinmemelerini istedim. Allah'ın gözünde sadık ve samimi inananlar olarak yer almaları için İslâmî şurlarını geliştirmeliler. Eğer hukukçular bunları okusalardı, bu kitabın asıl vermek istediği fikri anarlardı ve her sözcük onlara aynı hikâyeyi anlatırırdı.

Fakat belki de onlar yazarın amacıyla hiç ilgilenmemişlerdir. Daha ilk baştan, fetva verebilmek için kullanabilecekleri bölümleri araştırmaya başlamışlardır. Belki de fetva onlar için gerçek bir araştırma gerektiren dini bir ferman değil, düşmanlık duydukları kişilere istedikleri zaman vurabilecekleri kırbaçlardır.

Çok basit bir konuda yazılmış bir kitabın bile bazı bölümlerini yorumlamadan önce onun bütününe anlamak gereklidir. Bu kitap bir hukuk ya da din felsefesi kitabı değildir, yasal bir ferman da değildir. Maksadı, kişiyi İslâm dışında ilan eden asgari sınırlar belirlemek değildir. Bu bir uyarı, tavsiye ve öğüt kitabıdır. Amacı insanları Allah'a itaat etmeye teşvik etmek, onları itaatsizlikten uzak tutmak ve O'na karşı samimi olmalarını sağlamaktır.

Eğer müftüler amacımı anlamış olsalardı, Müslüman-lar'ı namazın, orucun ve zekâtın önemsiz ayrıntılar olduğuna ve onlar olmadan da Müslüman kalabileceklerine ikna etmemi isterler miydi?

iman ve uygulama arasındaki ilişkiye ve bir Müslüman'ı dinden çıkaracak durumlara daha önceki pek çok yazımada yer vermiştim. Doğu'su *Tefhimü'l Kur'an* yerine *Gelin Müslüman Olalım*'nın tercih edilerek içinden rastgele bazı cümlelerin seçilmesi, bu konulardaki bütün düşüncelerimin sadece bu cümlelere maledilmesi ve bunlarla sınırlanması hiç dürüstçe bir yaklaşım değil.

(16 Ağustos 1952)

1. İMAN

ALLAH'IN EN BÜYÜK NİMETİ

Kardeşlerim!

Müslümanlar olarak hepimiz biliriz ki İslâm Allah'ın bize bu dünyada sunduğu en büyük lütufutur. Bizi Hz. Muhammed(s)'in, ümmeti saydığı ve bu eşsiz ihsanı bağışladığı için kalplerimiz O'na karşı şükran doludur. Allah İslâm'ı kullarına verdiği en değerli hediye olarak açıklar:

Bugün dininizi mükemmel seviyeye getirdim, size bütün ihsanımı bağışladım ve takip etmeniz için size İslâm'ı bıraktım.(Maide, 5/3).

Bu büyük lütfə karşı gerçekten müteşekkir olmak için Allah'a borcunuzu ödemelisiniz. Eğer böyle yapmazsanız şüphesiz ki nankör bir insansınız. Allah'a olan borcunuzu unutmanızdan daha büyük bir nankörlük olabilir mi?

Borcumuzu nasıl ödeyeceğiz diye sorabilirsiniz. Allah sizi Hz. Muhammed'in ümmeti yapacak kadar merhametli olduğundan minnettarlığını göstermenin en iyi yolu -ki başka yol yoktur- Peygamber'in sonuna kadar sadık takipçileri olmak ve O sizi ümmetin bir parçası saydığını, gerçek Müslümanlar arasında bulunmaktır. Eğer gerçek Müslümanlar olamazsanız nankörlüğünüzün cezası bu lütf kadar büyük olacaktır. Allah hepimizi bu büyük cezadan korusun! Amin.

Şimdi soracaksınız: Kelimenin gerçek anlamıyla nasıl Müslüman oluruz? Bu soruyu konuşmamın devamında ayrıntısıyla cevaplayacağım; ama bugün asıl önemli noktaya degeineceğim. Onsuz gerçek imanı keşfetme umudumuz yoktur. Anladığınız gibi bu gerçek Müslüman olma yolunda atacağınız ilk adımdır.

Fakat önce biraz düşünün: Bu kadar sık kullandığımız “Müşluman” kelimesi gerçekte neyi ifade ediyor? Bir insan doğuştan gelen bir üstünlükle Müslüman olabilir mi? Bir Müslüman çocuğu ya da torunu olmakla Müslüman olunabilir mi? Bir Hintli Brahman’ın çocuğunun Brahman, bir İngiliz’in çocuğunun İngiliz, bir beyazın çocuğunun beyaz, bir siyahının çocuğunun siyahi doğması gibi bir Müslüman’ın çocuğu da Müslüman mı doğar? “Müşlumanlık” bir ırk, bir milliyet ya

da toplumsal bir sınıf mıdır? Aryanların Aryan ırkına ait olmaları gibi Müslümanlar da Müslüman ümmetine mi aitler? ya da Japonya'da doğan birinin Japon sayılması gibi Müslüman bir ülkede doğan biri Müslüman mı sayılır?

Bu sorulara cevabınız mutlaka hayır olacaktır. Bir Müslüman sadece Müslüman doğmakla gerçek Müslüman olmaz. Bir Müslüman herhangi bir ırka ait olmakla Müslüman olmaz; İslâm'ı takip etmekle Müslüman olur. Eğer İslâm'ı reddederse Müslümanlığı sona erer. Herhangi bir insan Brahman ya da Rajput İngiliz ya da Japon, beyaz ya da siyah olsun İslâm'ı kabul ettiği takdirde Müslüman toplumun bir üyesi olacaktır. Buna karşılık Müslüman bir ortamda doğan bir insan İslâmî yaşamı bırakmışsa, Arap ya da Pathan hatta Peygamber soyundan olsa bile Müslüman cemaatinden çıkarılabilir.

Soruma mutlaka bu şekilde cevap vereceksiniz. Bu da gösteriyor ki sahip olduğunuz bu Allah'ın en büyük hediyesi İslâm, davranış ve düşüncelerinize bakılmadan size aileniz tarafından bırakılmış ve ömr boyu sizde kalacak olan bir şey değildir. O kaybetmemek için sürekli mücadele etmek zorunda olduğunuz bir hediyedir. Eğer ona karşı kayıtsız kalırsanız, Allah esirgesin elinizden alınabilir.

İslâm'ı kabul ederek Müslüman olacağımıza inanırız. Fakat İslâm'ı kabul etmek ne demektir? Bu "Ben Müslümanım" veya "Ben İslâm'ı kabul ettim" diyen herkesin gerçek bir Müslüman olması demek midir? Ya da bazı Sanskritçe sözcükleri anlamadan sayıp döken dindar bir Brahman gibi bazı Arapça sözleri anlamını bilmeden söyleyen birinin Müslüman olması demek midir? Bu soruya cevabınız nedir? İslâm'ın Hz. Muhammed'in, öğrettiği ne varsa hepsinin, Müslümanlar tarafından bilinçli bir şekilde, düşünülerek kabul edilmesi ve ona göre yaşanması demek olduğunu söylemekten başka verecek cevabınız yoktur. Bu şekilde hareket etmeyenler gerçek anlamda Müslüman değildir.

Bu yüzden İslâm ilk önce bilgiyi, sonra da bu bilgiyi uygulamayı gerektirir. Beyaz bir insan bilgisiz de olsa hep beyaz kalacaktır. Çünkü beyaz doğmuştur. Aynı şekilde bir İngiliz hiçbir şey bilmeyebilir fakat İngiliz doğduğu için hep İngiliz kalacaktır. Fakat Müslümanlık doğumla değil bilgiyle elde edildiğinden hiç kimse İslâm'ın anlamını bilmeden Müslüman olamaz. Hz. Muhammed'in, temel ve gerekli öğretilerini

bilmeden ona nasıl inanır, iman eder ve öğretiklerini nasıl uygularsınız? Eğer sizde bilerek ve isteyerek sahip olunan bir iman yoksa nasıl gerçek bir Müslüman olursunuz?

Cahillik içinde Müslüman olunamayacağı ve Müslüman kalınamayacağı açıktır. Müslüman bir çevrede doğmak, Müslüman isimleri almak, Müslüman gibi giyinip kendinizi Müslüman olarak adlandırmak sizi Müslüman yapmaya yetmez; gerçek Müslümanlar İslâm'ın neyi temsil ettiğini bilir ve ona son derece bilinçli bir şekilde inanırlar.

Allah'ın yol göstericiliğini kabul etmeyen ve nimetlerine karşı nankörlük eden bir kâfirle bir mümin arasındaki asıl fark birinin Smith ya da Ram Lal ve diğerinin de Abdullah olmasında değildir. Hiç kimse sadece isminden dolayı kâfir ya da mümin olamaz. Fark sadece giyinmekle ya da kravat takmakla ilgili değildir. Asıl fark bilgidedir. Bir kâfir Allah'la arasındaki ilişkiyi anlamaz. Allah iradesini bilmemişinden hayatı takip edeceği doğru yolu da bilemez. Eğer bir Müslüman da Allah iradesinden habersiz yetişmişse onu kâfir değil de Müslüman olarak adlandırmaya devam etmenin geçerli bir sebebi var mıdır?

Kardeşlerim! İşaret ettiğim noktaları iyi dinleyin. Öncelikle bilgiye dayanan ve varlığından sonsuz şükran duyduğumuz, Allah'ın bu en büyük hediyesine sahip ya da ondan yoksun olmak onu anlayışınıza bağlıdır. Bilgisiz kalırsınız bu hediyeyi tam anlamıyla alamazsınız. Eğer bilginiz onun sadece küçük bir parçasını almaya yetiyorsa, gözünüzü açıp cehalete karşı savaşmadıkça bu muhteşem hediyenin o küçük parçasını bile kaybetme tehlikesiyle sürekli karşıyasınız demektir.

İslâm ve Allah'ın yol göstericiliğini reddetmeyi içeren küfür arasındaki farktan İslâm ve şirk(Allah'a başka ilahları ortak etmek) arasındaki bağdaşmazlıktan habersiz yaşayan bir insan zifiri karanlık bir yolda yürüyor gibidir. Büyük bir olasılıkla kaybolacak ya da ne olduğunun farkına varmadan başka bir yola sapacaktır. Belki de "Sen karanlıkta yolunu kaybettin. Gel seni gideceğin yere götürreyim" diyen şeytanın tatlı sözlerine kenacaktır. Zavallı yolcu, doğru yolu kandi gözleriyle görmekten aciz, şeytanın kollarına sığınacak ve yoldan çıkacaktır. Kendi ışığı olmadığından yoldaki işaretleri farkedemeyecek

ve tehikelerle yüzüze gelecektir. Eğer ışığı olsaydı ne yolunu kaybeder ne de kaybolurdu.

Bu örnek gösteriyor ki karşılaşacağınız en büyük tehlike İslâmî bilgilerdeki cahilliğiniz ve Kur'an'a ve Hz. Muhammed'in, yol göstericiliğine karşı olan ilgisizliğinizdir. Fakat eğer bilginin ışığıyla aydınlanırsanız yaşamınızın her aşamasında İslâm'ın parlak yolunu apaçık görür ve küfrün, şirkin ve ahlaksızlığın onunla çakışan yollarını ayırdeder, onlardan sakınırsınız. Ve ne zaman yolda yalancı bir rehbere rastlasanız, birkaç kelimeden sonra onun izlenecek rehber olmadığını anırsınız.

Kardeşlerim! Sizin ve çocuklarınızın gerçek Müslümanlar olabilmeniz ve öyle kalabilmeniz, önemine bir kez daha değindiğim bu bilgiye bağlıdır. Bu önemsenmeyecek, sıradan bir konu değildir. Toprağınızı işlemeyi, ekinlerinizi sulamayı ve korumayı, hayvanlarınıza yem vermeyi, yani işlerinizin yolunda gitmesi için gerekli olan şeyleri ihmal etmezsiniz. Çünkü o zaman açıktan öleceğinizi bilirsiniz. O zaman niçin Müslüman olmanız ve kalmanız için gerekli olan bilgiye karşı kayıtsız kalıyorsunuz? Böyle bir kayıtsızlık yaşamdan çok daha değerli bir hediye olan imanınızı kaybettirmez mi size? İman hayatın kendisinden daha değerli değil midir? Zamanınızın ve emeğinizin büyük bir kısmını fiziki varlığını sürdürmek için harciyorsunuz. Niçin zamanınızın ve enerjinizinonda birini olsun size şimdiki ve gelecekteki hayatınızda gerekli olan imanınızı korumak için harcamıyorsunuz?

Sizlerden bilgin olmanızı, cilt cilt kitaplar okumanızı ve hayatınızın büyük bir bölümünü bilgi peşinde koşarak geçirmenizi istemiyorum. Müslüman olmak için bu kadar çok çalışmak gerekli değildir. İstediğim sadece günde yirmi dört saatin bir saatin dininiz için, yaşam tarzınız İslâm için bilgi edinmeye ayıranız.

Herbiriniz, genç ya da yaşlı, erkek ya da kadın, Kur'an' daki bilgilerin özünü ve gönderilmesindeki amacı anlamaya yetecek bilgiye sahip olmalısınız. Bu dünyada yerine getirmesi için Hz. Muhammed'e, verilen görevi iyice anlayabilmelisiniz. Yıkmağa geldiği kokuşmuş düzeni ve sistemi görebilmelisiniz. Allah'ın Müslümanlar için belirlediği yaşam tarzını tanımalısınız.

Bu basit bilgileri edinmek için o kadar çok zamana ihtiyacınız yok. Eğer imanın değerini bilirseniz günde bir saatinizi buna ayırmak hiç de zor değildir.

İSLÂM VE KÜFÜR ARASINDA

Müslüman kardeşlerim!

Her Müslüman'ın bildiği ve sizin de bilmeniz gerektiği gibi Müslümanlar kâfirlerden farklıdır; Allah Müslümanları sever, kâfirleri sevmez; O Müslümanları affedecek, kâfirleri affetmeyecektir; Müslümanlar cennete kâfirler cehenneme gideceklerdir. Kâfirlerle Müslümanlar arasında neden bu kadar büyük bir fark olduğunu anlamanızı istiyorum.

Kâfirler de sizin gibi Âdem ile Havva'nın soyundandır. Onlar da elleri, ayakları, gözleri, kulakları olan sizin gibi insanlardır. Sizinle aynı havayı solur, aynı suyu içer ve aynı dünyada yaşarlar. Onları da sizi yaratan Allah yarattı. O zaman niçin onlardan daha üstün olasınız? Niçin siz cennete giderken onlar cehenneme atılsınlar.

İyi düşünün. İki insan arasında böylesine hayatı bir fark sizin isimlerinizin Abdullah, Abdurrahman, onların isimlerinin de Kartar Singh, Smith, Robertson olması, sizin sünnet olmanız onların olmaması ya da sizin et yiyp onların yememesi ya da onların domuz eti yiyp sizin yememeniz yüzünden mi meydana çıkmaktadır? Bütün insanları yaratan ve varlıklarını koruyan Allah, kullarını böylesine önemsiz nedenlere dayanarak aldığı kararlarla cennete yahut cehenneme gönderecek kadar adaletsiz değildir.

O zaman Müslüman'la kâfir arasındaki fark nerede yatıyor? Kısaca cevaplamamız gerekirse fark İslâm ve küfrün özelliklerindedir. İslâm Allah'a teslimiyet anlamına gelirken, Küfür O'nu red ve O'na karşı itaatsizlik anlamına gelir. Müslüman da kâfir de insandır ve Allah'ın kuludur. Fakat birisi yaratıcısını tanıdığı, itaatsizliğin sonuçlarından korktuğu ve O'nun emirlerine uyduğu için değer kazanıp yükselirken, diğeri yaratıcısını tanımadıkla ve O'nun emirlerini yerine getirmemekle kendi değerini düşürmektedir. Bu yüzden Allah inananlardan memnun, inançsızlardansa memnun değildir. Gerçek Müslümanları cennetle ödüllendireceğini müjdelemiş, inanmayanları ise cehenneme gönderilecekleri yolunda uyarmıştır.

Bundan dolayı Müslümanları ve kâfirleri birbirinden ayıran iki şey,

bilgi ve davranıştır. Yani ilk önce efendinizi tanımalı, emirlerinin ne olduğunu, isteklerini nasıl yerine getireceğinizi, O’nu memnun edecek ve etmeyecek hareketleri bilmelisiniz. Bunlar bilindikten sonra ikinci adım kendi isteklerinizi efendinizinkilere göre değiştirip gerçek birer kul olmaktadır. Eğer gönlünüzden efendinizin yasaklılığı bir şeyi yapmak geçiyorsa bu yasağa uymalısınız. Eğer size iyi gelen bir şeye efendiniz kötü diyorsa, onu kötü olarak kabul etmelisiniz. Yapılmasını zararlı bulduğunuz bir işi eğer efendiniz yap diyorsa, bu sizin için can ya da mal kaybına sebep olsa bile yapılması gereklidir. Aynı şekilde belirli bir işten çıkar sağlamayı umuyorsanız ve efendiniz bunu yasaklamışsa, size dünyanın bütün hazinelarını getirecek de olsa ondan vazgeçmelisiniz.

İşte bu bilgi ve davranışlar sayesinde Allah’ın gerçek kulları şeref ve itibar kazanır, O’nun bağışlayıcılığıyla ödüllendirilirler. Buna karşılık kâfirler bu bilgiye sahip olmadıklarından, Allah’ın itaatsiz kulları olup O’nun rahmetinden yoksun kalırlar.

Şimdi elinizi vicdanınıza koyun ve söyleyin: Eğer kendinizi Müslüman olarak adlandırırsanız fakat aslında bir kâfir kadar cahil ve itaatsiz iseniz, sadece değişik isimler almakla, değişik yiyecekler yemekle bir kâfirden üstün olabilir misiniz? Allah’ın bu dünyadaki ve ahiretteki lütfıyla onurlandırılabilir misiniz? İslâm üyeliğinin otomatik olarak babadan oğula geçtiği bir ırk ya da aile değildir. İtibarlı bir din adamının oğlu eğer yanlış yoldaysa, sadece bir din adamının oğlu olmakla Allah’ın gözünde yükselmez; fakir bir aileden gelen bir çocuğu da Allah yaptığı iyi işleri göz ardı ederek, sadece doğduğu yere bakarak küçümsemez.

Bu noktayı Allah, Kur’an’dı açıkça belirtmiştir:

Sizin en hayırlınız Allah’tan en çok korkanınızdır. (Hucurat, 49/13).

Yani Allah’ı ne kadar çok tanırsanız o kadar çok itaat edersiniz ve O’nun gözünde o kadar itibarlı olursunuz. İbrahim Peygamber bir putperestin evinde doğdu fakat Allah’ı tanıdı ve ona itaat etti. Nuh Peygamber’ın oğlu ise bir peygamber evinde doğdu fakat Allah’ı anlamadı ve itaatsizlik gösterdi. Ailesinin yükseliğine rağmen Allah ona öyle bir ceza verdi ki bütün dünyaya ibret oldu.

O zaman şunu iyice anlayın: Allah’ın gözünde iki insan arasındaki

fark bütünüyle onların bilgilerine ve uygulamalarına dayanmaktadır. Allah'ın bu dünyadaki ve ahiretteki rahmeti, O'nu tanıyanlar, O'nun tarafından gösterilen doğru yolu seçenekler ve O'nun emirlerine uyanlar içindir. Uymayanlara isimleri ne olursa olsun Allah'ın gözünde birdirler. O'nun rahmetini haketmezler.

Kardeşlerim! Kendinize Müslüman der, Allah'ın Müslümanlara rahmet yağırdığına inanırsınız. Fakat gözlerinizi açın ve bu rahmetin size gelip gelmediğine bakın. Ahiret'te size ne olacağını ölmeden önce bilemezsiniz, ama dünyadaki durumunuzu şüphesiz görebilirsiniz.

Şu dünyada o kadar kalabalık bir topluluk oluşturmaktasınız ki, her biriniz ufak bir taş atsa, bir dağ meydana gelir. Bu kadar çok Müslüman ve Müslüman devlet olduğu halde dünya, Allah'a karşı isyan edenlerin elinde. Boyunlarınız, onların pençeleri arasında, onlar nereye isterlerse oraya çevriliyor; sadece Allah'ın huzurunda eğilmesi gereken başlarınız insanlara eğiliyor. Kimsenin el sürmeye cesaret edemediği şerefiniz şimdi ayaklar altında. Bir zamanlar Allah'a açılan elleriniz şimdi alçalıp düşmanlarınıza açlıyor. Cehalet, bağımlılık, fakirlik ve minnet, size her yerde yüz karası olmuş.

Bu mu Allah'ın rahmeti! Eğer değilse, daha çok bir kızgınlık işaretiyse, niçin Müslümanlar'a gönderilmiştir. Hem Müslümansınız, hem düşkün. Hem Müslümansınız hem köle. Bu durum, bir nesnenin hem siyah hem de beyaz olması gibidir. Eğer Müslümanlar Allah'ın sevdiği kişilerse nasıl böyle utanılacak bir muamele görürler? Sizin Allah'ınız, siz üstüne düşen görevi kabul edip onun emirlerine boyun eğerken, itaatsizlerin sizi yönetmesine izin verip O'na itaatinizden dolayı sizi cezalandıracak kadar adaletsiz mi? (Haşa).

Eğer Allah'ın adaletsiz olmadığını ve O'na itaat etmenin utançla sonuçlanamayacağını söyleyorsanız, İslâm'ı anlayışınızda bir hata olduğunu itiraf etmek zorundasınız. Nüfus cüzdanlarınızda Müslüman yazsa bile Allah değerlendirmelerini kâğıt parçalarındaki yazılarla göre yapmaz. O, itaat edenlerin ve etmeyenlerin listesini bilir ve sizin asıl durumunuz o listede belirlenmiştir.

O'nu tanımanız ve O'na nasıl itaat edeceğini öğrenebilmeniz için Allah size kitabı gönderdi. İçinde ne yazdığını hiç araştırdınız mı?

Size nasıl Müslüman olmanız gerektiğini öğretmesi için Peygamberini yolladı. Peygamberinin ne öğretmek istedığını anlamaya çalışınız mı? Allah bu dünyada ve ahirette hangi hareketlerin değerinizi düşürdüğünü size açıkça bildirdi. Bu hareketlerden kaçınıyor musunuz? Eğer Allah'ın kitabı ve Peygamberi hakkında hiç bir araştırma yapmadığınızı ve onların gösterdikleri yoldan yürütmediğinizi itiraf ediyorsanız, Müslüman olduğunuzu ve O'nun lütfunu hakettiğinizi nasıl iddia edersiniz. Bu dünyada hakettiğiniz lütuf, iyi bir Müslüman olup olmamanızla yakından ilgilidir; ahiretteki ödülüünüz de aynı şekilde değerlendirilecektir.

Musliman ve kâfir arasındaki tek farkın bilgi ve uygulama konusunda olduğunu söyledik. Kendisine Müslüman diyen, bilgisi ve hareketleri bir kâfirinkile aynı olan bir kişi aşkar bir ikiyüzlülükten suçludur. Kâfirler Kur'an okumaz ve içinde ne yazdığını bilmeler. Eğer sözde Müslümanlar da onlar kadar cahillerse niçin onlara Müslüman deniyor? Kâfirler Hz. Muhammed'in, öğretiklerini ve Allah'a ulaşmak için gösterdiği doğru yolu bilmezler. Eğer Müslümanlar da aynı derecede cahilseler nasıl Müslüman olabilirler? Kâfirler Allah'ın öğretiklerinin yerine kendi isteklerinin peşinden giderler. Eğer Müslümanlar da onlar gibi söz anlamaz ve disiplinszseler kendi fikirlerini üstün görüp Allah'a karşı kayıtsız kalıyor ve nefislerinin esiri oluyorlarsa kendilerine Müslüman demeye ne hakları var? Kâfirler helâl ve haramı ayırdetmezler, ellerindeki şeylerin helâl ya da haram olması arasında fark gözetmezler. Müslümanlar da böyle davranışları aralarındaki fark nedir?

Daha basit açıklayalım: Eğer Müslümanlar da en az kâfirler kadar İslâm hakkında bilgi yoksunu iseler ve bir Müslüman bir kâfirin yaptığı herseyi yapıyorsa niçin bir kâfirden daha üstün ve akibeti onunkinden değişik olmalı? Hepimiz bu soru üzerinde ciddi olarak düşünmeliyiz.

Sevgili kardeşlerim! Müslümanlara kâfir damgasını vurduguunu asla düşünmeyin. Amacım bu değil. Kendi kendime soruyorum ve sizlerden de kendinize samimiyle sormanızı istiyorum: Niçin Allah'ın rahmetinden yoksun yaşıyoruz? Niçin bütün güçlük ve sıkıntılar dört bir yandan üzerimize çökmüş? Neden aramız açık ve birbirimizin kanını döküyoruz? Neden kâfirler bizi her yerde yönetiyor? Biz O'na itaat

eden kollar, niçin dünyanın pek çok yerinde diğerlerine bağımlı yaşıyoruz?

Bu durumu düşündükçe kâfirlerle aramızdaki farkın neredeyse sadece isimlerimizde kaldığına ikna oluyorum. Çünkü O'na karşı ilgisizlikte, O'nun korkusundan yoksunlukta ve itaatsizlikte diğerlerinden hiç bir şekilde geri kalmıyoruz.

“Neredeyse” diyorum, çünkü Kur'an'ı değerlendirmemiz kâfirlerinkile aynı olsa bile biz Kur'an'ın Allah'ın kitabı olduğunu biliyoruz, onlar bilmiyorlar ama onun hayatımızdaki yeri kâfirlerinkinden farklı değil ve bu hepimizin cezayı daha çok haketmesine yol açıyor. Hz. Muhammed'in Allah'ın Peygamberi olduğunu biliyoruz ama onu izlemeye gelince bir kâfir kadar isteksiziz. Biliniz ki Allah yalancıları lanetlemiş, rüşvet alıp verenlerin yerinin Cehennem olduğunu kesinlikle belirtmiş, faizle borç alıp vermenin daha da kötü olduğunu söylemiş, giybeti kardeş eti yemek kadar aşağılamış, açık giyinmeyi ve ahlaksızlığı yasaklayarak bunlara en ağır cezaları vermiştir. Bütün bunları bilmemize rağmen, sanki Allah'ın öfkesinden hiç korkmuyormuşcasına bu günahlarla özgürce içice yaşıyoruz.

Bu yüzden O'nun rahmetine erişemiyoruz: biz sadece görüntüde Müslümanız. Gerçek şu ki, Allah'ın hâkimiyetini kabul etmeyenlerin bizi yönetmeleri, bizi her fırsatта utanca sürükletemeleri, Allah'ın en büyük hediyesi İslâm'ı ihmal ettiğimiz için cezalandırıldığımızı gösteriyor.

Sevgili kardeşlerim! Sözlerimle asla sizi suçlamıyorum. Sizi tenkit etmek için gelmedim. Amacım sizdeki isteği uyandırıp kaybolmuş hazineyi tekrar ele geçirmek. Böyle bir istek, bir insan ne kaybettiğini ve kaybettiği şeyin ne kadar değerli olduğunu anladığı zaman uyanır. Keskin ve acı sözler kullanıyorsam bunu sadece sizi harekete geçirmek, zorlamak için yapıyorum.

Gerçek bir Müslüman olmak için ilk şart İslâmî bilgidir. Her Müslüman Kur'an'ı, Hz. Muhammed'in, öğütlerini, İslâm'ı ve İslâm'ı küfürden gerçekten ayıran şeyleri öğrenmelidir. Bu bilgi olmadan hiç kimse Müslüman olamaz. Acı olan şu ki bu bilgiyi elde etmek için hiç bir istek duymuyorsunuz. Bu da ne kadar büyük bir armağandan

mahrum kaldığınızı hâlâ bilmediğinizi gösteriyor.

Kardeşlerim! Bir anne çocuğu ağlayıp istemedikçe ona süt vermez. Bir insan susadığı ve su aramaya başladığı zaman Allah onu suya götürür. Eğer kendiniz susuzluğunuzun farkında değilseniz ağızına kadar dolu bir bardağın bile önünüzde durması faydasızdır. İlk önce İslâm'a karşı kayıtsız kalmakla ne kadar büyük bir kayıpta olduğunuzu anlamalısınız. Allah'ın kitabı sizinle ama siz içinde ne yazdığını bilmiyorsunuz. Daha İslâm'ın ilk basamağında ezberlediğiniz Kelime-i tevhidin (La ilâhe illâllah Muhammedu'r-resulullah (Allah'tan başka ilah yoktur; Muhammed onun elçisidir) size yüklediği sorumluluğu değerlendirmek bir yana, daha onun ne anlama geldiğini bile bilmiyorsunuz. Bir Müslüman için bundan daha büyük bir kayıp olabilir mi?

Ekinler yandığı zaman meydana gelebilecek zararı bilirsınız; geçiminizi sağlarken doğacak bir kaybın sebep olacağı sıkıntıyı bilirsınız; mal kaybindan kaynaklanan zararı da bilirsınız. Ama İslâm'a karşı kayıtsızlığınızın getirdiği kaybı bilmiyorsunuz. Bu kaybın farkına vardığınızda ondan kurtulmak isteyeceksiniz. Ve böyle bir istek de Allah'ın izniyle, onun lutfuna sahip olabileceğinizi gösterir.

MÜSLÜMANLAR KUR’AN’I NASIL ANLIYORLAR?

Kardeşlerim!

Müslümanlar “Allah” kelimesine Hz. Muhammed’e, gönderildiği gibi, asıl şekliyle, bozulmadan sahip olan tek şanslı topluluktur. Buna karşılık aynı Müslümanlar “Allah” kelimesinin inananlara bahsettiği sayısız fayda ve güzellikten mahrum kalma şansızlığını da yaşıyorlar. Kur’an onlara onu okumaları, anlamaları, ona göre hareket etmeleri ve onun yardımıyla Allah’ın dünyasında O’nun kurallarını yerleştirmeleri için gönderildi. Ve tarih de gösterdi ki ne zaman onun gösterdiği şekilde davrandılarsa, dünyanın lideri oldular.

Fakat bugün Kur’an’ın pek çok Müslüman için yararlı olmayışının nedenleri, birtakım kötü güçleri uzaklaştmak için evlerinde tutmaları, muskalar içine yazıp boyunlarına asmaları ya da bu muskaları ıslatıp suyunu içmeleri ya da anlamını kavramadan bir ödül almayı bekleyerek okumalarıdır. Onlar artık Kur’an’dan hayatları için yol göstericilik yapmasını beklemiyorlar. İnançlarının, ahlaklarının, uygulamalarının ve davranış biçimlerinin nasıl olması gerektiğini, dost ve düşmanla olan ilişkilerde hangi ölçülerin gözetilmesi gerektiğini, kendilerinin ve çevrelerindeki insanların haklarının neler olduğunu öğrenmek için Kur’an’a danışmıyorlar artık. Neyin doğru, neyin yanlış olduğunu, kime itaat edip kime etmeyeceklerini, dostlarının ve düşmanlarının kimler olduğunu, saygının, iyilik ve faydanın nerede, utancın eksiklik ve kaybın nerede olduğunu ona sormuyorlar. Biz Müslümanlar, bu önemli soruların cevabını Kur’an’da aramaktan vazgeçtik artık. Onun yerine kâfirlere, putperestlere, yanlış yola sapmış bencil insanlara, hatta kendi bencil egomuza soruyor ve onlar ne derse onu yapıyoruz. Allah’ı önemsemeyen ve diğerlerinin öğütlerini tutanlara ne olduysa bize de o oldu. Şimdi dünyanın her yerinde ektiklerimizi biçiyoruz-, Ortadoğu’da, Pakistan’da, Endonezya’da ve daha başka pek çok yerde.

Kur’an bütün iyiliklerin kaynağıdır: İstediğiniz herseyi, istediğiniz kadar verir. Eğer onu cinleri ve hayaletleri korkutup kaçırırmak, öksürük ve ateşi tedavi etmek, davanzda başarılı olmak ya da bir iş bulmak gibi

basit ve sıradan şeyler için araştırırsınız istediklerinizi elde edersiniz, fakat sadece onları. Eğer bu dünyada üstünlük ve dünyayı yönetme gücü isterseniz onu da elde edersiniz. Ve eğer Allah'ın yanına, arşa çıkmak isterseniz Kur'an sizi oraya götürür. Ama eğer elde ettiğiniz okyanustan bir damlaysa Kur'an'ı değil kendinizi suçlamalısınız. Okyanus orada, ondan faydalananmasını bilenleri bekliyor.

Allah'ın kutsal kitabı hakkında yapılan acımasız şakalar, kardeşlerim, o kadar boşтур ki böyle şeyler yapan birisiyle karşılaşığınızda önemsemeyin ve hatta ona deli muamelesi yapın. Söyleyin bana, bir doktor reçetesini yakasına iğneleyen ya da bir bardak suda ıslattıktan sonra o suyu içen birine ne dersiniz? Ona gülüp bir aptal olduğunu düşünmez misiniz? Bütün tedaviler, doktorların en büyüğü tarafından, hastalıklarınızı iyileştirmek için size sunulan eşsiz reçete içinde, gözlerinizin önüne serildiği halde kimse görmüyor. Kimse bir reçetenin boyuna asılmayacağını ya da sözlerinin suda ıslatılıp içilmeyeceğini düşünmüyor.

Söyleyin bana, bir tıp kitabını alıp iyileşeceğine inanarak onu okumaya başlayan hasta bir insan hakkında ne düşünürsünüz? Ona şaşkınlık demez misiniz? İşte biz en yüce iyileştircinin bütün hastalıklara şifa olarak gönderdiği Kitabı da aynı şekilde kullanıyoruz. Gösterdiği yolu izlemeden, zararlı olduğunu söyledişi şeylerden kaçınmadan sadece sayfalarını söyle bir okumakla hastalıklardan kurtulacağımızı sanıyoruz. O tıp kitabını iyileşeceğine inanarak okuyan adamlar aynı duruma düşmüyorum o zaman?

Bilmediğiniz bir dilde yazılmış bir iş mektubu alsanız, içinde ne yazdığını öğrenmek için o dili bilen birine gidersiniz. Size önemsiz bir maddi fayda sağlayacak olsa bile, mektupta ne yazdığını öğrenene kadar huzursuz olursunuz. Oysa size âlemlerin Rabbi tarafından gönderilen, bu dünyanın ve sonsuz yaşamın bütün faydalarını sunan mektup dikkatsizce bir köşeye atılmış. Onun ne anlattığını anlamamış olmaktan dolayı herhangi bir rahatsızlık duymuyorsunuz. Bu şaşırtıcı değil mi? Sizi güldürmeye çalışıyorum. Bu gerçekler üzerinde biraz düşündüğünüz zaman olabilecek en büyük haksızlığın Allah'ın kitabına yapıldığını kalbiniz size söyleyecektir. İşin acı tarafı, asıl suçlular ona olan bağlılıklarını ve onun için hayatlarını feda etmeye hazır olduklarını

ilan edenlerdir. İnançlı olduklarına ve onu canlarından çok sevdiklerine şüphe yoktur fakat ne yazık ki Kur'an'a kötü muamele eden yine onlardır. Bunun sonuçları da apaçık gözler önündedir.

Allah'ın sözlerinin insanlara sefalet ve utanç vermek ve acı çektmek için söylenenmediğini anlamalısınız. "Kur'an'ı size mutsuz olmanız için göndermedik."(Taha, 20/1-2)

Tam tersine Kur'an mutlulukların ve başarıların kaynağıdır. Allah'ın kelamını anlayan bir toplumun utanç ve yenilgi içinde olmasına, alçalmasına ve itilip kakılmasına, boynunda bir halkayla hayvan gibi yönetilmesine imkân yoktur. İnsanlar böyle bir akibetle sadece Allah'ın kelamına karşı geldikleri zaman karşılaşırlar.

Yahudilerin akibetine bakın. Onlara İncil ve Tevrat verildi ve şöyle söylendi:

Eğer onlar Tevrat'ı İncil'i ve Rabb'lerinin katından kendilerine indirileni dosdoğru tutsalardı, şüphesiz üstlerinden ve ayaklarının altından rızıklarını yerlerdi.(Dünyanın ve cennetin nimetlerine kavuşurlardı). (Maide, 5/66).

Fakat Allah'ın kitaplarına karşı yanlış fikirler geliştirerek şu sonuca ulaştılar.

Onlar utanç ve çaresizlik içinde kaldılar ve Allah'ın gazabını yüklediler. Çünkü onlar Allah'ın çağrısına inanmadılar ve peygamberleri insafsızca öldürdüler; çünkü onlar ası ve günahkardılar. (Bakara, 2/61).

Eğer bir toplum Allah'ın kitabına sahipse ve hâlâ utanç ve yenilgi içinde yaşıyorsa, mutlaka Allah'ın sözlerine karşı haksızlık ettiği için cezalandırılıyordur. Kendinizi Allah'ın öfkesinden kurtarmanın tek yolu bu büyük günde dönüp O'nun kitabına hakettiği değeri vermeye çalışmaktır. Bunu yapana kadar durumunuz asla değişmeyecektir -her köyde bir okul açsanız, bütün çocukların üniversiteyi bitirse ve çeşitli yollardan kazandığınız milyonları üstüste yıgsanız bile.

KUR’AN’A İTAAT ETMEDEN MÜSLÜMAN OLAMAZSINIZ

Kardeşlerim!

Allah’ın kitabına hakkını verebilmeniz için yapmanız gereken en önemli iki şey gerçek birer Müslüman olmak ve “Müslüman” kelimesinin anlamını bilmektir.

İnsanlığın ne olduğunu ve hayvanla insan arasındaki farkı bilmeyenler kesin olarak insan nesline yakışmayan, degersiz davranışlar içine gireceklerdir. Aynı şekilde Müslüman olmanın gerçek anlamını, Müslümanla Müslüman olmayan arasındaki farkı bilmeyen aynı onun gibi davranacak ve Müslüman olmayı hak edemeyecektir.

Bu yüzden her Müslüman, ister çocuk ister yetişkin olsun, Müslümanlığın ne demek olduğunu, hayatına ne gibi değişiklikler ve sorumluluklar getireceğini, İslâm’ın hangi sınırları içinde Müslüman kalabileceğini ve İslâm’ı zedeleyen günahları bilmelidir.

İslâm Allah’a teslimiyet ve itaatır. Kendinizi tamamen Allah’a vermektir. Kesin bir özgürlüğe ulaşmak ve Allah’ın yolunu izlemek için bütün iddialardan vazgeçmektir. Kendinizi Allah’ın hâkimiyetine teslim etmektir. Eğer hayatınızı Allah’ın söyledişi biçimde yaşarsanız Müslümanınız ve eğer hayatınızı kendi kafaniza göre veya Allah’tan başkasının gösterdiği biçimde yönlendirirseniz, o zaman Müslüman değilsiniz.

Hayatınızı Allah’ın gösterdiği biçimde yaşamak demek, O’nun kitabıyla ve Peygamberler’iyle gösterdiği yolu kayıtsız şartsız kabul etmektir. Böylece rehber olarak sadece Kur’an’ı ve Peygamberin sünnetini izlemek gereği ortaya çıkar. Düşünerek ya da düşünmeden, sadece gelenek olduğu için kabul edilmiş olsa bile Allah, Müslümanların izledikleri tek otoritedir. Her durumda O’nun kitabına ve peygamberine başvurur ne yapılması ve yapılmaması gerektiğini öğrenirler. Gösterdikleri yolu hiç tereddüt etmeden izlerler ve onlara karşı olan her şeyi reddederler.

İşte kişiyi Müslüman yapan Allah’'a böyle bütünüyle teslim olmaktadır.

Buna karşın sünneti ve Kur'an'ı izlemek yerine kendi istek ve düşüncelerine boyun eğenler, büyüklerinin yolundan gidip toplumdaki olayları olduğu gibi kabul eden ve davranışlarını Kur'an'a ve Sünnet'e göre düzeltmek zahmetine girmeyenler ya da "Benim aklıma yatmıyor, büyüklerimin gittiği yola aykırı, dünya bunun aksi yönünde ilerliyor" diyerek Sünnet'in ve Kur'an'ın bilgilerini reddedenler kesinlikle Müslüman değildirler. Böyle insanlar kendilerine Müslüman diyorlarsa yalancıdırular.

Kelime-i tevhid sözcüklerini söylediğiniz an: "La ilâhe illâ Allâh Muhammedu'r-Resulullah", sadece Allah'ın kanununu, hâkimiyetini, hükümdarlığını, itaat edilecek tek varlık olduğunu ve sadece Allah'ın kitabının ve Peygamberi tarafından söylenenlerin doğruluğunu kabul edersiniz. Bu demektir ki Müslüman olur olmaz kendi otoritenizden vazgeçip Allah'ını kabul edersiniz.

Sonuç olarak "Benim düşüncem budur, yaygın gelenek budur, aile geleneğimiz şudur, şu bilgin ya da din adamı bunu söylüyor" demeye hakkınız yoktur. Allah'ın sözleri ve Peygamberi'nin sünnetine aldırmadan, bu konuda tartışamazsınız. Herşeyi Kur'an ve sünnetin ışığı altında yargılmalısınız; onlara uygun olan ne varsa kabul etmeli ve yanında bazı insanlar olabileceğini umursamadan aykırı olan ne varsa reddetmelisiniz. Bir yandan Müslüman olduğunuzu söyleyip, öte yandan kendi fikirlerinizi, toplumun geleneklerini, başka birinin sözlerini ya da Kur'an'a ve sünnete karşı olan davranışları izlerseniz çelişki içindesiniz demektir. Nasıl bir kör gördüğünü, bir sağır duyduğunu iddia edemezse yaşamını Kur'an ve sünnete göre düzenlemeyi reddeden bir insan da kendine Müslüman diyemez.

Musliman olmayan bir insan düşüncesini değiştirmesi için zorlanamaz. İstediğiniz dini seçmekte, kendinize istediginiz ismi vermeye özgürsünüz. Fakat eğer kendinizi müslüman olarak adlandırmışsanız İslâm'ın sınırlarından çıkmadığınız sürece Müslüman kalabilirsiniz. Bu sınırlar, Allah'ı ve Peygamberi'nin sünnetini gerçeğin ve adaletin esas ölçüsü olarak kabul etmek ve onlara karşı olan herşeyi yanlış saymaktır. Bu sınırlar içinde kaldığınız sürece Müslümansınız, fakat dışına çıkarsanız olamazsınız. Bu şartlar altında yaşamaya devam edip kendinizi Müslüman olarak adlandırmak, başkalarına aldanmanız

ve kendinizi aldatmanız demektir.

Kendilerini Allah'ın söylediği biçimde yargılamayanlar kâfirlerdir. (Maide, 5/44).

İMANIN GERÇEK ANLAMI

Müslüman kardeşlerim!

Kelime-i tevhid kelimelerini ezberleyerek Müslüman oluyorsunuz. *La ilah illallah Muhammedu'r-Resulullah* Allah'tan başka ilah yoktur; Muhammed O'nun elçisidir.

Bu sözcükleri söyleyen bir kişinin tamamen değiştiği kabul edilir. Çünkü bir kâfirken Müslüman olmuş, kötülüklerden arınıp saflaşmıştır. Daha önce Allah'ın öfkesine maruz kalırken şimdi sevgisini hakettmektedir. Cehennem'in kapları kapanmış, cennetin kapıları açılmıştır.

Daha somut açıklayacak olursak, toplumsal yaşam içinde kelime-i tevhid iki insanı birbirinden ayıran bir temeldir. Onu söyleyenler ve inkar edenler ayrı topluluklar oluştururlar. Eğer bir baba söylüyor ve oğlu inkar ediyorsa, ne baba aynı babadır ne de oğul aynı oğuldur. Oğul artık babasının mirasçısı olamadığı gibi annesi ve kızkardeşlerine bile yabancı olur. Öte yandan tamamen yabancı bir insan şahadet getiriyorsa ve Müslüman bir aileye girmişse o ve çocukları ailene varisleridirler.

Kelime-i tevhidin gücü o kadar büyütür ki kan bağını bile geride bırakır; yabancıları biraraya getirebilir ve aynı ailene üyelerini birbirinden ayırbilir.

Nasıl oluyor da kelime-i tevhid iki insan arasında böylesine büyük bir değişiklik deydana getiriyor. Onu bu kadar özel kılan nedir? Yalnızca birkaç harf birleştirilip okununca, bir insanı tamamen değiştirebilecek bir güç sahip olabilir mi? Sadece birkaç kelime söylenerek böylesine muazzam bir değişiklik yaratılabilir mi?

Kardeşlerim! Biraz düşüncünce ağzınızdan çıkacak birkaç hecenin kesinlikle bu kadar büyük bir etki yaratamayacağını söyleyeceksiniz.

Şüphesiz ki putperestler, anlamını bilmeseler bile birkaç kutsal sözle dağların yerinden oynayacağına yerin yarılıp içinden suların fışkıracağına inanırlar. Çünkü onlar harflere olağanüstü güçler atfederler ve güçlerini işletmek için bunları sadece söylemeyi yeterli görürler.

İslâm'da böyle değildir. Kelimelerin etkisi anlamlarında gizlidir. Eğer kalbinizin derinliklerine işlemiyorsa ve düşüncelerinizi, ahlakınızı,

hareketlerinizi etkileyebilecek kadar güçlü bir etkileri yoksa, sadece söylenmeleri anlamsız ve etkisizdir.

Basit bir örnek verelim. Düşünün ki soğuktan titriyorsunuz ve “pamuk yorgan, pamuk yorgan” diye bağırıbmaya başlıyorsunuz. Bütün gece tesbih çekip dua ederek aynı sözleri bir milyon kere de söyleseniz soğluğun etkisi azalmayacaktır. Ama eğer bir pamuk yorgan hazırlayıp üstünüze örtersiniz soğuk kesilecektir. Ya da düşünün ki susamışsınız ve bütün gün “su, su” diye bağırıyorsunuz; böyle yaparak susuzluğunuzu dindiremezsiniz. Bütün yapacağınız biraz su bulup içmektir. Ya da tekrar soğuktan üşüdügüünü ve ateşiniz olduğunu düşünün. Hastalığınızın en iyi devasının ilacın ismini mirıldanmak olduğuna karar veriyorsunuz. Böyle iyileşemezsınız; fakat ilacı içerseniz üşüme ve ateş Allah’ın izniyle gelecektir.

İşte kelime-i tevhidin durumu da budur. Sadece altı yedi kelime söylemekle ne kâfir Müslüman, ne namussuz biri saf, ne de kötü biri iyi olur. Ve ne de bu birkaç söz insanı cehennem yerine cennete göndermeye yeter. Bunların olabilmesi için kelimeleri anlamamanız, gönlünüze yerleştirmeniz ve hayatınızı değiştirmeniz gereklidir.

Böylece bu kelimeyi ezberlediğiniz zaman, bütün dünya önünde Allah'a ne kadar önemli bir söz verdığınızın ve bu sözle ne kadar büyük bir sorumluluk üstlendiğinizin bilincinde olmalısınız. Bilinçli olarak kabul ettiğinizde kelime-i tevhid bütün düşüncelerinize biçim vermelii, yaşamınızda birinci derecede önemi olmalıdır: düşüncelerinizin içinde ona karşı hiçbir fikir olmamalıdır. Ona karşı olan ne varsa yanlış saymalı ve sadece kelime-i tevhidi doğru olarak kabul etmelisiniz. Onun doğruluğunu onayladıkten sonra, inançsızlar gibi her istediginizi yapmada özgür olamazsınız. Emrettiklerini yapmalı, yasaklılıklarından vazgeçmelisiniz.

Kelime-i tevhidi ancak bu şekilde ezberlerseniz gerçek Müslümanlar olabilirsiniz ve ancak ondan sonra iki insan arasındaki o büyük farkı yaratılabilsiniz.

Şimdi size kelime-i tevhidin anlamını anlatacağım. Gerçekte verdığınız söz nedir?

Kelime-i tevhidin sözlük anlamı basittir: Allah’tan başka ilah yoktur

ve Muhammed(s), O'nun elçisidir.

“İlah” sözcüğü Kelime-i tevhidde Allah anlamına gelir. Dualarımızı kabul eden, tapılacak ve itaat edilecek tek efendi, yaratıcı, hayat ve devam gücү veren tek varlık Allah'tır.

“La ilahe illallah” sözleriyle iki şey ifade edersiniz. Birincisi dünyanın ne Allah olmadan, ne de başka ilahlar tarafından yaratılamayacağını kabul etmiş olursunuz. O vardır ve O'ndan başka ilah yoktur ve tek ölümsüz O'dur. İkinci olarak, aynı Allah'ın bütün evrenin olduğu gibi sizin de ilahınız olduğunu kabul etmiş olursunuz. Siz kendiniz, sahip olduklarınız ve dünyadaki herşey yalnız O'na aittir. O yaratıcıdır ve düzeni devam ettirir. Hayat ve ölüm O'nun emrindedir. Sıkıntı da, ferahlık da O'ndan gelir. Kim neye sahipse O vermiştir; kim ne kaybetmişse O almıştır. Sadece O'ndan korkmalı ve O'ndan istemelisiniz. Sadece O'nun önünde başlarınızı eğmelisiniz. Sadece O hizmet ve ibadete layiktir. O'ndan başka hiç kimsenin kulu ya da kölesi değiliz ve O'ndan başka hiç kimse efendimiz değildir. Görevimiz O'na itaat etmek ve yalnızca O'nun kurallarını uygulamaktır.

Bu, “La ilahe illallah” dedığınız andan itibaren Allah'la yaptığınız sözleşmedir ve siz bunu yaparken dütün dünya şahidiniz olur. Eğer bu sözleşmeyi bozarsanız, elleriniz, ayaklarınız, vücutunuzdaki en ince kıl, yeryüzündeki ve gökyüzündeki her zerre, sözünüzden döndüğünze şahit olan her şey, Allah'ın huzurunda size karşı tanıklık edeceklerdir. Kendinizi o kadar umutsuz bir durumda bulacaksınız ki, size yardım edecek tek bir şahit bile çıkmayacak. Hiç bir avukat sizi savunmak için orada olmayacak. Çünkü bu dünyadaki mahkemelerde avukatlık yapanlar, yasaları hep kendi amaçları doğrultusuna çevirmekten suçlu olacakları için kendileri de sizin yanınızda, tipki sizin gibi umutsuz bir durumda olacaklar. Bu mahkeme sizi güçlü bir savunmaya, yalancı şahitlere ya da sahte belgelere dayanarak temize çıkarmayacak. Bu dünyada suçlarınızı polisten gizleyebilirsiniz fakat Allah'ın polisinden gizleyemezsiniz. Polis burada rüşvet alabilir fakat orada hayır. Bu dünyada bir şahit yalan söyleyebilir ama Allah'ın şahitleri asla söylemez. Hâkimler haksızlık yapabilir ama Allah yapmaz. Ve Allah'ın suçluyu gönderdiği hapishaneden kaçış yoktur. Aptallıkların en büyüğü Allah'la sahte sözleşme imzalamaktır. Önce enine boyuna düşünmeli

sonra titizlikle uygulamalısınız. Söz vermeniz için kimse size baskı yapmıyor; ama boş sözler size hiç bir fayda sağlamaz.

La ilah illallah'tan sonra Muhammedu'r-Resulullah (Muhammed Allah'ın elçisidir) diyorsunuz. Bu, Hz. Muhammed'i, Allah'ın sözlerini size iletmek için gönderdiği insan olarak kabul ediyorsunuz demektir. Eğer Allah'ı efendi ve hâkim olarak tanıyorsak, bizden ne istediğini bilmemiz şarttır. O'nu memnun etmek için neler yapmalıyız ve öfkelendirmemek için nelerden kaçınmalıyız? Affedilmek ve gazabına uğramamak için hangi kurallara uymalıyız? Bütün bunları bize açıklaması için Allah, Hz. Muhammed'i, elçisi olarak görevlendirmiş ve bu amaçla kitabını onunla yollamıştır.

Peygamber, Allah'ın gösterdiği şekilde yaşayarak bizlere örnek olmuştur. Bu yüzden Muhammedur'r-Resulullah dedığınız zaman onun gösterdiği yolu ve yasaları takip etmeye, ona aykırı olan herşeye karşı çıkmaya söz vermiş olursunuz. Eğer söz verdikten sonra Peygamber'in, yolundan vazgeçer ve ne kadar çok insan tarafından kabul edilmiş olursa olsun, daha değişik ve karşı bir yola saparsanız siz bir yalancı ve alçaksınız demektir.

İslâm'a, onu din olarak tasdik edip girebilmeniz için, Peygamber'in tek gerçek yasa olarak size sunduğu hayat kurallarını uygulamalısınız. Bu tasdik edişin temelinde, Müslümanlarla kardeş olmanız, Müslüman büyüklerinizin mirasçısı olabilmeniz, Müslüman kadınlarla evlenebilmeniz, çocuklarınızın meşru olmaları ve Müslümanlardan size yardım etmelerini, sadaka vermelerini, canınızı, malınızı, onur ve saygınlığınızı korumalarını isteme hakkıyla emniyette olmanız yatar. Eğer bütün bunlara rağmen sözünüüz bozarsanız hiç bir şey bundan daha utanç verici olamaz.

Bu sözü (La ilah illallah Muhammedu'r-Resulullah) eğer anlamını tam olarak kavrayarak vermişseniz, bu dünyadaki polisin ya da mahkemenin sizi zorlamasına gerek kalmadan Allah'ın kanunlarına uymanız şaşırtıcı değildir. Polisi, ordusu, mahkemesi ve hapishanesi görülmediği için Allah'ın kanunlarını çiğnemeyi kolay zanneden, bu dünyadaki polisin, ordunun, mahkeme ve hükümet hapishanesinin şüphe götürmeyen varlıklarını sayesinde dünyevi kuralları çiğnemenin zor olduğuna inananlara şunları söyleyebilirim: "Sizin kelime-i tevhidi

tasdikiniz geçerli değildir. Siz Allah'ı, bütün dünyayı, bütün Müslümanları ve kendi kendinizi kandırmaya çalışıyorsunuz.

Kardeşlerim ve arkadaşlarım! Kelime-i tevhidin alamını biliyoruz. Şimdi dikkatinizi onun getirdiği yükümlülüklerce çekmek istiyorum.

Allah'ın herşeyin efendisi olduğunu söylemek ne anlama geliyor? Bu demektir ki hayatlarınız sizin malınız olmayıp sadece Allah'a aittir. Ne elleriniz, ne gözleriniz, ne de vücutunuzdaki herhangi bir organ size ait değildir. Ekip biçtiğiniz topraklar, sizin için çalışan hayvanlar, servetiniz, yararlandığınız eşyalar- hiç biri sizin değildir. Hepsi Allah'a aittir ve size hediye olarak verilmişlerdir.

Bu yüzden “bu hayat benim, bu vücut benim , bu zenginlik benim” demek için hiç bir dayanağınız yoktur. Başka birini herşeyin sahibi olarak tanıdıktan sonra sizin de aynı şeyle üzerinde hak iddia etmeniz saçmadır. Eğer herşeyin sahibinin Allah olduğuna gönülden inanıyorsanız bu inanç beraberinde iki şey getirir:

Birincisi, Allah herşeyin asıl sahibi olduğundan ve siz sadece onun sahip olduklarının emanetçisi olduğunuzdan, onları O nasıl söylemişse aynen öyle kullanmalısınız. Eğer başka türlü davranışlarınız, emanete ihanet etmiş ve Allah'ı kandırmış olursunuz. Ellerinizi ve ayaklarınızı O'nun istemediği şeylem için kullanmaya ve onun hoşlanmadığı şeylemle bakmaya hakkınız yoktur. O'nun yasakladığı bir şeye heves edemezsiniz. O'nun isteği dışında hiç bir toprak ya da mal üzerinde hak sahibi olamazsınız. Size ait olduklarını düşündüğünüz karınız ve çocukların sizde size Allah tarafından verildikleri için sizindirler. O halde onlara bile kendi isteğinize göre değil O'nun emrettiği biçimde davranışmalısınız. Eğer emirlerine muhalefet ederseniz, birer gaspedici durumuna düşersiniz. Başkalarının mallarını gaspedenlere nasıl namussuz derseniz, siz de Allah'ın size sunduklarına kendi malınız gibi bakarsınız, kendi arzunuza veya Allah'tan başka birilerinin arzularına göre kullanırsanız dürüst davranışmış olmazsınız.

Eğer O'nun emirlerine göre hareket etmenin zorluğundan yakınıyorsanız, o zaman bu gerçekten zor olur. Eğer hayatlar kaybediliyorsa, bedenler inciniyor, aileler dağılıp mal ve mülkler zarar görürorsa siz niçin üzülüyorsunuz. Bütün bu kayıplar herşeyin gerçek

sahibinin iradesiyle gerçekleşmişse, bu zaten tamamen O'nun hakkıdır. Ama elbette ki Efendinizin isteklerine karşı gelir ve onların zorluğundan yakınırsanız şüphesiz ki O'nun malına zarar vermiş olacağınızdan suçlusız olursunuz. Bir örnek verelim: Hayatınızın sahibi siz değilsiniz. Eğer onu efendinizin isteğine göre yaşar ve ölürseniz O'nun emrini yerine getirmiş olursunuz. O'na karşı gelerek can vermek bir suçtur.

İkinci olarak, eğer O'nun tarafından verilmiş bir şeyi O'nun yolunda harciyorsanız bu ne Allah'ın ne de bir başkasının iyiliği içindir. Herşeyden vazgeçip emrettiklerinin hepsini yapabilir, hatta sizin için çok değerli olan hayatınızı O'na adayabilirsiniz, fakat bütün bu yapılanlar O'nun iyiliği için değildir. Bütün yaptığınız O'nun size verdiklerine karşılık sizin O'nun emirlerini yerine getirmenizdir. Bu alkışlanması gereken, övünülecek bir başarı mıdır? İnsanlar kendilerine yapılan bir iyiliğin karşılığını verdiklerinde ödüllendirilmeli midirler? Unutmayın ki gerçek bir Müslüman, Alllah yolunda sarfettiği hiç bir şeyle ve O'nun için yerine getirdiği hiç bir görevle övünmez. Tam tersine alçakgönüllü davranıştır. Övünme ve gurur iyi davranışları yok eder. Ödüllendirilmeyi bekleyen ya da bunun için yararlı işler yapan bir kişi, Allah'ın ödüllünden mahrum kalır: "Ödülünu bu dünyada aradı, fakat o zaten ödüllendirilmişti."

Kardeşlerim! Efendiniz tarafından size bağışlanan olağanüstü bir iyilik düşünün. Sizden aslında kendisine ait olan şeyleri istiyor ve bunun karşılığını da ödeyeceğine söz veriyor. Bu ne sınırsız bir cömertliktir!

Şüphesiz ki Allah, inananlardan nefislerini ve mallarını-onlara Cenneti vermek karşılığında- satın almıştır. (Tevbe, 9/111).

İşte Allah'ın iyiliği bu kadar büyüktür. Şimdi kendi davranışlarınıza bakın. Siz O'nun satın almış olduğu şeyleri tekrar başkalarına satıyorsunuz. Ve bu değerli şeylere bicontiğiniz fiyat da o kadar komik ki! "Alicilar" Allah'a karşı gelmenizi sağlıyorlar. Siz de hayatınızın devamını sağlayanlar onlarmış gibi onlara hizmet ediyorsunuz. Beyinlerinizi, bedenlerinizi ve bu isyancıların almak istedikleri ne varsa herşeyinizi onlara satıyorsunuz. Bundan daha ahlaka aykırı birsey olabilir mi? Satılmış bir şeyi yeniden satmak bu dünyada bile yasal ve ahlaki bir suçtur. Suçluları mahkemelerde hile ve dolandırıcılıktan yargılanırlar. Allah'ın mahkemesindeki yargıcıdan kaçabileceğinizi mi

düşünüyorsunuz?

KELİME-İ TEVHİD NİÇİN EŞSİZDİR?

Müslüman kardeşlerim!

İslâm'ın temelini oluşturması sebebiyle şimdî kelime-i tevhidin anlamı ve kapsamı hakkında biraz daha düşünelim. Ona inanır ve onun gücüyle İslâm'a girersiniz; onu bütünüyle anlar, hayatınızı ona göre şekillendirir ve gerçek Müslümanlar olursunuz. O olmadan ne İslâm'a girebilirsiniz ne de Müslüman kalabilirsiniz.

Allah onu kelime-i tayyibe, gönül alıcı güzel 'söz' olarak adlandırır ve şöyle açıklar:

Allah'ın bu güzel sözü nasıl meydana getirdiğinin farkında değil misiniz? O, sımsıkı kök salmış ve dalları cennete uzanan güzel bir ağaca benzer. Yaratının izniyle her an meyve verir. Allah kendileri hakkında düşünmeleri için insanlara ibret verici hikâyeler gösterir. Ve kelime-i kabihin (kötü söz) hikâyesi de çürük bir ağaçinkine benzer - kökünden sökülmüştür ve devamlılığı yoktur. Allah sağlam sözü seçeneklere bu dünyadaki ve öbür dünyadaki hayatlarında güç verir ve yanlış yapanları engellemez. Çünkü O her istediğini yapar. (İbrahim, 14/24-7).

Kelime-i tayyibe burada Allah'ın emriyle her zaman bereketli meyveler sunmaya devam eden, kökleri yeryüzüne sıkı sıkıya bağlanmış ve dalları gökyüzüne uzanan soylu bir ağaca benzetilmiş. *Kelime-i kabih* ise onun karşısında kökleri sağlam bir temele tutunmadığından kolayca sökülp alınabilecek fakir, sıç bir toprakta kendi kendine yetişmiş bir bitki gibi, kötü ya da aslı bozulmuş bir kelime, yanlış inanç ve temeli olmayan bir söz gibi görülmüş.

Bu benzetme o kadar güzel ve ilgi çekicidir ki üzerinde düşündükçe alınacak yeni bir ders çıkar.

İki cins ağaç düşünün. Meşe ağacına bir bakın. Kökleri toprağa nasıl sıkı sıkıya tutunmuş, boyu nasıl yükselere erişmiş, geniş dalları üzerinde ne kadar güzel yapraklar yetişmiştir. Bu ağaç böyle bir güce ve ihtişama nasıl sahip olabildi? Sebep, meyvesi olan meşe palamudunun yaratılışındadır. Büyük ağaç olması için tohumunda doğuştan gelen bir hak vardır. Ve bu hak o kadar belliymi ki, talepte bulunduğu zaman toprak, su, hava, sıcak gün ve serin gece, yani ihtiyaç duyduğu her madde ona istediği her şeyi vermeyi kabul etti.

Böyle ulu bir ağaç olma meziyeti, yararlı meyveler vermesi ve

yüceliğindeki asaletle muazzam bir ağaç olmayı hakettiğini gösterdi ve birleşerek ona yardım eden yerin ve gögün güçleri haklı çıktılar. Dahası, yardım etmek onların göreviydi çünkü toprağın, suyun, havanın ve diğerlerinin sahip oldukları besleme, geliştirme ve olgunlaştırma gücü onlara soylu ağaçlara yardım etmeleri amacıyla verildi.

Fakat kendi kendine yetişen vahşi otlar ne olacak? Güçsüz ve meziyetsiz olduklarından, kökleri toprağa iyi tutunmadığından bir çocuk tarafından bile koparılabilirler. O kadar gücsüzdürler ki rüzgârla bile solabilirler. Dokunduğunuz zaman dikenleri batabilir. Eğer tadına bakarsanız acı ve zehirli olabilirler. Hergün bunlar gibi kaç tanesinin tomurcuklanıp kaç tanesinin solup gittiğini sadece Allah bilir. Peki niçin böyleler? Sebep şu ki onlar meşe palamudunun sahip olduğu ve meşe ağacının büyümeye izin veren o hakka sahip değildirler.

Soylu ağaçlar olmadığı zaman toprak, yaratılışı gereği kendini nadasa bırakmaz ve çalıların, işe yaramaz otların büyümeye izin verir. Su besin, hava da enerji verir fakat hiç biri bu bitkilerin varlık hakkını meşe ağacının kini kabul ettikleri gibi kabul etmezler. Bu yüzden ne toprak derinlere kök salmaları için onlara yardım eder; ne su gelişmeleri için onları gönülden besler; ne de hava yardımcı olmaya isteklidir. Bu yüzden bu fakir kaynakla, bu bitkiler sağıksız, lezzetsiz, genellikle dikenlere ve zehirli meyvelere sahip olarak yetişirler. Bu da gösterir ki, yeryüzü ve gökyüzü bu tür bitkilerin yetişmesine yardım etmek için yaratılmamıştır.

Şimdi bu iki örneği karşınıza alın ve kelime-i tayyib ile kelime-i kabih arasındaki farkı etrafıca düşünün.

Kelime-i tayyib gerçek bir “kelime”dir; o kadar gerçekten ki bütün dünyada ondan daha gerçeği bulunamaz; tipki Allah’ın bütün evrenin tek ilahi olduğu gibi. Yerdeki ve göklerdeki her şey buna tanıklık eder. İnsanlar, hayvanlar, ağaçlar, taşlar, kum taneleri, çağlayan ırmaklar, parlayan güneş -bunların içinde Allah’tan başka biri tarafından yaratılmış, hayatını başka birinin yardımıyla sürdürün ve Allah’tan başkasının yok edebileceği herhangi bir nesne var mıdır?

Bütün evren Allah tarafından yaratılmıştır ve hayatı ve devamlılığı O’nun merhametine bağlıdır; tek efendi ve yönetici Allah’tır. Ve siz “Bu

dünyadaki hâkimiyet sadece Allah'a aittir" dediğinizde, göklerdeki ve yerdeki herşey size "Doğru söyledin. Buna hepimiz tanığız" der. O'nun önünde eğildiğinizde evrendeki herşey sizinle birlikte eğilir, çünkü herşey ona ittat eder. O'nun emirlerine uyduğunuzda dünyadaki her şey aynısını yapar. O'nun yolunda giderken yalnız değilsinizdir. Aslında, göklerin ve yerin orduları sizinle birliktedirler: gökteki güneşten, en küçük bir kum tanesine kadar herşey onun döşediği yoldan giderler. O'na güvendiğinizde önemsiz bir güçe değil, kâinatın efendisinin gücüne güvenmiş olursunuz.

Kelime-i tayyibe inanan ve hayatını ona göre şekillendiren birini, yerin ve göklerin bütün güçlerinin destekleyeceğini şimdi anlayabilirsiniz. O kişi bu dünyadaki ve öbür dünyadaki hayatlarında bolluk içinde olacaktır. Bir an için bile yenilgi ve kayba uğramayacaktır. Bu, Allah'ın başta belirttiğim ayetinde de açıkça söylendiği gibi kelime-i tevhid kökleri toprağa sıkıca bağlı, dalları gökyüzüne uzanan ve Allah'ın izniyle sürekli meyve veren bir ağaca benzer.

Buna karşılık, kelime-i kabihin anlamı nedir? Bu, ya Allah yok demektir ya da O'nun ilahi gücünü paylaşan başka biri var demektir. Bir düşünün, bundan daha azılsız ve boş bir düşünce olabilir mi? Dünyada bunun herhangi bir kanıtı var mı? Bir ateist Allah'ın olmadığını söyler fakat yardeki ve gökteki herşey onu yalanlar: "Hepimiz gibi seni de Allah yarattı ve bu talihsiz sözleri söyleyen dili de sana O verdi." Bir putperest ise Allah'a ve ilahi gücüne ortak koşarak başka tanrıların da yaşama gücü verdiği; onların da herşeyin üzerinde güçleri olup kaderlerimizi belirleyebileceklerini; fayda sağlayıp zarar verebileceklerini; dualarını dinleyip kabul edebileceklerini; korkulmayı ve güvenilmeyi hakettiklerini; Allah'ınkilerin yanısıra onların buyruklarına, emirlerine ve kanunlarına da uyulması gerektiğini söyler. Ancak yerdeki ve göklerdeki herşey bu iddianın kesinlikle bir yalan ve gerçeğe tamamen aykırı olduğunu kanıtlar.

Şimdi düşünün, böyle asılsız bir düşünceye inanan ve ona göre bir hayat süren birisi bu dünyada ve ahirette nasıl refah bulur. Allah bu gibi insanlara acılmış ve onlara belirli bir süre daha hayatlarını devam ettirmeleri için izin vermiştir. Doğa ise onları bir süre için besleyecek fakat bunu hakettikleri için yapmayacaktır. Çünkü bu insanlar biraz

önce bahsettiğim, kendiliğinden yetişmiş çalılara ve işe yaramaz otlara benzerler.

Aynı tezat meyveler arasında da vardır. Kelime-i tayyib tatlı meyveler verir: dünyada barış kurar. İyiliği, gerçekliği ve adaleti hâkim kılar ve insanlar bundan faydalananır. Fakat kelime-i kabih gibi günahkâr bir kökten nasıl bir ağaç yetiştirebilirsiniz? Büyüdüükçe dikenli dallar sürgün verir; damarlarından zehir akar. Böyle dallarda acı ve zehirli meyvelerden başka birsey yetişmesine imkân var mıdır?

Küfrün, putperestliğin ve maddeciliğin hâkim olduğu yerlerde neler olduğunu kendi gözlerinizle görebilirsiniz: insanoğlu kendi kendisinin yıkıcılığı altında eziliyor. Devamlı savaş hazırlıkları yapılıyor. Nükleer silahlar ve zehirli gazlar üretiliyor. Devletler, yok etmek için birbirlerine saldırıyorlar. Güçlü olanlar gücsüz olanların elinden ekmeğini alıyor, ordu ve polisle onları sindirerek hapis ve ölümle tehdid ediyorlar. Güçsüzler hiç bir yerde güçlülerin baskısından kaçamıyorlar.

Bireylere gelince, onların ahlakları da şeytanı bile utandıracak kadar bozulmuş. İnsanlar artık hayvanların bile yapmaya çekindiği şeyleri yapıyorlar. Zengin, fakiri kandisine hizmet etmeye mecbur bir köleymiş gibi çalışmaya zorlayarak, faiz alarak ve sömürerek onun kanını emiyor. İnsan haysiyeti ve hakları ayaklar altına alınıyor. İnsanlar fiziksel zevklerine bir engel koymadıklarından kurtaj yaygınlaşmıştır. Eş değiştirme bile yapılmaktadır.

Bu yüzden kelime-i kabih bitkisi nerede ve ne zaman yetişirse yetişsin dallarının dikenli, meyvelerinin acı ve zehirli olması sizi şaşırtmasın. Bu iki sözden bahsettikten sonra Allah şöyle söyler:

Bu yüzden Allah, güçlü sözü seçeneklere bu dünyadaki ve ahiretteki hayatlarında güç verir ve yanlış yapanların yoldan çıkmalarını engelmez. (İbrahim, 14/27).

Yani Allah, kelime-i tayyibe bağlananlara bu dünyada ve ahirette kuvvet ve dayanma gücü verecektir. Buna karşılık kelime-i kabihe bağlananların çabalarını boş çıkaracaktır. Bu dünyada ve öbür dünyada, karşılığını alacakları hiç bir iyi iş yapmayacaklardır.

Kelime-i tayyib ile kelime-i kabih arasındaki farkı ve getirdikleri sonuçları duydunuz kardeşlerim. Şimdi diyeceksiniz ki, biz kelime-i tayyibe inanıyoruz fakat neden inançsızlar kadar gelişmiş değiliz.

Bu soruya cevap vermek zorundayım ve vereceğim. Ama sözlerime tepki göstermeden önce doğru söyleyip söylemediğimi kalplerinize sormanızı istiyorum. İlk önce kelime-i tevhide inandığınız doğru değildir. Ona inanmak sadece söylemek değildir. O kalbinizde kök salmalı, zıt görüşleri etkisiz kılmalı, karşı davranışları engellemelidir.

Allah adına söyleyin kardeşlerim bunları gerçekleştirebiliyor musunuz? Fikirleri kelime-i tayyibe tamamen zıt olan yüzlerce putperest aranızda yaşamıyor mu? Allah'tan başka nesneler önünde başları eğilenler, onun dışındaki güçlerden korkanlar Müslümanların kendileri değil mi? O'ndan başka kimselerden yardım ve destek beklemiyorlar mı? Şeriata değil, geleneksel kurallara uyulan mahkemelere gitmeyenler mi? Ufak bir maddi çıkar uğruna Allah'ın yasalarını çiğnemekte tereddüt etmeyen, Allah'ın gazabından değil de inançsızların öfkeden korkan insanlar yok mu aramızda? Kâfirleri memnun etmek için elliinden geleni yaparlarken Allah'ın yasalarını uydurma sayarak O'nun isteklerini yerine getirmeye hiç yanaşmayanlar yok mu?

Bütün bunlar gerçek değilse Allah için söyleyin. Ve eğer gerçekse kelime-i tayyibe inandığınız halde gelişmemekten yakınmanız için haklı bir gerekçeniz var mıdır? Önce kelime-i tayyibe inanmalı, sonra da çizdiği yaşam düzene uymalısınız. Eğer hâlâ hayatlarınız o, toprağı kökleriyle derinden kavrayan ve bereketli dalları gökyüzüne uzanan ağaçlarındakine benzemiyorsa o zaman Allah'ın size tutmadığı sözler verdiğine inanabilirsiniz.

Kelime-i kabihe inananların bu dünyada refah içinde oldukları ise yanlıştır. Gerçek şu ki bu insanlar ne gelişmiş ne de gelişmekteler. Siz onların aşırı servetine, lüks mallarının çokluğuna ve dıştan görünen parlaklıklarının ihtişamına göre bir yargıya varıyorsunuz. Maddi gelişmişlik gerçek gelişmişlik değildir. Kaç tanesinde iç huzuru olduğunu onların yüreklerine sorun. Çünkü lüks içinde yaşasalar bile yüreklerinde, onları yoran, üzen bir cehennem atesi yanar. Allah'ın yasalarına itaatsizlik, evleri nasıl cehenneme çevirmiştir? Avrupa'da ve Amerika'da intiharlar ve boşanmalar niçin böylesine çoğalmaktadır? Katliamlar, doğum kontrolü ve kürtajlarla insan nesli nasıl azalmaktadır? Uyuşturucular ve alkol yüzlerce insanın hayatını nasıl

mahvetmektedir? Çeşitli ülkeler ve sınıflar arasındaki ekonomik gelişme ve pazar hâkimiyeti için verilen korkunç uğraşın nasıl çığırından çıktığına bir bakın. Kışkançlık, ihanet ve düşmanlık insanları birbirleriyle nasıl savaştırıyor? Meslekler arasındaki çılgın rekabet hayatı pek çok insan için nasıl acımasız bir hale getiriyor? Ve bugün uzaktan bakılınca cennet gibi gözüken o kocaman görkemli şehirler, sefalet içinde yüzen yüzlerce ve binlerce insan barındırıyor. Buna refah diyebilir misiniz? İmrenerek aradığınız şey bu mu?

Kardeşlerim! Allah'ın sözlerinin gerçek dışı olamayacağını sakın unutmayın. İzlediğiniz zaman sizi bu dünyada başarıya ve öbür dünyada mutluluğa götürecek olan kelime-i tayyibden başka kelime-i tevhid yoktur.

KELİME-İ TEVHİDE NİÇİN İNANMALIYIZ?

Müslüman kardeşlerim!

Kelime-i tevhide niçin inanmalıyız? İnanmak bize ne gibi bir fayda sağlayacaktır? Şimdi bu önemli sorunun cevabını bulmaya çalışalım.

Yaptığımız her işi somut bir yarar sağlamak için yaparız. Kendimize göre bazı amaç ve ihtiyaçlarımız olmadan hiç bir şey yapmayız. Niçin su içersiniz? Çünkü susuzluğunuzu giderir. Eğer su içmek susuzluğunuzu gidermiyorsa yeniden susadığınızda su içmezsiniz. Niçin yemek yersiniz? Çünkü açlığınıza gidermek ve yaşamak için güçlü olmak zorundasınız. Yemekle yememek arasında bir fark yoksa, doğal olarak yemek yemenin faydasız bir iş olduğunu düşünürsünüz. Hastalandığınızda niçin ilaç alırsınız? Çünkü hastalıktan kurtulup, tekrar sağlığınıza kavuşmak istersiniz. Fakat eğer işe yaramıyorsa ilaç almayı derhal bırakırsınız. Toprağı işlemek için niçin bu kadar çok çalışırsınız? Çünkü ekinler, meyve ve sebzeler böylelikle üretilebilirler. Fakat eğer tohum ektikten sonra hiçbir şey yetişmiyorsa, bir daha tarayı sürmek, tohum ekmek ve sulamak için kendinizi yormazsınız.

Yani yaptığınız her işin görünür bir sonucu vardır. Eğer sonuca ulaşabilmişseniz, işi verimli, ulaşamamışsanız verimsiz olarak kabul edersiniz.

Şimdi bunu aklımızda tutarak şunları soralım: Kelime-i tevhid niçin ezberlenmelidir? Müslüman'la kâfir arasındaki farkı belirlemek için diyeceksiniz. Peki bu farkın niteliği nedir? Bu kâfirin bir başı, iki gözü varken, Müslüman'ın iki başı, dört gözü olması mı demektir? Hayır, asıl fark ikisinin yaşayışlarının sonucunda yatar. Bir kâfirin hayatının sonunda başarısızlık vardır: Allah'ın merhametinden yoksun kalacak bu dünyada ve ahirette başarısız olacaktır. Bir Müslüman'ın kinde ise başarı vardır: o, Allah'ın takdirini kazanacak, mutlu ve saygı değer olacaktır.

Bu cevap doğrudur. Fakat şimdi de öbür dünyanın niteliğinin ne olduğunu düşünün. ahirette başarısız olmak ya da başarılı ve saygıdeğer olmak ne demektir?

Peygamber'in, "Bu dünya ahiret için bir hazırlıktır" sözü birinci soru

için cevap aramamıza gerek bırakmıyor. Bu dünya ve ahiret iki ayrı dünya değil birbirine bağlı kesintisiz bir süreçtir. Bu süreç bu dünyada başlayıp ahirette sona erer. İkisinin arasındaki ilişki ekin ve onun bakımı arasındaki ilişkiye benzer. Toprağı sürer, tohumları eker, sular ve ekinler yetişene kadar toprağı koruyup gözetirsiniz.

Elbette ki ne ekerseniz onu biçersiniz. Buğday ekerseniz buğday, diken ekerseniz diken yetiştirisiniz. Hiç bir şey ekmezseniz hiç bir şey yetiştiremezsiniz. Toprağı sürerken, tohumu ekerken, sularken ve gözetirken yapacağınız bir hatanın etkisi ekin biçme zamanında görülecektir. Fakat bütün gerekli hazırlıkları en iyi şekilde yapmışsanız ürün toplama zamanında ödülüınızı alırsınız.

İşte bu dünyanın ve öbür dünyanın durumları da böyledir. Bu dünya işlenecek toprak gibidir. İnsan bu dünyaya kendisi için, kendi çabalarıyla ve çok çalışarak ekin yetiştirmesi için gönderilmiştir. Bu görevi yerine getirmesi için ona belirli bir süre tanınmıştır -doğumdan ölümé kadar-. Bu dünyada ekilen ölümden sonraki yaşamda biçilir ve elde edilen mahsul kişinin ahiretteki dayanağıdır. Eğer bu dünyadaki tarlanıza hayatınız boyunca iyi şeyler ekmiş ve iyi sulayıp özenle gözetmişseniz bu emekleriniz öbür yaşamınızda size güzel bahçeler olarak geri donecektir. Bu dünyadaki hayatınız boyunca özenle yetiştirdığınız bahçelerin meyvelerini orada toplayacak ve artık çalışmak zorunda kalmayacaksınız. Bu cennettir, bu başarıdır, ahiretteki ödüldür.

Buna karşılık, bu dünyadaki hayatınızda diken ekerseniz acı ve zehirli bitkiler yetiştirisiniz ve gelecek hayatınızda da aynı şeyleri biçersiniz. Size, ne iyi ekin yetiştirebilmeniz için ikinci bir şans verilecektir, ne de kendinizi bu kötü ürüne alıştırmaktan başka bir seçenekiniz olacaktır. Yetiştirdığınız dikenlerin üzerinde yatmak, acı, zehirli meyveleri yamek zorunda kalacaksınız. İşte bu ahirette perişan ve başarısız olmak demektir.

Ahiretin aynı tarifi Kur'an'da ve hadislerde de vardır. Bu da gösterir ki bir insanın ölümden sonraki hayatında başarılı ya da başarısız olması, bu dünyadaki bilgi ve davranışlarının yerinde olmasına bağlıdır.

Yani ahirette Müslümanlarla kâfirler arasındaki fark, onların bu

dünyadaki yaşayış tarzlarındaki farkla belirlenecektir. Bir Müslüman'la kâfirin bu dünyadaki bilgi ve davranışlarında bir değişiklik olmadıkça ahiretteki mevkilerinde de bir değişiklik olmayacağındır. Eğer bir Müslüman bir kâfirin uğradığı akibete uğramıyorsa, bilgi ve davranışlarının aynı olması imkânsızdır.

Daha önce kelime-i tevhidi söylemedeki amacın bir kâfirle bir Müslümanın ölümden sonraki akibetlerinde farklılık yaratmak olduğunu söyledik. Şimdi akibetin ve ahiretin özelliklerini biraz daha açıklayarak cevabımızı genişletelim. Kelime-i tevhidi ezberlememizdeki amaç doğru bilgi ve davranışları bu dünyada yerleştirmek ve böylece öbür dünyada mutluluğa erişmektir. Tevhid bize, ahirette meyvelerini toplayacağımız ağaçları bahçemize dikmeyi öğretir. Eğer ona inanmazsa bahçemizi nasıl eker, ahirette meyveleri nereden toplarız? Eğer bilgilerimizi düzeltmez ve kâfirler gibi yaşamaya devam edersek sadece söylemekle sonucu değiştiremeyiz.

Düşüncelerimizi ve yaptığımız işleri değiştirmesine izin vermeden sadece sözle takrarlanmanın faydasız olacağını kabul etmez misiniz? Bu durumda kaderlerimizin kâfirlerinkinden daha değişik olması için hiç bir sebep yoktur. Sadece şahadet getirmekle Allah'tan bir şey isteme hakkına sahip olamayız. Eğer bahçemize nasıl fidan dikeceğimizi öğrenmez, onun yerine hayatımız boyunca diken dikersek, öbür dünyada meyvelerle dolu bir bahçe devralmayı bekleyemeyiz. Bir iş yaptığınızda ve yapmadığınızda aynı sonucu elde ediyorsanız hiç bir şey yapmamanız doğaldır. Eğer hastanın durumu ilaç aldıktan sonra değişmiyorsa o ilaç, ilaç değildir. Aynı şekilde kelime-i tevhidi okuyan birisinin bilgisi ve davranışları okumayan birisiyle aynıysa bu okumanın hiç bir anlamı yoktur. Eğer bu dünyada Müslümanlar'la kâfirlerin yaşayışlarında bir değişiklik yoksa, ahirette nasıl olabilir?

O zaman kelime-i tayyibin bize verdiği bilginin özelliği nedir? Bu bilgiyi edindikten sonra bir kâfir ile bir Müslüman arasında ne gibi bir değişiklik meydana geliyor?

Bir: Allah'a teslimiyet. Kelime-i tevhiden öğrendiğiniz ilk şey sadece ve sadece Allah'ın kulları olduğunuzdur. Bu büyük gerçeği iyice anladıkten sonra, bu dünyada kulları olduğunuz varlığın iradesine göre yaşamak zorunda olduğunuzu zaten kavrayacaksınız. Çünkü böyle

yapmamak Allah'a isyan anlamına gelir.

İki: Peygamber'e itaat. Kelime-i tevhidden öğrendiğiniz ikinci şey Hz. Muhammed'in, Allah'ın kulu ve elçisi olduğudur. Bunu öğrenir öğrenmez anlayacaksınız ki zehirli bitkiler ve dikenler yerine, onun size öğrettiği gibi bahçeler yeşertmek zorundasınız. Eğer bu yolu takip ederseniz iyi ürün alırsınız; fakat ona karşı gelirseniz bu düyada diken büyütür, ahirette de sadece diken biçersiniz.

Bu bilgiyi edindiğiniz zaman hareketlerinizin ona uygun olması esastır. Eğer bir gün öleceğinize, ölümden sonra bir hayat olduğuna ve bu ikinci hayatı sizi ayakta tutacak tek kaynağın bu dünyadan ayrılmadan önce yetiştirdiğiniz ürünler olduğuna inanıyorsanız, Peygamber, tarafından gösterilen yoldan sapmanız hemen hemen imkânsızdır. Bu dünyadaki toprağını niçin işlersiniz? Çünkü bunu yapmazsanız ürün alamazsınız ve açlıktan ölürsünüz. Eğer bundan emin olmasaydınız, ya da size toprağı sürmeden ürün alabilmeyi öğretseleldi ya da açlığını ekin olmadan da giderebilseydiniz, toprağı ekme zahmetine girmezdiniz. Bir başka deyişle bilgileriniz doğrultusunda hareket edersiniz.

Kelime-i tevhidin hayatınızdaki durumunu da aynı şekilde değerlendирin. Allah'ı ilahınız, Peygamber'i, de O'nun elçisi olarak kabul ettiğinizi öne sürüyorsunuz. Ölümden sonraki hayatı da derin inancınız var. O zaman neden Kur'an'ın öğretülerine ve Peygamber'in sünnetine karşı davranışlarınız içindesiniz. Bu çelişkiler zayıf bir inancın sonucudur. Eğer ahiretteki kaderinizin bu dünyadaki davranışlarınıza bağlı olduğuna inanıyorsanız, Allah'ın sizden yaşamınızı istediği hayatın kurallarına karşı asla kayıtsız kalamazsınız. Ancak diken ektiğine ve bu dikenlerin ona zararı dokunacağına gerçekten inanmayan biri böyle davranışabilir. Kızgınlıkları elinizi yakacağını bile bile asla tutmazsınız. Sadece çocukların ellerini ateşe sokarlar, çünkü ne olacağını bilmezler.

2.İSLÂM

İSLÂM, KAYITSIZ ŞARTSIZ TESLİMİYET

Kardeşlerim!

Kendimizi Müslüman olarak adlandırabilmemiz için uyum sağlamamız gereken koşulları en aza indirmeye çalışalım ki yapmamız gereken şeyler de o kadar azalsın.

Herşeyden önce önemli bir konuyu hatırlamalısınız: küfür nedir ve İslâm nedir? Küfür Allah'a itaat etmeyi reddetmek demektir ve İslâm da tamamen Allah'a teslim olmak, onun yol göstericiliğine karşı olan fikirleri, kanunları ve kişileri reddetmek demektir. İslâm ve küfür arasındaki bu zıtlık Kur'an'da açıkça belirtilmiştir. Allah diyor ki:

Allah'ın indirdiği hükümler ile yargılanmayanlar kâfirlerdir.(Maide, 5/44).

Burada "yargılama" kelimesiyle sadece mahkemedeki yargılama kastedilmemiştir. Aynı zamanda günlük yaşamda vermek zorunda olduğumuz kararları da kapsamaktadır. Bir şeyleri yapmaya ya da yapmamaya, değişik durumlarda nasıl davranışınız gerektiğine her zaman karar vermek zorundasınız.

Her durumda karar vermenin bir yolu Allah'ın kitabına ve peygamberin sünnetine başvurmak; diğer yolları ise arzularınıza, topluma ve kültüre ya da insan yapısı kanunlara başvurmaktır. Eğer Allah'ın kurallarını önemsemez ya da karşı çıkarsanız, eğer hayatınızı başka kurallara göre yönlendirirseniz, o zaman Küfür yolunu takip ediyorsunuz demektir. Eğer bunu her zaman, hayatınızın her devresinde yapıyorsanız o zaman tamamen kâfirsinizdir. Eğer bazı konularda Allah'ın emirlerini yerine getirirken bazlarında da kendi isteklerinize, topluma, insan yapısı kurallara uyuyorsanız itaatsizliğiniz ölçüsünde küfür suçusu olursunuz. Yarım, çeyrek ya da daha az, daha çok kâfir olabilirsiniz. Daha basit açıklayacak olursak Allah'a karşı isyanınız ölçüsünde küfre gidersiniz.

İslâm, kişinin Allah'a içinden gelerek ve kayıtsız şartsız teslimiyetinden başka bir şey değildir. O, ne kendi kendisinin ne atalarının, ne ailesinin ve milletinin, ne de herhangi bir yöneticinin, generalin, liderin, mollanın, şeyhin ya da herhangi bir insanın kuludur.

O sadece Allah'ın kuludur. Allah şöyle diyor:

Ey Muhammed de ki: 'Kitap ehli insanlar! Gelin hep birlikte bir cümlede birleşelim: Allah'tan başkasına kulluk etmeyelim, O'na şerik koşmayalım, Allah'tan başkasını ilah edinmeyelim.' Eğer yüz çevirirlerse de ki 'şahit olun, biz Müslümanız.' (Âli İmran, 3/64).

Ve devam ediyor:

Onlar Allah'ın dininden başka din mi arıyorlar? Halbuki bütün göktekiler ve yerdekiler ister istemez O'na (bütün varlıklarıyla) teslim olmuşlardır ve O'na döndürüleceklerdir. (Âli İmran, 3/83)

Burada temel bir özellik açıkça ve etkili bir şekilde anlatılıyor. Gerçek din Allah'a bütünüyle itaat etmek ve teslim olmaktır. Allah'a ibadet, günde beş kere O'nun önünde eğilmek demek değil, emirlerinin her zaman yarine getirilmesi demektir. Yasaklılarından kaçınmalı, emrettiklerini yerine getirmelisiniz. Yaptığınız her işte Allah'ın emirlerinin ne olduğunu araştırın. Gönlünüzün isteklerine, aklınızın yargısına, büyüklerinizin ne yaptığına, ailinizin ve akrabalarınızın seçimlerine, bazı insanların emirlerine ve isteklerine bakarak doğrunun ve yanlışın ne olduğuna karar vermeyin. Allah'ın emirleri yerine bir başkasının emir ve tavsiyelerine uyarsınız o insanı Allah'a ortak koşmuş olursunuz. Bu da sadece Allah'a ait olan özellikleri ona da veriyorsunuz demektir.

Ancak O, doğruyla yanlışı birbirinden ayırrı. (Enam, 6/57).

Sadece O, sizi yaratan ve yaşamınızı devam ettirmenizi sağlayan Allah ibadete layiktir. Göklerdeki ve yerdeki her şey O'na itaat eder. Hiç bir taş başka bir taşa, hiç bir ağaç başka bir ağaca, hiç bir hayvan başka bir hayvana itaat etmez. Siz bu hayvanlardan, ağaçlardan, taşlardan daha mı geridesiniz ki insanlara, Allah'ın öndeymişcesine itaat ediyorsunuz? Bu Kur'an'ın özüdür, basit ve kesindir.

Niçin insanlar Allah'a itaatsizlik edip yoldan çıkarlar? Kur'an'a göre bunun üç ana nedeni vardır? *Birincisi kişinin kendi isteklerine boyun eğmesidir*:

Allah'ın yol göstericiliğini reddederek kendi isteklerine göre hareket edenler yoldan çıkmışlardır. şüphesiz ki Allah yanlış yapanlara yol göstermez. (Kasas, 28/50).

Demek ki insanı yoldan çıkaran herseyden daha çok kendi istek ve arzularıdır. Çünkü kendi arzularına kul olan bir insan asla Allah'a

gerçek bir kul olamaz. Kendisine en çok dünyevi faydayı, şan ve şöhreti ne getiriyorsa, ne hoşnut ediyor, zevk veriyorsa, rahatlık ve kolaylık sağlayan neyse her zaman onları göz önünde bulundurur. Böylece Allah'ın yasaklarına aldırmadan, amacına ulaşmak için gerekli olan herşeyi yapar ve Allah'ın emri olsa bile, amacına ulaşmada ona yardım etmeyecek hiç bir şey yapmaz. Böyle bir insanın ilahi Allah değil, kendi benliği -nefs- ya da arzuları, kendi hoşlandığı ya da hoşlanmadığı -heves- şeylerdir. Kur'an böyle birinin Allah'ın yol göstericiliğinden nasıl faydalananacağını soruyor:

Kendi arzularını ilahlaştıranı gördün mü? Onları koruyacak mısın? Ya da çوغunun mantıklarını kullanıp onun sesini dinlediklerini mi düşünüyorsun? Hayır, onlar aynı hayvanlara benzerler; hayır belki onlar daha da sapıkluktadırlar. (Furkan, 25/43).

İnsanın kendi arzularının esiri olması, çayırda bir hayvan olmasından daha kötüdür. Hiç bir hayvan Allah'ın belirlediği sınırları aşmaz. Her hayvan kendisi için tayin edilenleri yer ve yapar. Fakat insan öyle bir hayvandır ki kendini arzularına kaptırdığı zaman yaptığı işler şeytanı bile ürpertir.

Yoldan çıkışmanın ikinci sebebi de toplumun geleneklerini, alışkanlıklarını, inançlarını, düşüncelerini ve kurallarını körkörüğe takip etmek, onları Allah'ın yol göstericiliğinden üstün tutmaktadır. Böyle bir insana Allah'ın emirleri hatırlatılsa bile o, toplumun onayladığı işleri yapmakta ve ailesinin geleneklerini sürdürmeye devam etmekte ısrar eder. Böyle bir hastalığı olan bir insan nasıl Allah'ın kulu olabilir? Onun tanrıları toplum, aile ve çevresindeki insanlardır. Ben Müslümanım demeye hakkı olabilir mi? Kur'an böylelerini şöyle uyarıyor:

Ve onlara ‘Allah’ın size gönderdiğine uygun’ denildiği zaman, onlar babaları akıllarını kullanmadığı ve doğru yolda gitmediği halde ‘Hayır, biz babalarımız ne yaptıysa onu yaparız’ derler. (Bakara, 2/170)

Ve onlara ‘Allah’ın gönderdiğine ve Peygamber’ın getirdiğine uygun’ denildiği zaman ‘Babamızdan gördüğümüz bize yeter’ derler. Ya onların babaları bir şey bilmeyen ve yollarını bulamayan kimselerse? Ey inananlar! Siz kendi kendinizden sorumlusunuz. Eğer doğru yoldaysanız, yoldan sapan kimseler size bir zarar veremez. Hepiniz Allah'a doneceksiniz ve O size bütün yaptıklarınızı bildirecek. (Maide, 5/104-105).

Her çağda insanlar gerçeği görememe hastalığına yakalanmışlardır. Bu onları her zaman Allah'ın peygamberlerini izlemektan alikoymuştur.

Hz. Musa insanları Allah'ın birligine davet ettiği zaman onlar şunu söylediler:

Sen bizi babalarımızın yolundan döndürmeye mi geldin. (Yunus, 10/79).

Hz. İbrahim arkadaşlarını Allah'a başka ilahları ortak koşmaktan vazgeçirmeye çalıştığı zaman "Babalarımız da onlara tayıyorlardı." dediler. (Enbiya, 21/53)

İnsanlar her çağda peygamberlere "söylediklerin büyüklerimizin alışkanlıklarına ters olduğundan kabul edemeyiz" diyerek kendilerini haklı çıkarmışlardır:

Böylece sizden önce her ne zaman bir yere bir (ikaz eden) bir peygamber gönderdiysek, zevk peşindeki insanlar 'Babalarımızı bu yolda bulduk, biz de onları takip ediyoruz' dediler. Peygamber onlara 'Ben size babalarınızdan kalma dininizden daha doğrusunu getirecek olsam da yine babalarınızın yolunu mu tutarsınız?' dedi. Ve onlar da 'biz senin getirdiğine inanmıyoruz!' dediler. Biz de onlardan intikam aldık; doğruya yanlış diyenlerin akibetini görün! (Zuhraf, 43/23-25).

Allah insanlara, atalarını, toplumu, kültürü, ya da O'nun emirlerini izleyebileceklerini söyler. Fakat ikisini birden izleyemezler. Eğer Müslüman olmak istiyorsanız Allah'tan başka herseyden vazgeçmeli, O'nun emirlerine uymalısınız:

Onlara Allah'ın gönderdiğineye uygun denilince 'Hayır biz atalarımızdan ne gördüksek ona uyarız' dediler. Öyleyse onlar, şeytan onları alevli ateşin azabına çağırsa da gidecekler mi? Kim iyilik ederek varlığını Allah'a teslim ederse, bir insanın sarılabileceği en sağlam kulba sarılmış olur. İşlerin sonu Allah'ındır. İnananmayanların inançsızlıklarını seni üzmesin. Onların dönüsü bizedir ve biz onlara işlediklerini haber verceğiz. (Lokman, 31/21-23).

Üçüncü sebepse Allah yerine diğer insanlara itaat etmektir. Bu nasıl olur? Büyük düşünür sandığımız kimsenin her sözüne inandığımız zaman, onun geçim kaynaklarımıza kontrol ettiğine, onları bizden alma gücüne sahip olabildiğine veya dilediği herşeyi bize verebileceğine inandığımız zaman, bize istediği her şeyi yapabilme yetkisine sahip olduğunu düşündüğümüz zaman ya da isterse bir bedduasıyla bizi mahvedip isterse cennete göndereceği sabit fikrine kapıldığımız zaman ya da daha ileri, modern ve gelişmiş gördüğümüz bazı toplumların ardından gitmeye karar verdigimiz zaman olur. Bu çeşit hareketlerde bulunursak Allah'ın ilahi kapısı kapanır.

Eğer böylelerine uyarınsanız, sizi Allah'ın yolundan çıkarırlar. (En'am, 6/116).

Sadece bir tek Allah'a ve yol göstericiliğine inanırsak doğru yoldayız demektir. Bazen birine, bazen diğerine itaat ettiğimiz sayısız tanrılarımıza olursa bu yolu nasıl buluruz?

İşte sizi yoldan çıkarabilecek üç ana sebep: kişinin kendi kendisine tapması ya da arzuların sınırsız tatmini; toplumsal düzen ya da toplumun, ülkenin, ailenin geleneklerini körkörüğe izlemek; insanlara, özellikle zamanın yöneticilerine, zengin ve sahte dindarlara hizmet etmek.

Gerçek Müslümanlar olmak istiyorsanız bu üç yanlışın sizi yönetmesine izin vermeyin. Bunları yüreğinizde taşdııkça Allah'ın kulları olamazsınız. Sadece günde birkaç kere namaz kılarak, gösteriş için oruç tutarak, Müslümanlar gibi giyinerek yalnızca çevrenizdekileri ve kendinizi kandırırsınız ama Allah'ı asla.

Bu üç yanlışın esiri olmak şırtır. Tuğladan ve harçtan yapılmış olan tapınakları yıkmış, içindeki taş putları kırmış olabilirsiniz ama kalbinizdeki tapınaklarla çok az ilgileniyorsunuz. Müslüman olmak için önkoşul asıl bu putları yımaktır.

Bu bütün dünyadaki Müslümanlar için geçerlidir. Eminim ki çektiğiniz bütün sıkıntıların sebebi taptığınız bu putlardır. Pencaplı kardeşlerime şunu özellikle belirtmeliyim ki acılarının ve küçük düşmelerinin kaynağı bu üç şeydir. Bu dünyada on beş milyon müfusumuz var. Buna rağmen hiçbir itibarımız yok. Bazı topluluklar çok daha düşük nüfuslu olmalarına rağmen daha fazla etkileri var.

Peki sebep nedir? Sadece kendimize, aile geleneklerine ve diğer insanlara köle oluşumuz içimizdeki gücü çürüttüyor.

Şimdi kendimize bakalım. Rajputlar, Cakarlar, Moğollar ve Catlar gibi biz de aramızda sınıf farkı yarattık. İslâm bütün bu etnik gruplardan tek bir ümmet olmalarını, harçla birbirine tutunmuş tuğlalardan oluşan sağlam bir duvar gibi uyum içinde birleşmelerini istemiştir. Fakat biz hâlâ putperest inançlara sarılıyoruz. Hintlilerde nasıl sınıf farkı varsa biz de öyle parçalanmışız. Müslümanların yapması gereği gibi milletlerarası evlilik yapmıyoruz. Aramızda kardeşlik bağları yok. Sözle birbirimize İslâm kardeşleri desek de, gerçekle bütün bu farklılıkların İslâm'dan önce geldiğinin farkındayız.

İşte bu farklılıklar sağlam bir duvar oluşturamamızı engelliyor. Her tuğla birbirinden kopuk. Ne birlikte yükselebiliyor, ne de güçlülere birlikte karşı koyabiliyoruz. Eğer bu engelleri yıkıp, İslâm'ın öğretiklerine göre yeniden tek vücut olmamız istenirse cevabınız ne olacak? Peygamberlere karşı gelenler gibi “Atalarımızdan devraldığımız geleneklerimizden vazgeçemeyiz” mi diyeceksiniz? Ve bu inatçılık karşısında Allah’ın cevabı da “Geleneklerinizi parçalamak ve Hint ayinlerinden vazgeçmek zorunda değilsiniz ama biz sizi, ne kadar kalabalık olursanız olun, parçalayıp utanç içinde bırakacağız.” olacaktır.

Biraz daha inceleyelim: Allah, oğullarınızın ve kızlarınızın sizin mirasçılarınız olmalarını emretti. Buna da “Hayır, bizim atalarımızın geleneklerinde sadece erkek evlat mirasçı olma hakkına sahiptir. Biz Allah’ın kuralları yerine atalarımızın kurallarını takip edeceğiz” mi diyeceksiniz? Allah aşkına söyleyin İslâm bu mudur? Bu geleneksel kuralı bırakmanız istendiğinde de diğerlerinin de bırakmasını şart koşuyorsunuz. Çünkü eğer diğerleri mallarını kızlarıyla paylaşmazsa, o kızlarla evlenen oğullarınız zararlı çıkacaklar. Bu durumun ne anlama geldiğini düşünün. Allah’ın emirlerine diğerlerinin de uyması şartıyla mı uyacağız. Bir süre sonra onlar yapıyor diye zina yapmaya, onlar çalışıyor diye hırsızlık yapmaya da başlarız. Ve gün gelip onlar bu işleri bıraktığında biz hâlâ devam ediyor oluruz.

Sınıf ayrımcılığını ve veraset geleneklerinizi devam ettirdiğiniz sürece biraz önce bahsettiğimiz üç puta tayıyorsunuz demektir. Kişi kendisine, çevresine ve inançsız toplumlara köle olabilir. Bu sahte tanrılarla taparken aynı zamanda da İslâm'a inandığımızı iddia ediyoruz!

Ben iki tanesini söyledim fakat gözünüüzü açarsanız sayısız örnek görebilirsiniz. Bütün bunlar içinde sahte tanrıların bazen birini bazen ikisini, bazen de üçünü birden bulabiliriz. Bir andan bu tanrılarla tapıp, bir yandan da İslâm'a ve Allah'a bağlı olduğumuzu iddia edersek, Allah’ın sadece gerçek Müslümanlara söz verdiği güzelliklerine sahip olmayı nasıl bekleyebiliriz.

KENDİMİZİ MÜSLÜMAN OLARAK ADLANDIRABİLİR MİYİZ?

Müslüman kardeşlerim!

Anladınız ki Kur'an'a göre insan üç şekilde yoldan çıkar. *Birincisi* Allah'ın rehberliğine aldırmamak ve kendi arzularımızın kölesi olmak. *İkincisi* aileyi, kültürü, toplumu, gelenek ve töreleri Allah'tan önde tutmak. *Üçüncüsü* de Allah'ın ve Peygamberi'nin bildirdiklerini önemsemeyerek, sözde önemli kişilerin ve diğer medeniyet ve kültürlerin ardından gitmek.

Gerçek bir Müslüman olmak için bu üç illetten kurtulmalısınız. Sadece Allah'ın kulu ve O'nun elçilerinin takipçisi olan biri gerçek bir Müslümandır. Bir Müslüman Allah'ın ve Peygamberi'nin öğretilerinin tam olarak doğruluğuna, onlara karşı olan herşeyin yanlışlığını, ve bu öğretilerin bu dünyada ve ahirette insan için iyi olan ne varsa hepsini kapsadığına gönülden inanır. Bu doğrulara gönülden inancı olan bir Müslüman, attığı her adımda Allah'ı ve Peygamber'i kendine rehber seçerek onları uygular. Böyle bir insan Allah'ın emirlerine uyduğu için asla içinde sıkıntı taşımaz; toplumdan ya da ailesinden kötü sözler iştip bütün dünya üstüne gelse bile önemsemez. Her durumda vereceği cevap açıktır: Ben Allah'ın kuluyum, sizin değil; benim O'nun Peygamberi'ne inancım var size değil.

Diğer yandan "Bu Allah'ın ve Peygamberin emri olabilir ama zararlı bulduğum için kabul etmiyorum. Bu yüzden Allah'a ve Peygamberi'ne uymayacak ve kendi bildiğim gibi davranışacağım" diyenler olabilir. Böyle bir insanın kalbinde inanç olamayacağı açıktır. O gerçekten inanmış biri (değil bir ikiyüzlüdür. İnançlı olduğunu söylediği halde, gerçekte kendi kendinin kölesi ve kendi fikirlerinin takipçisidir.

Aynı şekilde Allah'ın ve Peygamberi'nin kesin emri de olsa bazı insanlar nesillerden beri süregelen belirli alışkanlıklardan vazgeçemeyeceklerini sanabilirler. Alınlarında çok namaz kılmaktan olmuş izler ve yüzlerinde de dindarlık ifadeleri olmuş olsa bile onlar da ikiyüzlüler arasında sayılımalıdır. İslâm ruhu kalplerine girmemiştir. İslâm sadece secdeye varıp namaz kılmaktan, oruç

tutmaktan hacca gitmekten ibaret değildir; insanın elbiselerinden ya da yüzünden de belli olmaz. İslâm Allah'a ve elçisine teslimiyet demektir. Onlara itaat etmeyi reddedip kendini hayatın akışına bırakan biri gerçek İslâm'dan mahrum kalır. Namazları, oruçları ve dindar görüşüleri bir kandırmacadan başka bir şey değildir.

Yine bazı insanlar Allah'ın kitabının ve peygamberinin emirlerini açıkça itaatsizlik göstererek şunu ileri sürerler: "Bu gibi kişiler, fikirler ve yaşayış tarzları benimsenmelidir, çünkü Batı'da bunlar geçerlidir; diğer milletler bu yüzden geliştiğinden ve önemli insanlar taraftar olduklarından, bunlar kabul edilmelidir." Böyle bir insan imanını kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bu tutum İslâm'la bağdaşmaz.

Eğer Müslümansanız ve öyle kalmak istiyorsanız, Allah'ın ve elçisinin emirlerine karşı olan herseyi aklınızdan atmalısınız. Eğer atamazsanız İslâm'ı takip ettiğinizi söylemek size yakışmaz. Onlara inandığınızı ileri sürüp sonra, onların emirlerini önemsemeyip hayatınızı diğer insanların düşüncelerine ve yaptığı işlere göre düzenlerseniz bu ne iman ne de İslâm olur. Bu düpedüz ikiyüzlülükür.

Allah böyle bir davranışın anlamsızlığı hakkında hiç bir şüphe bırakmıyor:

Biz gerçeği açıkça gösteren ayetler indirdik, fakat Allah dilediğini doğru yola iletir. Onlar derler ki: 'Allah'a ve peygamberine itaat ederiz.' Ondan sonra bir kısmı yüz çevirir; bunlar gerçek müminler degillerdir. Aralarında karar vermeleri için Allah'a ve Peygamberi'ne çağrıldıklarında içlerinden bir kısmı yüz çevirirler; fakat kendi taraflarında olursa itaat ederek Peygamber'in yanında olurlar. Onların kalplerinde hastalık mı var? Yoksa şüphede midirler? Ya da Allah'ın ve Peygamberin onlara haksızlık etmesinden mi endişe ediyorlar? Hayır, yanlış yapan onlardır. Aralarında hükmetmeleri için Allah ile Peygamberi tarafından çağrıldıklarında inananlar 'işittik ve itaat ettik' derler. Kurtuluşa erenler onlardır. Kim Allah'a ve Peygamberi'ne itaat eder, Allah'tan korkarsa, o üstün gelecektir. (Nur, 24/46-52)

Bu iman tarifini iyice düşünüp taşının. İman nedir? İman, tamamen ve isteyerek Allah'ın kitabına ve Peygamberi'nin yol göstericiliğine uymayı gerektirir. Onlardan gelen nasihat ve emirlere sıkı sıkıya itaat edilmeli, kendi zihnimizde oluşan, ailemizin fertlerinden ya da başka insanlardan gelen karşı fikirlere kulak vermemeliyiz. Ancak bu yaklaşım içinde olursanız Müslüman olabilirsiniz. Eğer olmazsanız, ikiyüzlülükten öteye gidemezsiniz.

Şimdi kendinizi kalplerinde gerçek iman olan kişilerle karşılaşın ve Allah'a ve Peygamberi'ne nasıl itaat ettiklerini görün.

Eskiden Arabistan'da alkolün ne kadar yaygın olduğunu biliyorsunuz. Erkek ya da kadın, genç ya da yaşlı herkes içki içiyordu. Ona övgüler yazıp müptelası oluyorlardı. Bir kere alıştıktan sonra içkiyi bırakmanın ne kadar zor olduğunu bilirsiniz. Bir alkolik içkiyi bırakmak yerine ölmeyi bile tercih edebilir. Eğer alkol almazsa bir akıl hastasından daha kötü bir duruma düşebilir.

Ancak Kur'an'la birlikte içki yasaklaması gelince ne oldu? Alkolü canlarından çok seven aynı Araplar şişeleri kendi elleriyle kırdılar. Alkol Medine sokaklarından bir dere gibi aktı. Bir grup insan ellerinde içki testileri varken, Peygamber'in, içki yasağını bildiren açıklamasını duydular ve ondan sonra ağızlarına tek bir damla bile koymadılar.

İşte gerçek imanın gücü budur. Bu Allah'a ve elçisine teslimiyetin en güzel örneklerinden biridir.

İslâm yasalarına göre zinanın cezasının ağır olduğunu -çıplak sırtta yüz vuruş- biliyorsunuz. Düşünmesi bile insanı ürpertir. Eğer kişi evliyse ceza taşlanarak öldürülmesidir. Bu korkunç ceza söylendiği zaman bile insanı titretiyor. Fakat bir de Peygamber, zamanında zina suçu işleyen fakat bu suçun sonuçlarını göğüsleyecek bir iman gücüne sahip olan bir insanın öyküsünü dinleyin.

Onu mahkemeye götürürecek ya da polise bildirecek hiç bir şahit olmadığı halde kalbindeki imanı ne uyardı: "Allah'ın kanununu ihlal ederek kendi zevkini tatmin ettiğin için Allah'ın belirlediği cezaya çarptırılmalısın." Böylece bu insan kendi isteğiyle peygamberin, karşısına çıkarak "Ey Allah'ın elçisi, ben zina suçu işledim. Benim cezamı ver." dedi. Bu sözleri duyan Peygamber, onu hiç duymamış gibi arkasını dönüp yürüdü fakat adam önüne geçerek isteğini tekrarladı. Peygamber, tekrar döndü ve adam tekrar onun önüne geçerek aynı isteği üçüncü defa tekrarladı.

İşte imanın gücü bu kadar büyüktür. Kalbinde böyle bir iman taşıyan biri için çıplak sırtına yüz darbe yemek ve hatta öldüresiye taşlanmak bile kolaydır, fakat Allah'ın karşısına itaatsiz bir kul olarak çıkmak zordur.

Biliriz ki bu dünyada hiç kimse kendi ailemizden daha değerli değildir. Özellikle babalar, erkek kardeşler ve oğullar o kadar yakındırlar ki birbirleri için herşeyi feda edebilirler. Fakat şimdi Bedir ve Uhud savaşlarını düşünün ve kimlerin karşı karşıya savaştığına bakın. Müslüman bir ordudaki baba, kâfir ordudaki ogluna silah çekmişti; ya da oğul Müslümanların, baba kâfirlerin tarafındaydı. Kardeşler, yakın akrabalar, değişik cephelerde, birbirlerine karşı yabancılar gibi savaşmışlardı. İnsanları kendi akrabalarına karşı savastıran, ne para ne ırkçılık, ne de kişisel düşmanlığı; uğrunda savastıkları, babalarını, oğullarını, kardeşlerini ve bütün ailelerini feda edecek gücü ve cesareti buldukları şey Allah'ın ve peygamberin sevgisiydi.

Bildiğiniz gibi İslâm, Arabistan'da geçerli olan bütün eski adetleri yıktı. Bunların en kötüsü de yüzlerce yıldır devam eden putperestlikti. İslâm insanlara putperestliğin yanısıra o zamanlar iyice yaygınlaşan alkülü, zinayı, kumarı, hırsızlığını ve silahlı soygunu bırakmalarını söyledi. Kadınlar örtünmeden dolaşırlarken İslâm onlara tesettür kullanmalarını emretti. Miras hakkına sahip degillerken İslâm onlara da hak tanıdı. Açıkkası bütün eski gelenekler az-çok değişti.

Fakat Allah'a ve peygamberine gerçekten inanmış olanların bütün bunları nasıl kabul ettiğini biliyor musunuz? Yüzyillardır taptıkları putları ve kurbanlar sundukları mihrapları kendi elleriyle kırdılar. Nesilden nesile geçen aile geleneklerini tamamen yıktılar. Kutsal saydıkları nesneleri Allah emrettiği zaman ayaklarıyla çiğnediler. Yine onun emriyle yasaklar mübah, aklar kara, karalar ak oldu. Eskiden zevk ve kazanç için yapılan işler Allah için bırakıldı. Diğer yandan İslâm'ın getirdiği emirler, uyulması ne kadar güç olsa da memnuniyetle kabul edildi.

İşte bu, gerçek iman'dır ve gerçek İslâm'dır. Arapların o günlerde şöyle söylediğini düşünün: "Bize yüklü kazanç getiren işlerimizi bırakıp kârimizi azaltacak şeyleri kabul edemeyiz. Romalılar'ın ve İranlılar'ın hoşumuza giden fikir ve uygulamalarını alıp, toplumun onayladığı, babalarımızın ve dedelerimizin yapageldiği işleri yapmaya devam edeceğiz." Eğer böyle söyleyerek İslâm prensiplerini reddetselerdi, bugün dünyada hiç Müslüman olmazdı.

Kardeşlerim Kur'an söyle söylüyor:

Sevdiğiniz şeyleri Allah yolunda sarfetmedikçe cennete giremezsiniz. (âli İmran, 3/92).

İşte imanın özü bu sözde gizlidir; bu İslâm'ın gerçek ruhudur: Sevdiğiniz her ne varsa Allah yolunda feda etmeye hazırlıklı olmalısınız. Hayatınızda pek çok kere Allah'ın size işaret ettiği yolla arzularınızın sizi sevk ettiği yol çakışır. Allah size belirli şeyleri yapmanızı emreder ama siz bunların bazı sıkıntı ve kayıplara yol açacağınızı ve O'nun yasakladığı bazı şeylerin de hoş ve yararlı olduğunu düşünürsünüz. Bir yanda Allah'ın hoşnutluğu, bir yanda neredeyse bütün dünya vardır. Attığınız her adımda iki seçenekiniz vardır: biri İslâm'ın yolu, diğerı küfür ve ikiyüzlülüğün. Dünya işlerini bırakıp Allah'ın emirlerine boyun eğerek İslâm'ın yolunu, kendi arzularınıza ve dünyevi isteklere kapılarak, Allah'ın emirlerine karşı gelerek de küfür ve ikiyüzlülüğün yolunu seçmiş olursunuz.

Bugün pekçok Müslüman İslâm yolunu seçmeye hazır fakat İslâm ve küfür arasında bir bağdaşmazlık olduğunda hepsi de çabucak yön değiştiriyorlar. Bu gücsüzlük İslâm'ın en büyük destekleyicileri arasında bile görülüyor. "İslâm, İslâm" diye boğazları kuruyana kadar şarkı söyleyip İslâm için çalışıyor görününlere "Haydi bu kadar övdüğünüz İslâm'ın kurallarını yerine getirelim" dediğinizde "Bazı engeller var, şimdilik herşeyi olduğu gibi bırakalım" diyorlar.

İslâm onlar için uzaktan övülüp bir köşede sergilenecek, fakat kurallarını uygulamaya gelince şiddetle kaçınılacak bir oyuncaktır. Bu bazı sözde Müslümanlar'ın görüşüdür.

Sonuç olarak, namazın da, orucun da, Kur'an'ı ezberlemenin de, şeriat kurallarına görünüşte bağlı olmanın da hiçbir etkisi yoktur. Ruhlar ayrıldıktan sonra bedenlere kahramanlık sorulur mu?

GERÇEKten MÜSLÜMAN MIYIZ?

Müslüman kardeşlerim!

Bakınız Allah ve O'nun elçisi gerçek Müslümanların hayatı ve gönülleri hakkında neler söylüyorlar:

De ki: Namazlarım ve kurbanlarım, hayatım ve ölümüm sadece âlemlerin Rabbi ortağı olmayan Allah içindir. Bana emredilen budur ve ben Müslümanların ilkiyim. (En'am, 6/163-4).

Aynı konu Hz. Muhammed tarafından da açıklanmıştır:

Yalnızca Allah için seven ve sakınan, yalnızca Allah için veren ve alan, imanını kuvvetlendirir (Ebu Davud).

Kur'an Allah'ın sizden ne istedğini açık şeçik bildirir. Bütün hayatınızı O'na hizmet etmeye adamalı, sadece O'nun için yaşayıp ölmelisiniz. Siz ve içinde yaşadığınız dünya tamamen Allah'a aittir; başkalarına paylaştırmayın. Bu demektir ki O'ndan başka kimseye hizmet etmeyecek, kimse için yaşamayacak, ölmeyeceksiniz.

Peygamber, Kur'an'ı size açıklıyor. Gerçek bir inanan olmak için, beslediğiniz sevgi ve düşmanlığın, duygularınızın, ilişki ve uğraşlarınızın sadece bir tek amacı olmalıdır: Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak. Bu olmadan imanınız tam olamaz; Allah'ın gözünde yükselme olasılığınız olamaz. Bu alandaki eksikliğiniz ne kadar çoksa, imanınız da o kadar az demektir.

Bazı insanlar bu özelliklerin sadece daha yüksek bir ruhsal seviyeye erişmek için gerekli olduğunu iman ve İslâm için gerekli olmadığını, başka bir deyişle bu özellikler olmadan bile bir insanın iyi bir mümin ve Müslüman olabileceğini düşünürler. İnsanlar genellikle hukuki İslâm'la, sadece Allah için geçerli gerçek İslâm'ı birbirinden ayırmadıklarından bu yanlış düşünce yaygınlAŞMIŞTIR.

Hukukçuların ve devletlerin yaptıkları işlerde temel aldıkları kitaplardaki İslâm, kalbinizde ve aklınızda olanı hesaba katmaz, katamaz. Sözlü onayınız ve bu onayın getirdiği zorunluluklar Müslümanlığınızın geçerli bir delili olarak kabul edilir. Allah'a, Peygamber'e, Kur'an'a, ahirete ve imanın diğer şartlarına uyduğunu sözleriyle belirten, İslâm'ı kabul ettiğini ispat etmesi için gerekli dış

görüntüyü oluşturabilen herkes Müslüman toplumun bir üyesi, yaptığı işler de İslâm'a uygun olarak kabul edilir.

İşte bu, Müslüman toplumun üzerine kurulduğu ve dış görünüşü kurtaran kültürel temelin bir açıklamasıdır. Müslüman ümmetine dahil olan herkesin Müslüman bilinmesinden, aralarından hiçbirinin kâfir olarak adlandırılmasından, herkesin aynı yaşıyış, ahlak ve sosyal haklara sahip olmasından, Müslümanlararası evlilik yapabilme ve miras hakkının olmasından ve diğer bütün ilişkilerin bunlara göre ayarlanmasıdan başka bir amaç yoktur.

Ama öbür dünyada ne verdiğiniz sözlü onay için, ne de Allah'ın seçilmiş kulları olduğunuz için Müslüman ve mümin olarak yargılanamazsınız. Orada geçerli olacak olanlar kalbinizdeki iman ve istekle ve bütünüyle Allah'a adadığınız hayatlarınızdır. Sözlü onayınız, mahkemeler, sıradan insanlar ve sıradan Müslüman toplulukları içindir. Çünkü onlar dış görünüşe bakarlar, fakat Allah kalbinizin derinliklerini görür ve imanınızın derecesini kesin olarak bılır.

Peki Allah bir kulunu nasıl yargılayacaktır? O, kulunun kendisi için yaşayıp yaşamadığını, herseyden çok ona sadık olup olmadığını, bağlılığını, hizmetini, bütün hayatını sadece O'na adayıp adamadığını bilecektir. Eğer bütün bunları Allah için yapmışsa, bir Müslüman ve mümin olarak yargılanacak, başkası için yapmışsa öyle yargılanmayacaktır. Kimin bu ilkelerde eksikliği varsa bu eksiklik ölçüsünde İslâm ve imandan mahrum kalacak, dünyada Müslüman olarak bilinmenin ya da yüksek bir mevkide bulunmanın hiç bir önemi olmayacağıdır. Allah için geçerli olacak tek şey O'nun size verdiklerini, O'nun yolunda harcayıp harcamadığınızıdır.

Eğer harcamişsanız, sadakat gösterip yapılması gereken hizmeti yapanlara verilecek hediye size de verilecektir. Eğer yeteri kadar itaat göstermemişseniz, eğer hayatınızın bir bölümünü O'ndan esirgemişseniz, bütün hayatınızı Allah'a adadığınızı iddia etmeniz bir aldatmacadır. Bütün dünyayı kandırıp, Müslümanları sizi aralarına almaları ve size Müslüman haklarını vermeleri için razı etseniz bile Allah'ı, sizi imanlı kullarının arasına alması için kandıramazsınız.

Görünüşteki İslâm'la gerçek İslâm arasındaki farkı düşündüğünüz

zaman her ikisinin getireceği sonuçların sadece ahirette değil, bu dünyada da büyük farlılıklar gösterdiğini anlayabilirsınız; gerçek bir Müslüman'ın yaşam tarzi, karakteri, huyları gösteriş olsun diye imanlı gözüken birinden tamamen değişiktir. Bu iki çeşit Müslümanla her zaman karşılaşacaksınız.

Bazı insanlar Allah'a ve elçisine inançları olduğunu ve İslâm'ı din olarak seçiklerini söylerler ama İslâm'ı hayatlarının belirli bir bölümüyle sınırlarlar. Ve bu sınırlar çerçevesinde İslâm'a büyük bir bağlılık gösterir, toplu namaz törenleri düzenleyip tesbih çekerler. Yiyecek ve giyeceklerine, diğer toplumsal ve kültürel adetlere çok önem verirler. Böylece tamamıyla "dindar" olurlar. Fakat bütün bu geleneklerin ardından hayatları Allah tarafından yönetilmez. Severlerse Allah için değil, kendileri, kendi milletleri, kendi ülkeleri ya da başka bir şey için severler. Hoşnutsuzlukları, kızgınlıkları, nefretleri, düşman edinip savaş açmaları da yine dünyevi ve bencil nedenlere dayanır. Aileleri, toplum ve iş yaptıkları insanlarla olan ilişkileri büyük ölçüde İslâm'ın etkisinden uzak dünyevi temellere dayanır. Toprak sahibi, ticaret adamı, yönetici, asker ve profesyonel iş sahibi olarak her alanda İslâmiyet'le bağlarını unutup özgürce hareket ederler. Böyle insanların meydana getirdikleri kültürel, eğitsel ve politik kurallar ve kuruluşlar İslâmî gözükseler bile İslâm'la ilgileri yoktur.

İkinci kısım Müslümanlar kişilikleri ve varlıkları İslâm'la tamamen kaynaşmış insanlardır. Taşıdıkları bütün sıfatlar Müslümanlıktan sonra gelir. Baba, oğul, eş, mal sahibi, işçi yeva işveren, hangi konumda olurlarsa olsunlar Müslüman gibi yaşarlar. Duygu ve istekleri, ideolojileri, görüşleri, hoşlandıkları ve hoşlanmadıkları şeyler İslâm tarafından şekillendirilir. Allah'ın gücü onların yüreklerini ve akıllarını, gözlerini ve kulaklarını, midelerini, cinsel arzularını, ellerini ve ayaklarını, bedenlerini ve ruhlarını sımsıkı kavramıştır. Ne sevgileri, ne de nefretleri İslâm'dan bağımsız oluşmaz. Sadece İslâm için savaşır veya dost olurlar. İslâm'ın gerektirdiği şekilde alırlar ve verirler.

Bu tutum sahısların yaşamlarıyla sınırlanmamıştır. Toplumsal yaşam da tamamen İslâm'a dayalıdır. Sadece İslâm için bileşirler ve birlikte hareket ettikleri zaman da İslâm kurallarına uyarlar.

Her ikisi de ümmet sayılıp "Müşluman" kelimesi her ikisini de temsil

etse de yukarıda bahsettiğimiz iki çeşit Müslüman birbirinden çok farklıdır. Birinci grup Müslümanlar tarih içinde övünerek göstereceğimiz hiç bir gelişme göstermemişlerdir. Bu Müslümanlar dünya tarihi sayfalarında hiç bir İslâmî iz bırakmamışlardır. Dünya, varlıklarından hiçbir fayda sağlamadığı gibi İslâm onların bozulmaları yüzünden zarar görmüştür. Bu çeşit Müslümanlar İslâm toplumunda daha nüfuzlu olduklarından, güç ve yönetim büyük ölçüde Allah'a isyan edenlerin eline geçmiştir. Çünkü bu Müslümanlar kendi hayatlarının dar çerçevesi içinde sadece kendi eğlence ve özgürlüklerini korumak için çalışmışlardır.

Allah asla böyle Müslümanlar istememiştir. Peygamberlerini ve kitaplarını böyle insanlar meydana getirmeleri için göndermemiştir. Allah'ın asıl arzu ettiğleri ikinci kısım Müslümanlardır. Sadece onlar İslâm açısından yararlı işler yapabilirler.

Bu sadece İslâm'a özgü bir durum değildir. Aslında dünyada insanların tam anlamıyla bağlılık ve inanç göstermediği, inançlarından başka şeyler için yaşayıp öldükleri hiç bir yaşam tarzı hükmü süremez. Bugün bile bir fikir ya da ideolojiye bütün kalpleriyle ve ruhlarıyla bağlananlar onun gerçek takipçileri olarak kabul ediliyorlar. Dünyadaki her inanç böyle taraftarlara muhtaçtır ve hiç bir inanç böyle takipçileri olmadan yaşayamaz.

Fakat İslâm'la diğer inanç ve ideolojiler arasında önemli farklar vardır. Diğerleri insanların tamamen kendilerine bağlanmalarını isterken, aynı zamanda haksız talepte bulunurlar. İnsanlara sundukları şeyler, uğrunda hiç bir şey feda etmeye değmeyecek amaçlardır. Fakat uğrunda hayatımızı feda etmemiz istenen Allah'ın bizim üstümüzde hakkı vardır. Göklerde ve yerde Allah'a ait ne varsa O'nun yolunda harcanmalıdır. İnsanın kendisi, sahip olduğu ve meydana getirdiği ne varsa Allah'a aittir. Böylece bu dünyada adaletli ve akılcı bir biçimde, harika bir uyumla kaynaşmış, Allah'a ait olan herşey O'na ayrılmalıdır. Kişinin sahip olduğu şeyleri kendi yararı ve arzuları için Allah'ın uygun görmediği bir şekilde sarfetmesi aslında bir güven eksikliğidir. Allah için harcananlar其实 zaten o şekilde harcanması gerekenlerdir.

Fakat Müslümanlar'ın, sahip oldukları herşeyi yanlış ideolojiler ve sahte tanrılar yolunda sarfedenlerden almaları gereken bir ders vardır:

Sahte tanrılarla bu kadar inanılmaz bir bağlılık gösteren insanların, gerçek Allah'a bunun yüzde birini bile göstermemeleri çok şaşırtıcıdır.

Şimdi Kur'an ve Hz. Muhammed tarafından bize bildirilen iman ve İslâm'ın ölçüleriyle hayatımızı gözden geçirelim. İslâm'ı kabul ettiğiniz taktirde yaşamınızı ve ölümünüzü sadece Allah'a göre yönlendirirsınız. Eğer İslâm'ı kabul ettiyseniz hayatınızı ve ölümünüzü sadece Allah'a göre yönlendirdiniz mi? Hayatınız O'na uygun mu, duygularınız ve aklınız, bedenleriniz ve ruhlarınız, zamanınız ve enerjiniz O'nun isteklerini yerine getirmeye ayrılmış mı? Meydana getirdikleriniz Allah'ın Müslüman ümmetinden yapmalarını istediği şeyler mi? Ve tekrar soruyorum, sadece Allah'a mı ibadet ve hizmet ediyorsunuz? Hayatınızı bencil isteklerinizden, toplumun ve devletin baskalarından kurtarabildiniz mi?

Kendi hoşlandıklarınızı ve hoşlanmadıklarınızı ikinci plana atabildiniz mi? Sevgileriniz, nefretleriniz, verdikleriniz, alındıklarınız sadece Allah için mi? Elinizde olanın size yettiği kadarını harcayıp gerisini diğer insanlara veriyor musunuz? Sadece O'nun hoşnutluğunu kazanmak için çaba harcıyor musunuz?

Eğer kendinizde böyle bir inanç ve teslimiyet görebiliyorsanız, size böyle her yönyle eksiksiz bir iman verdiği için Allah'a şükretmelisiniz. Ve eğer herhangi bir eksiklik görüyorsanız ilgilendiğiniz diğer şeyleri bırakıp hemen bu eksikliği gidermek için çaba harcamalısınız. Çünkü hem bu dünyadaki mutluluğunu, hem de ahiretteki başarınız bu eksikliğin giderilmesine bağlıdır. Dünyada tadacağınız başarılar ahirette bu eksiklik yüzünden duyacağınız acılara teselli olamayacaktır. Fakat eğer bu açıklarınızı telafi ederseniz, bu dünyada hiç bir şey elde edemeseniz bile ikinci hayatınızda sonsuz kazanç elde edersiniz.

Bu ölçüyü başkalarını sınamak, yargılamak için kullanıp onların Müslüman, kâfir ya da münafık olup olmadıkları hakkında karar vermeyin; sadece kendinizi yargılayın ve eğer bir eksiklik görüyorsanız bunu Allah'la yüzyüze gelmeden önce gidermek için çalışın. Bir müftünün ya da bir mahkemenin verdiği karar, görüneni ve görünmeyeni bilen en büyük yöneticinin yargısı yanında çok önemsiz kalmalıdır. İsmizin kayıtlara Müslüman olarak geçti diye sevinmeyin, Allah'ın kayıtlarında nerede yer aldığınızı düşünün

Gerçek başarı, asıl yargıcın sizin Mümin, itaatkâr ve inançlı kollar olduğunuz karar vermesidir.

NİÇİN ALLAH'A İTAAT ETMELİYİZ?

Müslüman kardeşlerim!

İslâm'ın Allah'a ve elçisine bütünüyle teslim olmak demek olduğunu, Allah'tan başka birşeye ya da kimseye itaat eden bir kişinin gerçek Müslüman olamayacağını defalarca tekrar ettim.

Fakat Allah'a ve elçisine itaat niçin bu kadar önemli? Bizim itaatimize ihtiyacı olduğu için mi Allah bunu bizden ısrarla istiyor, diye sorabilirsiniz. O da bu dünyadaki güçe aşık yöneticiler gibi olduğu için mi kurallarına boyun eğmemizde ısrar ediyor? Şimdi bu soruları cevaplamaya çalışalım.

Aslında Allah'a itaat etmemiz kendi iyiliğimize olduğu için bizden isteniyor. Bu dünyadaki iktidar sahipleri insanlara kendi çıkarları için boyun eğdiriyorlar, fakat Allah'ın hiç bir şeye ihtiyacı yoktur. Sizden vergi alıp saraylar yaptırmasına, arabalar alıp lüks eşyaları üst üste yiğmasına gerek yoktur. Hiç kimseye hiç bir şey için bağlı değildir. Dünyada ne varsa zaten O'nundur ve bütün hazinelerin sahibi yalnızca O'dur.

İnsan, yaratıkların içinde en şereflisi olduğundan onun başka insanlara ya da şeytana kul olmasını ya da bazı degersiz şeyle önde eğilmesini istememiş, sadece kendine itaat etmesini emretmiştir. Dünyadaki vekillerinin karanlık ve cehalet içinde kaybolup hayvanlar gibi kendi arzularının esiri olarak onlardan da aşağı bir seviyeye düşmelerini istememiştir. Bu yüzden şöyle söyler: Bana itaat edin ve size peygamberlerimle gönderdiğim ışığım altında yürüyün. Doğru yolu bulacaksınız. Bu yolda yürüyerek dünyada ve ahirette saygınlık kazanacaksınız.

Dinde zorlama yoktur. Doğru yol yanlış yoldan ayrılmıştır. Sahte ilahları reddedip Allah'a iman eden kişi hiç kopmayacak en sağlam kulptan tutmuş demektir. Allah her şeyi duyandır, bilendir. Allah iman edenlerin yanındadır; onları karanlıktan aydınlığa çıkarır. Ve inanmayanların yanında da onları aydınlichtan karanlığa götürüren sahte ilahlar vardır; bunlar ateşlik olanlardır ki daima orada kalırlar. (Bakara, 2/256-257).

Niçin sadece Allah'a itaat edenin hayatı ışıklanırken başkalarına da boyun eğenler karanlıkta kaybolur. Şimdi bu önemli sorunun cevabını arayalım.

Hayatımız boyunca sayısız işler yapar ve sayısız ilişkiler kurarız. İlk ilişkimiz bedenimizledir: ellerimiz, ayaklarımız, gözlerimiz, kulaklarımız, dilimiz, kalbimiz, beynimiz, midemiz- bütün bunlar Allah tarafından bize hizmet etmeleri için verilmiştir. Onları nasıl kullanacağımıza karar vermek de bize bırakılmıştır. Neleri yiyp yemeyeceğinize, neleri tutup nelerden uzak duracağınızı, nereye gidip nereye gitmeyeceğinize, bakmanız ve baksamanız gereken şeylerin neler olduğuna, ne zaman konuşup ne zaman susacağınızı, fikirlerin nasıl olması gerektiğine siz karar vereceksiniz. Hizmetinize verilmiş olan bu vücutla iyi ya da kötü şeyler yapmak size kalmıştır. Sonuç olarak o sizin yükseklerde çıkışmanıza ya da sonsuz derinliklerde kaybolmanıza neden olur.

Bunun yanında devamlı ilişki içinde buluduğunuz aile fertleriniz vardır. Babalarınız, anneleriniz, kardeşleriniz, eşleriniz, çocuklarınız ve diğer akrabalarınız. Onlara nasıl davranışınız gerektiğine, onlar üzerindeki haklarınızın, onların sizin sizin üzerindeki haklarının neler olduğunu düşünmelisiniz. Dünyadaki ve ahiretteki rahatınız, mutluluğunu ve başarınız büyük ölçüde onlarla olan ilişkilerinizin doğruluk ölçülerine bağlıdır. Eğer yanlış yapıyorsanız, bu dünyayı cehenneme çevirmenizin yanında ahirette de Allah'a hesap verirsınız.

Komşularınız, arkadaşlarınız ve düşmanlarınız olan pek çok insanla ilişkileriniz vardır. Çeşitli şekillerde sizin için çalışan insanlar vardır. Bazılarına birşeyler verir, bazlarından birşeyler alırsınız. Yaptığınız işlerde birbirinize güvenirsiniz. Bazı insanlar sizin emriniz altındayken bazıları da sizden yukarıdadır. Bu dünyada mutluluğunu, şerefiniz ve iyi isimlerle anılmanız bu ilişkileri düzgün bir şekilde yürütebilmedeki becerinize bağlıdır.

Ahirette saygınlığınız olması için başkalarının hakkını kötüye kullanıp onlara haksızlık etmekten titizlikle kaçınmalısınız. Orada kimse, sizi kendi hayatını mahvettmekle ya da canına, malına, namusuna zarar vermekle suçlamasına izin vermemelisiniz. Öyleyse ilişkilerinizde uygun düzeni sağlamalı, bu durumu bozacak hareketlerden kaçınmalısınız.

Şimdi düşünün: Kendi bedeninizle, ailenizle ve diğer insanlarla olan ilişkilerinizde en uygun düzeni kurabilmeniz için attığınız her adımda bir

yol göstericiye ihtiyacınız vardır. Doğruyu ve yanlışı, gerçeği ve yalanı, haklıyı ve haksızı, haklarınızı ve diğer insanların sizin üzerindeki haklarını, gerçek fayda ve zararın nereden geldiğini bilmelisiniz.

Eğer aklınızın ve duygularınızın yardımıyla bu bilgiyi bulmaya çalışırsanız bulursunuz. Benliğiniz sizi arzularınızın hemen giderilmesi için zorladığından aklınız ve duygularınız, fiziksel arzular ve anlık hevesler tarafından yönetilir, sizi yasak yollardan para kazanmaya, alkol almaya, zina yapmaya teşvik ederler. Size fayda sağlayacağı düşüncesiyle başkalarının hakkını gaspetmeye, herşeyi alıp hiç bir şey vermemeye yönlendirir, hayatınızı kolaylaştırdığı gerekçesiyle, insanlara hizmet etmekten kaçınıp, onları kendinize hizmet ettirmeniz için sizi zorlarlar.

Kendinizi böyle karanlıkta kaybolmuş bir benliğin yönetimine bırakırsanız o sizi bencil ve ahlaki bozulmuş insanların seviyesine sürükleyecek ve her iki dünyada da hayatınız mahvolacaktır.

Bunun yanında, diğer insanlara güvenip, kendinizi onların ellerine bırakarak, sizi istedikleri yöne çekmelerine de izin verebilirsiniz. Böyle bir seçimin tehlikeleri de gayet açiktır: bencil insanlar sizi kendi arzularının kölesi yapar, kendileri yoldan çıkışmış cahil insanlar sizi de yoldan çıkarırlar. Zorba yöneticiler sizi kullanarak diğer insanlara baskın ve haksızlık yapabilirler. Doğruyu ve yanlışı, iyiyi ve kötüyü, sizi doğru yola ulaştıracak bilgiyi, sizin gibi insanlardan edinemezsınız.

Sonunda başvuracağınız tek bir kaynak kalıyor: İhtiyacınız olan ışığı en yüce varlıktan alabilirsiniz. Allah herşeyi bilen ve görendir. O herşeyin derinindeki gerçeği bilir. Fayda ve zararın ne olduğunu size yalnızca O söyleyebilir. Hangi hareketlerin doğru, hangilerinin yanlış olduğunu da yalnızca O belirleyebilir. Hiçbir bekłentisi, zorlaması ve kandırarak yarar sağlama ihtiyacı yoktur. Yüce Allah tarafından size verilen her emir tamamen sizin yararınızdır ve başka hiç bir amacı yoktur.

Allah aynı zamanda en büyük adalet dağıtıcısıdır. Tamamen gerçeğe ve adalete dayanan emirlerinde en ufak bir haksızlık yoktur. Onları uygulamanız halinde, ne sizin için ne de diğer insanlar için herhangi bir adaletsizlik tehlikesi doğmaz.

Bundan nasıl yararlanabiliriz?

Allah'ın mesajından faydalananabilmek için iki şey gereklidir. İlk önce Allah'a ve mesajını insanlara onun aracılığıyla gönderdiği elçisine yürekten inanmalısınız. Bu da, akla uygun bulsunız da bulmasanız da, Peygamberin size Allah'tan getirdiği ne olursa olsun gerçekliği ve doğruluğu hakkında kesinlikle emin olmanız demektir. İkinci olarak bu inandıklarınızı itaatle takip etmelisiniz, çünkü itaat olmadan hiç bir şey başarılılamaz.

Düşünün ki size bir yiyeceğin zehirli olduğunu söylüyorlar ve siz de “Kesinlikle haklısınız. Bu zehirli ve öldürücüdür.” diyorsunuz. Daha sonra bu gerçeği onaylamana rağmen o şeyi yiyorsunuz. Sonuç, o yiyeceği zehirli olduğunu bilmeden yemenizle aynı olacaktır. Bilginiz davranışlarınıza yol göstermediği sürece o bilginin faydası nedir?

Allah'a iman ettikten sonra itaat ettiğiniz imanınızı sadece sözle belirtmeyip emirlerini de uyguladığınız zaman gerçek faydaya erişirsiniz. Yasak olan şeylelerden kaçındığınıza dair söz vermeniz yeterli değildir; gerçekten kaçınmalısınız. Bu yüzden Allah sürekli tekrar eder:

Allah'a ve Peygamberine itaat edin. (Maide, 5/92).

Eğer itaat ederseniz size yol gösterecektir. (Nur, 24/54).

Allah'ın emirlerine karşı gelenler başlarına bir bela gelmesinden, ya da acılı bir cezaya çarptırılmaktan sakınsınlar. (Nur, 24/63).

Bir şeyi sakın yanlış anlamayın. Sadece Allah'a ve Peygamberine itaat etmeniz gerekiyor derken başka insanları dinlemekten kaçının demek istemiyorum. Fakat düşünmeden bir insanın ardından gitmemelisiniz: Herhangi bir insanın söylediğlerinin Allah'ın ve Peygamber'in emirlerine uyup uymadığını anlamak için onları sorgulamalısınız. Eğer uyuyorsa kabul etmelisiniz çünkü aslında ona değil Allah'a ve Peygamber'i'ne itaat etmiş olursunuz. Eğer uymuyorsa onu reddetmelisiniz çünkü Allah'a ve Peygamber'e karşı gelen hiç kimseye itaat edilmemelidir.

Bilirisiniz ki Allah insanın önüne düşerek ona yol göstermez. Çağrısını peygamberi ile iletir. Hz. Muhammed, bu dünyayı terkedip göklerdeki evine çekildiğinden beri on dört yüzyıl geçmiştir. Allah'ın onun aracılığıyla insanlara gönderdiği emirleri Kur'an'da ve hadislerde sabittir. Fakat Kur'an ve hadisler kendi kendilerine geçip size

yapmanız ve yapmamanız gerekenleri söyleyemezler. Kendi kendinizi yönetebilmeniz için size Kur'an ve hadislere göre yardım edecek olan insanlardır. Onların öğretiklerini kabul etmelisiniz.

Fakat en önemli nokta onları gözleriniz kapalı takip etmemenizdir. Söylediğim gibi önce Kur'an'a ve hadislere uygun olarak öğüt verip vermediklerine dikkat etmelisiniz.

DİN VE ŞERİAT ARASINDAKİ FARK

Müslüman kardeşlerim!

İslâm hakkında konuşurken şu iki kelimeyi sürekli kullanıyoruz: biri din, diğeri şeriat. Fakat pek az kişi din ve şeriatın gerçek anlamını biliyor. Sadece cahiller değil fakat okumuş insanlar ve pek çok din adamı bile bu iki kavram arasındaki önemli farkı kavrayamıyorlar. Bu cehalet yüzünden din ve şeriat sık sık biribirine karıştırılıyor ve ciddi sıkıntılar meydana geliyor.

“Din” kelimesi çeşitli şekillerde anlaşılıyor. İlkî hâkimiyet, güç, üstünlük, krallık, yöneticilik; ikincisi bunların tam tersi teslimiyet, itaat, hizmet ve kölelik. üçüncüsü ise karar vermek ve yapılanlardan dolayı ödül ve ceza almak. Bütün bu anlamlar Kur'an'da da yer almaktadır.

Allah şöyle diyor:

Allah için tek gerçek Din insanın kendini O'na teslim etmesidir. (Âli İmran, 3/19).

Burada din, sadece Allah'ı güç ve görkem sahibi olarak kabul edip kendimizi O'na teslim ettiğimiz, O'ndan başka hiç kimsenin önünde alçalmadığımız, sadece O'nu ilah ve hâkim olarak kabul ettiğimiz, O'ndan başka hiç kimseye kul ve köle olmadığımız ve başka hiç kimsenin ödül ve cezasını kabul etmediğimiz bir yaşam tarzıdır. Bu dinin ismi İslâm'dır. Allah'tan başkasını asıl güç sahibi, yönetici, sahip, ödül ve ceza verici olarak kabul ettiğinizde, alçalarak başlarını onun önünde eğdiğinizde ona hizmet edip, emirlerine itaat ettiğinizde, O'nun ödülünyi arzulayıp cezasından korktuğunuzda sahte bir din meydana çıkar. Bu çeşit bir dini Allah kesinlikle kabul etmez, çünkü gerçeğe tamamen aykırıdır.

Evrende Allah'tan başka hiç bir varlık güç ve hâkimiyet sahibi olamaz. O'ndan başka birinin kulları olmak için yaratılmadık ve başka hiç kimse bizi yargılayıp ödül veya ceza veremez. Bu gerçek, Kur'an'ın da pek çok yerinde açıklanmıştır.

De ki 'Kim İslâm'dan başka din ararsa onun dini kabul edilmeyecektir.' (Âli İmran, 3/85).

Yani Allah'ın hâkimiyetini ve hükümdarlığını saymayan, başka birini efendi ve yönetici bilip ona hizmet ve kulluk eden ve onun ceza ve ödül

verdiğini kabul eden biri asla Allah'ın geçerli saydığı bir dine sahip olamaz.

Onlara bütün diğer tanrlardan yüz çevirip sadece Allah'a hizmet ve itaat etmeleri emredildi. (Beyyinne, 98/5).

Allah insanları başkalarına hizmet etmeleri için yaratmadı. Bu yüzden onların sahte tanrlardan yüz çevirip teslimiyetlerini ve dinlerini sadece Allah'a ayırmaları gereklidir. Kendilerini dürüstçe O'na adamalı ve yalnızca O'na karşı sorumlu hissetmelidirler.

Onlar Allah'ın dininden başka bir din mi arıyorlar? Halbuki bütün göktekiler ve yerdekkiler ister istemez O'na (bütün varlıklarıyla) teslim olmuşlardır ve O'na döndürüleceklerdir. (Âli İmran, 3/83).

Yerdeki ve gökteki her şey Allah'ın kulları ve itaatkar hizmetlileri olup yaptıkları işlerin hesabını verecekleri tek yetkili olarak O'nu kabul ederlerken biz insanlar nasıl olur da başka taraflara meylederiz?

O, Peygamberini, müşrikler (Allah'a ortak koşanlar) istemeseler de, bütün dinlere galip gelmesi için yol göstericilik ve doğrulukla gönderen Allah'tır. (Tevbe, 9/33).

Putperestlere, ikiyüzlülere ve bu durumdan hoşlanmayarak karşı çıkacak olanlara aldırmadan sadece kâinatın efendisi olan Allah'ınulları olarak yaşayabilmemiz için, Allah bütün diğer sahte tanrıların hâkimiyetine son vermek ve sonsuz bir özgürlük bağışlamak için bize elçisi ile gerçek dini gönderdi.

Allah'a karşı hiç bir isyan kalmayınca ve bütün itaat Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın. (Enfal, 8/39).

Bu sözün anlamı açıktır: Allah'tan başkalarının hâkimiyeti sona erinceye, yeryüzünde sadece O'nun kanunları geçerli oluncaya ve sadece O'nun hâkimiyetini kabul edip sadece O'na hizmet edinceye kadar savaşmalıyız.

Böylece dinin şu üç anlamı ortaya çıkıyor:

Allah'ı ilah, efendi ve yönetici olarak tanımak.

Sadece O'na itaat ve hizmet etmek.

Sadece O'na karşı sorumlu olmak, O'nun cezasından korkmak, O'nun ödülünü arzulamak.

Din aynı zamanda Allah'ın elçilerine de itaat etmeyi gerektirir. Çünkü Allah insanlara emirlerini kitapları ve elçileriyle bildirmiştir.

âdemogulları! Size ayetlerimi anlatan Peygamberler geldiğinde kimler fenalıktan kaçınıp doğru yaşarsa onlar için korku ve üzüntü yoktur. (Araf, 7/35).

Hiç bir insan Allah'ın emirlerini aracısız alamaz. Bu yüzden Allah'ı yönetici olarak tanıyan birinin O'na karşı itaatkâr sayılabilmesi için peygamberlerine de itaat etmesi ve onların gösterdikleri yoldan gitmesi icap eder. Din, bu temel prensipleri gerektirir.

Şimdi şeriata dönemlim. Şeriatın anlamı “yol”dur. Allah'ın hâkimiyetini, Peygamberlerini, kitaplarını ve O'na hizmet etmeyi kabul ettiğiniz zaman dine girersiniz. Allah'a hizmet ve itaat ederken takip edeceğiniz yolun adı şeriat'tır.

Bu yol da size Allah tarafından Peygamberleriyle gösterilmiştir. Size Allah'a nasıl ibadet edeceğinizi, doğruluk ve dindarlığın ne olduğunu sahip olduğunuz hakları, iş ilişkilerinizi ve yakınlarınızla olan ilişkilerinizi nasıl idare edeceğinizi, kısacası hayatınızı nasıl yaşayacağınızı size o öğretir.

Din ve şeriat arasındaki temel fark, çeşitli şeriatlar olmasına karşın, dinin tek ve aynı olmasıdır. Bazı şeriatlar sonradan değiştirilir ya da kaldırılır ama din değişmez. Hz. Nuh'un, Hz. İbrahim'in, Hz. Musa'nın, Hz. İsa'nın, Hz. Şuayb'n, Hz. Hud'un, Hz. Salih'in ve Hz. Muhammed'in dinleri aynıydı fakat şeriatları bazı noktalarda ayrılıyordu. Namazı ve orucu değişik şekillerde anlattılar. Helâl ve haram hakkındaki emirler, temizlik, evlenme, boşanma, miras kuralları da birbirinden değişiktir. Buna rağmen Hz. Nuh'un, Hz. İbrahim'in, Hz. İsa'nın ya da Hz. Musa'nın takipçileri de biz de hepimiz Müslümanız. Çünkü din tektir ve herkes için aynıdır. Bu da gösteriyor ki din, şeriatın düzenlemelerinden ve kanunlarından etkilenmez. İnce ayrıntıları değişse de din aynı kalır.

Din ve şeriat arasındaki farkı bir örnekle açıklayalım. Pek çok işçileri olan bir işveren düşünün. Eğer işçilerden bazıları onu patron olarak görmezlerse, itaate değer bulmazlarsa aslında onun işçileri olarak kabul edilemezler. Fakat onu patron bilip ona itaat etmeyi görev bileyenler onun gerçek işçileridir. Yaptıkları işler ve yapış tarzları da onlar gerçek işçilerdir.

Eğer işveren her işçisine değişik şekilde hizmet etmeyi öğretmişse kimsenin diğerlerinden daha iyi olduğunu iddia etmeye hakkı yoktur.

Aynı şekilde iki işçi işvereni değişik şekillerde anlıyorlar ve anladıkları şekilde hizmet etmeye çalışıyorlarsa, ikisi de eşit seviyede iyi işçilerdir. Verilen emirleri yanlış anlamalar olasılığı olsa da, işçi itaat etmeyi reddetmedikçe kimse onu itaatsizlikle suçlayamaz ya da aforoz edemez.

Din ve şeriat arasındaki bu farkı iyi anlayın. Hz. Muhammed'den önce Allah peygamberleriyle pek çok şeriat yollamıştır. Hepsi de değişik ibadet şekilleri getirmiştirlerdir. Allah'a farklı şekillerde ibadet edenlerin hepsi Müslümandır. Ve Hz. Muhammed, geldiği zaman Allah şöyle ilan etmiştir: şimdi bütün dinleri feshediyoruz. Bundan sonra bize ibadet etmek isteyen kim varsa, son peygamberimizle gönderdiğimiz kuralları takip etsin.

Ve ondan sonra hiç bir kulun önceki kurallara göre ibadet etme hakkı kalmadı. Yenisini kabul etmeyip eskisini uygulayan Allah'ın emirlerine göre değil kendi bildiklerine göre hareket edendir. Böyle bir insan artık kul değildir, dinî şekilde söylemek gerekirse bir kâfirdir.

Şimdi iki grup insandan bahsedeceğim: Birinciler önceki peygamberlerin takipçileri, ikinciler Hz. Muhammed'in takipçileri.

Allah tarafından gönderilen ve bu yüzden uyulması gereken şeriata inanmış olan kim varsa Müslümandır. İki insan şeriatı kendilerine göre değişik şekillerde anlayabilir ve takip edebilirler. Ne kadar değişik olurlarsa olsunlar kendilerini Müslüman olarak isimlendirebilirler. Çünkü ikisi de Allah'ın emirlerini yerine getirdikleri bilinciyle hareket etmektedirler.

Böyle bir durumda işçilerden birisinin asıl kulun kendisi olduğunu, diğerininse olmadığını iddia etmeye hakkı var mıdır? İddia edebileceği tek şey Allah'ın emirlerini en iyi kendisinin anladığıdır. Fakat bu ona diğerlerini kulluktan atma (kâfir olarak kabul etme) yetkisi vermez. Böyle bir cüret gösteren kişi-ki gösterenler olmuştur- kendinde Allah'ın yetkilerini görür ve şu şekilde konuşabilir:

Nasıl Allah'ın emirlerini yerine getirmek zorundaysanız, benim anlayış şekimi de kabul etmek zorundasınız. Eğer yapmazsanız sizi kendi gücümle Allah'a hizmetten men ederim.

Bu sebepten Hz. Muhammed şöyle söylemiştir:

Haksız yere bir Müslüman'a kâfir diyen kişinin suçlaması kendine döner. (Buhari, Muslim)

Allah kullarından, başka bir insanın Müslüman olup olmadığı hakkında fikir yürütütmelerini istememiştir. Allah'ın hükümlerini önemsemeyerek, yorum yapmakta ve yargılamakta ısrar eden, bir insanı tekfir etme gücüne sahip olduğunu sanan bir kişi aslında Allah'ın yanında kendisinin de küçük bir tanrı olduğunu söylemektedir. Bir başkasının Müslüman mı yoksa gerçekten bir kâfir mi olduğunu düşünmeden böyle cüretkâr iddialarda bulunan kişi kâfir olma tehlikesiyle karşı karşıya gelir.

Kardeşlerim! Umarım din ile şeriat arasındaki önemli farkı iyice anlamışsınızdır ve Allah'a değişik şekillerde ibadet etmenin de dinden çıkmak demek olmadığını kavramışsınızdır. Elbette ki belirli bir yolu takip eden bir insan Allah'ın ve elçisinin ondan istediklerini yaptığına ve onların kendisini desteklediğine inanmalı ve Allah'ın kitabı ve peygamberin sünnetini doğru anlamalıdır.

Şimdi dinle şeriat arasındaki bu farklılığa dikkat etmemekten dolayı Müslümanların ne kadar büyük bir zarara uğrayacaklarını düşünün.

Muslimanlar arasında namaz kılmanın değişik şekilleri vardır. Ellerimizi göğsümüzün üzerine de yerleştirebiliriz, karnımızın üzerine de koyabiliriz. İmamın arkasında namaz kılarken Fatiha Suresi'ni okuyabilir ya da okumayız. Yüksek sesle ya da içimizden Amin diyebiliriz. Peygamber'in de gerçekten aynısını uyguladığı bilinciyle, her birimiz kendince doğru olan bir yöntemi takip ederiz ve iddiamızı destekleyecek kanıtlarımız da vardır. Her birimiz Peygamber'in eşit takipçileriyiz.

Fakat bazı insanlar şeriatın ayrıntısındaki bu değişiklikleri, dinin temel değişiklikleri sayarlar. Bu yüzden onlar kendi ayrı cemaatlerini ve kendi camilerini kurmuşlardır. Birbirlerine zarar vermişler, karşı fikirde olanları zorla camilerden atmışlar, hukuk savaşları yapmışlar, Müslüman ümmetini parçalamışlardır. Bu da onları tatmin etmediği zaman, en küçük bir bahaneyle birbirlerine kâfir, günahkar damgası yapıştırmışlardır. Böyle insanlar kendi anlayışlarını başkalarına zorla kabul ettirmedikçe mutlu olamazlar.

Hanefi, Şafii, Ehli Hadis gibi Müslümanlar arasında gördüğünüz mezhepler Kur'an'ı ve hadisleri mutlak otorite olarak kabul edip kendi

anlayışlarına göre yorumlarlar. Bir mezhebin anlayışı doğru, diğerinin yanlış olabilir. Ben kendim de bu mezheplerden birindenim ve ona karşı olanlarla neyi, niçin doğru veya yanlış bulduğumu tartışıyorum.

Fakat insanın bir şeyi yanlış anlaması başkadır, dinden çıkarılması başkadır. Her Müslüman'ın şeriat'ı anladığı gibi uygulamaya hakkı vardır. Eğer on Müslümanın onunun da değişik yöntemleri varsa, Allah'ın kurallarına itaat etmeleri gerektiğine inandıkları sürece Müslümanlardır. Onlar tek bir ümmeti oluştururlar, başka cemaatler oluşturmak için bir sebep yoktur. Bu noktayı anlamayan insanlar ümmeti basit nedenlerle parçalıyorlar, cemaatlerini ve camilerini ayıryorlar, kendi toplulukları dışından evlenmekten ve sosyal ilişkiler kurmaktan kaçınıyorlar ve gruplarını kuruyorlar.

Müslümanların mezhepcilik tarafından uğrayabilecekleri zararı tahmin edemezsiniz. Görünüşte Müslümanlar tek bir ümmettirler. Sadece Hindistan'da milyonlarca Müslüman yaşıyor. Büylesine büyük bir topluluk gerçekten birleşip Allah'ın yol göstericiliğini herşeyin üstüne çıkarmak için beraber çalışmış olsa, bu dünyada kimlarına geçmeye cesaret edebilir? Fakat mezhepcilik ümmeti yüzlerce cemaate böldü ve gönülleri birbirinden ayırdı. En kötü zamanlarda bile Müslümanlar bir araya gelemiyorlar. Bir topluluk içinde olan bir Müslüman diğer bir topluluk içinde olan bir Müslüman'a karşı bir Hristiyan ya da Museviye davranışlarından daha önyargılı davranıyor. Bazen birbirlerini aşağılarken inançsızlık sınırlarına dayanıyorlar.

Müslümanları başkalarının hizmetinde görmek sizi şaşırtmasın. Hak ettikleri budur. Allah'ın daha önce onlara söylediği ceza inmiştir:

(O) sizi böümlere ayıracak ve birinizin şiddetini diğerine tattıracaktır. (En'am, 6/65).

Anlaşmazlık, birbirimizin kanını akıtmak, zorbalık ve baskıyla boyun eğdirmek, bütün bu cezalar bugün dünyanın her yerinde Müslümanları yokluyor.

Mezhep kavgalarının çok yaygın olduğu Pencap'ta bütün bu cezalar çok açık bir şekilde görülmektedir. Sonuç olarak sayıca çokluğunuza rağmen gücsüzsünüz. Durumunuzu iyileştirmek istiyorsanız, aranızdaki mezhep engellerini yıkıp kardeşçe yaşayın ve tek bir ümmet olun. Şafii, Hanefi, Ehli Hadis, Deobendi, Barevi diye bölmenin hiç bir dayanağı

yoktur. Bu bölünmüş topluluklar cahilliğin bir ürünüdür. Allah bizi tek bir ümmet olarak yarattı: Müslüman ümmeti.

İBADETİN GERÇEK ANLAMI

Kardeşlerim!

Biz Müslümanların çok kullandığı fakat anlamını pek bilmediği bir sözcük var: İbadet. Bu sözcüğün gerçek anlamını kavramak çok önemlidir.

Allah, yaratılmamızın biricik sebebinin, hayatlarımızın amacının sadece ona ibadet ve hizmet etmek olduğunu söylüyor.

Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattum.(Zariyat, 51/56).

Şüphesiz ki bu da ibadetin anlamını çok iyi bilmeniz gerektiğini gösteriyor. Aksi takdirde yaratılma amacınızı yerine getiremezsiniz. Gerçekleşmeyen amaçsa başarısızlıktır. Bir doktor hastasını iyileştiremiyorsa işinde başarısız sayılır. Bir çiftçi iyi ürünler yetiştiremiyorsa o da başarısız sayılır. Aynı şekilde siz de eğer yaratılış amacınızı, ibadeti yerine getiremiyorsanız, başarısız sayılmalısınız. O zaman beni iyi dinleyin ve ibadetin önemini iyi kavrayarak sürekli aklınızda tutun. Hayatınızın başarısı ya da başarısızlığı buna bağlıdır.

O zaman ibadet nedir?

İbadet kelimesi Arapça'da işçi ve kul anlamına gelen *abd* kökünden türemiştir. O zaman ibadette bir işçi ya da kulun yerine getirmeleri gereken sorumluluklardır. Eğer bir insan bütün hayatını sadece başka bir insana hizmet ve itaat ederek geçiriyorsa ve bir kölenin efendisine davranışması gerekiği gibi davranıştıysa o, hizmet ettiği kişinin kuludur. Fakat o, işçi gibi kabul edilip yaptığı iş için kendisine para ödendiği halde efendisine itaat ve hizmet etmemişse isyan ve sadakatsizlikten suçludur.

Bir kul efendisine nasıl davranışmalıdır?

Bir kulun ilk görevi, sadece kendi efendisini tanımlamaktır. Onu besleyen, koruyan ve yaşatan efendisine tamamen inanmalı ve başka hiç kimseye bağlılık göstermemelidir.

İkinci görevi, efendisine her zaman itaat etmek, bütün emirlerini titizlikle yerine getirmek, kendi istek ve düşüncelerine ya da bir başkasının kılere kapılmaktan kaçınmaktır. Bir kul her zaman ve her durumda bir kuldur, itaat edeceği emirleri seçmeye, itaat etmemeye ya

da işine geldiği zaman çalışıp gelmediği zaman sorumluluklarını ihmal etmeye hakkı yoktur.

Bir kulun üçüncü görevi efendisine saygı göstermek ve ona tapmaktır. Saygı gösterdiğini belli etmek için onun gösterdiği yolu takip etmelidir. Eğer inancı ve itaati sürekli ve güclüyse, her çağırduğunda onun huzurunda olmalıdır.

O zaman, efendiye bağlılık, ona itaat, saygı ve tapma gibi özellikler biraraya gelince ibadeti oluşturur. “Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 51/56) derken Allah bizden herşeyin üstünde sadece O’na bağlı olmamızı, sadece O’nun emirlerini yerine getirip, sadece O’na dizlerimizin üstünde ve eğilerek saygı göstermemizi istemiştir. Kur'an'ın her yerinde ibadet sözcüğü bu anlamda kullanılmıştır. Bu aynı zamanda Peygamberimiz'in, ve ondan önceki paygamberlerin (Allah'ın rahmeti üzerlerine olsun) öğretilerinin özünü oluşturmaktadır. Hepsi aynı mesajla gelmişlerdir, “Allah ondan başkasına tapmamanızı emretmiştir” (Yusuf, 12/40), bağlılık göstereceğiniz tek bir hâkim var, o da Allah'tır; itaat edeceğiniz bir tek kanun var, o da Allah'ın kanunudur ve ibadet edeceğiniz tek bir varlık var, o da Allah'tır.

Şimdi daha sonraki durumlara bakalım.

Bir hizmetkâr efendisi tarafından kendisinden istenen görevleri yerine getirmek yerine, onun karşısında ellerini kavuşturup sürekli ismini tekrar ediyorsa onun için ne dersiniz? Efendisi ona diğer insanlara olan yükümlülüklerini yerine getirmesini emrediyor fakat o olduğu yerde duruyor. Elleri bağlı, ayakta durarak tekrar efendisini selamlıyor. Efendisi, kötükleavaşıp onu yenmesini istiyor fakat o hiç kııldamıyor; onun yerine ona secde ediyor. Efendisi ona hırsızın elini kesmesini emrediyor fakat hizmetkâr verilen emri yerine getirmeye çalışmak yerine, hâlâ olduğu yerde durup: “Hırsızın elini kes, hırsızın elini kes” diye neredeyse şarkılardır söyleyebilir misiniz?

Bu adamın gerçekten efendisine hizmet ettiğini söyleyebilir misiniz? Ve eğer sizin de işçileriniz olsaydı ve bir tanesi bu şekilde davransayı kararınız ne olurdu? Ne kadar zaman bu sözde kulları sadık müminler olarak kabul edersiniz? Peki, sabahdan akşamaya kadar Kur'an'daki ilahi

emirleri okuyan, fakat onları uygulamak için kendini yormayan, tesbih çekerek sürekli Allah'ın adını anan, hiç durmadan namaz kılıp güzel sesiyle Kur'an okuyan birini gördüğünüzde "Ne kadar imanlı ve dindar bir insan" dersiniz çünkü ibadetin gerçek anlamını kavrayamamışsınız.

Şimdi başka bir işçiye bakalım. Bu insan gerçek efendisinin kendisine verdiği emirleri sürekli ihmal ederek bütün gün başka insanların verdikleri işleri yapıyor, bunu insanlardan gizlemeye çalışıyor ve övünmek için hiç bir fırsatı kaçırıyor. Böyle bir hizmetkarınız olsaydı ne yapardınız? Selamını yüzüne fırlatmaz mıydınız? Size "Efendim" dediği zaman ona "Sen arsız bir yalancı, dolandırıcısın, benden ücret alıp başkaları için çalışıyorsun. Bana efendim deyip benden başka herkes için çalışıyorsun" demez misiniz? Bu hepimizin kolayca anlayabileceği malum bir durumdur. Gece ve gündüz Allah'ın emirlerine karşı gelen, onları ihmal eden ve inançsızlara uyan bu insanların namazlarının, oruçlarının, tesbih çekmelerinin, Kur'an okumalarının, haclarının ve zekâtlarının gerçek ibadetler olduğunu düşünüyorsunuz ve yine yanlıyorsunuz çünkü ibadetin gerçek anlamını bilmiyorsunuz.

Bir başka işçiye bakalım. Giysileri efendisinin arzu edeceği gibi mükemmel dikilmiş ve çok sık. Efendisinin karşısına her zaman büyük bir saygıyla çıkıyor. Ne zaman bir emir alsa son derece inançlı bir şekilde "Baş üstüne efendim" diyor. Efendisini her yerde övüyor. Fakat aynı zamanda efendisinin düşmanlarının ve isyankarlarının hazırladığı komplolara katılarak ve onun adını lekelemek için diğerleriyle işbirliği yaparak onlara hizmet ediyor. Gecenin karanlığında efendisinin evini soyuyor ama sabah olunca yine en sadık uşak olup karşısında el bağlıyor.

Şimdi bu işçi için ne dersiniz? Mutlaka iki yüzlü, isyankar ve hain olduğuna karar verirsiniz. Halbuki bugün siz toplum içindeki böyle insanları şeyh, pir, eren gibi isimlerle adlandırıyorsunuz. Onları dindar zannediyorsunuz. Çünkü onların sakallarına, uzun elbiselerine, alınlarındaki secde izlerine, uzun uzun kıldıkları namazlara ve iri tesbihlerine aldaniyorsunuz. Çünkü ibadetin ve dindarlığın gerçek anlamını kavrayamamışsınız.

Çoğunlukla ibadetin yüzünüzü kıbleye dönerek ellerinizi birleştirip,

dizlerinizin üstüne çökmeniz, yüzünüzü yere koyarak secde etmeniz ve birkaç dua okumanızdan ibaret olduğunu düşünürsünüz. Ramazan'ın ilk günden Şevval ayının başına kadar olan süre içinde sabahın akşamı kadar aç ve susuz durmayı ibadet sayarsınız. Yalnızca Kur'an'ın bazı surelerini okuyarak, Mekke'ye gidip Kâbe'yi tavaf ederek ibadet edebileceğinize inanırsınız. Kısacası ibadetin yalnızca dış görünüşteki tapınma ve uygulamalardan ibaret olduğunu sanırsınız ve ne zaman bunları yerine getiren bir insanla karşılaşsanız görevlerini gerçekten yapıp yapmadığını, Allah'a ibadette gerçek bir mümin olup olmadığını ve "Ben cinleri ve insanları ancak bana kulluk etsinler diye yarattım" diyen Allah'ın ayetine uygun olarak yaşayıp yaşamadığını düşünmezsiniz.

Fakat gerçekte, uygulamak üzere yaratıldığınız ve size farz kılınan ibadet çok daha değişiktir. O da şudur: Hayatınızda attığınız her adımda Allah'ın kanununu takip etmeli ve bu kanuna aykırı olan kanumlara itaat etmemi reddetmelisiniz. Yaptığınız hersey O'nun gösterdiği şekilde olmalıdır. İbadet ancak ondan sonra hayatınızda yer alabilir.

Böyle bir hayatta, yaptığınız hersey, uyumak, uyanmak, yemek- içmek, çalışmak-dinlenmek, susmak-konuşmak hepsi ibadettir. Eşinizle olan ilişkileriniz, çocuklarınızı öpmeniz bile Allah'a hizmettir. Yerine getirirken Allah'ın koyduğu sınırlardan çıkmadığınız, attığınız her adımda helâl ve harama dikkat ettiğiniz, yapılması ve kaçınılması gereken, Allah'ın hoşuna giden ve gitmeyen hareketleri göz önünde bulundurduğunuz işler dünyevi gözükseler bile dini bir nitelik kazanırlar.

Örneğin, hayatınız boyunca karşınıza yasak yoldan kolay para kazanma fırsatları çıkar. Eğer kıskırtmalara karşı durur, Allah'a itaat ederseniz ve kendinizi sadece size gösterilen kazanç yollarıyla sınırlarsınız, o zaman yaptığınız iş ibadet sayılır ve ödülü hakedersiniz. Bu şekilde kazanıp ailene getirdiğiniz kazanç da mübarek kazançtır. Yani Allah'ın iradesine uygun olarak yaptığınız hersey İbadet sayılır: bir taşı ya da başka bir şeyi insanlara zarar vermesin diye yolun dışına atmak; hasta bir insanı tedavi etmek, kör bir insana yol göstermek, acı çeken bir insana yardım etmek; yalan söylemekten, insanların arkasından konuşmaktan, alay ve iftira etmekten kaçınmak; insanları

incitmekten çekinmek; doğru ve adaletli konuşmak; bütün bunlar birer ibadettir.

O zaman gerçek ibadet Allah tarafından gösterilen yolu takip etmek ve çocukluktan ölüme kadar O'nun emirlerine uygun bir hayat yaşamaktır. Bu ibadetin tatili yoktur; sürekli yerine getirilmelidir. Belirli bir şekli de yoktur; söylediğiniz ve yaptığınız herşeyle Allah'a hizmet etmelisiniz. "Şu zamanlarda Allah'ın kuluyum, şu zamanlarda değilim" diyemeyeceğinizden, Allah'a hizmet etmek için belirli zamanları bekleyemezsiniz. Eğer Allah'a saygı gösterip tayıyorsanız, seviyor ve korkuyorsanız hareketlerinizin temelinde bu duygular olacak ve sizin ibadetınızı oluşturacaklardır.

Kardeşlerim! Şimdi bana "O zaman emredilen namaz, zekât, oruç, hac gibi dini görevlerin hayatımızdaki yeri nedir, diye sorabilirsiniz.

Allah'ın bize emrettiği bu ibadetler bizi hayatımız boyunca südüreceğimiz daha büyük ibadete hazırlar. Onlar hayatlarımızı ibadete çevirmenin araçlarıdır. *Namaz* size günde beş kere yalnız Allah'ın kulu olduğunuzu ve sadece O'na hizmet etmeniz gerektiğini hatırlatır. Oruç da sizi her yıl bir ay boyunca bu ibadete hazırlar. *Zekât*, kazandığınız paranın size Allah'ın bir hediyesi olduğunu onu sadece fiziksel zevkleriniz ya da maddi ihtiyaçlarınız için değil Allah'ın emrettiği şekilde harcamanız gerektiğini hatırlatır. *Hac* ise kalbinize Allah'ın sevgisini ve korkusunu öyle bir yarıştırır ki bir kere kök saldıkları zaman hayatınız boyunca orada kalırlar.

Eğer bu ibadetleri yerine getirerek onların özündeki anlamı kavrarsanız ve bütün hayatınız bir çeşit ibadete dönüşürse, bu demektir ki namazınız gerçek bir namaz, zekâtınız gerçek bir yardım, haccınız gerçek bir hacdır. Ama eğer kavrayamazsanız başlarınızı ekip dizlerinizin üstünde oturmanızın, sedceme varmanızın, aç ve susuz günler geçirmenizin, bir formalite olarak hacca gitmenizin ve zekât için bir kenara para ayırmazsınız hiç bir faydası olmayacaktır. İbadet insan vüdudu gibidir: ruhu olan hareket eden ve çalışan bir insan vücudu gibi; fakat eğer ruhu yoksa bir cesetten farksızdır. Bir cesetin de elleri, ayakları, gözleri ve burnu vardır fakat biz onu toprağa gömeriz çünkü ruhtan yoksundur. İşte ibadetler de böyledir, eğer ruhtan yoksunsalar, eğer Allah'a karşı sevgi, korku, bağlılık ve itaat yaratamıyorlarsa ölü

bedenlere benzerler.

Her ibadet şekliyle hayatlarımızı nasıl tümüyle bir ibadete dönüştüreceğimizi, gerçek anlam ve amaçlarını kavradığımız takdirde, her birinin hayatlarında ne kadar güzel bir değişiklik meydana getireceğini anlamaya çalışmalıyız.

3.NAMAZ

NAMAZIN FAYDALARI

Müslüman kardeşlerim!

Allah'ın bizden yerine getirmemizi istediği en önemli ibadet şekli namazdır. Namaz bizi hayatımız boyunca Allah'a ibadet etmemiz için - ki bunun için yaratıldık- hazır tutar.

Niçin önemli olduğunu ve gerçek anlamının ne olduğunu iyi düşünün.

Namaz bir tapınma şeklidir. İlk önce tapınmanın ne olduğunu hatırlayalım. Tapınma hayatınız boyunca Allah'a saygı göstermek, hizmet ve itaat etmektir. Allah'ın kulları olarak doğduğumuzdan, herhangi bir zamanda ya da durumda O'na hizmet etmekten vazgeçemeyiz. Ve her zaman O'nun arzu ettiği gibi birer kulu olmak zorundayız. Nasıl belirli bir zaman için Allah'ın kulu olabileceğinizi söyleyemezseniz, sadece belirli zamanlarda ibadet edip, diğer zamanları da dilediğiniz gibi geçiremezsiniz. O'na tapmak için doğdunuz. Öyleyse bütün hayatınızı O'na ibadet etmek için ayırmalı, bunu bir saniye bile ihmal etmemelisiniz.

Fakat ibadet kesinlikle günlük hayatı bırakıp bir köşede sürekli Allah'ın adını anmak değildir. İbadet, dünyada yaptığınız herşeyin Allah'ın emirlerine uygun olması demektir. Uyurken, uyanıkken, yerken, içerken, çalışırken, kısacası yaptığınız her işte, eğer Allah'ın emirlerine uyararak yapmışsanız, ibadet etmiş sayılırsınız.

Evde aileniz ve akrabalarınızla birlikteyken onlara Allah'ın emrettiği şekilde davranışın. Arkadaşlarınızla konuşurken, eğlenirken hep Allah'ın kulu olduğunuz bilinci içinde olun. İşyerinizdeyken, diğer insanlarla birlikteyken, hangi hareketlerin geçerli ve uygun olduğuna ve hangilerinin olmadığına dair Allah'ın verdiği emirleri göz önünde bulundurun.

Hiç kimsenin sizi görmediği gecenin karanlığında suç işleyebileceğinizi hissedersiniz, ama şimdi Allah'ın sizi gördüğünü, kendisinden korkulacak tek varlığın insanlar değil O olduğunu hatırlamanın zamanıdır. Polisin ya da herhangi bir şahidin sizi

göremeyeceği suç işlemeye çok uygun bir durumdayken yine hatırlayın ki Allah herşeyi görür. O'nun hoşlanmayacağı geçici bir kazançtan kaçının. Allah'a itaat etmenin O'nu memnun edeceği ve O'ndan kazanacağınız şeyin geçici, dünyevi bir kayıptan kat kat daha fazla olacağı bilinciyle, gerçeğin ve bağlılığın yolunu izlerken uğrayacağınız herhangi bir maddi kaybı seve seve kabullenin.

Dünyadan vazgeçip bir köşede tespih çekerek oturmak da ibadet değildir. İbadet; Allah'ın yolunu takip ederken günlük yaşama da bağlı kalmaktır. Zikir (Allah'ı hatırlamak); Allah'ın adını yalnızca sürekli söylemek değildir. O'nu gerçekten hatırlamak; günlük yaşamınızdaki olayların içine daldığınızda O'nun adını ve iradesini aklınızda tutmanız gerektir. Allah'ı hatırlamak demek, O'nu size unutturacak pek çok iş arasıdayken bile unutamamak demektir. Hayatta Allah'ın yolundan çıkmaya müsait olan zamanlarda, çıkar sağlama içgüdüünüzün sizi kıskırttığı anlarda, O'nun kanunlarını izlemeniz gerektiğini bir an bile aklınızdan çıkarmamalısınız. Bu, Allah'ı gerçekten hatırlamak demektir. Bu hatırlamaya Kur'an'da şöyle yer verilir:

Namazı kıldıktan sonra yeryüzüne yayılın ve Allah'ın bağışını arayın; Allah'ı sık sık anın ki kurtuluşa eresiniz. (Cum'a, 62/10).

İbadetin ne demek olduğunu aklımızda tutarak, namazın, ibadet içinde bir hayat sürdürmemiz için gerekli olan nitelikleri anlamamızda bize nasıl yardımcı olduğunu, ne gibi faydalara sağladığını düşünelim.

Hepimiz için gerekli olan ilk şey Allah'ın kulları olduğumuzu sürekli hatırlamak ve hayatımızın her anını O'na adamaktır.

Bu şuuru canlı tutmak ve geliştirmek kolay bir görev değildir, çünkü sizin içinde size sürekli "Beni takip et, büyük çıkarlar seni bekliyor" diyen bir şeytan vardır. Aynı biçimde, çevrenizdeki değişik şekillere girmiş şeytanlar "Bizi izlemezsen sıkıntıya düşeceksin" demektedirler. Sadece Allah'ın kulu olduğunuzu sürekli hatırladığınız sürece, şeytan'ın bu tuzak ve kıskırmaları sizi altedemez.

Namazın yaptığı da budur. Sabah uyandığınızda güne başlamadan önce namaz size bunu hatırlatır. Gün içindeki meşgul zamanlarınızda üç defa ve yatmadan önce de bir defa bu gerçeği hatırlatır. Bu, namazın birinci faydasıdır. Ve bu yüzden namaz Kur'an'da "hatırlatıcı" olarak geçer (Ankebut, 29/45). Gerçek anlamı ve amacı Allah'ı hatırlatmasında

yatar.

İkinci olarak, hayatınızdaki her adımda Allah'a itaat etmeniz gerektiğinden görevinizin ne olduğunu bilmeniz ve onu uygulama alışkanlığı geliştirmeniz kaçınılmazdır? Eğer yapacağınız şeyin ne olduğunu bilmezseniz, Allah'ın emirlerini nasıl yerine getirirsiniz? Görevini anlayan ama disiplinsizlik yüzünden onu yerine getirmeyen kişinin, günün her saati Allah'a itaate hazır ve istekli olması asla beklenemez.

Polis ya da ordu teşkilatında görev alanlar yapacakları işlerin kendilerine nasıl titizlikle öğretildiğini bilirler. Gün ve gece boyunca çeşitli aralıklarla bir boru çalınır ve kısa sürelerle talimler yapılır. Bunun amacı insanları uyarmak ve emirleri yerine getirmelerini sağlamaktır. Bu yöntem tembelleri ve başarısızları ortaya çıkarır. Aynı bunun gibi namaz da size günde beş kere çağrı yapar. Ezanı duyar duymaz Allah'ın askerleri çabucak biraraya gelip O'na itaat etmeye hazır olduklarını kanıtlamalıdır. Ezanı duyduğunda tepki göstermeyen bir Müslüman Allah'a karşı olan sorumluluklarının anlamını ve önemini fark etmiyordur; farkettiği halde yine tepki göstermiyorsa Allah'ın ordusu içinde hiç bir işe yaramayan bir insandır.

Bu yüzden Hz. Muhammed, ezanı duyup da harekete geçmeyen insanların evlerinin önünden geçerken yandıklarını hissettiğini söyler (*Buhari, Müslim*). Böylece bir hadiste namaz, İslâm'la küfür arasındaki farkı da açıklıyor.

Peygamber ve halifeleri zamanında cemaat namazlarına gelmeyen bir kişi -öyle ki münafiklar bile kendilerini mecbur hissederlerdi- Müslüman sayılmazdı. Namaza gelmedikleri zaman azarlanırlardı, fakat gelince gönülsüz namaz kılarlardı.

Onlar Allah'ı azıçık bile anmadan, insanlar kendilerini övsünler diye, isteksizce namaz kılmak için ayağa kalkarlar. (Nisa, 4/42).

Bu da gösteriyor ki namaz kılmadan Müslüman olmak hemen hemen imkânsızdır. Çünkü İslâm sadece belli ilkelere inanmak değil uygulamaya dökülmüş bir yaşam tarzıdır. İslâm Allah'a teslim olmak, hayatınızın her anında küfür ve şeytan'a karşı savaşmak demektir. Asıl mesajı her an Allah'a itaate hazır olmak gerektiğidir.

Namaz, günde beş kere, tekrar tekrar hazır olup olmadığını dener. Müslüman olduklarını söyleyenler, iddialarını uygulamaya dönüştürüp dönüştüremedikleri konusunda denenirler. Eğer dönüştüremiyorlarsa inançlarının İslâm'da çok az değeri vardır. Çünkü Allah'a karşı kalplerinde saygı beslemeyenler, namaz kılmayı zor bulduklarından itaat etmeye hazır değildir.

Şüphe yok ki namaz kılmak zordur fakat Allah'tan korkanlara değil. (Bakara, 2/45).

Namazı kılmayı zor bulanların Allah'a ve ahiret gününe inançları yok demektir ve onlar O'na itaate isteksiz ve hazırlıksızdırlar. Allah'a karşı görev bilincine sahip olmak ve itaate her zaman hazırlıklı olmak namazın bize sağladığı ikinci faydadır.

Üçüncü olarak Allah bilinci -O'nun huzurunda olmak, O'nun sevgisi ve korkusu, O'nun hoşlanmayacağı şeylerden kaçınma gücü-kalplerimizi devamlı uyanık tutmayı gerektirir. Allah'ın sizi her zaman ve her yerde gördüğünue, bütün yaptıklarınızdan haberdar olduğuna, karanlıkta ve hiç kimse yokken bile sizi gördüğüne inanmadıkça İslâm'ı uygulayamazsınız. İnsanlardan saklanmak ve dünyadaki cezadan kaçmak mümkündür fakat Allah'tan ve O'nun cezasından kaçmak mümkün değildir. İnsanı itaatsizlikten uzak tutan, Allah'ın kendisi için belirlediği sınırlara dikkat etmeye sevkeden işte bu bilinç, bu duyu, bu inançtır. Bu bilinç olmadan gerçek bir Müslüman olarak yaşayamazsınız. Allah size bu bilinci inançla güçlendirmeniz için günde beş vakit namaz kılmayı emretmiş ve namaz kılmanın sağladığı faydayı da şöyle açıklamıştır:

Şüphesiz ki namaz, sizi bütün utançlardan ve bütün yanlışlardan korur. (Ankebut, 29/45).

Namaz bu bilinci sizin derinliklerine gömer. Örneğin sadece temizken ve abdestliyken namaz kılabilirsiniz. Fakat yıkanmadığınızı, elbiselerinizin temiz olmadığını, abdest almadığınızı sizden başka kimse bilemez. Ama asla böyle şeyler yapmazsınız çünkü yaptıklarınızı Allah'tan gizleyemeyeceğinizi bilirsınız. Aynı şekilde namaz sırasında alçak sesle okunan duaların hepsini gerçekten okuyup okumadığınızı da kimse bilemez. Fakat böyle bir "düzenbazlık" yapmazsınız. Niçin? Çünkü Allah'ın herşeyi duyduğuna inanırsınız; O size şah damarınızdan daha yakındır. Ve yalnız olduğunuz, sizi görebilecek hiç kimsenin

olmadığı zaman bile namaz kıalarsınız çünkü ondan hiç bir suçu gizleyemeyeceğinizin farkındasınızdır.

İşte namaz böylece insanın kalbindeki Allah korkusunu ve O'nun gözetimi altında yaşadığı inancını uyanık tutar ve devamlı kılar. Eğer bu korku ve bilinç kalbinizde sürekli canlılığını korumazsa, Allah'a nasıl ibadet ve hizmet eder ve yirmi dört saat boyunca nasıl bağlı kalırsınız. Bu duygulardan yoksun kalırsınız, günlük yaşamınız içinde sadece Allah rızası için nasıl iyilikle kucaklaşır, kötülükten kaçarsınız.

Allah hakkındaki bilincinizi diri tutmak namazın üçüncü faydasıdır.

Dördüncü olarak, Allah'a ibadet için O'nun kanunlarını bilmeniz gereklidir; bilmeden onları izleyemezsiniz. Namaz bu bilgiyi büyüten bir araçtır. Namaz kılarken Kur'an'dan okuduğunuz bölümler size Allah'ın kanununu öğretirler. Cuma toplantıları ve vaazların amacı da İslâmî bilgileri öğrenmenizi sağlamaktır. Eğer namazda söylediklerinizin anıtlarını öğrenmek için hiç bir çaba harcamıyorsanız bu sizin hatalınızdır. Eğer denemediyseniz anlamamaktan şikayet etmenin hiç bir faydası yoktur. Öte yandan Cuma vaazlarını yeteri kadar İslâmî bilgi alacak şekilde dinlemiyorsunuz.

Beşinci, hiç bir Müslümanın bu dünyadaki kargaşa içinde Allah'a yalnız başına ibadet etmemesi gereklidir. Müslümanlar güçlü topluluklar oluşturmak, Allah'a hizmet ve itaat ederken O'nun kanunlarını uygulayıp dünyaya yayarken üstlendikleri elçilik görevinde birbirlerine yardım etmek için biraraya gelmelidirler. Allah'a inananlarla O'nu reddedenler her zaman karşı karşıya gelmişlerdir; "teslimiyet"le "isyan" arasındaki savaş sonsuzdur. İsyankârlar Allah'ın kanunlarını yıkarak, yaşadıkları yerlere şeytanın kanunlarını yerleştirirler. Müslümanlar bu duruma etkili bir biçimde teker teker karşı koyamazlar ve bu yüzden de Allah'ın gerçek kullarının güçlerini birleştirmeleri gereklidir. Namaz bu birleşik gücün özünü meydana getirir. Günde beş vakit kılınan toplu namazlar, Cuma namazı, bayram namazları, bütün bunlar sizin güçlü bir duvar haline getirip günlük yaşamda Allah yolunda birbirinize yardım etmeniz için ihtiyacınız olan bir amaç birliği, bağlılık ve gerçek bir dayanışma yaratırlar.

Namazın ümmet içinde toplumsal bir bağlılık yaratması ve onu

güçlendirmesi beşinci faydasıdır.

NAMAZ KILARKEN NELER SÖYLERİZ?

Müslüman kardeşlerim!

Namaz bizi ibadete, Allah'a hizmete ve itaate hazırlar. Namazda söylediğiniz sözlerin anlamlarını tam olarak bilmeseniz bile namaz kalbinizdeki Allah korkusunu ve Allah'ın her yerde sizinle beraber olduğu, sizi gördüğü bilincini canlı tutar; ayrıca size bir gün bütün diğer insanlarla birlikte Allah'ın huzuruna çıkıp hayatınızın hesabını vereceğinizi de hatırlatır. Namaz Allah'ın, sadece Allah'ın kulu olduğunuz ve yalnızca O'na itaat ve ibadet etmeniz gerektiği fikrini korumanızı sağlar.

Namazda söylediğiniz sözlerin anlamını tamamen kavradığınız zaman imanınız daha da derinleşir. O zaman namaz, bütün hayatınızı şekillendirme gücü kazanır -düşüncelerinizi, sözlerinizi ve hareketlerinizi.

Bu yüzden namazda ne söylediğinizi bilmek önemlidir.

İlk önce sizi günde beş kere namaza çağırın ezanın sözlerine bakalım:

Allahü ekber, Allahü ekber

Allah en büyütür, Allah en büyütür.

Eşhedü en la ilâhe illâllâh

Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederim.

Eşhedü enne Muhammedu'r-rasulullah

Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik ederim

Hayyal el salah

Namaza gelin.

Hayyal el felah

Kurtuluşa gelin.

Allahü ekber, Allahü ekber

Allah en büyütür, Allah en büyütür.

La ilâhe illâllâh

Allah'tan başka ilah yoktur.

Çağrı ne kadar güçlü ve sözler ne kadar güzeldir. Bu sözler bize diğerlerinin büyülüük iddialarının ne kadar yapmacık olduğunu sürekli ve güçlü bir şekilde hatırlatır. Göklerde ve yerde ibadet edilmeye degen bir tek O vardır. Sadece O'na ibadet etmek bizi bu dünyada ve ahirette mutluluğa kavuşturacaktır. Kim bu sesi duyup da harekete geçmekte tereddüt edebilir? Kalbinde imanı olan biri nasıl böyle güçlü bir çağrıyı duyar ve bir an önce koşup efendisinin önünde eğilme isteği duymaz.

Ezani duyunca yataktan kalkarsınız ve abdest alırsınız. Bu neyi gösterir? O zaman bütün evrenin yaratıcısının huzuruna çıkışmanın, dünyada yaptığınız bütün işlerden daha değişik olduğunun farkına varırsınız. Temizlenmeden, giysilerinizi temizlemeden, abdest almadan, O'nun huzuruna çıkamazsınız. Abdest aldığınız sırada uzuvlarınızı yıkarken, sürekli Allah'ı hatırlarsınız. Abdesti bitirdikten sonra Allah'ın elçisi, tarafından öğretilen duayı okursunuz. Böylece sadece uzuvlarınız değil kalbiniz de yıkanmış olur. Şimdi bu duanın sözlerine bakalım:

Eşhedü enla ilahé illallah vahdehu la şerike leh, ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve resuluhu.

Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederim. O tektir, ortağı yoktur. Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim.

Allahümme celni mina tevbine ve celni mina el-mutatahhirin.

Ey Allahım! Beni de tövbe eden, kalbi temiz kullarının arasına al.

Bundan sanra namaz için hazır olursunuz. Yönüüz kibleye döner ve ilk kelimeleri söylersiniz:

Allahü ekber

Allah en büyütür.

Allah'ın hâkimiyetinin herşeyden üstün olduğunu söylediğinden sonra bütün dünyadan vazgeçer gibi ellerinizi kulaklarınıza götürürsünüz. Daha sonra ellerinizi birleştirir ve sizi yaratanın karşısında saygıyla durursunuz. Daha sonra Allah'ı şu şekilde yükseltir ve översiniz:

Subhaneku Allahümme ve bihamdike ve tebare kesmuke ve teala ceddüke ve la ilahé gayruk.

Yücelik sendedir Allahım, bütün övgüler sanadır. Senin ismin güzeldir ve senin görkemin yücedir. Senden başka ilah yoktur.

O'nun korumasını istersiniz:

Eüzü billahi mine's şeytani'r racim.

Kovulmuş şeytan'dan Allah'a sığınırım.

Daha sonra Allah'ın adını söyleyerek O'nun rahmetini ve yardımını istersiniz.

Bismi'llahi'r-Rahmani'r-Rahim

Esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla.

O'nu över, teşekkür eder ve size yol göstermesini istersiniz. Kur'an'ın açılış suresi Fatiha'da da bunu yaparız.

Elhamdü lillahi Rabbi-l Âlemin

Bütün hamd Allah'a ki bütün âlemlerin Rabbi'dir.

Er-Rahmanir -Rahim

Esirgeyendir, bağışlayandır.

Maliki yevmidden

Din Günü'nün sahibidir.

İyyake na'budu ve iyyake nestâ'in

Yalnız sana kulluk ederiz, yalnız senden yardım dileriz. İhdinas sîrate'l-mustakim

Bizi doğru yola ilet.

Sîrate'l-lezine en'amte aleyhim

Nimetlerine erenlerinin

Gayril mağdubi'aleyhim ve led'dallin

Kızgınlığını kazanmayanların, yoldan çıkmayanların yoluna.

Amin

Duamızı kabul et.

Sonra her biri güzellik ve hikmet dolu olan Kur'an'ın bazı bölümlerini okumaya başlarsınız. Bunlar sizi, Fatiha Suresinde Allah'tan istediğiniz doğru yola ulaştıracak çözümler olduğu gibi aynı zamanda bazı öğütler, uyarılar ve derslerdir de. Şimdi namazda okuduğunuz bu dualardan bazlarının anımlarına bakalım.

Asr Suresi (103)

Ve'l asr, inne l-insane le fi hûsr

Zaman hakkı için insan zarardadır.

İllellezine amenü ve amilü's-salihat

İnanıp yararlı iş işleyenler

Ve tevasav bil hakkı tevasav bi's-sabr

Birbirlerine hakkı tavsiye edenler, birbirlerine sabrı tavsiye edenler

zarardan kurtulanlardır.

Bu süre bize, kayıptan, başarısızlıktan ve yok olmaktan kurtulmak için izlenecek tek yolun inançlı olmak ve yararlı işler yapmak olduğunu öğretiyor. Ayrıca inananlar kendi aralarında toplanıp birlikte çaba sarfetmeyi ve doğrulup yolunda güclü olmak için birbirlerine yardım etmelidirler.

Maun Suresi (107)

Eraeyte ‘l-lezi yukezzibü bid’-din

Dini yalan sayan kişiyi gördünüz mü?

Fe zalike ‘l-lezi yed’uu’l-yetim

İşte odur öksüzü iten kakan.

Vela yehuddu ala ta’ami’l-miskin

Ve odur yoksulu doyurmak için önayak olmayan.

Fe veylün li’l musalline’l-lezine hüm’an selatihim sahun ellezine hüm yüra ‘une ve yemne’une’l-ma’un

Vay haline o namaz kılanların ki kıldıkları namazın değerine aldırmış etmezler, gösteriş yaparlar onlar ve en sakınılmayacak yardımları esirgerler.

Bu sure de bize, inanç olmadan Allah’ın yolundan gidemeyeceğimizi ve insanlara karşı olan görevlerimizi yerine getiremeyeceğimizi öğretiyor. Ayrıca kişiyi sorumluluğa ve elindekini başkalarıyla paylaşmaya yöneltmeyen bir inancın gerçek inanç olmadığını söylüyor.

Hümeze Suresi (104)

Veylün li külli humezeti’l-lümezeh

(insanları) arkadan çektiştiren, yüze karşı alay eden kişinin vay haline

Ellezi ceme’ a malen ve addedeh

Ki o, (dünya) malını toplayıp toplayıp tekrar sayandır.

Yahsebu enne malehu ahledeh

Malının gerçekten kendisini ebedi kılacağini zanneder.

Kella le yunbezenne fi’l-hutame

Hayır o elbette Hutame’ye atılacaktır

Vema edrake me’l-Hutame

O hutame’nin mahiyetini sana kim bildirdi?

Narullahi’l mukadetu’l-leti teddali’u ale’l-efideh

Allah’ın tutuşturulmuş ateşidir ki o kaleplerin üstüne çıkacaktır.

İnneha alehim mu'sadetü'n fi amedin mümeddedeh.

Muhakkak ki bu, onların üzerlerine uzatılmış direklerle kapatılmış (olacak)tır.

Bu sure de yine aynı toplumsal durumu bildiriyor. Başkalarını yerenleri ve iftira edenleri şiddetle eleştiriyor. Fakat bir gün mutlaka geride bırakacağımız bu zenginlikler kalplerimizi yakan bir ateşe dönüşeceklər. Kısacası namaz kılarken Kur'an'dan okuduğunuz her sure ya da ayet size ders vererek ya da yol göstererek Allah'ın emirlerini bildiriyor.

Bunları okuduktan sonra *Allahü ekber* dersiniz ve rüku edersiniz. Ellerinizi dizlerinize koyarak Rabbinizin önünde eğilirsiniz ve şu sözleri üç ya da beş kere tekrar edersiniz.

Subhane rabbiyel azim

En büyük olan Allah'a hamdolsun.

Sonra tekrar doğrulursunuz ve

Semi Allahü li men hamide dersiniz.

Allah O'nu övenleri duyar.

Daha sonra tekrar *Allahü ekber* diyerek eğilip alnıınızı yere koyarsınız ve şu sözleri tekrar edersiniz:

Subhane rabbiye' l-a'la

En yüce olan Allah'a hamdolsun.

Sonra Allahü ekber diyerek başınızı kaldırır ve oturursunuz. Otururken aşağıdaki sözleri söylersiniz.

Et-tahiyyatu li 'lahi ve' s-selevatu ve't-tayyibat

Bütün övgüler, bütün dualar ve bütün iyi işler Allah'a aittir.

Es-selamu aleyke eyyühe'n-nebiyyü ve rahmetüllahi ve berekatüh

Ey yüce Peygamber, Allah'ın rahmeti, bereketi, selamı ve selametliği senin üzerine olsun.

Es-selamu' aleyna ve ala ibadi' llahi's-salihin

Selam ve selametlik bize ve Allah'ın iyi kullarına olsun.

Eşhedü en la ilahe illa' llah ve eşhedü enne Muhammeden abduhu ve rasuluh.

Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederim. Muhammed'in O'nun elçisi olduğuna şahitlik ederim.

Şehadet getirirken baş parmağınızı kaldırırsınız: bu hareket sizden istenen hayatı yaşadığınıza dair verdığınız sözün yenilenmesini temsil

eder. Şehadet getirirken de özel bir dikkat gösterir, önemini belirtirsiniz.

Daha sonra sıra Hz. Muhammed için okunan dualara gelir.

Allahümme salliala Muhammedin ve alaal-i Muhammedin kema salleyte ala İbrahime ve alaal-i İbrahime inneke hamidün mecid. Allahümme barikala Muhammedin ve alaal-i Muhammedin kema barekte ala İbrahime ve alaal-i İbrahime inneke hamidün mecid.

Ey Allah'ım Hz.İbrahim ve aline (insanlarına) salat ettiğin gibi Hz. Muhammed ve alini de salat et. şüphesiz ki övülmüş yalnız sensin, şan ve şeref sahibi yalnız sensin. Ey Allah'ım Hz.İbrahim ve aline mübarek eylediğin gibi Hz. Muhammed ve alini de mübarek eyle. şüphesiz ki övülmüş yalnız sensin, şan ve şeref sahibi yalnız sensin.

Namaz bir dua şeklidir fakat namazın sonuna doğru okuduğunuz özel bir duayla size acı verebilecek bütün kötülüklerden Allah'a sığınırsınız.

Allahümme inni eüzü bike min azabi cehennem, ve eüzü bike min azabi'l-kabr, ve eüzü bike min fitneti'l-mesihi'd-deccal, ve eüzü bike min fitneti 'l-mahya ve 'l-memat, ve eüzü bike min el-me'semi ve 'l mağremi.

Allahım! Cehennem azabından sana sığınırm, kabir azabından sana sığınırm, Deccal'in kötülüklerinden sana sığınırm, hayatın ve ölümün zorluklarından sana sığınırm, günahlardan ve borçlardan sana sığınırm.

Yukarıdaki duayı okuduktan sonra namaz sona erer. Şimdi Allah'ın huzurundan çekilmelisiniz. Bunun için yapacağınız ilk iş başınızı önce sağa, sonra sola çevirip dünyadaki herşeyin iyiliği ve güvenliği için dua edersiniz:

Esselamu aleyküm ve rahmetu 'llah Allah'ın selamı ve rahmeti üzerinize olsun.

Bu Allah'ın huzurundan dönüşünüzde dünyaya iyi haberler getirmeyi temsil eder.

Yukarıda anlatılan, sizin sabah işe başlamadan önce kıldığınız namazdır. Öğlen, öğleden sonra ve akşam olunca da aynı namazları tekrarlarsınız. En sonunda yatmadan önce son defa Rabbinizin huzuruna çıkarsınız.

Yatsı namazına eklenen namaza vitir denir. Günün bu üç rekatlık son namazında Allah'la açık ve önemli bir anlaşma yaparsınız. Bu namazda *Kunut Duaları* okunur. Kunutun anlamı Allah'ın huzurunda alçak gönüllülük, boyun eğme ve hizmet gösterisidir. Yaptığınız bu anlaşmanın sözlerini iyi dinleyin.

Allahümme inna nes'teinüke ve nes'tağfiruke ve nes'tehdike ve nü'minü bike ve netubü ileyke ve netevekkelü aleyke ve nüs'ni aleykel-hayra küllehu neş'küruke ve la

nekfüruke ve nah'leu ve net'rükü men yefcürük.

Ey Allah'ım! Biz ancak senden yardım isteriz; Senden bize yol göstermeni ve günahlarımıza bağışlamamı dileriz; Allah'ım sana iman eder günahlarımızdan tevbe edip sana döneriz; işlerimizde sana dayanır sana güveniriz; seni bütün işlerimizde hayırla anar, sana daimi verdiğin bunca nimetlerden dolayı şükrederiz; asla nankörlük yapmayız; sana karşı nankörlük eden günahkârları bırakır ve onlardan ayrılrız. Onlarla olan bağlarınıza keseriz.

Allahümme iyyake, na'büdü ve leke nüsalli ve nes'cüdü ve ileyke nes'a ve nah'fidü ner'cü rahmeteke ve nah'sa azabeke inne azabeke bil'küffari mül'hik.

Ey Allah'ım! Biz ancak sana ibadet ve kulluk ederiz. Ancak senin rızan için namaz kılar ve yalnız sana secde ederiz. Ancak sana koşar ve sana yaklaştıracak, senin rızana kavuşturacak şeylere koşarız. İbadetlerini sevinçle yapar, rahmetinin ve ihsanının devamını ve çok olmasını isteriz. Yasak ettiğin şeyleri yapmayız ve azabından korkarız. şüphe yok ki senin azabın kâfirlere ulaşır.

Kardeşlerim! Ezan sizi günde beş kere âlemlerin Rabbi olan Allah'ın huzuruna çıkmaya çağırır; günde beş kere herşeyi bir kenara bırakarak O'na koşarsınız; her namazdan önce bedeninizi ve ruhunuzu abdestle temizlersiniz; ve namazda söylediğiniz her şeyin anlamını bilirsiniz. Böyle bir durumda kalbinizde Allah'a karşı bir korkunun büyümesi, O'nun emirlerine karşı geldiğinizde bir utanç hissederek, günahlarınızın düşüncelerinize baskı yapması kaçınılmaz değil midir? O hâde namazdan işinize döndüğünüz zaman nasıl yalan söyler, namussuzca davranışır, başkalarının haklarına nasıl tecavüz eder, nasıl rüşvet ve faiz alıp verir ve nasıl utanılacak ya da yasa dışı işler yaparsınız? Ya da bu işleri yaptıktan sonra nasıl bir sonraki namazda Allah'a döner ve O'na olan itaatınızı kanıtlamaya çalışırsınız? Daha ciddi söylemek gerekirse günde kırk kere Allah'a "Yalnızca sana kulluk eder, yalnızca senden yardım dileriz" dedikten sonra nasıl başka insanlara kul olursunuz.

Tam olarak anlaşılp uygulandığı taktirde namaz ahlakınızı geliştirip gerekiği zaman hayatınızı temelinden değiştirmelidir. Bu yüzden Allah "Şüphesiz ki namaz insanı yanlıştan ve utançtan korur"der. Eğer değiştirmiyorsa sebep sizde gizlidir, namazda değil. Kömürün siyah olması suyla sabunun suçu değildir. Arapça söylediğiniz sözleri anlamamanız ya da onlara yeterince önem vermemeniz belki de namazın önündeki en büyük engel. Bu sözleri kendi dilinizde okuyup öğrenmek için birazcık daha fazla çaba sarfetmeniz size büyük yarar sağlayacaktır.

CEMAATLE KILINAN NAMAZIN FAYDALARI

Kardeşlerim!

Namazın bizleri itaat ve ibadette gittikçe daha yüksek seviyelere çıkaracak olağanüstü bir güce sahip olduğu tamamen açıktır. Şimdi namazın toplu halde kılındığı taktirde nasıl zenginleşeceğini überimizdeki etkisinin nasıl artacağını bir düşünün. Aslında namazda toplu hade aynı hareketleri yapmak Allah'ın bize verdiği en seçkin hediyesidir.

Fakat önce ibadetin ne olduğunu ve namazın bizi ibadete nasıl hazırladığını hatırlayalım. İbadet, Allah'ın kulları olarak O'nun iradesine teslimiyet içinde yaşamak ve daima O'na itaate hazır olmak demektir. Sizi bu ibadet seviyesine eriştiren özelliklerin çoğu namaz tarafından geliştirilir. Bu özellikler, Allah'ın kulu olduğunuz bilincine sahip olmak, O'na, elçisine ve kitabına iman etmek, ikinci hayatı inanmak, Allah'tan korkmak ve O'nun herşeyi bildiğinin, size her zaman yakın olduğunun farkında olmak, Allah'a itaate har zaman hazır ve istekli olmak, emirlerini bilmektir.

Biraz daha düşündüğünüz zaman göreceksiniz ki tek başına ibadet eden birisi ne kadar mükemmel olursa olsun diğer insanlara katılmadan Allah'ın istediği gibi ibadet edemez. Her gün içiçe yaşamak zorunda olduğunuz, devamlı ilişki içinde bulunduğuuz insanlarla ibadette de yanyana olmazsanız Allah'ın bütün emirlerini yerine getirmiş sayılmazsınız. İnsan bu dünyada yalnız değildir: bütün hayatı boyunca ailesinin fertleriyle, dostlarıyla, iş arkadaşlarıyla, komşu ve tanıdıklarıyla yüzlerce ilişkisi vardır. İbadet kişinin benliğini sıkı sıkıya kavradığı ölçüde ilişkilerini de çevreler. Eğer bu insanlar Allah'ın iradesine göre yaşarlarsa, O'nun inançlıulları olmayı başarabilirler. Fakat eğer bu insanlar hep birlikte itaatsizlik eder ya da Allah'ın emirlerini takip etmede birbirlerine destek olmazlarsa, sadece bir kişinin hayatını Allah'ın kanunlarına adaması gerçekten mümkün olabilir mi?

Kur'an da dikkatle okunduğunda gösteriyor ki Allah sizlerden teker teker bağlı ve itaatkar ulları olmanızı istemiyor. Bu yeterli değildir.

Bütün dünyayı Allah adı altında toplamak O'nun kelâmını yapmak ve kurallarını uygulamak için çaba sarfetmelisiniz. şeytanın hüküm süren kurallarını kökünden söküp atmaya çalışmalısınız. Hayatınıza sadece Allah'ın hâkimiyetini yerleştirmelisiniz.

Allah tarafından verilen bu önemli görev sadece bir Müslüman tarafından gerçekleştirilemez. Tek başlarına savaşıkları takdirde yüzlerce ya da binlerce Müslüman bile şeytanın kullarına karşı etkili olamaz. O zaman bu soylu görevi dürüstçe ve hep birlikte yerine getirmek için çalışmalısınız.

Sadece birleşmekle de iş bitmez; kenetlenmeli, tek vücut olmalısınız. Ortak çalışmalarınız kavga ve anlaşmazlıktan uzak olmalı, uyumlu bir temele oturtulmalıdır. Yöneticilerinize karşı saygılı olmalı, ne zaman itaat edip ne zaman etmeyeceğinizi iyi bilmelisiniz.

Şimdi toplu kılınan namazların bütün bu önemli özellikleri nasıl geliştirdiğine bakalım.

Ezan sizi namaza çağrırdığı zaman, herseyi bir kenara bırakıp camiye koşmalısınız. Bu çağrıyı duyar duymaz dört bir yandaki Müslümanların seferber olarak tek bir merkezde toplanmaları tipki ordularda bulunan bir disiplin duygusu yaratır. Boru sesi askerlere kumandanlarının kendilerini çağrıdığını haber verir; ilk düşündükleri şey çağrıya itaat etmek ve daha önceden kararlaştırılmış olan yerde toplanmaktır. Ve öyle yaparlar. Ordu, böyle bir sistemi, askerlerde bireysel ve toplumsal düzeyde tek bir takım içinde kaynaştırdığı için benimser. Böylece silahlı bir çatışmayla karşılaşlıklarını taktirde her bireyi aynı amaci taşıyan bir topluluk oluşturabileceklerdir. Askerler ne kadar iyi eğitilmiş ve ne kadar yürekli olurlarsa olsunlar eğer tek başlarınaavaşırlarsa, elli askerlik bir düşman müfrezesi, bin kişilik yürekli bir orduyu vurup öldürebilir.

Tamamıyla aynı nedenden ötürü sizden, ezanı duyar duymaz herseyi bırakıp günde beş kere namaz için bir araya gelmeniz isteniyor. Fakat benzerlik bu kadardır. Bundan sonra siz Müslümanlar olarak Allah'ın ordusunu oluşturursunuz ve bu ordunun görevi, dünyadaki herhangi bir ordunun görevinden çok daha zor ve değişiktir. Çünkü diğer ordular belirli bir cephedeavaşırlar. Fakat Allah'ın ordusu sürekli bir savaş

sürdürmek zorundadır ve bu savaş şeytanın kendi içlerindeki ve çevrelerindeki zorlmalarına karşıdır. İlahi çağrıının sesiyle günde beş kere toplanmak bu sürekli mücadeleye her zaman hazır olmanın bir göstergesidir. Bu önemli görevlerinin bilincinde olduklarından, sıkı disiplin onlara kolay gelir.

Camide toplanmanın pek çok faydaları vardır: orda birbirinizle buluşur ve tanışırsınız. Caminin içinde de dışında da Allah'ın kulları olarak, tek peygamberin takipçileri, tek kitabın inananları olarak ortak bir amaçla biraraya gelmeniz sizi berbirinize yaklaştırır. Böyle bir tanışıklık, böyle bir birlik ve böyle bir bağlılık sizi doğal olarak etkiler ve sizde aynı ordunun askerleri ve birbirinizin kardeşi olduğunuz, tek bir topluluk oluşturduğunuz duygusu uyandırır. İlgi alanlarınız, amaçlarınız, kayıplarınız ve kazançlarınız hep aynıdır; ve hayatlarınız birbirine bağlanmıştır.

Birbirinizi düşman ya da yabancı olarak değil, arkadaş ve kardeş olarak görürsünüz. Ve bir kardeşinizi kötü elbiseler içinde gördüğünüzde, bir başkasının mutsuz ya da aç, bir başkasının da sakat ya da kör olduğunu gördüğünüzde yüreğinizde kaçınılmaz bir merhamet duygusu uyanır. Varlıklı olanlar fakir ve ihtiyaç içinde olanlara yardım ederler; sıkıntılıki kişi, zengin olana başvurma cesaretini bulur; herhangi bir sebepten dolayı camiye gelmeyen birini ziyaret edersiniz; ve kardeşlerinizden biri öldüğünde cenaze namazına katılır ailesinin acısını paylaşırsınız. Bütün bunlar ortak sevgi bağlarınızı güçlendirir ve sizi birbirinizin yardımcısı yapar.

Biraz daha düşünelim: kutsal bir mekanda kutsal bir amaç için toplanırsınız. Bu, hırsızların, sarhoşların, kumarbazların ya da çıkışıcıların değil, Allah'ın evinde, Allah'a ibadet etmek üzere bir araya gelmiş Allah'ın kullarının toplantısıdır. Böyle bir ortamda samimi bir insan, elinde olmayarak günahlarından utanır. Bu ezici bir utançtır ve özellikle bu günahdan etkilenen ya da ona tanık olmuş biriyle o topluluk içinde karşılaşışı zaman tövbe etmek ister. Eğer birbirinize nasıl danışmanız gerektiğini, birbirinizin hatalarını şefkat, sevgi ve anlayışla nasıl düzeltmeniz gerektiğini bilirseniz, toplu namazların faydaları katlanarak artacaktır. Kişisel yetersizliklerin üstesinden kolayca gelinecek ve toplumun bütün fertleri doğruluk ve dindarlık içinde hızla

birleşecektir.

Bunlar sadece birlikte dua etmenin getirdiği faydalar. Fakat kılınan toplu namazların size sağlayacağı çok daha fazla yararlar vardır.

Namaz sırasında omuz omuza, yan yan durursunuz. Hiç kimse bir diğerinden daha üstün değildir. İlahi mahkemedede, Allah'ın huzurunda hepiniz tek bir sınıfı ait ve aynı konuma sahipsinizdir. Yanındakinin elinin ya da bedeninin kendisine değmesinden hiç kimse rahatsız olmaz. Çünkü insan olmaktan dolayı hepimiz eşit derecede temizizdir. Tek bir Allah'ın kulu ve tek bir dinin inananlarıyızdır.

Ulusal ve dilsel önyargılar yıkılmıştır. Değişik ailelerden, milletlerden ve ülkelerden (kiminiz Seyyit, kiminiz Patan, kiminiz Rajput, kiminiz de Cat'sınız. Değişik ülkelerden gelip, değişik diller konuşursunuz) gelseniz bile aynı sıraya dizilip aynı Allah'a ibadet edersiniz. Bu da sizleri tek bir devlet, tek bir millet yapar. Aile, ırk ve devlet farlılıklarının hiç bir önemi yoktur. Sizi birbirinize bağlayan tek şey Allah'a hizmet ve ibadet etmenizdir. Namazda bir olurken niçin başka şeyleerde ayrılasınız ki?

Omuz omuza durduğunuz zaman, hükümdarının karşısındaki bir ordu gibi olursunuz. Tek sıra halinde dururken, aynı hareketleri yaparken, kolayca farkedilen bir bireyin ruhu oluşur zihinlerinizde. Bu hareketleri yapmanız el ve ayaklarınızı on, yirmi, yüz ya da bin kişi gibi değil de tek bir insanmışsınız gibi hakeket ettirmeniz ve Allah'a hizmet ederken tek vücut olmanız için yaratıldınız.

Böyle bir tek sıra oluşturuluktan sonra Rabbinize olan teslimiyetinizi dile getirirsiniz:

İyyake na'budu ve iyyake nestain

Yalnızca sana kulluk eder yalnızca senden yardım isteriz.

İhdina 's-sıratı 'l-mustakim

Bizi doğru yola ilet

Ve

Rabbena leke 'l hamd

Allah'ım bütün övgülerimiz yalnızca sanadır.

Ve

Es-selamu aleyna ve ala ibadi ‘llahi ‘s-salihin.

Selam ve selametlik bize ve Allah’ın iyi kullarına olsun.

Daha sonra namazınızı bitirirken Allah’ın herbirinize huzur ve rahmet vermesi ve sizleri bağışlaması için dua edersiniz.

Esselamu aleyküm ve rahmetulah

Allah’ın rahmeti, selamı sizin üzerinize olsun.

Bu da hepimizin birbirinin iyiliğini düşündüğünü gösterir. Her fert Allah’tan bütün toplumun iyiliğini ister. Hiç birimiz herşeyi sadece kendisi için istemez. Her Müslüman Allah’ın ihsanını bütün topluma bağışlamasını, herkese doğru yolda yüryüebilme yeteneği vermesini ister. Böylece namaz kalplerinizi birleştirip düşüncelerinizde bir uyum yaratarak birbirinize karşı olan ilişkilerinizde iyi niyetinizi geliştirir.

Cemaati yöneten imam olmadan toplu namaz kılamayız. İki kişi namaz kılarken bile bir tanesi imam, diğerı onun takipçisi olur. Cemaat bir kere toplandıktan sonra, onun dışında namaz kılmak kesinlikle yasaklanmıştır. Eğer kılarsanız namazınız geçersizdir. Geç gelenler de cemaate aynı imamın arkasında katılmalıdır.

Bütün bu öğretüler sadece namaz için değildir. Aslında onlar çok önemli bir ders verirler: Müslüman olarak yaşamak istiyorsanız namazlarınızdaki gibi yaşayın: birlik ve düzen içinde. Bir imamınız olmadan, düzenli bir topluluk oluşturamazsınız. Oluşturuktan sonra ayrılmaksa Müslümanca bir yaşam tarzı olmaz.

Bir Müslüman’ın bütün hayatı ibadettir; onun için bütün dünya, sadece Allah’a ibadet edilecek bir camidir. Toplu namazlar sırasında imamla cemaat arasındaki ilişkinin amacı da liderlik hakkında bize önemli dersler vermektir. Caminin dışında sizi yöneten insanlarla ilişkilerinizin nasıl olması gerektiğini, onların sorumluluklarını ve haklarını, onlara nasıl ve hangi durumlarda ittaat etmeniz gerektiğini, hata yaptıkları zaman ne yapmanız gerektiğini, yanlış yaptıklarında hangi sınırlara kadar onları izlemek zorunda olduğunuzu, hangi durumlarda onlara hatalarını gösterme hak ve görevlerinizin doğduğunu ve hangi şartlarda onları liderlikten menedebileceğinizi bu sayede öğrenirsiniz. Toplumsal hayatınıza nasıl şekil vereceğinizi de küçük bir camiye günde beş kere gitmekle öğrenebilirsiniz.

Şimdi, cami dışında da bize yol gösterecek olan bir imamı göz önünde bulundurarak edineceğimiz bazı önemli kurallara bir göz atalım.

Bir: Bir imam kişilik yapısıyla, dindarlığıyla ve adaletiyle en iyiyi yansıtmalıdır. İslâm ve özellikle Kur'an hakkında diğerlerinden daha fazla bilgiye sahip olmalıdır. Olgun olmalıdır. Bunların en önemli özellikler olduğunu Hz. Muhammed'de belirtmiştir. Bunlar toplumunuza ya da devletinize lider seçerken neleri göz önünde bulundurmanız gerekiği hakkında size yol gösterir.

İki: Bir imam toplumun çoğunluğu tarafından sevilmeli ve sayılmalıdır; hiç bir imam namazı toplumun istemediği bir şekilde kıldırılamaz. Bu da lider seçmede önemli bir ilkedir.

Üç: Bir imam namazı cemaatin en yaşlısının bile güçlük çekmeyeceği bir şekilde kıldırılmalıdır. Namaz boyunca okunanlar, rükû ve secde sadece genç ve güçlülerin ya da vakti bol olanların ayak uydurabilecekleri kadar uzun olmamalıdır. Bir imam aynı zamanda yaşlı, hasta ve gücsüzlerin ve işlerine yetişmek zorunda olanların durumlarını da göz önünde bulundurmalmalıdır. Hz. Muhammed, bu konuda bir incelik, merhamet ve sevgi örneği oluşturmaktadır; O, cemaate namaz kıldrırken ne zaman ağlayan bir çocuk sesi duysa annesi namazdan çabuk çıkabilisin diye namazı kısaltırdı (*Buhari, Müslim*).

Dört: Eğer bir imam namaz kıldrırken rahatsızlanırsa, görevini hemen arkasındaki insanlardan birine devretmelidir. Bu demektir ki, bir ulusa liderlik eden bir insan da yerine getiremeyeceğini hissettiği zaman görevini bırakmalıdır. Kişi bundan utanıp ya da bencillik edip işini bırakmaktan kaçınmamalıdır.

Beş: İmamın hareketleri sıkı sıkıya takip edilmelidir. Ondan önce hareket etmek kesinlikle yasaktır, o kadar ki bir hadise göre ondan önce eğilen ya da secde eden biri öldükten sonra eşek gibi taşınacaktır (*Buhari, Müslim*). Bu da bir ülkenin halkın kendilerini yöneten kişileri nasıl takip etmeleri gerekiği hakkında bir derstir.

Altı: Bir imam namaz kıldrırken hata yapabilir. Örneğin, kalkması gerekirken oturabilir ya da oturması gerekirken kalkabilir. İmamın bu hatalarına “Subhanallah” sözüyle dikkati çekilmelidir. Subhanallah

sözüyle anlatılmak istenen şudur: “Saf ve kusursuz olan sadece Allah’tır.” Bir insan olarak hata yapmanız doğaldır, fakat hatanızı düzeltin. Bu şekilde uyarılan imam herhangi bir tereddüt ve rahatsızlığa ya da itibarının azalacağı duygusuna kapılmadan hatasını düzeltmekle yükümlüdür.

Eğer uyarıldıktan sonra imam kendi yaptığından doğruluğunda ısrar edip namazı değiştirmezse cemaat, hata yapmasına rağmen imama uymalıdır. Namazdan sonra cemaatin, imamı yanlış namaz kıldırdığına inandırıp ondan namazı tekrar kılmamasını istemeye hakkı vardır.

Yedi: Bu yöntem ufak hataları içeren durumlarla sınırlıdır. Eğer imam peygamberin, sünnetine karşı gelerek namazın kurallarını değiştiriyorsa, Kur'an'ı bilerek yanlış okuyorsa, namazı kıldırırken küfre ya da şirke gidiyorsa ya da açıkça günah işliyorsa cemaat hemen dağılmalı ve namaza devam etmemelidir.

Toplu namazlar hakkındaki bu yedi maddenin ışığında, imam ve cemaat arasındaki ilişkiyle toplum yöneticileri ve vatandaşlar arasındaki ilişki arasında benzerlikler kurulabilir.

NAMAZ ETKİSİNİ KAYBETTİ Mİ?

Müslüman kardeşlerim!

Bu kadar iyi ve yararlı olan namaz hayatlarında hiç bir değişiklik yapmıyor diye kendinize soruyorsunuzdur. Niçin ahlakımızı geliştirip kendimizi tamamen Allah'a adamamızı sağlamıyor? Niçin küçük düşerek ve boyun eğerek yaşamaya devam ediyoruz?

Çünkü namazı düzenli bir şekilde ya da Allah'ın ve Peygamberin, gösterdiği biçimde kilmiyorsunuz. Bu cevap sizi tatmin etmeyebilir. Şimdi size bunu daha ayrıntılı bir şekilde açıklamaya çalışacağım.

Duvardaki saate bakın; birbirine bağlanmış pek çok küçük parçası vardır. Kurduğunuz zaman bütün parçaları çalışmaya başlar ve parçalar çalıştıkça saatteki değişikliği dışından farkedersiniz. Akrep ve yelkovan her saniyeyi, her dakikayı göstermek için hareket eder. Saatin amacı zamanı tam olarak bildirmektir. Bu amaç için gerekli bütün parçalar yerli yerine konmuş ve herbirinin görevini yerine getirmesi için kurma sistemi yapılmıştır. Saat sadece bütün parçaları birleştüğü ve düzenli bir şekilde kurulduğu zaman kendisinden bekleneni yerine getirebilir.

Eğer kurmazsanız zamanı göstermez. Eğer gerektiği şekilde kurmazsanız ya durur ya da zamanı yanlış gösterir. Bazı parçalarını çıkarmanız veya onları bir dikiş makinesinin parçalarıyla değiştirmeniz hiç bir işe yaramaz; bu defa ne zamanı gösterir ne de dikiş diker. Eğer saatin bütün parçalarını içine atar fakat bağlantılarını sağlamazsanız, kurduğunuz halde hiç bir parçası çalışmaz. Aralarındaki bağlantıyı kestiğiniz zaman parçaların var olması saatin görevini yerine getirmesi için yeterli bir unsur değildir.

Böyle durumlarda saatin varolması ya da kurulması hiç bir işe yaramaz. Fakat uzaktan bakan hiç kimse bunun bir saat olmadığını söyleyemez. Onu kurduğunuzu gören biri yaptığınız işin gerçek bir çaba gerektirdiğini düşünerek bu çabanın sonucunu görmeyi umacaktır. Ama uzaktan gördüğü bu saatin gerçekte “varlığını” kaybetmiş olduğunu anlayınca hayal kırıklığına uğrayacaktır.

İslâm’ın da bu saat gibi olduğunu farzedin. Nasıl ki saatin amacı zamanı doğru olarak bildirmekse İslâm’ın amacı da bu dünyada

insanların Allah'ın vekilleri, O'nun varlığının bütün dünya önündeki tanıkları ve gerçeğin sürekli takipçileri olmalarını sağlamaktır. Size kendiniz de Allah'ın emirlerini takip etmeli diğer insanları da bu amaçla bir araya getirmeye çalışmalısınız:

Siz insanlar (in iyiliği) için meydana çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği ister, fenalığı reddedersiniz ve Allah'a iman edersiniz. (Âli İmran, 3/110).

Biz sizi (Müslümanları) böylece her tarafı denk (hak ve adaleti gözetir, ilim ve amel ile tanınır) bir ümmet kıldık ki insanlara karşı hakikatin şahitleri olasınız. (Bakara, 2/143).

Allah, içinizden iman edenleri ve yararlı iş işleyenleri yeryüzünde hâkim kılacağını vaadetti. (Nur, 24/55).

(Din namına bir) tazyik kalmayınca, bütün din Allah için oluncaya kadar onlarla savaşın. (Enfal, 8/39).

Bu amacı gerçekleştirmek için tipki saatte olduğu gibi pek çok gereklili parça İslâm içinde biraraya getirilmiştir. Ahlaki değerler ve inançlar; günlük yaşamdaki kurallar; Allah'ın, kullarının ve bu dünyadaki gözünüzle görebildiğiniz herşeyin hakları; para kazanmanın ve harcamanın kuralları; savaş ve barış kanunları; devlet düzeni ilkeleri ve devlete itaatin sınırları -bütün bunlar öyle bir düzen içinde oturtulmuşlardır ki kurulur kurulmaz her parça hareket etmeye başlar ve bu hareket soncunda arzu edilen sonuca ulaşılır. Allah'ın kuralları ve İslâm'ın hâkimiyeti, size zamanı gösteren bir saatin içindeki parçalar gibi işlemeye başlarlar.

Saatin değişik parçalarını birbirine bağlamak için vidalar ve küçük metal parçaları kullanılır. Benzeri bir şekilde, İslâm'ın parçalarını biraraya getirmek için oluşturulan topluluğa da cemaat ya da teşkilat denir. Müslümanlar kendi aralarında organize olmalı, bilgili ve Allah korkusuna (takva) sahip liderlere sahip olmalıdır; beyinlerini ve vücutlarını kullanarak Allah'ın hükmü altında yaşamak için mücadele vermelidirler.

Bütün parçalar bir araya getirilip yerli yerine konduğunda, onları harekete geçirmek ve bu hareketin devamını sağlamak için düzenli bir kurma sistemi gereklidir. Günde beş kere kılınan ve İslâmî hayatı bir enerji yaratan namaz bu kurma işlemini gerçekleştirir. Bu saat temizlemek de gereklidir: senede otuz gün tutulan oruç kalpleri ve ruhları temizler. Saatin yağlanması ise zekâttır. Zekât, parçalara senede

bir sürülen yağ gibidir. Düzenli olarak kontrol edilmesi de hacdır. Kişi hayatı boyunca en az bir kere hacca gitmelidir. Ne kadar çok gidilirse o kadar iyidir.

Kurma, temizleme, yağılama ve kontrol etme işlemleri sadece bütün parçalar saatin içinde olduğunda, saat ustası tarafından herbiri yerine yerleştirildiğinde ve kurulur kurulmaz sonuca ulaşmak için çalışmaya başlamaları için eğitildiklerinde işe yarar.

Oysa bugün durum çok farklıdır. En başta saatin parçalarını biraraya getirdiğini varsayıdığımız cemaatin üyeleri ve birleşik yapı dağılmıştır. Sonuçta bütünlüğün ahengi bozulmuş, her birey kendi yoluna gitmiştir. İsteyen istedigini yapmaktadır. Kimseden hesap soramazsınız. Herkes kendisinden sorumludur. İslâm'ı yaşamak isteyen yaşar, eğer istemiyorsa zorunlu değildir.

Bu sözde özgürlük sizi tatmin etmediği için saatin pek çok parçasını çıkararak yerine aklınıza gelen herşeyi yerleştirdiniz -bir dikiş makinasından, belki de bir fabrikadan ya da bir araba motorundan aldığınız yedek parçalar. Sadık bir şekilde küfre hizmet ettiğiniz halde, faiz aldığınız halde, hayatlarınızı sigorta ettirdiğiniz halde, sahte davalar yürüttüğünüz halde, kızlarınız, kız kardeşleriniz ve eşleriniz İslâmî davranışlardan vazgeçikleri halde ve çocuklarınıza dünyevî ve maddeci bir eğitim verildiği halde kendinizi Müslüman sayıyorsunuz. Kiminiz Gandhi'nin öğrencisi, kiminiz de Lenin'in takipçisi olmuşsunuz. İslâm saatinin içine atmadığınız, İslâm'a uygun olmayan tek bir vida bile kalmamış.

Buna rağmen kurduğunuz zaman saatin çalışmasını bekliyorsunuz. Ve temizlemenin yağılamanın ve kontrol etmenin bir işe yaramasını umuyorsunuz. Biraz düşününce göreceksiniz ki, bütün hayatınız boyunca, ancak hiç bir etki altında kalmadan parçalarını yerinde tutmanız şartıyla onu kurabilir, temizleyip yağılayabilirsiniz. Dışarıdan getirip koyduğunuz parçaları alıp yerlerine kendi parçalarını yerleştirmeden ve onları yeniden düzenlemeden hiç bir şey gerçekleşmez. Sadece ve sadece o zaman, kurma ve diğer işlemler bir sonuca ulaşabilir.

İşte bu durum namazlarınızın, oruçlarınızın, zekât-larınızın ve

haclarınızın hayatlarına etki etmemesinin sebebidir. Herşeyden önce aranızdan pek az kişi bu ibadetleri yerine getiriyor. İslâm cemaatindeki bu dağılma yüzünden herkes tek başına kaldı. Dini görevlerinizi yerine getirip getirmediğinizle kimse ilgilenmiyor. Yerine getiriyor gibi görünenlerin ibadetleri de tam değil. Toplu namazlara sürekli katılmıyorlar. Başka hiç bir işi olmayanlaraya imamlık görevi veriliyor. Eğitimsiz, ahlaki niteliklerden yoksun, işsiz insanlar camilere dağıtılmış. Onlar tarafından yönetilen cemaatler nasıl insanlığın liderleri olurlar? Oruç, zekât ve haclarınızda da aynı durumlar söz konusu.

Bütün bu gerçeklere rağmen, yine de pek çok Müslüman'ın dini görevlerini dürüst bir şekilde yerine getirdiklerini iddia edebilir, niçin hiç bir değişiklik olmadığını sorabilirsiniz. Daha önce de söylediğim gibi saatin parçaları birbirinden ayrılip bir sürü yabancı cisim içine girince kurup kurmamanız, temizleyip temizlememeniz ya da yağlayıp yağlamamanız önemli değildir. Karşidan saat gibi görünebilir. Dışarıdan bakan biri "Bu İslâm, siz de Müslümansınız" diyebilir. Fakat saatin içinin ne kadar karışık bir durumu olduğunu göremez.

Kardeşlerim! Namaz kılıp oruç tuttuğunu halde niçin acımasız yöneticilerin ayakları altında olduğunuzu anladınız. Fakat şimdî sizlere çok daha acı verici bir şey söyleyeceğim. Pek çoğunuza bu durumdan pişmanlık duymasına rağmen diyebilirim ki 1000 kişiden 999'u durumunu değiştirmek için çaba sarfetmiyor. Dağılan İslâm saatini yeniden toparlamak için kalplerinde bir istek yok. Böyle bir yeniden yapılanmanın kendi sevdikleri parçaların çıkarılması demek olacağını anlayan ve bunu kabul etmeye hazırlıklı olmayanlar korkuyorlar. Birkaç parçanın kenetlendikten sonra, kendilerini discipline sokmasından korkuyorlar ve bunu yüklenmeye niyetli degiller.

Onun yerine saatin duvarda bir süs eşyası olarak asılı kalmasını ve insanların ona bakıp İslâm'ın ne kadar güzel olduğunu ve ne büyük mucizeler yaratabileceğini söylemelerini tercih ediyorlar. Bu saatin diğerlerinden daha çok sevdiği farzedilenler onu büyük bir istekle sürekli kuruyor, bıkıp usanmadan temizliyorlar; fakat ne orjinal parçalarını yerine takıp bir düzene oturtmak ne de gereksiz parçalardan kurtulmak istiyorlar. Keşke size yaptıklarınızın ve inandıklarınızın doğru olduğunu söyleyebilseydim, ama yanlış olduğuna inandığım bir

şeyi söyleyemem. Sizi temin ederim ki günde beş vakit kıldığınız namazlara teheccüd (gece kılınan), işrak (güneş doğduktan sonra kılınan), ve cest (sabah kılınan) namazları da ekleseniz, günde dört saat Kur'an da okuyup, bütün Ramazan ayını ve kalan on bir ayı oruç tutarak da geçirsenez hiç bir şey başaramazsınız. Size gereken saatin kendi parçalarını kendi yerlerine sağlam bir şekilde yerleştirmektir. Daha sonra onu biraz kurmanız bile düzenli bir şekilde çalışmalarını sağlayacaktır ve çok az bir temizleme yetecektir.

Ve mā aleynâ ille ‘l-belâğ

Size gerçeği bildirmekten başka sorumluluğumuz yok.

4. ORUÇ

ORUCUN ANLAMI VE FAYDALARI

Müslüman kardeşlerim!

Allah'ın size farz kıldığı ikinci ibadet şekli oruçtur. Oruç, güneşin doğuşundan batışına kadar yememek, içmemek ve cinsel ilişkide bulunmamaktır. Namaz gibi bu ibadet şekli de peygamberler tarafından gösterilen şeriatın bir parçasıdır. Diğer peygamberlerin ümmetleri de oruç tutmuşlardır. Fakat kuralları, gün sayısı ve tutulduğu dönemler bir şeriatın diğerine değişiklik göstermektedir. Bugün, oruç şu ya da bu şekilde pek çok dinde bulunmasına rağmen insanlar çoğunlukla esas yapısını kendilerine göre değiştirmiştir.

Ey insanlar! Oruç sizden öncekilere farz kıldığı gibi size de farz kılınmıştır. (Bakara, 2/183).

İslâm insanın bütün hayatını bir ibadet hayatına dönüştürmeyi amaçlar. İnsan bir kul olarak doğmuştur ve Yaratın'ına hizmet etmek onun en doğal görevidir. O'na ibadet etmediği, düşünceleriyle ve hareketleriyle O'na teslim olmadığı tek bir an bile geçirmemelidir. Allah'ın sevgisini kazanabilmek için neler yapması ve nelerden kaçınması gerektiğini her zaman aklında tutmalıdır. O zaman Allah'ın gösterdiği yoldan yürümeli O'nun hoşlanmayacağı şeylelerden ateşten kaçar gibi kaçmalıdır. Hayatlarımız sadece bu kalıba göre şekillendiği zaman Rabbimize O'nun istediği gibi ibadet ettiğimizi ve “Ben cinleri ve insanları sadece bana ibadet etsinler diye yarattım.” (Zariyat, 51/56) sözündeki amacı gerçekleştirdiğimizi düşünebiliriz.

Dini ibadet şekilleri olan namaz, zekât, oruç ve haccın asıl hedefleri hayatlarımıza tamamen bir ibadet şekli haline dönüştürmede bize yardımcı olmaktadır. Allah'a olan borcunuza günde beş kere eğilip secdeye vararak, Ramazan günlerinde sabahdan akşamaya kadar aç kalarak, eğer varlıklısanız zekât verip ömrünüzde bir kere hacca giderek ödeyebileceğinizi sakın düşünmeyin. Bütün bunları yapmak sizin ne kulluktan kurtarır ne de dileğinizi yapmakta özgür kılarsınız. Bu ibadetlerin size farz kılınmasındaki en önemli amaçlardan biri hayatlarınızı birer ibadet şekline çevirmeniz için kendinizi

geliştirmenizdir.

Oruç bizi buna nasıl hazırlar?

Bütün ibadet şekilleri bazı fiziksel hareketler gerektirir, fakat oruç gerektirmez. Namaz kılarken ayakta durur, oturur, eğilir ve secde edersiniz; bütün hareketleriniz görülür. Hacda uzun bir yolculuğa çıkar ve yüzlerce insanla birlikte seyahat edersiniz. Zekât da en az iki kişi, yani veren ve alan tarafından bilinir. Bunlardan hiç biri saklı kalamaz, eğer yapıyorsanız diğer insanlar mutlaka bilirler.

Fakat oruç tamamen özel bir ibadet şeklidir. Kulunun orucunu sadece herşeyi bilen Allah bilir. Güneş doğmadan önce sahurda yemek yer ve iftar vaktine kadar hiç bir şey yiye içmezsiniz. Ama eğer gizlice yiye içerseniz, bunu Allah'tan başka kimse bilemez.

Özel bir ibadet şekli olması bakımından oruç, Allah'ın herşeyi bildiğine olan inancınızı ölçer. Eğer inancınız güçlüse gizlice yiye içmeyi düşünmezsiniz: en sıcak günde diliniz damağınız susuzluktan kurduğunda bile tek bir damla su içmez, açıktan bayılacak hale gelseniz bile tek lokma yemezsiniz. Bütün bunları yapmak için Allah'tan hiç bir şeyin saklanamayacağına dair ne kadar güçlü bir inanca ve korkuya sahip olmak gerektiğini bir düşünün. Ahirette size verilecek olan ödül ve cezaya olan güçlü inancınız uğruna bütün bir ay boyunca 360 saat oruç tutarsınız. Ahiret hakkında en ufak bir şüpheniz varsa orucu tamamlamazsınız. Kalbinizdeki şüpheyle böyle bir görevi başaramazsınız

Bu yolla Allah bir ay boyunca bir Müslümanın inancını sınar. İnancınız, bu sınamada gösterdiğiniz başarı oranında sağlam ve derindir. Oruç hem bir sınavma, hem de bir eğitimdir. Bir insana borç verdığınızda onun güvenilirliğini denersiniz. Eğer güveninizi kötüye kullanmazsa, sadece sınavdan geçmeye kalmaz, gelecekte daha fazla güven gerektirecek işler için de yeterince sağlam olduğunu kanıtlar. Allah bir ay uzun saatlar boyunca imanınızı bu zorlu sınavla dener. Bu sınavdan başarıyla çıkışınız diğer günahlara karşı olan dayanıklılığınızı arttırmır. Kur'an bu konuda şöyle diyor:

Ey inananlar! Oruç sizden öncekilere farz kılındığı gibi size de farz kılınmıştır ki isyandan sakınasınız. (Bakara, 2/183).

Orucun bir başka özelliği daha vardır. şeriat'ın uzun bir zaman dilimi içinde yapılmasının getirdiği zorlukları taşıyan emirlerine itaat etmemizi sağlar. Namaz birkaç dakika içinde kılınır. Zekât senede bir kere verilir. Uzunca bir süre gerektirse bile hacca ömür boyunca bir ya da bir kaç kere gidilir. Öte yandan oruç Hz. Muhammed'in şeriatına her sene bir ay boyunca geceli gündüzlü ibadet etmeyi gerektirir.

Güneş doğmadan önce sahur için erken kalkmalı, yemeden ve içmeden uzak durmalı, belirli bazı şeyleri yapıp bazlarından sakınmalı ve akşam olduğunda, tam vaktinde İftar etmelisiniz. Biraz dinlendikten sonra teravih namazına yetişmelisiniz.

Her yıl bir ay boyunca, güneşin doğuşundan batışına kadar sürekli belirli bazı kuralları izleyerek ordudaki bir asker gibi hayatınızı discipline sokarsınız. Ve bir ayda edindiğiniz eğitim daha sonra onbir ay boyunca yerine getireceğiniz normal görevlerinize yansır. Eğer eksiklikler varsa gelecek sene telafi edilir.

Böylesine derin bir eğitim, kişilere ayrı ayrı verilemez. Bir ordunun eğitiminde olduğu gibi, bir takım ruhu geliştirebilmek, birlik içinde hareket etmeyi öğrenmek ve birbirlerinin gelişmelerine yardım etmek için herkes aynı anda aynı işi yapmak zorundadır. Bir kişinin açığı bir başkası tarafından kapatılabilir, eksikliği bir başkası tarafından giderilebilir.

Ramazan ayı bütün Müslümanların aynı amaçla oruç tutmaları için belirlenmiştir. Bu amaç kişisel ibadeti, müsterek ibadete çevirir. Nasıl ki bir rakam yüzlerce rakamla çarpıldığında ortaya muazzam bir rakam çıkıyorsa bir milyon kişinin hep birlikte oruç tutması, bir kişinin tek başına tutacağı orucun sağlayacağı ahlaki ve manevi faydayı bir milyon kere arttırr. Ramazan ayı, çevresine doğruluk, erdem ve dindarlık ruhu yayar. Baharda ağaçların çiçek açması gibi Ramazan da takva (Allah'tan sakınma) getirir. Herkes gınahtan kaçınmak için olağanüstü bir çaba harcar; hata yaptıklarında oruç tutan diğer kardeşlerinin kendilerine yardım edeceklerini bilirler. Her yürekte kendiliğinden yararlı işler yapma, açı doyurma, çiplağı giydirmeye, sıkıntılı olana yardım etme, yapılan iyi işlere katılma ve kötülükten kaçınma isteği uyanır. Tıpkı çiçeklerin bir açma mevsimi olduğu gibi yıl içinde iyiliğin ve doğruluğun büyüp geliştiği zaman dilimi de Ramazan'dır.

Bu nedenle Hz. Muhammed şöyle söylemiştir.

Kişinin işlediği her yararlı iş on mislinden yedi yüz misline kadar kendisine geri dönecektir. Fakat Allah diyor ki: Oruç bana ait bir istisnadır; o tamamen benim içindir ve onun sevabını dilediğim kadar veririm. (Buhari,Müslim).

Bu da gösteriyor ki bütün iyi işler, işin sonuçlanmasıının yanı sıra işleyenin de iyi niyetinin seviyesi nispetinde karşılık bulur, ama hepsinde bir sınır vardır. Öyle olduğu halde oruçta bir sınır yoktur. İyiliğin ve dindarlığın geliştiği Ramazan'da bir değil, milyonlarca insan hep beraber bir erdem bahçesi sularlar. Bu ayda ne kadar içtenlikle yararlı işler yaparsanız, onun nimetlerinden o kadar fazla faydalانır ve bu faydayı diğer kardeşlerinize de o kadar fazla dağıtırsınız. Orucun etkisini diğer on bir aya ne kadar çok taşırsanız bahçeniz o kadar sınırsız gelisir. Eğer gelişme yoksa hata sizdedir.

Şimdi kendi kendinize şöyle söyleyebilirsiniz: Oruç tutuyoruz, namaz kılıyoruz, fakat beklediğimiz sonuçları elde edemedik. Bu durumun sebebini size daha önce açıklamıştım. İslâm'ın değişik parçaları arasındaki hayatı bağları koparıp yeni alışkanlıklar edindikten sonra bağlar kopmadan önceki durumla aynı sonucu elde etmeyi umamazsınız.

İkinci sebep, ibadete bakışınızın değişmesidir. Yalnızca sabahdan akşamaya kadar yiyp içmemeyi Allah'a ibadet正在說您。Yüzde doksan dokuzunuz, hatta daha fazlanız ibadetin bütün hareketlerinize nüfuz etmesi gereken gerçek ruhunu önemsemiyor. Bu yüzden ibadetleriniz gerekli faydayı sağlamıyorlar. Çünkü İslâm'da hersey niyete ve anlayışa dayanır.

ORUCUN GERÇEK RUHU

Kardeşlerim!

Aslında yaptığımız her işin iki temel parçası vardır. Birincisi amaç ve ruh; ikincisi bu amacı gerçekleştirmek için seçilmiş belirli şekil. Yemek konusunu örnek olarak alalım. Yemek yemenizin asıl amacı hayatınızı devam ettirmek ve gücünüzü korumaktır. Bu amacınızı gerçekleştirmenin yoluysa bir parça yiyecek alıp ağızınıza atmak, çiğnemek ve yutmaktır. Kullanılan en etkili ve uygun yol budur. Fakat herkes bilir ki aslolan yemeğin yenmesindeki amaçtır, yenme şekli değil.

Yemek yerine bir parça kül, talaş ya da çamur yemek isteyen birinin deli ya da hasta olduğunu düşünürsünüz. Çünkü o kişi yemenin gerçek anlamını bilmiyordur ve onun sadece çiğnemeden ve yutmadan ibaret olduğuna inanıyor. Bunun gibi parmaklarını boğazına sokup biraz önce yediklerini kusan sonra da yediklerinin kendisine faydalı olmadığını söyleyen bir insanın da deli olduğunu düşünürsünüz. Faydalı olması bir yana bu hareket onu günden güne zayıflatır. Bu kişi kendi aptallığından kaynaklanan durumu yiyeceklerle yükler. Bir takım fiziksel hareketler olmadan yiyecekler midemize ulaşamaz ama yemenin asıl amacı sadece bu hareketlerle gerçekleştirilemez.

Belki şimdi ibadetinizin niçin etkisiz ve boş olduğunu anlayabilirsiniz. Hataların en büyüğü namazın ve orucun şekli taraflarını gerçek ibadet sanmanızdır. Bu aynı, yiyecekleri ağızına atarak çiğneyip yutan birinin gerçekten yemek yediğini sanmak gibidir. Bu hareketleri yapan harkesin yemek yediğini sanırsınız. O kişi midesine çamur ve taş bile doldurmuş olsa ya da yediği ekmeği hemen sonra kusmuş bile olsa yediklerinden bir fayda göreceğini umarsınız.

Aksi halde oruç tutup sabahdan akşamaya kadar ibadetle içe yaşayan bir insanın yalan söyleyip iftira etmesini nasıl açıklarsınız? Bu kişi niçin en ufak bir bahaneyle kavga eder ve kavga ettiği kişiye incitici sözler söyler? Nasıl başkalarının hakkına el uzatmaya curet eder? Niçin haram yollarla para kazanır ve dağıtır? Bir yandan Allah'a ibadet ederken, bir yandan nasıl böyle şeyler yapar? Bu insan yeme hareketleri

yapan fakat onun yerine kül ve çamur yiyen birine benzemez mi?

Gerçekleştirdiğimiz ruhsal ve ahlaki yükselikler bir sonraki ayın ilk günü kayboluyorsa, bütün Ramazan, uzun saatler boyunca Allah'a ibadet ettiğimizi nasıl iddia edebiliriz? Bayram günlerinde Hintlilerin festivallerde yaptıklarını yapıyor ve bazen o kadar ileri gidiyoruz ki bazı yerlerde zina yapıp içki içiyor ve kumar oynuyoruz. Ve öyle soysuzlaşmış insanlara rastladım ki gündüz oruç tutuyor, gece de alkol içip zina yapıyorlardı. Allah'a çok şükür Müslümanların çoğu bu kadar düşmediler. Fakat kaçımız dindarlık ve erdemini izlerini bayramın ikinci gününe kadar koruyabiliyoruz?

Pek çoğunuzun bu şekilde davranışının sebebi ibadetin asıl anlam ve amacının bozulmuş olması. Orucu sadece yemeden ve içmeden uzaklaşmak olarak görüyorsunuz. Bu konuda en ufak ayrıntıları yerine getirmekte bile titizlik gösteriyorsunuz. Bu kurallara en ufak bir saygısızlık göstermekten kaçınacak kadar Allah'tan korkuyorsunuz; fakat aç ve susuz kalmanın orucun amacı değil sadece şekilsel yanı olduğunu, idrak edemiyorsunuz.

Orucun şekli yanı, yararlı gibi gözüken fakat aslında Allah'ın hoşlanmadığı bazı şeylerden kaçınmanız, tehlikeli kayıplara yol açacak gibi gözüken, fakat Allah'ı memnun edecek bazı işleri de yapmanız içininizde Allah korkusu, sevgisi ve bir irade ve kişilik direnci yaratmak için emredilmiştir. Orucun anlamını kavradığınız ve fiziksel arzulardan sadece Allah sevgisi ve korkusu için kaçığınız zaman bu direnç gelişebilir.

Fakat Ramazan biter bitmez ne oluyor? Yediklerini, parmağını boğazına sokup kusan bir insan gibi siz de Ramazan boyunca bütün kazandıklarınızı rüzgara savuruyorsunuz. Yiyecekler nasıl ki sindirilip kana karışmadan fiziksel bir güç sağlayamazlarsa, kişi tuttuğu orucun amacının bilincinde olmadıkça, onun kalbinin ve aklının derinliklerine işleyip düşüncelerini yönetmesine ve yaptığı işlere yön vermesine izin vermedikçe ruhsal bir güç de sağlanamaz.

Bu yüzden Allah orucu emrettikten sonra “Böylece Allah'a isyandan sakınabilirsiniz” (Bakara, 2/183) diyerek onu size zorunlu kılmıştır.

Kesin bir Allah korkusuna ve doğruluğa sahip olacağınızın garanti

olmadığını unutmayın. Ancak orucun amacını anlayanlar ve onu gerçekleştirmek için çaba gösterenler onun nimetlerinden yararlanabilirler.

Hz. Muhammed de, orucun gerçek anlamına pek çok kere değinmiş ve bu gerçek anlamı göz ardı ederek aç ve susuz duran birinin orucunun Allah'ın gözünde hiç bir değer taşımayacağını açıklamıştır.

Bir keresinde şöyle söylemiştir:

Yalancılığı ve yalan davranışını bırakmayan bir insanın yemeyi ve içmeyi bırakmasına Allah'ın ihtiyacı yoktur. (Buhari).

Bir başka durumda da şöyle söylemiştir:

Oruç tutan pek çok kişi vardır ki onlar oruçtan açlık ve susuzluktan başka hiçbir şey kazanamazlar; ve geceler boyunca namaz kılan pek çok kişi vardır ki onların da namazdan elde ettikleri uykusuzluktan başka bir şey değildir. (Darimi).

Bu sözlerden alınacak dersler açık ve nettir: İbadetin kendisi sadece aç ve susuz durmak değil fakat gerçek ibadete ulaşmada bir araçtır. Gerçek ibadet Allah korkusu ve sevgisiyle O'nun kurallarına karşı gelmekten kaçınarak O'nu memnun edecek işleri yapmak ve bedensel arzularımızı hiç düşünmeden tatmin etmekten kaçınmaktadır. Eğer özüne aldırmadan oruç tutarsınız sadece midenize zahmet çektimiş olursunuz.

Hz. Muhammed, orucun bir başka amacına şu şekilde dikkat çekiyor:

Kim inanarak ve umut ederek oruç tutarsa geçmiş günahları affolur. (Buhari, Müslim).

İnanmak bir Müslümanın kalbinde Allah'a olan inancın sürekli canlı kalması demektir. Umut etmekse sadece Allah'ın hoşnutluğunu araması, O'nun hoşlanmadığı şeylelerden kaçınmak için düşüncelerini ve hareketlerini devamlı kontrol altında tutması, Allah'ın ve Elçisi'nin vaadettiği ödüllere güvenerek onlara erişmeyi ummasıdır. Bu iki duyguya sahip olmak size geçmiş bütün günahlarınızın affedilmesi mükafatını getirecektir. Sonuç açıktır: bir kere itaatsizlik etmiş olsanız bile eğer içtenlikle pişmanlık duyuyorsanız Hz. Muhammed'in şu sözünü hatırlayın:

Pişmanlık duyan bir insan hiç suç işlememiş gibidir. (İbn Mace)

Bir başka durumda Hz. Muhammed'in söyledikleri ise şöyledir:

Oruç bir kalkan gibidir (şeytanın saldırılardan korunmak için). Oruç tutan bir kişi (bu kalkanı kullanmalı ve) kavgadan kaçınmalıdır. Kötü söz söyleyip kavga etmek isteyen

birine ‘Ben oruçluyum’ (seninkinin benzeri bir şekilde hareket etmemi bekleme) demelidir. (Buhari, Müslim).

Hz. Muhammed, oruç tutan bir insana her zamankinden daha fazla yararlı iş yapmasını ve iyilik yapmak için daha fazla istek duymasını salık vermiştir. Kendisi de açlık ve susuzluk çeken bir kişinin kalbinde diğer kardeşlerine karşı acıma ve merhamet hisleri oluşacaktır ve Allah’ın yoksul kullarının acısını daha iyi anlayacaktır:

Ramazan’dı bir oruçluya iftar yemeği veren kişinin günahları affolur, cehennem ateşinden azad edilir ve oruçlu kişinin sevabı kadar (o kişinin sevabında bir eksilme olmadan) kendisine sevap yazılır. (Beyhaki).

Abdullah İbn Abbas, Hz. Muhammed’in, Ramazan ayında diğer zamanlardakinden daha nazik ve daha cömert olduğunu söyler. Bu dönemde hiç bir dilenci onun kapısından eli boş çevrilmez ve mümkün olduğu kadar çok köle azad edilirdi.

5. ZEKÂT

ZEKÂTIN ANLAMI

Müslüman kardeşlerim!

Namazdan sonra zekât İslâmın en önemli parçasıdır. Orucun namazdan sonra geldiği hakkında yaygın bir inanç varsa da zekâtın önemi Kur'an'da açıkça belirtilmiştir. İslâm bu iki büyük temel direk üzerine kurulmuştur. Eğer bunlar yıkılırsa İslâm'ın ayakta kalması çok zordur.

Zekât saflık ve temizlik demektir. Kişinin mal varlığından bir kısmını fakir ve ihtiyaç içinde olanlara vermesine İslâm'da zekât denir. Bu çok önemlidir. Çünkü sahip olduğunuz şeylelerden başka insanlara vermek, sahip olduklarınızı yeniler. Bununla beraber nefsiniz de temizlenir. Fakir ve ihtiyaç içinde olanlara kendi üzerine düşen miktarı vermeyen birinin varlığı yenilenmez ve nefsi de kirli kalır. Yüreği daralır ve şükredemez. Çok bencil olur. Mallarına adeta tapar. Allah ona zenginlik vermekte oldukça cömert davranışlığı halde bu konuda üzerine düşeni yapmak ona zor gelir. Böyle bir insandan nasıl sadece Allah rızası için iyi işler yapmasını ya da İslâm ve inanç için bazı şeyleri feda etmesini bekleyebiliriz?

Zekât vermeyi emrederek Allah hepimizi sınar. Eğer mallarınızın ihtiyacınızı aşan kısmından vermek zorunda olduğunuz kadarını Allah rızası için ihtiyaç içinde olanlara veriyorsanız Allah katında imanlı bir kul olmayı hakedebilirsiniz. Eğer bu kadarcık bir fedakârlık bile yapamıyorsanız, Allah'ın sevgili ve gerçekten imanlı kulu olarak kabul edilemezsiniz. O zaman siz, bütün vücudu zehirlememesi için kesilip atılması gereken, kangren olmuş bir organa benzersiniz. Hz. Muhammed'in, ölümünden sonra bazı kabileler zekât vermeyi reddetmişlerdi; Allah'a ve elçisine iman ettikleri ve namaz kıldıkları halde Hz. Ebubekir onları Müslüman saymamış ve savaş açmıştır. Çünkü onlar kangren olmuş bir organ gibiydiler. İslâm bir bütündür ve zekât da bu bütünü bir parçasıdır; zekât olmadan, namaz, oruç, ve iman güvenilirliklerini kaybederler.

Kur'an'ı okuduğunuzda göreceksiniz ki namaz ve zekât çok eski

zamanlardan beri, bütün peygamber kabilelerine farz kılınmıştır. İbrahim peygamberin soyu ve takipçileri hakkında şöyle bir bölüm vardır:

Onları emrimizle, (insanları) doğru yola iletir rehberler eyledik. Onlara iyilikler yapmayı, namazı dosdoğru kılmayı, zekâti vermeyi vahyettik. Onlar yalnız bize kulluk ederlerdi. (Enbiya, 21/73).

Kur'an İsmail peygamber hakkında şöyle der:

O, kavmine namazı ve zekâti emrederdi ve o, Rabinin yanında söz ve hareketleriyle makbul idi. (Meryem, 19/55).

Musa peygamber bir keresinde kavmi için şöyle dua etmiştir:

Allah'ım bize bu dünyada ve ahirette iyilik bağışla. (Araf, 7/156).

Ve Allah'ın cevabı şöyledir:

Ben dilediğim kimseyi azabıma uğratırırm. Fakat rahmetim herşeyi kuşatmıştır. Rahmetimi (bilhassa) sakınanlara, zekâti verenlere ve ayetlerimize inananlara yazdım. (Araf, 7/156).

Bugün aramızda yaşayan pek çok kişi gibi Musa peygamberin kabilesi de dünya nimetlerine daldıklarından Musa gibi seçkin bir peygambere bile istediği rahmetin sadece zekât verenlere verileceği ve zekât vermeyenlerin bundan yoksun kalacakları ve cezalandırılacakları söylemiştir.

Aynı şekilde Musa peygamber öldükten sonra İslaililer, cimrice hareket ettiklerinden dolayı tekrar uyarılmışlardır. Sonunda kesin bir uyarı gelmeden önce, defalarca sadece Allah'a ibadet etmeleri istenmiştir:

Ve Allah buyurdu ki: Ben sizinle beraberim. Siz namazı dosdoğru kilar, zekât verir, peygamberlerime inanır, onlara yardım eder, muhtaçları Allah yolunda gözetirseniz muhakkak ki sizin kötülüklerinizi örter, sizi içinden ırmaklar akan cennete koyarım. (Maide, 5/12).

Hz. Muhammed'den, önceki son peygamber İsa'dır. Ona da namaz ve zekât emredilmiştir.

Her nerede olursam beni mübarek eyledi; bana hayatı kaldıka namazı ve zekâtı emretti. (Meryem, 19/31).

Böylece en eski çağlardan beri İslâm bu iki ibadet şekli üzerine kurulmuştur: Namaz ve Zekât. Allah'a inananlar her zaman bu ikisiyle yükümlü oldular.

Bu iki ibadet şeklinin Hz. Muhammed'in şeriatı içindeki yerleri nedir? Bunu Kur'an'ın ilk başlarında görebilirsiniz:

Bu kitap hiç şüphe yok ki doğru yol kılavuzudur. Onlar ki görünmeyene inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar, geçim için kazandırdıklarımızdan başkalarına da harcarlar... Bunlar Rableri tarafından gösterilen doğru yol üzerindedirler ve murada erenler de bunlardır. (Bakara, 2/2-3).

Bu demektir ki inancı olmayanlar ve namaz kılıp zekât vermeyenler ne doğru yola erişebilir ne de amaçlarını gerçekleştirebilirler. Aynı sureye devam edelim:

Namazı kılın, zekâti verin, rüku edenlerle birlikte rüku edin. (Bakara, 2/43).

Şimdi de namazın ve zekâtın önemine değinen bazı ayetlere bakalım.

Doğruluk, yüzlerinizi (namazda) doğu ve batıya çevirmeniz değildir. Doğruluk ve iyilik insanın Allah'a, ahirete, meleklerle, Kitab'a ve peygamberlere inanması, Allah sevgisi ile mallarını akrabalara, öksüzlere, yoksulara, yolda kalmışlara, dilenenlere ve esirlerin azadına vermesi, namazı hakkıyla kılması, zekâti ödemeleridir. Bunlar söz verdikleri zaman sözlerini yerine getirenler; sıkıntı, hastalık ve şiddet zamanlarında sabredenlerdir. İşte ancak takva sahibi olanlar ve fenalığın her türlüsünden korunanlar bunlardır. (Bakara, 2/177).

Sizin gerçek dostunuz Allah'tır, Allah'ın Peygamberi'dir ve namazı dosdoğru kılan, zekât veren, Allah'a baş egen müminlerdir. Her kim Allah ile peygamberini ve iman edenleri dost edinirse (bunlar Allah tarafından olduklarından) Allah'ın taraftarlarının galip geleceğinden emin olsun. (Maide, 5/55-6).

Burada açıklananlar önemli gerçeklerdir. İlk olarak, sadece namaz kılanlar ve zekât verenler gerçek inananlar olarak kabul edilebilir. Bir iki temel şartı önemsemeyenlerin inançları sağlam değildir. İkinci olarak Allah, peygamber ve inananlar ayrı bir topluluk oluştururlar, ve gerçek bir inananın görevi de başka inananlarla arasındaki bütün bağları keserek bir topluluğa katılmaktır. Bir Müslüman bu topluluk dışından bir kişiye bağlılık gösterirse -ki bu babası, kardeşi, oğlu, komşusu hemşehrisi, ya da bir başkası olabilir- sevgi ve destek bağlarını koparmazsa Allah'tan kendisini sevmesini ve yardım etmesini ummamalıdır. Son olarak, inananlar, sevgilerinde bağlılıklarında, arkadaşlık ve doğruluklarında Allah'la elçisiyle ve diğer inananlarla bir bütün oluşturdukları zaman bu dünyada güç kazanabilirler.

Şimdi Kur'an'da Allah'ın Müslümanların Allah'a karşı isyan eden ve ortak koşan insanlarla savaşmaları gerektiğini söylediği bölümlere bakalım:

Eğer onlar tevbe eder ve namazı dosdoğru kilar, zekâti verirlerse artık sizin din kardeşinizdir. (Tevbe, 9/11).

İsyancıların din kardeşleri ve ümmetin üyeleri olmaları için Müslümanların onlara kabul ettirmeleri gereken şeyler nelerdir? Sadece isyandan ve Allah'a şirk koşmaktan tövbe etmek yetmez. Gerçek ve pişmanlık göstergesi olarak namaz kılmalı aynı zamanda zekât vermelidir. İşte o zaman onlarla mücadeleye son verebilir ve din kardeşi olabilirsiniz

Şimdi biraz daha okuyalım:

Erkek, kadın müminler birbirinin yarı ve (yardımcıları). Onlar iyiliği emreder, kötülüğü yasaklar, namazı dosdoğru kilar, zekâti verir Allah'a ve Peygamber'e itaat ederler. Allah da onlara rahmet eder. (Tevbe, 9/71).

Dikkatle dinleyin sadece birbiriyle birleşip kardeş olan inandıklarını ilan eden, namaz kıلان ve zekât veren kişiler Müslüman olabilirler. Bu üç unsur -iman, namaz ve zekât- inanan toplumun temelini oluşturur. Böyle bir toplumdaki bağlılık, arkadaşlık ve ortak dayanışma diğer bağların ve bağlılıkların yerini almalıdır. Bu üç unsuru reddeden ya da önemsemeyen bir kişi Müslüman bir isim altında olsa bile bu toplumun dışındadır. Bu gibi insanlara sevgi ve bağlılık göstermek, Allah'ın kanunlarına karşı gelmek ve Allah'ın topluluğunu parçalamak demektir. Bu gibi davranışlar içinde olanlar üstün olmayı nasıl umarlar?

Şimdi okumaya devam edelim:

Hak Teala (kendi dinine) yardım edenlere muhakkak ki yardım eder. Hak Teala güclüdür, azizdir. O müminleri yeryüzüne yerleştirdiğimizde, namazı dosdoğru kilar, zekâti verirler, iyiliği emreder kötülüğü yasaklarlar. İşlerin sonu Allah'ındır. (Hac, 22/40-1)

Bu daha önce İsraililere, sonra da Müslümanlara gelen uyarıdır. İsraililere şöyle seslendi: "Namaz kıldığınız, zekât verdığınız ve elçilerimi davalarında desteklediğiniz sürece sizinle birlikte olurum. Bunları bıraktığınız an desteğimi çekerim." Aynı şekilde Allah Müslümanlara da şunları söyler:

Dünya üzerinde güç sahibi olduktan sonra namaz kilar, zekât verir, iyiliği geliştirip kötülüğü yok ederseniz işte o zaman size yardım ederim. Benim desteklediğim kişiyi kim altedebilir. Fakat zekât vermekten vazgeçer, bu dünyada güç sahibi olduktan sonra iyilik yerine kötülüğü geliştirirseniz, kötülük yerine iyiliğin önüne geçerseniz, kendi sözlerinizi benimkilere tercih eder, sîrf yeryüzünde hâkimiyet kurmak amacıyla vergiler

toplayıp saraylar yaptırmayı düşünürseniz o zaman dinleyin: Sizi desteklemeyeceğim; sizin destekçiniz yalnızca şeytan olacaktır.

Bu uyarıyı kulak ardı mı edeceğiz?

İsrailliler kendilerine yapılan uyarıyı boş bir tehdit zannettiler ve bunun sonucunu pahalı ödediler. Halen dünyanın dört bir yanına dağılmış bir durumdalar ve kasaları ağızına kadar dolu olmasına rağmen hiç bir işlerine yaramıyor.

Zekât yerine faiz sistemini uygulayarak ve namazdan vazgeçerek Allah'ın gazabına uğramışlardır.

Biz Müslümanlar da Israillilerle aynı şekilde uyarıldık. Ve nasıl davrandık? Biz de namazı ve zekâti ihmâl ettik. İyiliği yayma, kötüluğun önüne geçme görevinden vazgeçtik. Ve sonuçlar farklı olmadı. Giderek gücümüzü kaybettik. Bütün dünyada zorba yönetimlerin kurbanları olduk. Bulunduğumuz her yerde güçsüz ve güçlülerin hizmetkârlarıyız. Böylesine açık uyarılara ve sonuçlara rağmen bazı Müslümanlar faize ve kapitalizm, sosyalizm gibi diğer insan yapısı ideolojilere dayandırılmış ekonomilerin oluşturulmasından yanalar. Eğer amaçlarını gerçekleştirecek olurlarsa Müslümanlar utanç ve rezalet içinde kalacaklar ve tipki Israilliler gibi acı çekenlerdir.

Zekâtın sayılamayacak kadar çok faydası vardır. Bunları daha sonra açıklayacağım ama şimdi zekât vermenin İslâmiyetteki önemine değinmek istiyorum. Pek çok Müslüman ve okumuş insan namaz kılıp zekât vermeden de Müslüman olunabileceğini söylüyorlar. Fakat Kur'an böyle bir düşünceyi kesinlikle reddediyor. Namaz ve zekâtlâ bütünlüğe, şüphesiz ki kelime-i tayyibenin söylemenesinin hiç bir önemi yoktur. Daha önce de söylediğim gibi ilk halife Ebu Bekir Allah'a ve elçisine inanıp namaz kıldıkları halde zekât vermeyi reddeden Müslümanlara karşı silah çekmekte hiç tereddüt etmemiştir.

Hz. Muhammed'in çevresinden olan bazı kişiler, ilk önce savaş açıp açmama konusunda kararsız kalmışlar fakat Hz. Ebu Bekir şöyle söylemiştir.

Allah aşkı için! Eğer bu insanlar Hz. Muhammed zamanında verdikleri zekâtu şimdî vermiyorlarsa bu, bir devenin bağındığı ip bile olsa, onu kılıcıyla alacağum. (Ebu Davud)

Onun konuşması çevresindekileri ikna etmiş ve zekât vermesi

reddedenlere karşı hep birlikte bir cihad başlatmaya karar vermişlerdir. Zekât vermeyi reddetmek Kur'an'da da bir putperestlik işaretini sayılmıştır:

Zekât vermeyen, ahirete de inanmayan müşriklerin vay haline. (Fussilet, 41/6-7).

ZEKÂT NİÇİN ÖNEMLİDİR?

Kardeşlerim!

Zekâtın namazdan daha az önemli olmadığı bir gerçektir. Zekât vermeyi reddeden biri İslâm'ın dışında kalır; onlara karşı Hz. Ebu Bekir ve çevresindekilerin yaptığı gibi cihad açılabilir. Fakat zekât niçin bu derecede önemlidir ve asıl anlamı nedir? Şimdi bu soruların cevapları hakkında konuşacağım.

İlk önce başka bir önemli soruya bakalım: Bir insan nasıl Allah'a yakın ve onun arkadaşı olabilir? Allah'ın topluluğuna girebilmek için ona sahip olması gereken değerleri verecek olan nedir? Aranızda pek az kişi bir insanla arkadaş olmadan önce onun arkadaş olmak için uygun biri olup olmadığını düşünmeyecek kadar saftır. Böyle davranışları kurdukları arkadaşlıklarda kandırılır ve hayal kırıklığına uğrarlar. Fakat eğer akıllı ve tedbirliyseniz arkadaşlarınızı dikkatlice seçer ve doğru ve sadık insanlar olup olmadıklarını araştırırsınız.

En akıllı ve en tedbirli olan Allah'tır. O kimseyi sınayıp denemeden arkadaş edinmez, topluluğuna almaz ve erdemli saymaz. Kesinlikle yapmaz. Dünyadaki milyonlarca insanın her biri Allah'ın topluluğunda olmayı hakedemez, O'nun vekili olamaz ve sonsuz hayat içinde O'nun yanında bir yere sahip olamaz. Bu insanın ilk önce bazı özellikleri olmalıdır.

Bu özellikler elbetteki Allah tarafından bilinir fakat inançlı olan bir kişi sınav ve deneme boyunca gelişip yükselerek sevap ve erdem kazanır.

O zaman bu sınavın ölçüleri nelerdir?

Herşeyden önce Allah sizin aklınızı ve anlayışınızı ölçer. Eksiksiz bir anlayışa sahip olmalısınız. Çevrenizde gelişen olaylara bakarak sadece Allah'ın yaratıcınız ve Rabbiniz olduğu sonucuna varmalısınız; hayatı kalmanızı sağlayan, dualarınızı duyan ve size yardım eden O'dur. O'ndan gelen vahiylere ve ayetlere inanmalısınız. Gerçek peygamberlerle peygamberlik iddiasında bulunan yalancıları ve onların ahlaklarını, davranışlarını, öğretilerini ve başardıkları işleri birbirinden ayırmalısınız. Gerçek yol göstericiyle yalan olanı da ayırt edebilmelisiniz.

Bu sınavı geçtiğiniz taktirde Allah sizi topluluğuna alır. Eğer geçemezseniz tek başınıza kalırsınız.

Daha sonra ikinci sınır gelir: burada ahlaki direnciniz sınanır.

Gereken ahlaki dirence sahip olduğunuzu göstermek için gerçek ve doğru olanı anlayıp kabul ettikten sonra bu doğrulara göre yaşama iradesine sahip olmalı yanlışlık ve kötülüklerden vazgeçmelisiniz. Bunlardan başka artık kendi arzularınızın esiri olmadığını, ailinizin ve atalarınızın uygulamalarını ve adetlerini toplumsal ve kültürel değerlerle, kuralları körukörüne takip etmediğinizi kanıtlamalısınız. Allah'ın yol göstericiliğine bilerek karşı gelmemeli, söylediği hiç bir şeyi reddetmemelisiniz.

Bu sınavdan geçemezseniz Allah'ın topluluğuna giremezsiniz, çünkü O aşağıda da açıkladığı gibi böyle kişileri seçer:

Kim ki sahte tanrıları reddeder ve Allah'a iman ederse o muhakkak ki hiç bir zaman kopmasına imkân bulunmayan en sağlam kulpa sarılmış olur. (Bakara, 2/256).

Bir sınavı da geçtikten sonra karşınıza üçüncüsü çıkar. Bu defa itaat ve görev duygunuz imtihan edilir ve size şöyle söylenir:

Sizi her çağırduğumda gelmelisiniz. Uykularınızdaki sıcaklığı ve rahatı terketmeli ve karşımızda hazır bulunmalısınız. İşlerinizi yanında bırakarak, bizim için çalışmalısınız. Emrettiğimiz zaman sabahın akşama kadar aç ve susuz kalmalı, bedensel arzularınızı bastırmalısınız. Zevklerinizden ve menfaatlerinizden fedakârlık etmeli kazancınızdan vazgeçerek size verilen görevi yapmalısınız. Sıcakta ve soğukta, kolaylıkta ve zorlukta, hangi şartlar altında olursa olsun görevye çağrılığınızda hiç bir zorluğu önemsemeden, bütün engelleri aşarak görevinize koşmalısınız. Ne kadar tuhaf gelseler de, ne kadar baştan çıkarıcı unsurlar olsa da bu önünüzdeki yol ne kadar uzun ve zorlu bir yol olsa Allah'ın çağrılarını cevaplamalısınız. Bu imtihandan geçemezseniz Allah'ın güvenini kazanamazsınız. Eğer geçerseniz faydasını zararını gözetmeden Allah tarafından emredilen bütün kurallara hangi şartlar altında olursa olsun itaat ettiğinizi göstermiş olursunuz.

Fakat hâlâ tamamen Allah'ın hizmetinde olup olmadığınız belli değildir. Şimdi cimri, halden anlamaz biri olup olmadığını belirleyecek olan sınavdan geçmelisiniz. Bu sınav sizin de arkadaşlık bağlarına önem verdiklerini ve arkadaşların sevdiklerini iddia eden fakat varlıklarını arkadaşlarıyla paylaşmaları istendiğinde çeşitli bahanelerle geri çekilen insanlardan olup olmadığını belirler. Bu sınav sizinde sığır tapan fakat sığır yiyeceklerini yemeye çalıştığında onu

dövüp kovan Hintlilere benzeyip benzemediğinizi belirler.

Birazcık sağduyusu olan bir insan bile böyle cimri, paraya tapan biriyle arkadaş olmak istemezken halden anlayan, iyi kalpli bir insan böylesine kötü birinin yanında bile oturmak istemez. O zaman en cömert ve en yüce olan, nimetlerini yaratıklarına ardı arkası kesilmenden bol bol dağıtan Allah böyle bir kişiyi arkadaşlığa nasıl kabul eder? Bu kişi Allah'ın kendisine verdiklerini O'nun yolunda harcamayı reddederse suçlu sayılmaz mı? Hileyle kuşatılmış bir arkadaşlığa sahip böyle bir insana en tedbirli olan Allah nasıl güvenir ve topluluğuna alır.

Eğer bu dördüncü sınavdan geçemezseniz şüphesiz ki size şöyle söylenecektir: "Git. Allah'ın topluluğunda sana yer yok Allah'ın vekillerine emanet edileni bu büyük sorumluluğun üstesinden gelemezsin. Çünkü bu toplulukta olanlar hayatı, zenginliğe, çocuklarına, ailelerine, ülkemize ve herşeye karşı duydukları sevgiyi Allah sevgisi için feda eden kişilerdir."

Sevdığınız (şeylerden) harcamadıkça hayra, sevaba eremezsiniz. (âli İmran, 3/92).

Allah'ın topluluğuna kabul edilebilmek için servetiniz ölçüsünde bazı temel özelliklere sahip olmalısınız.

Hasis ve cimri bir insanın Allah'ın yanında yer yoktur; O'nun yanında olmayı sadece sahip olduklarını isteyerek ve bolca dağıtan cömert insanlar hakeder.

Her kim kendisini öz nefsinin cimriliğinden kurtarırsa, işte o murada erer. (Haşr, 59/9).

İçinizdeki bütün duyguları aşan ve herhangi bir haksızlık ya da kötü bir söz karşısında darılmanızı önleyen bir yüce gönüllülüğe sahip olmalısınız. Bir insan size zarar ya da acı vermiş olsa bile, sıkıntında olduğunda ona yardım edip ihtiyaçlarını karşılamakta tereddüt etmemelisiniz.

İçinizden iyilik ve varlık sahibi olanlar, akrabalarına, yoksullara, hicret edenlere birşey vermeme yemin etmesinler; affetsinler bağışlaşınlar. Sizler Allah'ın sizi bağışlamasını sevmez misiniz? Hak Teala affedigidir, bağışlayıcıdır. (Nur, 24/22)

Kendinizi düşünmemeli, verirken hiç bir karşılık beklememeli, üzülmemelisiniz.

Allah sevgisiyle fakire, öksüze, esire yemek yedirirler. Biz size ancak Allah rızası için yediriyoruz. Sizden mükafat da beklemiyoruz derler. (Dehr, 76/8-9).

Onların aslında size değil Allah'a ait olduklarını bilerek en değerli eşyalarınızı Allah rızası için verecek kadar temiz birkalbe sahip olmalısınız.

Ey iman edenler! Kazandıklarınızın, sizin için yerden yetiştiğimizin iyisinden, temizinden (Allah yolunda) harcediniz. Sizin alıcısı olamayacağınız fena şeyleri vermeye kalkışmayın. (Bakara, 2/267).

Yoksulluk ve sıkıntı zamanlarında bile kendi ihtiyaçlarınızı bir kenara bırakıp Allah yolunda harcamak ve O'nun kullarına yardım etmek için para bulmaya çalışmalısınız.

Allah'ın mağfiretini sakınanlar için hazırlanmış, göklerle yer genişliğinde cenneti (kazanmaya) koşuşun. O sakınanlar hem varlık, hem yoklukta harcederler. (Âli İmran, 3/133).

Zenginken de Allah'ı unutmamalısınız. Lüks ve rahat içinde yaşarken bile Allah'ı hatırlamalı ve varlığını O'nun yolunda harcamalısınız.

Ey iman edenler! Mallarınız, çoluk çocuklarınız, sizi Allah'ı anmaktan alıkoymasın. Kim bunu yaparsa işte kaybeden odur. (Münafikun, 63/9).

Allah yolunda sarfedilen hiç bir şeyin boşा harcanmadığına ve Allah'ın sizi ahirette ve bu dünyada çok daha fazlasıyla ödüllendireceğine olan inancınız kuvvetli olmalıdır. Paranızı sadece tek bir şey için harcamalısınız: Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak. İnsanlar sizin ne kadar cömert olduğunuzu bilseler de bilmeseler de, size teşekkür etseler de etmeseler de önemli değildir.

Hayır olarak her ne infak ederseniz sevabı size aittir. Siz yalnız Allah rızası için infak ederseniz. İnfak ettiğiniz her iyi şeyin mükafatı size verilir ve size asla zulmedilmez. (Bakara, 2/272).

Allah'ın yanında yer alabilmek için bu yedi özelliğe sahip olmak esastır. Başka türlü onun dostu olduğunuzu iddia edemezsiniz. Bunlar zorlu ve belirleyici bir sınavla sizin sadece ahlakınızı değil aynı zamanda imanınızı da sınar. Sizden sahip olduklarınızı Allah rızası için başkalarıyla paylaşmanız istendiğinde eğer bundan kaçarsanız, zor durumda kalacağınızı düşünür çeşitli kehanetlerle bundan kurtulmaya çalışırsanız ya da verdikten sonra üzüntünüzü azaltmak için iyiliğinizi insanların yüzüne vurursanız o zaman Allah'a ve ahirete olan inancınız gerçek değildir. Allah için harcadıklarınızın çarçur olduğunu; lüksün, rahatın, eğlencenin ve şöhretin Allah'tan ve O'nun memnuniyetinden daha önemli olduğunu ve sadece bu dünyada sahip olduklarınızın

gerçek olduğunu düşündüğünüzde; paranın sadece kendi kendinizi memnun etmek için harcanması gerektiğine inandığınızda da inancınız gerçek olamaz- Kur'an'da böyle insanların Allah'ın gözünde makbul olmadıkları belirtiliyor. Bu durumda imanlı olduğunu söyleyen biri aslında ikiyüzlüdür.

Ey iman edenler! Mallarını sırıf gösteriş için veren ve Allah ile ahirete inanmayanlar gibi sadakalarınızı başa kakarak ve azarlayarak degersiz hale getirmeyin.(Bakara, 2/264).

Altın, gümüş toplayıp biriktiren ve onu Allah yolunda harcamayanlara acıklı azap söyle. (Tevbe, 9/34).

Allah'a ve ahiret gününe iman edenler, savaşmaktan geri kalmak için senden izin istemezler. Hak Teala sakınanları hakkıyla bilir. Senden (geri kalmak için) izin isteyenler, ancak Allah'a ve ahirete inanmayıp kalpleri şüphe içinde olanlardır. (Tevbe, 9/44-45).

Harcadıkları malların kabul olunmasına mani olan onların Allah ile peygamberini inkar etmeleri namaza ancak üşene üşene gelmeleri, malları istemeye istemeye harcamalarıdır. (Tevbe, 9/54).

Erkek kadın münafıklar hep birdirler. Kötülüğü teşvik eder, iyiliği men ederler, (o kadar cimridirler ki) elliğini sımsıkı tatarlar. Onlar Allah'ı unuttular, Allah da onları unuttu. Muhakkak ki münafıklar günâhkardırlar. (Tevbe, 9/67).

Bedevilerden öyleleri vardır ki harcettiğini ziyan sayar. (Tevbe, 9/98).

İşte sizler Allah yolunda harcamaya davet ediliyorsunuz. İçinizde cimrilik gösterenler vardır. Her kim cimrilik, gösterirse ancak kendine cimrilik eder. Müstağni olan Allah'tır. Muhtaç olan sizlersiniz. Yüz çevirecek olursanız sizin yerinize sizin gibi olmayacak kimseleri getirir. (Muhammed, 47/38).

İşte bu, kardeşlerim, zekâtın İslâm'ı yaşatan anlamıdır. Onu devlete ödediğiniz vergi gibi düşünmeyin. Zekât İslâm'a hayat vererek temelini ve özünü oluşturur. İnancınızı ölçer ve onu güçlendirir. Bir kişinin bir sınavdan geçene kadar çeşitli sınav süreçlerinden geçmesi gibi malınızı feda etmedeki gönüllülüğünüzü ölçmek için de çeşitli sınavlar vardır. Ama yinede sonuncu bir sınav yoktur. Hayatınızı feda etmek, daha sonra da degineceğim gibi daha zor bir sınavdır. Bu sınavın Allah'ın topluluğundaki üyeliğinizi kesinleştiren en son parçasıdır.

Bazı insanlar Müslümanlara nasıl para harcamaları ve servetlerini nasıl heba etmeleri gerekiğinin yeterince öğretildiğini, bu gürkük fakirlilikleri içinde onlara para kazanmanın ve biriktirmenin yollarının da öğretilmesi gerektiğini söylerler. İslâm'ın özünü oluşturan Allah

yolunda verme duygusu bu insanlar tarafından anlaşılamadığından hoşnutsuzluk yaratır. Müslümanları bugünkü utançlarına sürükleyen şey, işte bu duygunun eksikliğidir. Bu duyguların gerilememelerinin sebebi değildir; gerilediler çünkü bu duygular kaybolmuştur.

TOPLUMSAL BİR KURUM, ZEKÂT

Müslüman kardeşlerim!

Zekâta ve başka bir yardım şekli olan sadakaya değinen *infak fi sebili'llah* (Allah için harcamak) ifadesi Kur'an'da pek çok kere geçer. Allah bizi sık sık kendisine "borç vermeye" davet ederek O'nun yoluna harcanan ne varsa bize misliyle ödeyeceğini söyler.

Bu ne demektir? Örneğin âlemlerin Rabbi'nin sizin yardımınıza muhtaç olması mı demektir (Allah saklasın)? Sizden borç almaya ve istemeye ihtiyacı mı vardır? Böyle bir şey nasıl olabilir? Hayatlarımıza onun bağılarıyla sürdürmüyor muyuz? Yiyip içtiğimiz ve sahip olduğumuz herşey zenginlik ve yoksulluk hepsi O'ndan gelmiyor mu? Dilenciler, milyonerler, multimilyonerler: hepimiz O'na muhtacız. O zaman niçin bizden borç istiyor?

Cevap, Allah'ın size olan ihtiyacı değil, ki yoktur, O'nun sevgisi ve sınırsız cömertliğidir. Sizden "borç" isterken söylemek istediği şudur: Benim için yapılan harcamayı size ödemekle yükümlü olduğumu kabul ediyorsun. Muhtaç olanlar bunu size ödeyemezler, bu yüzden onların yerine ben ödeyeceğim. Akrabalarınıza yardım ettiğiniz zaman size bunun karşılığını ödeyecek olan benim. Bu harcamanızı ben telafi edeceğim. Yetimlere, dullara, sakat ve evsizlere verdiklerinizin hepsi benim hesabına yazılacaktır. Eğer yardım ettikleriniz size borçlarını ödeyemezlerse onları hapisle, sahip olduklarını elliinden almakla tehdit etmeyin; karlarını, çocuklarını evsiz bırakmayın, borç, onlara değil bana aittir. Eğer sadece allıklarını öderlerse, faizini ben ödeyeceğim, eğer onu da ödeyemezlerse, ikisini de ben ödeyeceğim. Toplumun refahı ve çevrenizdeki insanların iyiliği için harcadığınız ne varsa, bundan fayda elde edecek olsanız bile harcadıklarınızı benim için harcanmış kabul edeceğim. Harcadığınız her kuruşu tahmin edemeyeceğiniz büyülüklükte faydalar olarak size geri çevireceğim.

En merhametli, hükümdarların hükümdarı olan Allah'ın size karşı ne kadar cömert davranışlığını görün. Sahip olduklarınız sadece O'na ait olduğu halde, harcadıklarınızı O'nun için değil kendi ailiniz, akrabalarınız,toplumunuz ve hep birlikte refaha ulaşmanız için

harcadığınız halde O yine de: “Sarfettikleriniz benim içindir; size geri ödeyeceğim” demektedir.

Allah en büyüktür: Âlemlerin Rabbi öyle yüce bir cömertlik göstermektedir ki insanın düşüncesine bile sığmaz.

Allah niçin böyle davranışmaktadır? Niçin böyle bir yolla bizim yardım ve cömertlik duygumuzu geliştirmeye çalışmaktadır? Bu konuda düşündükçe İslâm öğretisinin safliğının ve gücünün farkına varırsınız yüreklerinizde, böylesine eşsiz bir yüceliğin Allah'tan başkasına ait olamayacağına dair bir inanç yeşerir.

İnsan yaratılışı gereği yanlış yapabilir, düşünmeden hareket edebilir. Anlayışı sınırlıdır; dar görüşlüdür; yüce fikirleri kavramak ona zor gelebilir. Bencildir ve insani bakış açısı geniş konuları kapsayamaz. İnsanda yaratılışından dolayı herşeye çabucak sahip olma sabırsızlığı ve isteği vardır. “İnsan aceleden yaratılmış (gibidir).” (Enbiya, 21/37)

Eğer bir şeyden çabucak sonuç alamayacağını ve fayda sağlayamayacağını anlarsa onun kıymetsiz ve yapmaya degmeyecek bir iş olduğunu düşünür. Uzun vadeli düşünmez ve ona yarar sağlayacak hareketlerin neler olduğunu göremez!

İnsanın dar bir açıdan bakarak sadece kendi çıkarlarını göz önünde bulundurma güçlüğü onu sabırsızca sona ulaşmaya, yaptığı işlerden kişisel çıkarlar elde etmeye sevkeder. Örneğin şöyle söyleyebilir: Kazandıklarımın ve bana miras kalanların tek sahibi ve kullanıcısı benim ve kimseyle paylaşamam. Bu yüzden benim arzularım ve ihtiyaçları gerçekleştirmek ve bana rahat, zevk ve lüks sağlamak için harcanmalılar. Eğer başka bir şey için harcanırsalar en azından bana şöhret getirmeliler: bir isim, yüksek bir mevki, bağlılık, takdir ve alkış. Eğer bana bunları sağlamayacaksalar harcama yapmama gerek yok.

Niçin bir yetime yardım etme sorumluluğunu üstleneyim ki? Babasının onu düşünmesi gerekirdi. Niçin bir dulun sorunlarıyla uğraşayım? Kocası kendisi öldükten sonra karısının durumunun ne olacağını düşünmeliydi. Eğer bir yolcu güç durumdaysa benimle ne ilgisi var? Yola çıkmadan önce herşeyi düşünmesi gerekirdi. Zor durumdaki insanlar başlarının çaresine baksınlar. Allah onlara da bana verdiği gibi el ve ayak vermiş. Eğer bir kişiye para verirsem borç olarak

veririm ve faiz alırım. Aksi halde param benim için çalışmaz.

Yeni bir ev ya da araba almak ya da yatırım yapmak daha çok kâr getirir. Eğer borç alan kâr edecekse ben niçin etmeyeyim.

Bu kadar bencil ve zengin bir insan hazine koruyan bir yılana benzer. Daha çok para kazanmak ya da daha yüksek bir mevkiye gelmek için para harcar ve borç verir. Verdiğinden daha fazlasını alarak yoksul insanı soyar. İhtiyaç içindeki bir insana birşey verdiğiinde yardımını her zaman başına kakar ve gururunu kırmak için onu aşağılar. Toplumsal bir işte çalışması istendiğinde ilk önce işten elde edeceği kişisel çıkarı gözü önünde bulundurur. Eğer hiç bir çıkarı olmayacaksa desteğini geri çeker.

Böylesine bir bencilliğin sonuçları nelerdir? Bu sadece toplum hayatı için değil, özellikle kişinin kendisi için öldürücü bir durumdur. Bencillik baş gösterdiğinde servet birkaç elde toplanır ve fakir daha da fakir olur. Zengin, sahip olduğu parayla gittikçe daha fazla kazanmaya, fakirse gittikçe daha zor bir hayat sürmeye devam eder.

Yoksullukla kuşatılmış bir toplumda her türlü kötülük oluşur. İnsanların bünyeleri zayıflar ve hastalığa karşı dirençleri azalır. Verim düşer. İşsizlik artar. Cehalet büyür. Ahlak bozulur. İnsanlar temel ihtiyaçlarını karşılamak için suç işlerler. Ve sonunda yağmalar başlar. Geniş ölçüde huzursuzluk ve kargaşa patlak verir. Zenginler öldürülür, evleri yakılır yıklır. Bunu geniş kapsamlı bir tahrif takip eder ve toplum çöker.

Fertlerin refahıyla toplumun refahının nasıl karmaşık bağlarla birbirine bağlandığını görebilirsiniz. Eğer sahip olduğunuz servetinizle komşularınıza yardım ederseniz bu servet dolaşacak ve daha da büyüyerek size geri dönecektir. Fakat onu bencilce kendinize saklar ya da sadece kendiniz için harcarsınız sonunda azalarak değerini kaybeder.

Örneğin, bir yetimi yetiştirip eğitimini sağlayarak onu toplumun üreten bir üyesi haline getirirseniz bütün topluma bir katkıda bulunmuş olursunuz ve bu toplumun bir üyesi olarak, bunu bilançonuzda gösteremezseniz bile, yaptığınız işin meydana getirdiği yükselen verimden siz de payınıza düşeni alırsınız.

Fakat “Niçin ona yardım edeyim, babam birşeyler bırakıksayıdı” derseniz, bu çocuğun toplum refahına hiç bir katkısı olamaz. Usta bir

hırsız olup evinizi de soyabilir. Bu insana yardım etmeyi reddederek sadece ona değil, kendinize de zarar vermiş olursunuz.

Eğer çevrenize bakarsanız, paralarını toplumun iyiliği için, kendilerini düşünmeden harcayan insanların daha da zenginleşiklerini görürsünüz. Zenginlik geldiği yere, sayısız kere katlanarak geri döner. Ve paralarını tamamen ve bencillikle kendine saklayan, faizle ve insanları sömürerek görünüşte servetini arttırdığını sanan insanlar aslında uzun vadede kendi çöküşlerini hazırlarlar. Allah bunu şöyle açıklar:

Allah faizin bereketini tamamen yok eder ve sadaka(sı verilen mal)ları ise (bereketlendirerek) arttırır. (Bakara, 2/276).

Artış göstern diye (türün) den insanlara verdığınız (mal) Allah katında artmaz ve (bereketi olmaz) Allah rızasını umarak verdığınız (zekât ise (iste) kat kat artacak mal olur. (Rûm, 30/39).

İnsanın bencilliği ve cahilliği onu, bu gerçeği kavrayıp ona göre davranışmaktan alıkoyar. Maddeciliğin esiri olarak sadece cebindeki parayı ve bunlarda çoğalan tasarruflarını düşünür. Harcadığı paranın karşılığını anında almayı tasarlar. İçinde yaşadığı topluma yardım ettiğinde kendisine donecek olan kazanca değer vermez. Allah rızası için verdiklerinin nasıl katlanarak çoğaldığına akıl erdiremez ve bu cehalet düğümünü çözemez.

Bir yanda beraberinde çözülemeyen problemler getiren ve artiyormuş gibi görünen servetlerini had safhada vurgunculukla çoğaltan sermaye sahipleri öte yanda da kalpleri kıskançlıkla tutuSAN sermaye sahiplerinin kasalarını boşaltmaya azmeden fakat bu azimle sadece insan kültürünün ve medeniyetinin temelini yıkan gruplar.

Tek çözüm, en tedbirli olan Allah tarafından Kur'an'da gösterilmiştir. Allah'a ve ahiret gününe olan inanç bu durumu değiştirecek olan anahtarlardır. Eğer Allah'a ve O'nun yerdeki ve gökteki bütün hazineLERIN sahibi olduğuna, insan üzerindeki tek hâkimin o olduğuna, yaptığınız her işin ödülünü ve cezasını en ince ayrıntısına kadar ahirette O'nun vereceğine inancınız varsa, eğer kendi duygularınızı bir kenara koyup, sadece Allah'a güveniyorsanız, servetinizi O'nun yolunda harcama iradesine ve gücüne sahipsiniz demektir. Allah yolunda yaptığınız harcamalardan gelecek zararı ya da kârı düşünmeden, O

emrettiği zaman servetinizi harcığınız bu şekilde harcadığınız ne varsa Allah'a verilen bir hediye yerine geçer ve siz farketseniz de etmeseniz de O bunu mutlaka bilir ve kabul eder; hem ahirette, hem de bu dünyada karşılığını verir.

HARCAMANIN GENEL ÖZELLİKLERİ

Müslüman kardeşlerim!

Allah'ın kanununun belirgin bir özelliği vardır. İlk önce erdem ve iyilik hakkında bazı kesin genel dersler ve öğretiler inmiştir. Bunlar, hayatlarınızı ve davranışlarınızı şekillendirmeniz için size yardım eder. Daha sonra bu öğretiler uygulanmasını kolaylaştırmak için bazı kurallara dönüştürülmüştür.

Allah'ı hatırlamayı örnek olarak alalım. Bu bir çeşit erdemdir; aslında erdemlerin en büyüğü ve bütün iyi davranışların temelidir. Allah'ı her zaman ve her koşulda hatırlamak hakkında genel bir emir vardır.

Ayakta durduğunuz, oturduğunuz veya yaslandığınızda hep Allah'ı anın. (Nisa, 4/103).

Allah'ı çokça anın ki umduğunuz (zafer)e kavuşasınız. (Enfal, 8/45).

Göllerin ve yerin yaradılışında, gece ile gündüzün birbiri ardından gelip gidişinde akılları tam (vicdanları temiz) olanlar için (ibret ver ki) deliller vardır. Onlar ki ayakta iken, otururken, yanları üzerine yatarken Allah'ı anarlar, göklerle yerin yaradılışını düşünürler. (şöyle derler): Allah'ımız! Bunları boş yere yaratmadın. Senin hiç bir şeye ihtiyacın yoktur. (Âli İmran, 3/190-1).

Kalplerini Bizi anmaktan mahrum ettiğimiz, arzu ve hevesine uymuş, işlerinde haddi aşmış kimselerin (sözünü dinleme). Onlara itaat etme. (Kehf, 18/28).

Allah'ı hatırlamak işlerimizin yolunda gitmesini sağlayıp, bizi doğru yolda tuttuğundan bunlar ve bunlar gibi ayetler bizi her zaman Allah'ı hatırlamaya yöneltir. Allah'ı unuttugumuz zaman şeytanın ayartmalarına yenilebilir ve yoldan çıkabiliriz.

Özel talimatlar bize genel talimatlara nasıl itaat edeceğimizi gösterir. Böylece Allah'ı hatırlama görevi bazı özel hareketlerle dönüştürülmüş ve günde beş kere namaz kılmak farz kılınmıştır. Fakat Allah'ı günde beş kere namazlarla anmanın farz kılınması O'nu sadece belirli zamanlarda hatırlayıp geri kalan zamanda unutmak demek değildir. O'nu her zaman özellikle aklımızda tutmalıyız. Ve diğer zamanlarda da, mesela işimizle meşgulken de Allah bilinci zihnimizdeki yerini devamlı korumalıdır.

Allah için harcamak da benzeri bir durum. Bu konuda bazı emirler verilmiştir: Tamahtan ve bencillikten kaçının, çünkü onlar fenalığın kökü, günahların anasıdır. Hiçbirinin O'nun üzerinde hakkı olmadığı

halde rahmetini cömertçe sayısız yaratığı üzerine yağıdıran Allah'ın vaatlarını kendinize örnek alın. Allah yolunda harcayabildiğiniz kadar harcayın. Kendi ihtiyaçlarınızdan biriktirebildiğiniz kadar biriktirin ve onu Allah'ın yoksul kulları için harcayın. İslâm hâkimiyetini sağlamak ve Allah'a hizmet etmek için hayatınızdan ve paranızdan feda etmekten kaçınmayın. Eğer Allah'ı seviyorsanız paraya karşı duyduğunuz sevgiyi Allah'a karşı duyduğunuz sevgi için feda edin.

Bu genel tavsiyelerden bazı özel emirler çıkar. Eğer servetiniz belirli bir sınırı aşıyorsa bunun adı nisaptır ve miktarın belirli bir kısmını Allah için harcamak zorundasınız. Elde ettiğiniz gelirin de bir kısmını aynı şekilde Allah'a adamalısınız. Namazın belirli saatlerde kılınmasının, diğer zamanlarda Allah'ın unutulması anlamına gelmediği gibi, belirli bir gelir düzeyine (nisap) erişen kişinin Allah için harcama yapma yükümlülüğünde olması daha azına sahip olan insanların hiç bir harcama yapmaması anlamına gelmez. Bu zenginin sadece belirlenen miktarı vermesi ve bu borcu ödedikten sonra ihtiyacı olanlara yardım etmeyi ve cihad için harcamayı reddetmesi de demek değildir. Zekât verirken en az miktar ödenir fakat Allah için mümkün olduğu kadar bu miktar aşılmalıdır.

Allah için harcama yapmanın Kur'an'daki genel öğretisini açıklamadan önce niçin böyle bir harcamanın gerektigine ve bize ne gibi faydalar sağlayacağına bakalım. İtaat etmek zorunda olanların anlamını ve önemini iyice anlamaları için Kur'an her zaman her emrin verilme sebebini açıklar.

Kur'an'ı açığınız zaman Fatiha Suresinden sonra karşılaşığınız ilk ayetler şunlardır:

Şüphesiz ki bu kitap Allah'ın kitabıdır. Korunanlar için doğru yol kılavuzudur. Onlar ki görünmeyene inanırlar, namazı dosdoğru kılarlar. Geçim için kazandırdıklarımızdan (başlarına) yardım için harcarlar. (Bakara, 2/2-3).

Burada temel bir özellik açıklanmıştır. Bu dünyada doğru yolda yürümek için üç temel esas gereklidir: Görünmeyene inanmak, namaz kılmak ve Allah'ın size bahsettiğini Allah yolunda harcamak. Başka kısımlarda Allah şöyle söylüyor:

Sevdığınız şeylerden harcetmedikçe hayra, sevaba eremezsiniz. (âli İmran, 3/92).

Şeytan siz fakirlikle korkutur. Size cimriliği emreder. (Bakara, 2/268).

Her kim kendi nefsinin oburluğundan, cimriliğinden korunursa, işte mutluluk (dünya ve ahiret'te) bulacak olanlar bunlardır. (Tegabün, 64/16).

Böylece seçmemiz için bize iki yol gösteriliyor. Biri erdemin ve iyiliğin, refahın ve başarının bulunduğu Allah'ın yolu. Bu yolda yürümek için Allah'ın size bağışladığı serveti ve aklı kardeşlerinize yardım etmek ve cihadi desteklemek için kullanmalısınız. Diğer ise görünüşte kazançlı fakat aslında sizi çöküse sürükleyecek olan şeytanın yoludur. Bu hayatın belirtisi, paraya tapmak ve onu kişisel harcamalar için bir köşeye yiğmaktır

Şimdi Allah için yapacağınız harcamaların bazı genel ve temel prensiplerini açıklayacağım.

Bir: Sadece Allah'ı memnun etmek için harcayın ve sadece onun kabul etmesini bekleyin. Ne verdığınız kişiye bir sorumluluk yüklemeyi, ne de adınızı duyurmayı, takdir toplamayı ya da alkışlanmayı amaçlayın.

Siz yalnız Allah rızası için harcarsanız. (Bakara, 2/272).

İki: Yardım ederek, doyurarak ve giydirerek ne kadar cömert bir hayır sahibi olduğunuzu ihtiyaç içinde olan insanların yüzüne asla vurmayın; onlardan bunu takdir etmelerini beklemeyin; küçümseyip aşağılayıcı bir şekilde davranışmayın ya da herhangi bir şekilde duygularını incitmeyin.

Onlar ki mallarını Allah yolunda harcalar ve harcadıklarının ardından başa kakmak, gönül incitmek gibi hareketleri reva görmezler; onların Râbleri yanında mükafatları vardır. Onlar için ne korku ne de kaygı yoktur. Güzel ve tatlı bir söz söylemek, kusura bakmayarak bağışlamak, ardından azar gelen sadakadan daha hayırlıdır. (Bakara, 2/262-263)

Ey inananlar! Mallarını sîrf gösteriş için veren ve Allah ile ahirete inanmayanlar gibi sadakalarınızı başa kakmak ve azarlamak ile degersiz bir hale getirmeyin. Bunların hali bol yağmur yüzünden üzerindeki toprakların sıyrılmasyyla kaskatı bir taş kesilen bir kayanın haline benzer. (Bakara, 2/264).

Üç: Allah için sadece helâl yoldan kazanılmış iyi şeyler verin. Bu amaçla atılacak eşyaları ayırmayın. Fakirlere vermek üzere yurtık ve eski elbiseleri çıkaran ve en kötü yiyecekleri bir dilenciye vermek için bir kenara ayıran bir insan niçin kendisi de Allah tarafından aynı şekilde karşılık görmesin?

Ey inananlar! Kazandıklarınızın, sizin için yerden yetiştirdiğinizin iyisinden, temizinden (Allah yolunda) harcayın. Sizin alası olmayacağıñız fena şeyleri vermeye kalkışmayın. (Bakara, 2/267).

Dört: Mümkün olduğu kadar gizlice verin ki merhametiniz ikiyüzlülük ve gösterişle lekelenme tehlikesiyle karşılaşmasın. Açıkça vermenin bir zararı olmamasına karşın gizlice vermek çok daha iyidir.

Sadakaları aşıkâr verirseniz iyi! Onları gizleyerek fakirlere verirseniz sizin için daha hayırlı olur. Bununla günahlarınızdan bir kısmı örtülüür. (Bakara, 2/271).

Beş: Anlayıssız insanlara ihtiyaçlarından daha fazla para vererek kötü alışkanlıklar edinmelerine yardımcı olmayın. Allah herkesin, en günahkâr insanın bile karnının doymasını ve giyinmesini ister; fakat verilen para hiç bir şekilde alkol, uyuşturucu ya da kumar gibi kötü amaçlar için kullanılmamalıdır.

Allah'ın size verdiği malları akı zayıf olanların eline vermeyin. Fakat onları yedirip giydирin. (Nisa, 4/5).

Altı: Borç verdığınız fakir bir insanı, borcunu ödemesi için zorlamayın ve güç durumda kalmaması için ona biraz daha zaman tanıyın. Eğer ödeyemeyecek durumdaysa ve sizin de o paraya ihtiyacınız yoksa parayı o kişiye bağışlamanız daha hayırlı olur.

Eğer borçlu darlık içindeyse ona genişlik vaktine kadar süre verilir. (Borcu) bağışlamak bilesiniz sizin için daha hayırlıdır. (Bakara, 2/280).

Yedi: Paranızı bağışlarken belirli sınırları aşmamalısınız. Allah, eşimiz ve çocuklarınız açken sahip olduklarınızı dağıtmadan hoşlanmaz. Yani size emredilen ilk önce sizin ailenizin sade bir hayat sürmeniz ve temel ihtiyaçlarınızı karşıtlamanız için gerekli olan miktardan arta kalanını Allah için dağıtmalısunuz.

Size ne harcayacaklarını sorarlar. De ki: İhtiyacınızdan artanı harcayınız. (Bakara, 2/219).

Onlar mallarını harcadıkları zaman israf etmezler, cimrilik de etmezler. İkisinin ortası bir yol gözetirler. (Furkan, 25/67).

Elini boynuna bağlamış gibi sıkma, büsbütün de açma. Yoksa kınanır, yaptığına pişman olursun. (İsra, 17/29).

Sekiz: Son olarak Allah'ın gösterdiği sınıf olan ve yardımınızı hak eden kişileri belirleyin.

Hısimlara, yoksullara, yolda kalmışlara haklarını ver. (İsra, 17/26).

[Doğruluk ve İyilik] Allah sevgisi ile mali, akrabalara, öksüzlere, yoksullara yolda kalmışlara, dilenenlere ve esirlerin azadına vermektir. (Bakara, 2/177).

Anaya, babaya, hısimlara, öksüzlere, yoksullara, yakın komşulara, yabancı komşulara yol arkadaşına ya da kalana memlükünüz olanlara iyilik edin. (Nisa, 4/36).

Allah sevgisi ne fakire öksüze, esire yemek yedirirler. Biz size ancak Allah rızası için yediriyoruz. Sizden ne bir karşılık ne de teşekkür beklemiyoruz. Biz ancak Allah'ın sert, belalı bir günü (kiyamet gününden) korkarız derler. (Dehr, 76/8-10).

Onların mallarında dilenenlerin ve (dilenmeyen) yoksulların hakkı vardır. Zariyat, 51/19).

Sadakalar, kendilerini Allah yolunda vakfedeni fakirler içindir. Bunlar yeryüzünde (ticaret için) dolaşmaya gücü yetmeyenler içindir. Hallerini bilmeyen, ifbet ve tokgözlülüklerinden dolayı onları zengin sanır. Onları simalarından tanırsın. Onlar halktan ısrar ile birşey istemezler. Siz iyilik eder ve ne harcarsanız Allah onu hakkıyla bilir. (Bakara, 2/273).

ZEKÂTIN ÖZEL KURALLARI

Kardeşlerim! Allah yolunda harcamaın genel kurallarından sonra şimdi de farz kılınmış bir ibadet şekli olan zekâtın özel kurallarına bakalım.

Kur'an'da zekât hakkında üç emir bulunur. Bunları takip eden ayetlerin ikisi dünya nimetleri hakkındadır.

Ey iman edenler! Kazandıklarınızın, sizin için yerden yetişirdiklerimizin iyisinden, temizinden harcayın. (Bakara, 2/267).

Meyvelendiği zaman bunların meyvesini yiyn. Hasat günü bunların sadakasını verin. (En'am, 6/141).

Hanefi fakihlere göre kendiliğinden yetişen otlar ve ağaçlar dışındaki her üründe Allah'ın hakkı vardır. Bir başka hadise göre de Allah'ın payı sulanmış ekinin yirmide biri, yağmurla yetişmiş olan ekinin onda biridir. Bu pay, ürün alındıktan hemen sonra ödenebilir.

Üçüncü ayet para, altın, gümüş, ticaret malları ve diğer benzeri zenginliklere düşen zekâtla ilgilidir.

Altını, gümüşü sayıp biriktiren ve onu Allah yolunda harcetmeyenlere acıklı azap söyle. Onların (böylece toplayıp biriktirdikleri altınlarla gümüşler) cehennem ateşinde kızdırılıp onunla alınları, yanları, sırtları dağılanacak ve: 'Kendiniz için toplayıp biriktirdiğiniz işte bu. Toplayıp biriktirdiğinizin tadını tadın.' (denilecek) (Tevbe, 9/34-35).

Sadakalar, yalnız fakirlere, yoksullara, sadakaları toplamaya memur olanlara, yürekleri (İslâm ve Müslümanlara) alıştırılmak istenenlere, azad edilecek esirlere, borçlulara, Allah yolunda (hayır işleyenlere) ve yolda kalanlardır. Allah'ın farzı budur. Hak Teala herşeyi hakkıyle bilir, hikmetle çevirir.(Tevbe, 9/60).

Eğer altın ve gümüş ziynet eşyası şeklindeyse Hz. Ömer ve Abdullah İbn Mesud'a göre onlarında zekâti verilmelidir. Ebu Hanife de bu görüşü doğrulamıştır. Hz. Muhammed kollarında altın bilezik olan iki kadın gördüğünde onlara zekât verip vermediklerini sordu. Onlar hayır deyince "Kiyamet gününde kollarınızda bunların yerinde ateşten yapılmış bilezikler olsun ister misiniz?" diye sordu. (*Tirmizi*)

Ümmü Seleme bir keresinde Hz. Muhammed'e altın ayak bilezikleri için de zekât verilip verilmeyeceğini sorduğunda o şöyle cevaplampmıştır: "Eğer altın miktarı nisaba erişiyorsa verilmelidir, erişmiyorsa gerekmez." (*Ebu Davud*)

Altın ve gümüş ziynet eşyası şeklinde olsa bile zekâtları ödenmelidir. Fakat bazı hukukçulara göre mücevher ve değerli taşlar için zekât ödemek gerekmez.

Kur'an'a göre zekât verilecek sekiz çeşit insan vardır.

Fakir insan temel ihtiyaçlarını karşılayacak parası olmayan kişidir. Büyük zorluklar içinde yaşar fakat dilenmez. "Fakir" Zuhri, Ebu Hanife, Abdullah İbn Abbas ve Hasan Basri ve bilinen bazı fakihler tarafından açıklanmıştır.

Düşkün kişi tam anlamıyla yoksul olan ve ihtiyaçlarını karşılamak için hiç bir şeyi olmayan insandır. "Hz. Ömer de çalışabilecek durumda fakat işsiz olanlar arasındaydı."

İslâm devleti tarafından zekâtları toplaması için görevlendirilen kişilerin maaşları zekât fonundan ödenir.

İslâma yaklaştırılacak insanlar İslâm'ı desteklemeleri ya da karşı tavır almamaları için kendilerine para verilen insanlardır. İslâmiyeti sonradan seçmiş olan kişilerde bu gruba girer. Bu kişiler İslâm'ı seçimlerinden dolayı işlerini, evlerini kaybetmiş olabilirler ve her türlü yardımı hakederler. Fakat zengin olsalar bile ilk zamanlarda İslâm'ın koruyucu özelliğini onlara göstererek İslâm'a kaynaştırmak için zekât verilebilir.

Huneyn Savaşından sonra Hz. Muhammed sonradan Müslüman olanlara o kadar çok ganimet verdi ki çevresindekilerden (Ensar) bazıları şikayetçi oldu. Bunun üzerine o şu karşılığı verdi: "Bu insanlar küfrü bırakarak İslâm'a henüz girdiler ve ben onların gönüllerini hoş etmek istiyorum."

Kölelikten kurtulmak isteyen bir köleye, gerekli parayı efendisine ödeyebilmesi için zekât verilmelidir. Artık kölelik kalkmıştır, bana göre bugün bu sınıfa girenler para cezalarını ödeyemedikleri için hapishanelerde kalan insanlardır. Özgürliklerine kavuşmaları için onlara zekât verilebilir.

Borçlarını yalnız başlarına ödeyemeyecek durumda olanlar. Fakat serveti borcunu ödemeye yetecek insanlara zekât verilmemelidir. Borçlu kişinin borcu o kadar çok olmalıdır ki ödendikten sonra kalan malının değeri, verilebilecek en az zekât miktarından daha az olmalıdır.

Bazı fakihler de şunu savunur: Aşırı harcama alışkanlıklarını yüzünden borca girmiş insanlara zekât vermek iyi değildir çünkü zekât yardımının devam etmesi beklenisi onları müsrifliklerine devam etmeleri için yüreklenendirir.

Allah için savaşanlar ki bu, bütün iyi işler için kullanılan genel bir terimdir. Fakat özellikle İslâm’ı dünyadaki en büyük güç yapma çabalarına katkıda bulunmak anlamına gelir. Hz. Muhammed zengin bir insana zekât verilemeyeceğini fakat böyle bir insanın cihad yolunda yardıma ihtiyacı varsa verilmesi gerektiğini söylemiştir.

Bir yolcunun evinde yeteri kadar malı olabilir, fakat yolculuk sırasında paraya ihtiyacı olursa bu kişiye zekât verilebilir.

Yukarıda açıkladığımız sekiz değişik durumdaki insanlara zekât verebiliriz. Fakat zekât hakkında başka kurallar vardır.

1) Anne-babalar ve çocuklar birbirlerine zekât veremeyecekleri gibi eşlerin de veremeyecekleri konusunda bütün mezhepler aynı fikirdedir. Uzak akrabalara şüphesiz ki zekât verilebilir. Her ne kadar Evzaî “Zekâti verdikten sonra kendi akrabalarınızı araştırmayın” dese de aslında onlar bunu diğerlerinden daha çok hak ederler.

2) Zekât sadece Müslümanlara verilir. Bir hadiste zekât şöyle açıklanıyor:

Zekât aranızdaki zenginlerden alınıp aranızdaki fakirlere dağıtılr. (Buhari, Muslim).

Fakat Müslüman olmayanların diğer bütün sosyal güvenlik ödemelerinde hakkı vardır ve ayrim yapılmamalıdır.

3) Ebu Hanife, Ebu Yusuf ve İmam Muhammed bir çevreden toplanan zekâtın yine aynı çevredeki fakirlere harcanması gerektiğini söylerler. Sel ya da açlık gibi felaketler olmadıkça zekât bir yerden başka bir yere gönderilmemelidir. Fakat bu, yasak olduğu anlamına gelmez.

4) Bazı eski din adamları iki öğün yiyeceği olan kişinin zekât kabul etmemesi gerektiğini düşünürler. Kimileri de değişik ölçüler belirlerler. Bu konuda belirleyici bir kural olması önemlidir. Hz. Muhammed bu konuda söyle söyler “Sabah ve akşam için yiyeceği olduğu halde yardım toplayan biri [Ahiret’tे] kendisine ateş toplar.” (Muslim) Ayrıca şunu da ekler “Bir ağaçtan odun kesip karnını böyle doyuran bir insanı

dilenen bir insana tercih ederim.” (*Buhari*) Bir başka hadis de yiyeceği olan ya da hayatını kazanacak güçte olan bir kişinin zekâti kabul etmemesi gerektiğini söyler. (*Tirmizi*)

Bu yüce bir davranışa erişmek için verilmiş bir ders. Bir başka hadiste ise zekât kabul etmek için insanın sahip olması gereken en düşük servet de şöyle belirleniyor:

Zekât onu isteyen herkesin hatta size at sırtında gelen birinin bile hakkıdır. (Ebu Davud).

Başka bir zaman, iki kişi zekât istemek için Hz. Muhammed gelirler. O da onlara bakıp şöyle söyler: Eğer zekât istiyorsanız size veririm fakat bunda zenginlerin ve çalışıp kazanabileceklerin hakkı yoktur. (Ebu Davud).

Bir keresinde kendisine “Cebimde on kuruşum var, fakir sayılır mıyım?” diye sorulunca “Evet” cevabını vermiştir.

Açık olan bir şey var ki sahip olduğu servet nisabın altına düşen kişiye zekât verilebilir ve o kişi zekâtı kabul edebilir. Zekâta çok fazla ihtiyacı olanlara ait olan zekâtı almak ayrı bir konudur.

Dikkatinizi bugün Müslümanların genellikle gözden kaçırıldıkları zekâtın daha önemli bir yönüne çekmek istiyorum. İslâm'da farz kılınmış bütün ibadetlerin kollektif bir temeli vardır. İslâm sınırsız bir bireyselliği uygun bulmaz. Eğer camiden uzaksınız namazı tek başınıza kılabilirsiniz. Fakat şeriat, namazın mümkün olduğu kadar toplu kılınmasını emreder. Aynı şekilde başka bir seçenek yoksa zekât da kişisel olarak dağıtılabılır. Fakat düzenli bir şekilde dağıtılmaması için zekâtın toplu olarak verilmesine çalışılmalıdır. Bu yüzden Müslümanlardan para toplayıp dağıtma görevini Allah her Müslüman'a değil Hz. Muhammed'e vermiştir:

Onları temizlemek, paklamak için mallarından sadaka al. (Tevbe, 9/103).

Aynı şekilde toplanan ve dağıtılan zekâtın belirli paylar halinde olması Müslüman ümmetin başkanının bu paraları düzenli bir şekilde toplayıp dağıtması daha uygun bir yöntem olduğunu gösteriyor.

Bu yüzden Hz. Muhammed “Bana zekâtı aranızdaki zenginlerden alıp aranızdaki fakirlere dağıtmam emredildi” demiştir.

O ve halifeleri (Allah onlardan razı olsun) devletin resmi görevlileri olarak zekâtları toplayıp tek bir merkezden dağıtırlardı. Böyle bir

düzenleme ve dağıtımın olmadığı yerlerde zekâtınızı şeriat kurallarına uygun olarak kendiniz verirsiniz. Fakat bu amaçla böyle ortaklaşa bir sistem yerleştirmek bütün Müslümanların görevidir. Çünkü bu sistem olmadan zekâttan elde edeceğiniz fayda yarılm kalır.

6.HAC

HACCIN KAYNAĞI VE ÖNEMİ

Müslüman kardeşlerim!

Hac, İslâm'ın size emrettiği ibadet şekilleri arasında en sonuncusudur. Namaz, oruç ve zekât gibi hac da Allah'a teslimiyet içinde olacağınız bir hayat hazırlar ve şekillendirir.

Hac kelimesi kutsal bir yeri ziyaret etmeye karar vermek anlamına gelir: Mekke'deki Kâbe'yi ziyaret etmek de hac olarak adlandırılır.

Hac nasıl başlamıştır? Haccın kökleri İbrahim peygamber zamanına kadar uzanır. İbrahim Peygamber'in haccın gerçek anlam ve önemi hakkında ibret verici bir hikâyesi vardır. Haccın size sağlayacağı faydalar tam olarak anlayabilmek için bu hikâyeyi bilmelisiniz.

Hangi Müslüman, Hristiyan ya da Musevi İbrahim (a.s.) ismini bilmez. Dünyanın üçte ikisi onu lider olarak kabul eder. Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed peygamberler onun torunlarıdır. O bütün dünyayı aydınlatan bir ışık yakmıştır.

Hz. İbrahim dört bin yılı aşkın bir süre önce şimdiki Irak sınırları içinde doğdu. O zamanlar insanlar Tek Tanrı'yı unutmuştu. Kimse O'nu efendi olarak kabul etmiyor teslimiyet ve itaat göstermiyordu. İbrahim peygamberin doğduğu toplumun insanları sanat bilim, sanayi ve tarım alanlarında çok gelişmiş oldukları halde cahil ve hatalıydılar. Gelişmiş teknolojilerine rağmen, kendisi de yaratılmış olan hiç bir şeye ibadet edilemeyeceği gerçekini anlayamamışlardı. Putperestlik kanunu. Astroloji, putperestlik, kehanet, büyülüklük, tilsim ve muska kullanımı gibi batıl inançlar yaygınlaşmıştı.

Bir grup din adamı tapınakları kontrol ediyor, dini törenlere başkanlık ediyor, evlilik ve cenaze törenlerini yönetiyor, kehanette bulunup bilinmeyenleri açıklığa kavuşturuyor, gelecektен haber veriyor, ilahi istekler belirliyorlardı. İnsanlar genellikle onların tanrısal güçleri olduğuna, insan suretinde aralarında dolaşabileceklerine ya da öfkelerini üzerlerine yağıdabileceklerine inanıyorlardı. Onlar için din adamları kaderlerinin yöneticisiydiler.

Krallar da onlarla anlaşmışlardı ve iki yandan çalışarak insanları yönetimleri altına almışlardı. Krallar din adamlarına destek oluyor, din adamları da halkı kralın, ülkelerinin ve bütün mallarının tek sahibi olmasının yanısıra taptıkları tanrılarından biri olduğuna inandırmışlardı. Kralın her sözü kanunu; insanların canları ve malları üzerinde kayıtsız şartsız hakları vardı. Aslında ibadet törenleri insanlarda kralın tanrı olduğu inancı yerlesin diye kralın huzurunda kral için yapılmıştı.

Böyle bir zamanda İbrahim peygamber saygın bir din adamının evinde doğdu. Büyükleri yüksek mevkili din adamlarydı onun da büyüklerinin yolundan gitmesi doğaldı. Aynı eğitim ve öğretimden geçti; onu da atalarının sahip olduğu bağışlar ve hediyeler bekliyordu. Pek çok gönüllü onun önünde ellerini bağlayıp başlarını egecekleri günü bekliyordu. Atalarının rahiplik koltuğu ona kalacaktı.

Bu sıkıntılı karanlık içinde gerçeği bilen veya inanan tek bir ruh bile yokken İbrahim gibi bir adamın ataları tarafından kendisine sunulan gücü ve rahatı bir kenara itip aydınlığı bulması kesinlikle beklenemezdi.

Fakat İbrahim peygamber sıradan bir insan değildi; değişik şekilde yaratılmıştı. Olgunluğa eriştiğinde düşünmeye başladı: Emir altındaki köleler gibi her zaman aynı rotayı izleyen güneş, ay ve yıldızları, insanlar tarafından taştan yapılmış putlar, bizim gibi insan olan krallar nasıl tanrı olabilirler? Bu kendi iradelerine göre hareket edemeyen, kendi kendilerine bile yardım edemeyen, hayatları ve ölümleri üzerinde hiç bir etkileri olmayan bu gücsüz varlıklara insan nasıl olur da tapar, onlardan isteklerini yerine getirmesini bekler ve güçlerinden korkarak onlara itaat eder? Yerdeki ve göklerdeki nesneler içinde, gücünden kaçamayacağı kendisinden daha üstün bir güç tarafından yönetilmeyen tek bir nesne bile yok.

Eğer hiç biri benim yaraticım değilse, ne hayatında, ne ölümümde, ne beslenmem ve ihtiyaçlarımın karşılanmasında kaynak nokta onlar değilse niçin onları tanrı olarak kabul edeyim, teslim olayım ve itaat edeyim. Herşeyi yaratan, herşeyin ona bağlı olduğu ve bütün insanların yaşam ve ölümünün elinde olduğu varlık benim tanrım olabilir.

Bunlar, İbrahim peygamberi, insanlara da açıkça ilan ettiği, onların taptığı tanrınlara tapmama kararına götürdü:

Ey benim kavmim Allah'a eş koştugunuz şeylerin hepsinden teberri ederim. Ben varlığını gökleri ve yeri yaratana dosdoğruca çevirdim. Ben müşriklerden değilim demişti. (En'am, 6/79-80).

Bu açıklamayı yaptıktan hemen sonra büyük sıkıntılar içine girdi. Babası onu aileden atmakla tehdit etti. İnsanlar evlerine almayacaklarını söylediler. Ve devlet görevlileri onun kralın karşısında yargılanmasında ısrar ettiler. Fakat arkadaşları ve bütün akrabaları tarafından yalnız bırakılan İbrahim gerçek yolunda bir kaya kadar sağlam durdu. Babasına saygıyla şunları söyledi:

Sana gelmeyen bilgi bana geldi. Bana uy seni doğru yola götüreyim. (Meryem, 19/41-45). Toplumun tehditlerine karşılık olarak, putların ne kadar güçsüz olduğunu göstermek için onları elleriyle parçaladı. (Enbiya, 21/57-70).

Kralın mahkemesinde İbrahim cesurca “Sen benim Rabbim değilsin. Benim Rabbim sizlerin ve benim hayatlarımızı ve ölümlerimizi elinde tutan ve hatta güneşin hareketlerini yönetendir” dedi. (Bakara, 2/258)

Kralın mahkemesi İbrahim'in diri diri yakılmasına karar verdi ve o Tek Allah'a olan sarsılmaz inancı uğruna cezasını seve seve çekmeye razı oldu. Allah herşeyin üstündeki gücüyle onu bu kötü durumdan kurtarınca evini, ailesini, toplumunu ve ülkesini terk etti. Karısı Sare ve yeğeni Lüt'la ülke dolaştı.

Ona insanların dini lideri olması görevi verildiği açıktı. Kendisine sunulan zenginlik ve gücü bıraktı ve insanların sahte tanrılarla tapmaya devam etmelerine yardımcı olmak yerine yaşamını evsiz ve fakir bir gezginci olarak sürdürmeyi seçti. şehirden şehire dolaşıp insanları gerçek Allah'a çağırarak yaşamayı tercih etti.

Evin terkettikten sonra İbrahim peygamber, Mısır, Filistin ve Arabistan'da dolaştı. Yolculukları sırasında neler çektiğini sadece Allah bilir. Ne parası, ne eşyası ne de hayatını kazanmak için zamanı vardi. Gece ve gündüz tek işi insanları bir Allah'a ibadet etmeleri için bir araya getirmekti. Eğer böyle fikirleri olan bir insan kendi babası ve kendi toplumu tarafından anlaşılamazsa, başka yerlerde nasıl başarılı olabilir? Nerede iyi karşılanır? Her yerde aynı rahiplerin ve aynı kralların tanrıları hükmü sürüyordu, her yerde bunlar tarafından tümüyle aldatılmış aynı şaşkın ve cahil insanlar vardı.

O zaman böyle bir çevrede İbrahim nasıl huzurlu yaşayabilirdi?

Çünkü sadece kendisi Allah'tan başka hiç kimsenin tanrılığını kabul etmemekle kalmıyor bunun yanında insanlara tek Efendilerinin ve Rab'lerinin Allah olduğunu ilan edip bütün diğer yarı-tanrıların ve liderlerin hâkimiyetlerini önemsememelerini sadece Allah'a boyun eğmelerini de söyleyerek suç işliyordu.

Böylece, kendini mahkum ettiği göçebe hayatının gençliği Filistin, Mısır ve Arabistan'ın sınırsız çöllerinde geçti.

Hayatının son döneminde, seksen altı yaşında çocuğunu olmasından artık ümit kesmişken Allah ona İsmail'i verdi. Fakat o zaman bile Allah'ın bu sadık kulu kendini evine adayıp en azından çocuğunun geçimini sağlamayı düşünmedi. Hayır.

Tek düşüncesi uğruna bütün hayatını harcadığı görevinin ölümünden sonra da sürdürülmesiydi. Bu amaçla Allah'tan kendisine çocukların vermesini istedi. (Bakara, 2/128) Allah bu isteğini kabul edince tek amacı çocukların kendi davasını devam ettirmeleri için eğitmekti.

Bu mükemmel adamın hayatı doğru ve saf bir Müslümanın hayatıydı. Olgunlaşmaya başladığı ilk yıllarda Allah ondan İslâm'a girmesini ve tamamen O'na teslim olmasını istedi. Ve Hz. İbrahim şöyle söz verdi: 'Eslemtu li-rabbi'l-âlemin', İslâm'a girdim, âlemlerin Rabbi'ne aitim, kendimi tamamıyla O'na teslim ediyorum, her zaman itaat etmeye hazırlım. (Bakara, 2/13)

İbrahim bu söze hayatı boyunca sadık kaldı. Âlemlerin Rabbi için atalarının diniyle birlikte onların inançlarını ve ayinlerini de bıraktı ve bunların kendine sağlayabileceği maddi çıkarlara arkasını döndü. Ateşin tehlikesini göğüsledi, evsiz kaldı, ülkeden ülkeye dolaştı ama bütün hayatını Allah'a itaat ederek ve O'nun dinini tanıtarak geçirdi.

Fakat bütün bu sıkıntılardan sonra bile geriye İbrahim'in Allah'a olan sevgisinin bütün sevgilerin üzerinde olup olmadığını belirlemek için yapılacak son bir deneme kalıyordu. İkinci oğlu doğmadan önce ondan birinci çocuğunu kurban etmesi istendi (Saffat, 37/99-111) İbrahim oğlunu Allah için kendi elleriyle kesmeye hazırlandığında Allah şöyle seslendi: "Tümüyle gerçek bir Müslüman olduğunu kanıtladın. Şimdi bütün dünyanın lideri olmayı hakettin." Böyle bir görevin verilmesi Kur'an'da şöyle açıklanır:

İbrahim'in Rabbi onu birkaç kelime ile denemiş, İbrahim de onları hakkıyla yerine getirdiğinden ona 'Seni insanlara önder yapacağım' demiş, İbrahim 'zürriyetimi de mi?' deyince Allah 'zalimlere rahmetim erişmez.' demişti. (Bakara, 2/124).

Bu davranışıyla İbrahim, dünya çapında bir İslâmî hareketin öncüsü oldu ve değişik bölgelerde kalıcı misyonlar oluşturmaya başladı. Bu görevi gerçekleştirmesinde ona yeğeni Lût, Allah'ın kendisini kurban olarak istedğini öğrendiğinde boynunu bıçağın altına isteyerek uzatan büyük oğlu İsmail ve küçük oğlu İshak yardım ettiler.

İbrahim yeğeni Lût'u ahlaki bozukluğuyla kötü bir ün yapmış Sodom'a gönderdi. İbrahim'in amacı insanları kötü huylarından vazgeçirmek ve aynı zamanda geniş bir çevreyi etkisi altına almaktı; İran, Irak ve Mısır arasında gidip gelen tüccarlar o bölgeden geçiyorlardı ve Allah'ın çağrısını yaymak için en uygun bölge orasıydı.

Küçük oğlu İshak Filistin'e yerleşti. Bu bölge Suriye ve Mısır arasında, deniz kıyısında ve İbrahim'in haberlerini yaymak için çok iyi bir merkezdeydi. İslâmî hareket bu bölgeden, İshak'ın oğlu Yakup (diğer adı İsrail Allah'ın rahmeti üzerine olsun) tarafından Mısır'a ulaştı.

Küçük oğlu İsmail Mekke'deki Hicaz'da bir merkez kurdu ve İbrahim'in kendisi de onunla birlikte kalarak İslâm'ı bütün Arabistan'a tanıttı.

İbrahim ve oğlu İslâmî hareketin merkezi olan Mekke'de Allah'ın seçtiği yere kutsal Kâbe'yi inşa ettiler. Bu yapının diğer kuruluş amacı, onu İslâmî hareketin bütün dünyaya yayıldığı bir merkez haline getirmek, dünyanın her tarafından gelen inananların toplu halde ibadet etmek ve daha sonra ülkelerine dönerek İslâm'ı oralara götürmek üzere toplandıkları bir buluşma noktasını sağlamaktı.

Bu toplantılarının ismi hacdı. Bu merkezin nasıl kurulduğu, baba ve oğulun duvarları hangi umutlarla ve dualarla ördükleri ve haccın nasıl başladığı Kur'an'da şöyle anlatılır:

İnsanlar için ilk kurulan ev Mekke'deki evdir ki kutludur ve bütün milletler için doğruluğun kaynağıdır. Onda nice apaçık işaretlerle İbrahim'in makamı vardır. (Âli İmran, 3/96-97)

Görmüyorlar mı ki etrafındaki insanlar zorla kışılarken haremi emniyet içinde yüzdürdü. (Ankebut, 29/67)

Çevresinde pek çok soygun, cinayet, yağma, çatışma ve savaşlar olurken, Kâbe'nin içinde ve yakın çevresinde her zaman barış hüküm sürdü. O kadar kutsal bilindi ki, hiç bir kural tanımayan bedevîler bile babalarını katilini bile görmüş olsalar Kâbe'nin çevresine yaklaşamadılar.

HZ. İBRAHİM'İN DUALARI

Haccın gerçek anlamını ve önemini bulmak için Hz. İbrahim'in dualarına bakın:

Biz evi insanlar için toplanma yeri yaptık, onu emin bir yer kıldıktı. Müminlere 'İbrahim'in makamını namazgâh edinin. İbrahim ve İsmail de evimi tavaf edenler, ibadet için orada kalanlar, ruku ve sucud edenler için temizleyin' diye emir vermiştık. Hani İbrahim'de 'Yarabbi! Burasını emniyet içinde yaşayan bir şehir yap ve Allah'a ve ahiret gününe iman edenleri (meyve ve hububat gibi) mahsullerle rızıklandır' demişti. Hani İbrahim ile İsmail Kâbe'nin temellerini atıp yükseltirken dua etmişlerdi: Rabbimiz, yaptığımızı kabul buyur. Daima işten sensin, niyetleri bilen Sensin. Rabbimiz, ikimizi de yalnız sana teslim olan iki kul eyle. Neslimizden sana itaat eden bir ümmet yetiştir. Menasikimizi (haccımızın şeriatını) göster, tevbelerimizi kabul et. Muhakkak ki tevbeleri kabul edici, bağışlayıcı sensin. Rabbimiz onların içinden öyle bir peygamber gönder ki onlara senin ayetlerini okusun kitap ve hikmeti öğretsin ve onları tertemiz eylesin. Muhakkak ki aziz Sensin, hâkim Sensin. (Bakara, 2/125-9).

Hani İbrahim demişti ki: Ey Rabbim Bu şehiri emniyet içinde yaşat! Beni ve oğullarımı putlara tapmaktan uzaklaştır. Ey Rabbim! Onlar insanların pek çoğunu yoldan saptırdı. Onun için her kim bana uyar, bana katılırsa bendendir. Her kim bana karşı gelirse muhakkak ki sen esirgeyensin bağışlayansın. Ey Rabbimiz! Neslimden bazısını mukaddes evinin yanında eksiz bir vadide yerlestirdim. Ey Rabbimiz! Namazı dosdoğru kılmaları için insanlardan bir kısmının gönüllerini onlara meylettir. Onları meyvalarla rızıklandır. Umulur ki şükretsinsinler. (İbrahim, 14/35-37).

Hani biz İbrahim'e (mukaddes) evinin yerini göstermiştık ve (ona demişti ki) 'Bana hiç bir şeyi eş-ortak koşma, evimi tavaf edenler, ibadet için duranlar, rukû edenler, sucûd edenler için temizle! İnsanları hacca davet et. Yaya olarak, develere binerek, her uzak yoldan sana gelirler ki kendilerine ait menfaatleri elde etsinler. Allah'ın rızk olarak verdiği davarlar üzerinde malum olan günlerde Allah'ın adını anınsınlar. Bunların etinden yiycin ve yoksullara da yedirin. (Hac, 22/26-28).

Kardeşlerim! Bu, İslâm'ın beşinci direği olan haccın başlama hikâyesidir. Şimdi İslâm'ı tanıtması için görevlendirilen ilk peygamberin davasını yürütmesi için seçilen merkezin Mekke olduğunu biliyorsunuz. Kâbe, vaazların dünyanın dört bir yanına yayıldığı, sadece Allah'a teslim olarak yaşamayı seçmiş tek bir yere ait olan dolaşmaları için onlara farz kılınmış hac görevini yerine getirdikleri merkez noktaydı. İmanlı hayatları bir dingile bağlanmış ve bu dingil çevresinde dönen bir tekerlek gibi olmalıdır.

GERÇEK HACCIN YERLEŞTİRİLMESİ

Müslüman kardeşlerim!

Hac, İbrahim peygamber tarafından Allah'a inananlar için bir buluşma yeri sağlamak için kurulmuştur. Böylece Mekke'yi dünya çapında bir İslâmî hareketin merkezi yapmış ve görevini devam ettirmesi için oğlu İsmail Peygamber'i yerine bırakmıştır.

Hz. İsmail'in çocukların ne kadar doğru yolda kaldıklarını tam olarak yalnızca Allah bilir. Fakat İbrahim ve İsmail öldükten sonra birkaç yüzyıl içinde insanlar kendilerine öğretilenleri unutmuş ve yavaş yavaş yoldan çıkmışlardır. Sadece Allah'a ibadet edilen bir merkez olarak kurulan kutsal Kâbe'ye yüzlerce put yerleştirildi. Acı olansa hayatlarını putperestliği kökünden söküp atmak için harcamiş olan İbrahim ve İsmail'in de putlarının yapılmasıydı. Bütün putlara tapmayı reddedenler, Lat, Menat, Hubel, Nasr, Yeuk, Uzza, Asaf, Naile gibi putlara tapmaya başladılar. Aynı zamanda Güneş'e, Ay'a Venüs'e ve Satürn'e cinlere, hayaletlere melekler ve ölenlerin ruhlarına da tapiyorlardı. Batıl inançlar öyle bir sınıra gelmişti ki evden uzak olanlar tapacak birsey bulamadıkları zaman yolda buldukları taşlara tapiyorlardı. Eğer uygun bir taş bulamazlarsa keçi sütüyle karıştırdıkları çamurdan yapılmış topa bile tanrı gibi tapiyorlardı. İbrahim'in Irak'ta ölesiye savaştığı din adamlarının benzerleri ortaya çıkarak Kâbe'yi bir çeşit tapınak haline getirmişler ve kendilerini de buraya görevli olarak yerleştirmişlerdi. Halk da bunların hilelerini benimseyerek Arabistan'ın dört bir yanından gelen hacıların hediyelerini ve kurbanlarını kabul etmeye başlamışlardı. Böylece İbrahim ve İsmail'in gerçekleştirdikleri her şey yıkılmış, meydana getirdikleri hac yöntemi yerini başka amaçlara hizmet eden bir sisteme bırakmıştır.

Senelik bir şenliğe dönüştürülmesinden haccin cehalet döneminde nasıl bozulduğuna dair bir fikir verebilir. Yakındaki ve uzaktaki pek çok kabile için hac önemli bir sosyal alan olmuştu. şairler ve palyaçolar kabilelerinin kahramanlıklarını, şöhretlerini, saygınlık, güç ve cömertliklerini övlerdi. Birbirlerine hakaret bile ederlerdi. Kabile şefleri cömertlik gösterilerinde birbirleriyle yarış ederlerdi. Kendilerini, cömertliklerini ve konukseverliklerini göstermek için deve üstüne deve

keserlerdi. şarkısı söyleme, eğlence, içki ve zina bu şenliklerin birer parçasıydı. Allah pek az kişisinin aklına geliyordu.

Kâbe'nin tavafı devam etti fakat ne şekilde? Kadınlar ve erkekler çıplak olarak ve "Biz de bizi doğuran annelerimiz gibi Allah'tan önde gideriz" diyerek, Allah'ın Evi'nin etrafında dolaştılar. İbrahim'in camisinde ibadet devam etti ama nasıl? El çırparak, ışık ve boru çalarak. Allah'ın adı anıldı ama hangi sözlerle? "Burada huzurundayım Allah'ım. Sana ait olanlardan başka ortağın yoktur. Senin yarattığın sahip olduğu herşeyin efendisidir." diyerek.

Allah adına kurbanlar kestiler. Allah'ın ete ve kana ihtiyacı olduğu inancıyla kurban edilen hayvanların kanı Kâbe'nin duvarlarına serpildi ve etleri de kapılarına asıldı.

İbrahim hac yapılabilecek dört ayı kutsal ilan etti ve bu aylar içinde savaş yapılmamasını emretti. İnsanlar bu emre bir süre uydular ama bu aylarda savaşmak istediklerinde İbrahim'in kurallarını belirli bir süre için geçersiz ilan ettiler ve gelecek yıla fazladan kutsal aylar ilave ettiler.

Dine samimiyetle inanan kişiler bile, cahillikleri yüzünden garip ve aşırı yollara saptılar. Bazı insanlar yolculuk hazırlığı yapmadan hac için yola çıkıyor ve yollarda dilenerek yaşıyorlardı. Bunu bir çeşit dindarlık sayıyor Allah'ın Evi'nin yolunda O'na tamamen güvendiklerini ve hiç bir dünyevi şeye ihtiyaç duymadıklarını iddia ediyorlardı. Hac yolculuğu boyunca çalışmak ya da ticaret yapmak genellikle yasa dışı olarak kabul ediliyordu. Pek çok kişi hac boyunca yiyecek içmeyi bırakıyor ve bu hareketi ibadet sayıyorlardı. Bazıları da hac boyunca konuşmayı bırakıp sessiz hac yapıyorlardı.

Anlatarak vaktinizi harcamak istemediğim bunlar gibi sayısız adet vardı.

Bu durum iki bin yıl kadar sürdü. Bu uzun zaman dilimi içinde Arabistan'da ne bir peygamber doğdu, ne de bir peygamberin öğretikleri bu topraklara ulaştı. Ve sonunda İbrahim'in Kâbe'nin duvarlarını örterken ettiği dua kabul oldu:

Rabbimiz! Onların içinden öyle bir peygamber gönder ki onlara senin ayetlerini okusun, kitap ve hikmeti öğretsin ve onları tertemiz eylesin. (Bakara, 2/129).

İbrahim'in soyundan olan bu kusursuz insan Muhammed bin Abdullah'tı. İbrahim'in din adamlarından olmuş bir aile içinde doğması gibi Muhammed'de yüzyillardır Kâbe'de önderlik yapan bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. O da İbrahim gibi ailesinin dini yaşantisını bir kenara iterek sonunda onu kökünden söküp attı. İbrahim sahte tanrılarla ibadete son verip insanları aynı Allah'a itaat etmede biraraya getirdi ve Hz. Muhammed de onun getirdiği aynı saf dini canlandırdı. 21 yıl sonra, görevini tamamladığında Allah'ın emriyle bir kez daha Kâbe'yi bütün dünyada sadece Allah'a teslim olanların merkezi olarak ilan etti ve Hz. İbrahim gibi o da insanlara hac için buraya gelmeleri çağrısını yaptı:

Bu eve haccetmeye yol bulabilen insanların onu ziyaret etmeleri Allah'a karşı borçtur.

Kim bunu inkar ederek kâfir olursa (varsın küfretsün); çünkü Allah bütün âlemlerden müstağni (onların ibadetlerine asla muhtaç değil) dir. (Âli İmran, 3/97).

Haccın uygun şekliyle yenilenmesi, iki bin yıldır süren cehalet döneminin geleneklerine son verdi. Kâbe'deki bütün putlar kırıldı. Allah'tan başka herhangi bir nesneye tapmak tamamen yasaklandı. Bütün gösterişli işlere ve eğlencelere son verildi ve sadece Allah tarafından emredilen şekilde ibadetler yerleştirildi.

Siz evvelce yoldan sapmış olduğunuz halde Allah size nasıl doğru yolu gösterdiyse siz de O'nu o yolda anın. (Bakara, 2/198).

Bütün ahlaksızca hareketler kesinlikle yasaklandı.

Kim bu aylarda haccı ifaya azmederse, artık hac da kadına yaklaşmak, ona kötü söz söylemek, günah işlemek, kavga çıkarmak yasaktır. (Bakara, 2/197).

Şairler arasındaki anlaşmazlıklar, atalarının başarılarını öven şiir yarışmaları ve dalkavukluk yasaklandı:

“İbadetinizi tamamladıktan sonra (vaktiyle) atalarınızı andığınız gibi hatta daha kuvvetli bir anısla Allah'ı anın. (Bakara, 2/200).

Sahte cömertlik gösterisi olan ve sadece şöhret sağlamak için gerçekleştirilen bütün yarışmalar yasaklandı ve onun yerine İbrahim'in zamanında olduğu gibi fakir hacılara et sağlamak amacıyla ve sadece Allah adına hayvan kurban edilen günler geldi.

Yiyin için, israf etmeyin. şüphesiz ki Allah israf edenleri sevmez. (Araf, 7/31).

Onlar saf halinde dururken Allah'ın adını (anarak kes) anın. Onlar yan üstü yıkılınca etlerinden siz de yiycin, kanaatkâr fakiri de dileneni de yedirin. (Hac, 22/36).

Kurban edilen hayvanların kanlarının Kâbe'nin duvarlarına sürülmesi etlerini kapısına asılması durduruldu.

Onların etleri de kanları da hiçbir zaman Allah'a erişmez. Sizden yana Allah'a erişen sizin takvanızdır. (Hac, 22/37).

Çıplak bir halde Kâbe'yi tavaf etmek kesinlikle yasaklandı:

De ki: Allah'ın kullarına yarattığı ziynet, rızkın temizini ve iyisini kim haram etmiştir? (Araf, 7/28).

De ki: Allah ahlaksızlığı emretmez. (Araf, 7/28).

Ey Ademoğulları her mescitte (her namaz kıldığınızda) ziynetlerinizi çıkarın.(Araf, 7/31).

Savaş yapabilmek için hac aylarını değiştirmek yasaklandı.

Haram ayı geciktirmek, küfrü arttırmaktan başka bir şey değildir. Kâfir olanlar bununla sapıyorlar. Bir sene haram ayı geciktirmeyi helâl, diğer sene haram sayarlar ki Allah'ın haram kıldığı ayların sayısına uygun getirsinler de Allah'ın haram kıldığını helâl eylesinler. (Tevbe, 9/37).

İnsanların gerekli hazırlıkları yapmadan hac için yola çıkmaları yasaklandı. Sadece bu dünyadaki yolculuk için değil aynı zamanda ahiret için de hazırlık yapılması gerektiği açıklandı:

Azık edinin muhakkak ki aziğın en hayırlısı takvadır.(Bakara, 2/197).

Hac sırasında çalışmamanın dindarlık sayılması yolundaki yaygın inanç çürüttüldü.

Rabbinizden rızık istemenizde bir günah yoktur. (Bakara, 2/198).

Haccı konuşmayarak, aç ve susuz kalarak yerine getirme geleneklerine son verildi.

Hac İslâm'dan önceki bütün adetleri kaldırarak, yeni bir dindarlık örneği, Allah korkusu, saflik, basitlik ve sadelik getirdi. Hacılar ruhlarını temizlemeleri, dünyevi şeyleri bırakmaları, bütün cinsel arzulardan hatta eşleriyle bile ilişki kurmaktan kaçınmaları ve kötü bir dille konuşmamaları emredildi.

Zengin ve fakirin eşit olması, ulusal farklılıkların ortadan kalkması ve Allah'ın huzuruna herkesin aynı sadelik içinde varması için haciların ihram adı verilen dikişsiz elbiselerden almadan yollarına devam etmemelerini sağlamak amacıyla Kâbe'ye giden yollarda bazı sınırlar belirlendi.

İhram giydikten sonra değil insan, bir hayvanın bile öldürülmesi

yasaklandı. Amaç barış ve güvenliğin devamlılığını sağlamak, saldırganlığı kontrol altına almak ve hac ruhunu akıllara ve gönüllere yerleştirmekti. Hac zamanında hiçbir savaş olmaması Kâbe'ye giden yollarda barışın hüküm sürmesi ve yoldaki hacıların rahatsız olmaması için dört kutsal ay boyunda savaşmak yasaklandı.

Hacılar Kâbe'ye vardıklarında hiçbir eğlence yapılmadı. Onun yerine her adımda Allah hatırlandı. Namaz kılındı, kurban kesildi ve Kâbe tavaf edildi. İnsanın duyabileceği tek haykîş hacının kalbinden yükselendi:

Senin emrindeyim. Senin huzurundayım. Senden başka ilah yoktur ve ben senin emrindeyim. Bütün güzellikler, büyülük ve güç senindir. Senden başka ilah yoktur.

Böylesine içten bir haccı Hz. Muhammed şöyle açıklamıştır:

Kim haccı sadece Allah rızası ve O'nun birliği için yerine getirip, şehvetten ve itaatsizlikten kaçarsa, oradan yeni doğmuş bir çocuk gibi tertemiz ayrılır. (Buhari, Müslim)

Şimdi haccın ne kadar önemli olduğuna bakalım, Allah diyor ki:

Bu eve haccetmeye yol bulabilen insanların (onu ziyaret etmeleri) Allah'a karşı borçtur. Kim bunu inkâr ederek kâfir olursa varsın küfretsin. Çünkü Allah bütün âlemlerden müstağni (onların ibadetlerine asla muhtaç değil) dir. (Âli İmran, 3/97)

Burada imkân varken hacca gitmemek küfür olarak açıklanıyor. Bu Peygamberimiz'in iki hadisinde de belirtilmiştir.

Allah'ın Evi'ne yolculuk etmek için durumu müsait olan fakat buna rağmen hac görevini gerçekleştirmeyen kişi bir Musevî ya da Hıristiyan gibi ölürlü. (Tirmizî).

Karşılanması gereken acil ihtiyaçların yönetimi altında olduğu zorba hükümdara ve yakalandığı ciddi hastalığa rağmen hacca gitmekten vazgeçmeyen biri de bu durumda haccını gerçekleştirmese bile bir Musevi ya da bir Hıristiyan gibi ölürlü. (Darimi).

Hz. Ömer de bir keresinde şöyle söyler:

Keşke imkânları olduğu halde hacca gitmeyenlerden cizye (Müslüman olmayanların askerlikten muaf tutulmaları için ödedikleri vergi) alabilseydim. Onlar Müslüman değiller, onlar Müslüman değiller.

Allah'ın emirleri, Peygamber'in ve halifelerinin açıklamaları sayesinde haccın kişinin isteklerine bağlı olarak gerçekleştirilen bir ibadet şekli olmadığını açıkça görebilirsiniz. Dünyanın neresinde olursa olsun, hac, sağlık durumu ve mali durumu elverişli olan her Müslüman için zorunludur. Aileye ve işe karşı olan sorumluluklar bahane edilemez. Durumu uygun olduğu halde her sene hacca gitmeyi türlü bahanelerle

erteleyen kişi, imanının sağlamlığından şüphe etmelidir. Hacca gitmeyi hiç düşünmeyen fakat dünyayı dolaşmayı hiç ihmali etmeyen kişilere gelince; Avrupa'ya yolculukları sırasında birkaç saatliğine Mekke'den geçseler bile bu insanlar Müslüman değildirler. Eğer kendilerine Müslüman diyorlarsa yalan söylemiş olurlar ve onları Müslüman sanan insanlar da Kur'an'ı bilmiyorlardır. En azından kalpleri Allah'a itaat duygusundan yoksundur ve O'nun emirlerine inançları yoktur.

NEFSİN YENİLENMESİ

Müslüman Kardeşlerim!

Haccın faydaları nelerdir? Bu en ince ayrıntısına kadar açıklanabilir. Fakat Kur'an'da Allah İbrahim'e insanları hacca çağırmasını emrettiğinde şöyle söyledi:

De ki kendilerine ait menfaatleri elde etsinler. (Hac, 22/28).

Bu nedenle haccın gerçek faydası, bizzat hacca giderek elde edilebilir. İmam Ebu Hanife'nin İslâm'ın emrettiği çeşitli ibadet şekilleri içinde en mükemmelının hangisi olduğuna karar veremediği söylenir. Fakat bir kere hacca gidince en mükemmel ibadetin hac olduğunu hiç tereddüt etmeden söylemiştir.

Şimdi size onun faydaları hakkında kısaca bir fikir vereceğim.

Genellikle iki amaçla yolculuk edersiniz: iş için ve zevk için. Her iki durumda da dünyevi isteklerinizi gerçekleştirmek ve kazanç sağlamak için evinizden ve ailenizden ayrılır ve para harcısınız; hepsini kendiniz için yaparsınız. Yüce bir amaç için çaba harcamazsınız.

Fakat hac yolculuğu çok daha değişiktir. Kişisel bir amacı yoktur. Bu yolculuğa sadece Allah için ve O'nun emrettiği görevi yerine getirmek için çıkarılır. Hiç kimse içinde Allah sevgisi ve korkusu olmadan ve Allah'ın bunu kendinden istedigine ikna olmadan bu yolculuğa çıkmaz. Büyük harcamalar gerektirecek ve karşılığında hiç bir maddi çıkar sağlamayacak, aynı zamanda sizi işinizden ayırarak zarar getirecek, aile hasreti çekmenize neden olacak bir yolculuğa seve seve katlanmak sahip olduğunuz bazı niteliklerin göstergesidir: Bu, Allah'ı sevdığınız ve O'ndan korktuğunuz, O'na hizmet duygusu taşıdığınız, çağrısına karşılık vermeye ve maddi rahatınızı O'nun yolunda feda etmeye hazır olduğunuz anlamına gelir.

Sadece Allah'ı memnun etmek için hac yolculuğuna çıkmaya hazırlanırken Allah'a olan sevginizin büyüdüğünü görürsünüz. Bütün kalbinizle hissettiğiniz amacınıza erme özlemiyle düşünceleriniz ve hareketleriniz saflaşır. Geçmiş günahlarınızdan pişmanlık duyar, hatalı davranışlarınız insanlara yaptığınız haksızlıklardan dolayı Allah'ın karşısında sıkılmamak için onlara karşı olan sorumluluklarınızı yerine

getirmeye çalışırsınız. Yani iyi işler yapma isteği kötü işlerden kaçınma duygunuzu güçlendirir.

Evinizden ayrıldıktan sonra Allah'ın Evi'ne yaklaşıkça iyilik yapma isteğiniz artar. Diğerlerine yardım ve hizmet ederken kimseyi incitmemeek için dikkatli olursunuz. Allah'ın yolunda gittiğinizden dolayı; kötü sözlerden, ahlaksızlıktan, aldatmacadan ve münakaşadan kaçınırsınız. Böylece bütün yolculüğünüz bir ibadet haline gelir. O zaman nasıl hata yaparsınız? Diğerlerinin aksine bu yolculuk kişinin nefsinin gelişen bir saflık kazandığı bir süreçtir. Bu süreç yolculukla başlar ve Allah'ın hacıları olarak sürdürdüğünüz hayatınız boyunca devam eder.

Hacı Mekke yolunda belirli bir noktaya geldiğinde iki dikişsiz parçadan oluşmuş basit bir elbise olan İhramı ve bir çift sandalı giymek zorundadır. İhram giymek şunu belirtir: Dünyadaki mevkiiniz ne olursa olsun Allah'ın huzuruna kalbinizle ve görünüşünüzle bir dilenci, bir yoksul gibi çıkmalısınız. Renkli elbiselerinizi çıkarıp basitlerini giymelisiniz, çorapsız, başı açık olmalı, parfüm kullanmamalı, saçınızı taramamalısınız. Eşlerinizle cinsel ilişkide bulunmamalı, istek uyandıracak hareketlerden kaçınmalısınız. Avlanmamalı, avlanana yardım etmemelisiniz.

Bu tür davranışları benimsemek sizin iç dünyanızı da etkiler. Bir derviş ruhu geliştirirsiniz. Gururunuz kaybolur ve içinde bir alçak gönüllülük ve huzur büyür. Dünyevi zevklere dalmaktan dolayı ruhunuzu kirleten kötülükler yok olur ve hareketlerinizle duygularınıza bir dindarlık hâkim olur.

İhramı giydikten sonra hacı her namazdan sonra, bir tepeye çıkarken, inerken diğer hacılarla karşılaşlığında, sabah uyandığında yüksek sesle bazı sözleri tekrar eder. Bunlar şu sözlerdir:

Lebbeyk, Allahümme lebbeyk. Lebbeyke la şeriye leke lebbeyk. İnne 'l-hamde ve 'ni-ni'mete leke ve 'l-mülke la şeriye lek.

Allah'im! Burada senin huzurunda ve senin emrindeyim. Senin huzurundayım. Senden başka ilah yoktur ve ben senin emrindeyim. Bütün güzellikler, büyüklik ve güç senindir. Senden başka ilah yoktur.

Bu aslında dört bin yıldan daha uzun bir zaman önce İbrahim Peygamber'in genel çağrısına verilen bir cevaptır: Ey Allah'ın kulları!

Allah'ın Evi'ne gelin. Dünyanın her köşesinden yürüyerek ya da vasıtayla gelin.

Böylece hacı her lebbeyk dediğinde Allah'ın çağrısını cevaplamış olur; Allah'ın İbrahim ve İsmail zamanından beri yaptığı gerçek ibadet hareketi çağrısına sıkı sıkıya bağlanır. Dört bin beş yüz yıllık mesafe kapanır ve sanki Hz. İbrahim Allah adına çağrı yapıyor ve hacı da bu çağrıyı cevaplıyor gibi olur.

Her adımda İbrahim'e cevap veren hacı gittikçe ilerler, özlem ve keder gittikçe yoğunlaşır. Her inişte ve çıkışta diğerlerinin sesi kulaklarında çınlar ve onları tekrar lebbeyk sözüyle karşılar. Her hacı grubu ona Rabbinden haber getirir gibidir; ve sevdığınden haber alan bir aşık gibi haykırır: "Buradayım, buradayım". Her sabah dostundan haber gelir ve o O'na "hizmetindeyim" der.

Sürekli lebbeyk haykırışları, yolculuğun kendine has özelliği olan derviş elbisesi ihram ve Kâbe'ye gittikçe daha yakın olma duygusu hacıya ilahi bir aşkla kuşatılmış olduğu hissini verir; artık onun kalbinde dostundan başka kimseye yer yoktur.

Böylece Allah aşkıyla dolan hacı Mekke'ye ulaşır ve hemen çağrıldığı kutsal bölgeye doğru hareket eder. Dostunun evinin eşliğini öper. Sonra hayatının ve imanının merkezi etrafında tekrar tekrar döner. Her dönüşü "eşiği" öperek başlatır ve bitirir. Bu Rabbine olan bağlılık, sadakat ve itaatin yenilenmesi anlamına gelir.

Yedi turu tamamladıktan sonra hacı, İbrahim'in insanları Allah'ın Evi'ne çağrırdığı, Makam-ı İbrahim adı verilen yerdeki taşın yanına gider ve iki rekat şükür namazı kılار.

Makam-ı İbrahim'den Safa tepesine doğru yürüر ve oradan Kâbe'ye dönerek şöyle seslenir:

Lâ ilahe illallah ve lâ na'bdu illâ iyyâhu muhlisîne lehü 'd-dîne ve lev kârihe 'l-kâfirûn. Allah'tan başka ilah yoktur. Kâfirler hoşlanmasa da sadece O'na itaat ve ibadet ederiz.

Daha sonra Safa ve Merve arasında gidip gelir. Bu hacının Allah'a hizmet etmek ve O'nun sevgisini kazanmak için gösterdiği çabayı simgeler. Sa'y süresinde şu sözler söylenir:

Allahümme ista'milnî bi sünneti nebiyyike ve teveffenî 'alâ millâtihi ve 'iznî min mudillâti 'l-fitene.

Allah'ım peygamberinin yolunda yaşamam ve ölmem için bana yardım et. Beni yoldan çıkaracak sınamalardan koru.

Ya da aşağıdaki sözleri okur:

Rabbi'ğfir ve'rham ve tecâvez 'ammâ ta'lem, inneke ente'l-Azîz'ül-Ekrem.

Ey Rabbim! Sen hatalarımı bilirsin, bağışla ve rahmet et. Sen en yüce ve en büyük olansın.

Sayı tamamlarken hacılar Allah'ın yolundaki askerler gibi olurlar. Şimdi, altı gün boyunca kamp hayatı yaşamak zorundadırlar. Bir gün Mina'da konaklarlar. Daha sonra Arafat'ta ve sonra da Müzdelife'de konaklarlar.

Şafakta hacılar Mina'ya doğru yürürlер ve Yemen'in Hıristiyan kralı Ebrehe'nin Eshabi'l-fil (fil insanları) olarak bilinen ordusunun Kâbe'yi yıkmak üzere geldiği yerdeki kolonlara taşlar atarlar. Allah için savaşan askerler attıkları her taşıda şu sözleri söylerler:

Allahü ekber, rağmen li 'ş-şeytâni ve hizbihi. Allahümme tasdiken bi kitâbice ve ittiba'en li sunneti nebiyyik.

Allah en büyütür. Allah'ım! Kitabının doğruluğuna şahdet ederek ve Peygamberinin yolunu izleyerek bu taşları şaytana ve onun tarafında olanlara atıyorum.

Hacı bu taşları atarak yeminini sağlamlaştırmıştır:

Allah'ım! Dinini yıkmak, sözlerini geçersiz kılmak isteyen herkesle böyle savaşacağım ve böylece senin sözlerini geçerli kılmak için çaba harcayacağım.

Taşlar atıldıktan sonra hayvanlar kurban edilir. Bu, hacının her zaman hayatını Allah yolunda feda etmeye azimli ve istekli olduğunu gösterir.

Kurbanlar kesildikten sonra hacılar, görevlerini yapmış ve zaferle karargaha dönen askerler gibi Kâbe'ye dönerler. Kâbe'yi bir kez daha tavaf edip iki rekat namaz kıldıktan sonra ihramı çıkarırlar ve tören sırasında haram sayılan bazı şeyler üzerindeki yasaklar kalkar ve hacılar normal yaşamlarına devam ederler.

Sonra tekrar Mina'ya giderek orada iki ya da üç gün kamp yaparlar. Ertesi gün tekrar şeytan taşları. Bu taşlara Cemre denir ve biraz önce söz ettiğimiz fil ordusunun imha edilişini ve yenilişini temsil ederler. Bu ordu Hz. Muhammed'in doğduğu sene, hac zamanında Allah'ın Evi'ni yıkmak için Mekke'ye girmiş ve Allah'ın emriyle kuşlar tarafından taşınan taşlarla yok edilmiştir.

Taşlar atıldıktan sonra, üçüncü günün sonunda hacılar Mekke'ye

dönerler ve dinlerinin merkezi Kâbe'yi yedi kez daha tavaf ederler. Bu Veda Tavafi'dır ve haccın bittiğini gösterir.

Şimdi iki, üç ay boyunca ve hacıların karar verdikleri ve hacc için hazırlanmaya başladıkları zamandan eve dönüşlerine kadar olan süre içinde duygusal ve düşüncelerinin ne kadar çok etkilendiğini daha kolay anlayabilirsiniz. Hac süreci zamandan, paradan, rahattan ve pek çok fiziksel arzu ve zevkten fedakârlık etmeyi gerektirir ve bütün bunlar hiç bir kişisel ya da dünyevi bir amaç için değil sadece Allah rızası içindir.

Dindarlık ve erdem taşıyan bir hayatla birlikte Allah'ın sürekli hatırlanması, özlenmesi ve sevilmesi hacinin kalbinde yıllarca silinmeyecek izler bırakır. Hacı, hac sırasında attığı her adımda Allah'a itaat ve teslimiyet yolunda sahip oldukları herşeyi feda edenleri ve bıraktıkları izleri görür. O insanlar bütün dünyaya karşı savaşıp zorluk ve işkence çektiler, yasaklamalara maruz kaldılar fakat sonunda Allah'ın emirlerini herşeyin üstüne çıkarıp insanlardan Allah'tan başka varlıklara inanmalarını isteyen karşı güçleri alt ettiler.

Kendini Allah'a adamış biri cesaret ve kararlılıkla verilmiş bir dersin ve Allah yolunda çaba harcamanın sürükleyici kuvvetinin açık izlerini ve ilham veren örneklerini başka hiç bir yerde bu kadar kolaylıkla bulamaz. Kâbe'yi tavaf ederken bağlılığın artması, hac boyunca bir mücahid hayatı eğitimi alması (bölgeden bölgeye dolaşmalar), haccın hacıya sağladığı faydalardır.

Namaz'a, oruçla ve zekâtlarla birleşip bir bütün olduğunda haccın, İslâm'ın Müslümanlardan istediği büyük görevye hazırlık teşkil ettiğini göreceksiniz. Bu yüzden sağlık durumu elverişli ve parası olan herkesin Kâbe'yi ziyaret etmesi zorunludur. Bu, Müslümanların her çağda bu eğitimi almasını sağlar.

Haccın, kişinin ruhunda ve ahlakında meydana getirdiği gelişme ve güzellikler gözünüzün önündedir. Fakat haccın Müslümanlar tarafından bireysel olarak gerçekleştirilmemiğini gözönünde bulundurmazsanız faydalarını da tam olarak anlayamazsınız. Hacc görevi belirlenen zamanda, yüzlerce, binlerce insan tarafından hep birlikte yerine getirilir. Bir hareketle bir, iki değil yüz tane amaç gerçekleştirilir.

Namazı yalnız başına kılmanın faydaları elbette ki az değildir, fakat

onu cemaatle ve bir imamın arkasında Cuma ve Bayram namazları için topluluklar oluşturarak kilmak, getireceği faydaları katlayarak çoğaltır. Tek başına oruç tutmanın ruh ve ahlak eğitimi için bir kaynak olduğu şüphesizdir ama Ramazan'da bütün Müslümanların oruç tuttuğunu bilmek orucun faydalarını çoğaltır. Zekâtın da bireysel olarak dağıtılmışında pek çok faydalar olmasına rağmen İslâm devletinin bir kuruluşu tarafından toplanması ve dağıtılması yararlarını tahminlerin üzerinde fazlalaştıracaktır.

Aynı şeyler hacc için de geçerlidir. Kişi tek başına hacc görevini yerine getirdiğinde bunun hayatındaki etkisi büyük olacaktır. Fakat bunu toplulukla yapmak, kişiyi önünde yeni ufuklar açılan bir noktaya yükseltecektir.

TOPLUMUN YENİLENMESİ

Müslüman kardeşlerim!

Hacc görevini yerine getirecek şartlara sahip olan Müslümanlar az değildir. Her şehirde yüzlerce ve her ülkede binlerce Müslüman bu durumdadır. Pek çoğu her sene hacc için yola çıkar.

Ramazan ayından Zilkâde'ye kadar dünyanın değişik yerlerinden pek çok insan yola çıkar, daha sonra Zilhicce'nin sonundan Rebîü's-sânî ayına kadar eve dönüş gerçekleştirilir. Bu altı, yedi ay boyunca bütün dünyada Müslümanlar arasında sürekli bir dini hareket hüküm sürer. Hacc görevini yerine getirip evlerine dönenler Allah'a bağlılık duygusuyla dopdolu olurlar. Fakat hacca gitmemiş olanlar bile vedaların ve karşılaşmaların duygusal yoğunluğu, erdemî ve onlardan dinledikleri hacc öykülerinin etkisi ile onlar gibi hissederler.

Hacı adayı hacca gitmeye karar verdiği andan itibaren, kalbinde Allah korkusu, dindarlık, pişmanlık, affedilme isteği ve iyi işler yapma arzusu uyanır. Ailesi ile, arkadaşları ile ve diğer insanlarla vedalaşıp yola çıkarken herkes ondaki değişikliği farkeder: Allah aşkı ateşinin kıvılcımlarıyla saflaşmış ve temizlenmiştir. Hacındaki bu değişikliğin çevresindeki insanlar üzerindeki etkisini tahmin etmek zor değildir. Ve her sene dünyanın her yerinden yüzbinlerce hacı hacca böyle hazırlanıyorsa bu onların heyecanının ve yenilenmesinin çok sayıda insanın ahlaki durumlarında bir iyileşmeye neden olması demektir.

Hacıları taşıyan arabaları değişik bölgelerden geçerken gören, onlarla görüşen ve onlardan lebbeyk (huzurundayım) seslenişini duyan pek çok insanın yüreği ışınır. Bu şekilde, düşünceleri Allah'a ve O'nun Evi'ne yönelen ve uyuyan ruhlarında hacca gitme isteği uyanan pek çok kişi vardır.

Ve hacilar hacc ruhuyla dopdolu olarak, dinlerinin merkezinden dünyanın çeşitli yerlerinde bulunan kendi şehirlerine kasabalarına ve köylerine döndükleri zaman kendilerini evde bekleyenler tarafından sevgiyle karşılanırlar. Hacıların sözlerinden ve hacc hikâyelerinden etkilenenlerin yüreğinde ibadet duygusu canlanır.

Böylece Ramazan'da Allah'tan sakınma şuurunun ve dindarlığın

dünya çapında yaygınlaştığını ve bu ayda gerçekleştirilen hac sayesinde toplumların ve yüreklerin yeniden doğduğunu ve uyandığını söylemek yanlış olmaz. En akıllı olan Allah bize şeriatı vermiş ve böylece ne türlü muhalefet olursa olsun, ne kadar kötü zamanlar gelirse gelsin Kâbe yerinde durdukça İslâmî hareketin silinemeyeceğini garantilemiştir.

Çünkü insan bedeni için kalp neyse İslâm dünyası için de Kâbe odur. Kalp attıkça insan ölemez. “Dünya’nın Kalbi” de aynı şekilde kani bütün damarlardan çeker ve tekrar hepsine yayar. Kalbin bu atışı devam ettikçe, kanın çekilmesi ve yayılması işlemi sürdükçe, karşılaşabileceği hastalıklar ne olursa olsun, Müslüman ümmetin bedeninin yaşamına son vermek imkânsızdır.

Gözlerinizi kapayın ve sayısız topluluk ve ülkelerden, yüz binlerce değişik yoldan; doğudan, batıdan, kuzeyden, güneyden yola çıkan insanların tek bir “merkez”e doğru hareket ettiğini hayalinizde canlandırın. Yüzleri değişiktir, renkleri değişiktir, dilleri değişiktir, fakat “merkez”in yakınındaki sınıra vardıklarında giydikleri değişik elbiseleri çıkarıp aynı şekilde dikilmiş basit elbiseler giyerler. Bu tek tip elbiseler onları aynı sultanın askerleri gibi gösterir. İhram tek varlığa itaatin ve hizmetin bir sembolü olur; insanlar bağlılıkla bir araya gelir ve tek bir “merkez”e ve “sultan”a doğru ilerlerler.

Bu üniformalı askerler sınırın ötesine geçiklerinde ağızlarından aynı haykırış yükselsel:

Lebbeyk, Allahümme lebbeyk, la şerike leke lebbeyk.

Allahim! Burada senin huzurunda ve emrindeyim. Senin ortağın yoktur. Senin emrindeyim.

Dilleri değişiktir, fakat söyledikleri sözler ve bu sözlerin anlamları aynıdır. Merkeze yaklaşıkça hacıların oluşturduğu daire daralır. Değişik yerlerden gelen kafiler birleşmeye başlar. Namazlarını birlikte ve aynı şekilde kırlar. Hepsi aynı elbiseleri giymişlerdir, hepsi bir imam tarafından yönetilir, hepsi aynı hareketleri yapar, hepsi o anda aynı dili kullanır, Allahü ekber sözüyle hepsi aynı anda rükuya ve secdeye varır ve hepsi Arapça Kur'an'ı okuyup dinlerler. Böylece milliyetler, ırklar, ülkeler arasındaki farklılıklar yok olur ve Allah'a ibadet edenlerin meydana getirdiği evrensel bir topluluk kurulur.

Hac toplulukları yolda lebbeyk diye hep bir ağızdan seslenirken, her

yokuşta ve inişte aynı sözleri tekrarlarken, çeşitli yönlerden gelen gruplar aynı seslerle birleşirken ve her namaz vakti ve her güneş doğusunda bu söz yankılanırken ferahlatıcı etkisi insana kendisini unutturan ve kişiyi lebbeyk sözü içinde kaybeden eşsiz bir ortam yaratılır.

Kâbe'ye vardiktan sonra tavaflar başlar, daha sonra Safa ile Merve arasında gidip gelmek demek olan “sa'y” gerçekleştirilir, sonra Mina'da kamp yapılır ve liderlerin söylevleriyle Arafat'a doğru yola çıkarılır, hep birlikte Muzdelife'de geçirilen bir geceden sonda tekrar Mina'ya dönülür; daha sonra şeytan taşlanır, kurban kesilir ve tavaflar için tekrar Kâbe'ye dönülür; sonra da Kâbe'nin etrafında hep birlikte namaz kılırın bütün bu hareketlerin dünyada başka hiç bir şeyle karşılaşılacak bir etkisi vardır.

Göze çarpan bir gönül ve amaç birliği, düşünce benzerliği, duygusal uyumu ve içtenlikle, soylu bir iş ve amaç için dünyanın çeşitli yerlerinden gelen insanların tek bir merkezde toplanmaları İslâm'ın Âdemogullarına verdiği en büyük hediyyedir. Dünya milletleri uzun zamandır biraraya geliyorlar, fakat hangi şartlar altında? Birbirlerinin boğazlarını kestikleri savaşlarda; başka ülkeleri parçalayıp paylaştıkları barış konferanslarında; ya da birbirlerine aldattıkları, entrika çevirdikleri, birbirlerine fesat kurdukları Milletler Cemiyeti'nde. Değişik milletlerden insanların samimiyet ve aşkıla, akıl ve ruh yakınlığıyla, düşünce, hareket ve amaç birliğiyle sadece bir kere değil, her sene aynı merkezde buluşmaları insanlığın İslâm'dan başka hiç bir şeye bulamayacağı bir güzelliktir. Dünyada barışı sağlamak, milletler arasındaki düşmanlığa son vermek ve kavganın hüküm sürdüğü yerlerde sevgi, dostluk ve kardeşlik ortamı yaratmak için daha iyi bir sistem kurulabilmiş midir?

Haccın barışa olan katkısı bu kadarla bitmez. Hac ve Umre (Hac mevsimi dışında da yapılan, hac benzeri yolculuk) için belirlenen dört aylık süre boyunca Kâbe'ye giden bütün yollarda barışı korumak için çaba harcanmalıdır.

Bu, dünyada kalıcı barışın sağlanması için gerçekleştirilen en büyük harekettir. Dünya siyasetinin dizginleri İslâm'ın elinde olsaydı hacc ve umreye engel olabilecek bir durumun ortaya çıkmamasını garanti etmek

müslümanların temel düşüncesi olurdu.

İslâm, bütün dünyaya kiyamete kadar dokunulmaz bir sınır çizmiş, bir barış şehri vermiştir. Kâbe çevresinde belirli sınırlar içinde, Haram adı verilen yerde hayvan avlamak, bitkileri koparmak, çalışmaları budamak ve yere düşen parçaları toplamak ve en önemlisi insanlara zarar vermek yasaklanmıştır. İslâm, dünyaya silahlanmanın yasak olduğu, bazı tahılların ve temel ihtiyaç maddelerinin biriktirilip daha yüksek bir fiyataya satılamadığı ve insanlara kötü davranışın baskısı yapanların Allah tarafından şu şekilde uyarıldığı bir şehir vermiştir:

Onlara acılı cezayı tatturacağız. (Hac, 22/25).

İslâm dünyaya Kur'an'da şu şekilde açıklanan bir şehir vermiştir:

İkamet eden ve ziyaret edenlerin eşit olduğu bir şehir. (Hac, 22/25).

Bu, ordaki insanların eşit olduğu anlamına gelir. Allah'ın hâkimiyetini tanıyan ve Muhammed'in, yol göstericiliğini kabul eden herkes ister Amerikalı, ister Afrikalı, ister Çinli veya Hintli olsun İslâm kardeşidir. Eğer bir insan Müslüman olmuşsa, Mekke'de yaşayanlarla eşit haklara sahiptir.

Haram bölgesinin durumu, herhangi bir camininki gibidir: kişinin yürüdüğü yerler kendisine aittir. Hiçkimse bu hakkı onun elinden alamaz, kiralayamaz, fakat bununla birlikte ömür boyu yaşadığı yer olsa bile kişinin buraları mülk edinmeye hakkı yoktur. Hiç kimseye satamaz, kiralayamaz. Bu kişi camideki yerini terk ettiğinde bir başkası bu yeri doldurmaya hak kazanır.

İşte Mekke'deki Haram'ın durumu da tam olarak böyledir. Hz. Muhammed, şöyle söylemiştir: "Bu şehrde ilk gelenlerin yerleşikleri yerler kendilerininindir."

Hz. Ömer de dileyen herkesin girip oturması için ev çevrelerindeki bahçelere kapı yapılmamasını emretmiştir. Hatta bazı hukukçular Mekke'de hiç kimseyin ev sahibi olamayacağını ve ölüklерinde bunu mirasçılara bırakamayacağını iddia ederler.

Kardeşlerim! Hacca gidin ve size ve iç dünyانıza getireceği güzellikleri görün. Hiç bir söz onun bütün faydalarını anlatmaya yetmez; benim size anlatmaya çalışıklarımdan öğrenecekleriniz kalıcı değildir.

Şimdi benim acı dolu kalbimi dinleyin!

Biz bugünün Müslümanları elmas madende doğmuş bir çocuk gibiyiz. Bu çocuk gerçek elmasa sahip olabilir, fakat eğer onlarla birer taş gibi oynarsa bu elmaslar taş kadar degersiz olur. Bizim İslâm'a bakışımız da tamamen aynı. Çünkü dünyanın peşinden koştuğu ve sahip olamamaktan yakındığı hazine Müslüman olan bizlere doğuştan verilmiş bir erdemdir.

Doğru yolu gösteren, çocukluk yaşlarımızdan itibaren bize ezberletilen kelime-i tevhide; atalarımızdan zahmetsizce devraldiğimiz, kişiyi hayvanlıktan insan olma seviyesine yükseltten namaz ve oruç hakkındaki değer biçilemez kurallarla; dengesizliği halinde insanların birbiriyle kavgaya düştükleri ekonomik durumu ve aynı zamanda duyguları da düzene sokup temizleyen, eşi bulunmaz ibadet zekâta doğuştan sahibiz.

Aynı şekilde hacda bize yüzyıllar öncesinden kalmıştır. Hareketimizi dünyaya yaymak ve onu sonsuza kadar canlı tutmak için bu muhteşem ibadetten daha etkili ve güçlü hiç bir şey yoktur. Dünya çapında gerçekleştirilen bu hareket insanların ırk, renk ve milliyet sınırlarını aşarak Allah adı altında toplanmalarını sağlar.

Hazinelerle çevriliyiz ama değerlerini bilmiyoruz. Elmaslarla çevrili olduğu halde onlarla birer taş gibi oynayan cahil bir çocuğa benziyoruz. Büylesine büyük bir zenginlik ve gücü aptallık ve cahillik yüzünden ziyan ettiğimizi gördükçe yüreğim kanıyor.

Sevgili kardeşlerim! şu beyiti hepiniz duymuşsunuzdur.

İsa'nın eşiği Mekke'ye gitse

Yine eşek olarak döner.

Bu, İsa gibi bir peygamberin yanında Mekke'ye bile gitse bir eşeğin değişimeyeceğini, yine önceki gibi eşek kalacağını anlatan bir söz. Namaz oruç ve hac bize verilmiş olan çok değerli hediyelerdir. Bu ibadetlerin amacı hayvanları evcilleştirmek değil insanları eğitmektir. Fakat insanlar yerine getiriyor gibi gözükseler bile bu ibadetlerin özünü kavrayamıyorlar. Elde edecekleri faydaların farkında degiller. Büyüklерinden gördüklerini taklit ediyorlar fakat bu anlayış ve ruhsal içeriğten yoksun, göstermelik bir taklit. Bu şekilde gerçekleştirilen

ibadetlerden iyi bir sonuç beklenebilir mi?

Her yıl yüzlerce hacı İslâm'ın merkezine gidiyor ve bu yolculuktan hiç etkilenmemiş olarak geri dönüyorlar. Bu yüzden geri döndüklerinde birlikte yaşadıkları insanlar üzerinde de etkileri olmuyor. Daha da kötüsü pek çoğu kötü alışkanlıklarını ve davranışlarını sürdürerek sadece yabancıların gözünde değil Müslümanlar arasında da İslâm adını lekeliyorlar. Sonuç olarak Müslüman gençler haccin değerini sorgulamaya başlıyorlar.

İslâm yüzyıllardır, yüzbinlerce Müslümanın dünyanın çeşitli yerlerinden yola çıkıp, köyleri, kasabaları ve şehirleri sözleriyle ve hareketleriyle inançlarını göstererek geçmelerini ve tek bir şehirde toplanmalarını sağlamıştır. Taşdiği güzellikle, böyle bir hareketin insanları etkilememesi düşünülemez.

Eğer hac görevi, olması gerektiği gibi yerine getirilirse bir kör bile onun güzelliklerini görebilir, bir sağır bile onun yararlarını iştebilir! Hac her sene milyonlarca Müslümanın hayatını değiştiriyor ve böylece binlerce Müslüman olmayan insanı etkiliyor.

Hacdan tam anlamıyla yararlanmak için İslâm'ın merkezinde etkili ellere, ümmetin bedenine taze kan gönderecek kalplere, çağrısını en uzak yerlere taşıyarak hacılığı İslâm elçiliğine dönüştürecek beyinlere ihtiyacımız var. En azından Mekke İslâm'ın yaşayan bir örneği olabilirdi.

Ne yazık ki bugünkü durum bu değildir. Abbasiler'den Osmanlılar'a kadar her devirde krallar siyasi amaçlarını gerçekleştirmek için halkın güçsüzleşmeye çalışırlar. Onları bilgi, ahlak ve kültür yönünden en aşağı seviyeye indirdiler. Sonuç olarak İslâm ışığını dünyanın her kösesine yayan ülke nerede ise İslâm öncesindeki cehalete geri döndü. İslâm ve İslâmî hayatlarındaki bilgiler gittikçe azaldı. Uzak yerlerden gelip kutsal Harem çevresinde derin bir bağlılıkla bir araya gelenler sadece cehalet, pislik, açgözlülük, utanmazlık, dünya sevgisi, kötü davranışlar ve düzensizlik buldular. Varacağımız sonuç şudur ki bugün hac insanların inançlarını güçlendirmek yerine zayıflatmaktadır.

İbrahim ve İsmail'den sonra yerleşen ve Hz. Muhammed, tarafından önlenmiş olan dinin kötüye kullanılması tekrar ortaya çıktı. Hükümet ve

hacı rehberleri rahiplerin yönetimini benimsediler. Allah'ın evi onların mülkü, hac da geçim kaynakları oldu. Hacıları müsteri gibi görmeye başladılar. Bu müsterileri para karşılığında getirmek için değişik ülkelerde şirketler kuruldu. Her sene bir komisyoncu ordusu dünyanın her yerinden müsteri toplamak için Mekke'den ayrıılır. Hadisler ve Kur'an ayetlerinden örnekler gösterilerek insanlar hac için kandırılır. Amaç onlara Allah tarafından emredilen görevlerini hatırlatmak değil para kazanmaktır.

Sanki Allah ve Hz. Muhammed haccı, komisyoncuların ve hacı rehberlerinin para kazanmalarını sağlamak için emretmiş gibidirler. Kâbe'nin anahtarlarını ellerinde tutan hacı rehberleri ve onların vekilleri dini ticaret aracı yaparak her alanda haclığın amacına ters düşmektedirler. Onlar ve devletin kendisi hac "sanayii"nin paylaşımcılarıdır. Hac ibadetinin yerine getirilmesi paraya bağlanmış hatta Kâbe'nin kapıları ücret karşılığı açılır olmuştur. Din adamlığını kaldırmış bir dinin takipçilerinin düştüğü bu durum ne kadar şaşırtıcıdır!

Haccın bir para kaynağı ve ticaret aracı olduğu, kutsal yerlerin kişisel amaçlarla sömürüldüğü, ilahi emirlerin insanların ceplerini boşaltmak için kullanıldığı, kişinin yerine getirdiği her dini hareket karşılığında ücret ödemek zorunda olduğu ve dinin ticaret olduğu yerde gerçek ibadet ruhu nasıl yaşayabilir?

Bu gerçeklere degenirken niyetim herhangi birisini suçlamak değildir. Amacım, haccın olağanüstü büyülükteki ruh, ahlak ve toplumsal güç kaynağını ciddi biçimde zayıflatıp etkenlere dikkat çekmektir. Bu durumların İslâm'ın zayıflığından kaynaklandığı yolunda bir yanlış anlamaya kapılmayın. Zayıflık, İslâm'ı gerektiği gibi uygulayanlardadır. Bu durum uzman bir doktorun reçetesinin sahte doktorların eline geçerek yararsız hatta zararlı hale gelmesi gibidir.

7. CİHAD

CİHADIN ANLAMI

Müslüman kardeşlerim!

Namaz, oruç, zekât ve hacc o kadar önemlidirler ki İslâm'ın direkleri olarak kabul edilirler. Diğer inançlardaki ibadet şekillerine benzemediklerini iyice anlamalıyız. şekilsel gereklilikleri yerine getirilerek Allah'ı memnun etme amacı da taşımazlar. Bu ibadetlerin emredilmesindeki amaç bizi daha büyük bir amaç için hazırlamak ve daha büyük bir görev için eğitmektir. Şimdiye kadar bu eğitimin özelliklerini ve bu hazırlığın yöntemlerini bazı ayrıntılarıyla gördük. Şimdi en önemli soruya gelelim: Her şeyin ötesindeki asıl amaç nedir?

Basit bir açıklama yapacak olursak asıl insanın insan üzerindeki hâkimiyetine son vermek ve herkesi Allah'ın yönetimi altında toplamaktır. Hayatınız dâhil sahip olduğunuz her şeyi bu amaci gerçekleştirmek için ortaya koymaınız cihaddır. Fakat bu amaci da size verilmiş olan diğer görevler gibi unuttuğunuzdan ve bu ibadetlerin sadece ruhsal yönlerini ele alarak uygulama alanlarını daralttığınızdan bu kısa açıklamayı anlamak güç olabilir ve daha geniş bir açıklama gerekebilir.

Bozulmuş kurallar dünyadaki bütün kötülüklerin kaynağıdır. Hükümetler güç ve yetki sahibidirler; yasalar çıkarırlar; yönetim kontrolü onlardadır; polis ve ordu gibi baskı gruplarına sahiptirler. Kötülükler hükümetlerin izin vermesi sonucunda varolur ve gelişirler. Daha açıkçası, herhangi bir şeyin geçerli kılınması için gerekli olan güç hükümetlerdedir.

Örneğin niçin zina ulu orta ve fuhuş açıktan açığa yapılır olmuştur? Çünkü zina hükümetin gözünde suç değildir. Çünkü yönetimdeki insanların kendileri de fuhuş yapmaktadır. Ama eğer durdurmak isterlerse bu kötülük gelişemez.

Faiz niçin bu kadar yaygındır? Zengin niçin fakirin kanını emmeye devam ediyor? Çünkü hükümet kendisi de faizden kazanç elde ediyor ve diğerlerine de yardım ediyor. Büyük banker ve bankalar devlet desteğiyle büyüyorlar.

Ahlaki çöküntü ve serbestliğin arttığını görüyorsunuz. Niçin? Çünkü devlet insanları öyle eğitmiştir. Başka türlü insan yetiştirmek isteseniz bile elinizde değişik bir eğitim kaynağı yoktur. Yetiştirdiğinizi varsayılm, nasıl iş bulacaklar. Bütün iş ve yaşam sahaları çürümüş yönetimlerin kontrolu altındadır.

Savaşlar ve cinayetler dünyanın her yerinde aralıksız sürüyor. İnsanın giderek coğalan bilgisi kendisini yok etmeye başlamış. İnsan uygarlığının güclükle elde edilen birikimleri ateşe atılıyor. Toprak bir tabak kadar önemsenmeyen değerli insan hayatları mahvoluyor. Niçin böyle? Çünkü Âdemogullarının en kötü ve en zararluları dünya ülkelerinin yetki ve yönetimlerini ellerinde tutuyorlar. Bu güçe sahip olduklarından, dünya onların istediği şekilde yönetiliyor.

Bütün dünyada baskı hüküm sürüyor. Güçsüzler adaletten yararlanamıyor; fakirlerin hayatı sıkıntı içinde geçiyor. Mahkemeler adaletin parayla satıldığı dükkanlar haline gelmiş. Halktan toplanan fahiş vergiler resmi işler sırasında, dev binaların yapımında, silahlanmada ve diğer gereksiz işlerde çarçur ediliyor. Toprak ve para sahipleri, dini liderler, pornografi üreticileri, kumarbaz patronlar, uyuşturucu madde ve kadın satıcıları, alkol üreticileri hayatı, sağlığı, namusu ve ahlaki çökertiyorlar ve kimse bunlara dur demiyor.

Bütün bunlar niçin oluyor? Çünkü yönetimler çürümüş, kötüler güçlenmiş. Devletin kendisi baskı yapıyor ve baskıcılardan yana çıkıyor. Düşüncenin yanlış yollara sapması, ahlakin bozulması, insan gücünün ve yeteneğinin yanlış kullanılması aldatıcı ve sömürücü iş koşulları, baskı ve haksızlık, Allah'ın meydana getirdiklerinin yıkılması, insanlığın güç kapılarının anahtarlarının yanlış ellere geçmesi sonucuna götürmüştür. Güç, kötü ve düzenbaz ellerin idaresinde olduğu sürece insanlık doğru yolu bulamayacaktır.

İnsanlığın refahı ve mutluluğu, Allah'ın yasalarına karşı isyan eden güçlerden kurtulup toplumu kökünden sarsan kötülkere karşı savaş açmakla sağlanır. Eğer insanlar zina yapıp yapmamakta özgürseler, hiç bir öğüt onları durduramaz. Fakat devlet bunu yasaklarsa, kanunlara karşı gelmektense zinadan vazgeçerler. Aynı şekilde kişinin bütün çevresi onu destekliyor ya da en azından göz yumuyorsa ona alkol, kumar, faiz, rüşvet, pornografi ve ahlak bozucu eğitim hakkında öğüt

vermek yetmez. Bunları kökünden söküp atmanın tek aracı güçtür.

Eğer insanın insan tarafından sömürülmesini engellemek, insan sağlığının ve emeğinin kötüye kullanılmasını önlemek, baskiya son verip adaleti yerleştirmek, çöküşü durdurmak, kan dökülmesine son vermek, ezilene saygınlık kazandırmak, herkese eşitlik, refah ve barış sağlamak istiyorsanız sadece uyarmak ve iyi öğütler vermekle bunları başaramazsınız. İhtiyacınız olan şey bozulmanın, adaletsizliğin, baskının, sömürünün, ahlaksızlığın ve tanrı tanımazlığın hoşgörüyle karşılanmayıacağınızı ve adil bir düzen sağlamak ve Allah'tan korkan, Allah'ı seven bir toplum meydana getirmek için Allah'ın kanunlarına göre hareket edilmesi gerektiğini göstermektir.

Bu yüzden size şunu söylüyorum: Dünyanın her yerine yayılmış olan bu çürümüşlükten kurtulmak istiyorsanız bozulmuş kurallara karşı harekete geçmeli ve onlarla savaşmalısınız; güç toplamalı ve bu gücü Allah'ın adına kullanmalısınız. Bütün bunları yanlış başınıza dua ederek değiştireceğinizi sanmak faydasızdır.

Kuralların bozulmasının sebebi nedir? GÜCÜN bozulmasını önleyecek olan en temel değişim nedir? Bozulan yasaların kökü insanın insana hâkimiyetindedir. Yeniden yapılanmayı ve değiştirmeyi sağlamak için tek yol Allah'ın insan üzerindeki hâkimiyetini kabul etmektir. Bugün dünyadaki kötülüklerin kaynağının yok edilmesi gibi karmaşık ve derin bir meselenin çözümünün böyle kısa bir cümlede yattığını duymak sizi şaşırtmasın. İstediğiniz kadar başka çözümler arayın bulamazsınız.

Şimdi kendimize birkaç basit soru soralım. Üzerinde yaşadığımız dünya Allah tarafından mı yoksa başka bir varlık tarafından mı yaratılmıştır? İnsanları Allah mı yoksa bir başkası mı yaratmıştır? Eğer bu soruların cevabı Allah'sa eğer dünya, insanlar ve insanların yaşaması için gerekli olan şeyler sadece Allah tarafından yaratılmışsa o zaman bütün dünya, bütün insanlar ve bütün zenginlik O'na aittir.

Böyle bir durumda bu dünyada, bir insan nasıl kendi kurallarını geçerli kılmak ve nasıl Allah'ın yarattıklarını O'nun koyduğu kuralların dışındaki kurallarla yönetmek hakkına sahip olur? Bir insanın ülkesinin başkası tarafından yönetilmesi, birine ait eşyaların başka birisi tarafından kullanılması, bir hükümdarın idaresi altında olan insanların

başka bir hükümdar tarafından yönetilmesi size mantıklı geliyor mu? Bunlar gerçekliğe, mantığa ve adalete aykırıdır. Bu yüzden bu gibi durumların gerçekleştiği zamanlarda ve yerlerde sonuç daima felakettir.

Kendilerini, kanunlarını yapacak kadar güçlü sayan insanoğulları cahillikleri ve kişisel amaçlarının doğurduğu baskıcı tutumları yüzünden her zaman hata yapmaya mahkumdurlar. Herşeyden önce eksiksiz ve adil yasalar meydana getirmek için yeterli bilgileri yoktur; ve ikinci olarak Allah korkusundan yoksun olduklarından ve kendilerini Allah'a karşı sorumlu hissetmediklerinden herşeye yetecek güce sahip olduklarını sanıyorlar.

Güçlü olanlar insanların geçimlerini kontrol altında tutuyor, onların yaşamalarının ve mülklerinin hâkimi oluyor ve onları kendilerine itaat etmeye zorluyorlar. Öyleyse bu şartlar altında, bu insanların yönetimlerinin adil olacağını düşünebilir misiniz? Onlardan toplumun parasının güvenilir emanetçileri olmalarını bekleyebilir misiniz? İnsanların haklarını gaspetmekten, yasa dışı yollardan servet sahibi olmaktan, Allah'ın yarattıklarını kendi arzuları için kullanmaktan vazgeçeceklerini umabilir misiniz? Böyle insanların doğru yolu izlemeleri ve diğerlerini de buna teşvik etmeleri mümkün mü? Asla! Asla! Yüzlerce yıllık tecrübeler tersini kanıtlıyor. Bugün Allah'tan korkmayan ve ahiret hakkında söylenen hiç bir şeye kulak asmayan kişilere bir bakın. Güç sahibi olduktan sonra nasıl birer zorbaya, zalime, güvenilmez bir dalavereciye dönüşürler.

Hiç kimsenin bir başkasını yönetme hakkı yoktur; herkes Allah'ın yönetimi altında olmalıdır. Bütün insan topluluklarının yapısında böyle bir temel değişim ihtiyacı vardır. Yöneticiler toplumun efendileri değil, Allah'ın hâkimiyetini kabul ederek O'nun temsilcileri ve emanetçileri olmalıdır. Görüneni ve görünmeyeni bilen Allah'a eninde sonunda hesap vereceklerinin bilinciyle sorumluluklarını yerine getirmelidirler. Yasalar, bütün gerçeklerin bilgesi, hikmetin kaynağı olan Allah'ın gösterdiği şekilde düzenlenmelidir. Hiç kimsenin Allah'ın yasalarını değiştirmeye, düzeltmeye, ya da bozmaya yetkisi yoktur, aksi takdirde insanın cahilliği bencilliği ve hırsları yüzünden bir bozulma maydana gelecektir.

Tek hâkim ve yönetici olarak Allah'ı kabul edenlerden İslâm'ın

istediği şey kanunlarının, Peygamberi tarafından gösterildiği biçimde kabul edilmesidir. Bunu kabul edenler, yeryüzünde Allah'ın kanunlarını yerleştirmeye, kendilerini hâkim sayarak Allah'ın emirlerine karşı gelenlerin güçlerini eritmeye ve kendilerini diğer insanlara köle olmaktan sakınmaya çalışmalıdırlar.

Sadece Allah'a inanmak ve sadece O'nun kurallarını doğru saymak yeterli değildir. Bu iki şeye inandığınız andan itibaren kutsal bir görev üstlenirsiniz: ne olursanız olun, hangi ülkede yaşarsınız yaşamın devletin yanlış uygulamalarını düzeltmeye ve Allah'tan korkmayanları yönetmek, yasalara hâkim olmak için güç kazanmaya çalışmalısınız. Bunun yanında Allah için çalışan kişilere yönetim hakkı vermelii ve onların yönetim sırasında yaptıklarını Allah'ın sürekli gözetiminde olduğunuz ve ahirette O'na hesap vereceğiniz bilinciyle yönlendirmelisiniz. Bu çabanın ismi cihaddır.

Güçün zararlı olabileceğini hepimiz biliriz. İnsanların hayatları ve geçimleri üzerinde bir kez güç sahibi olunca içimizde tanrı gibi davranışma isteği uyanır. Güç kazanmak, kazandıktan sonra kendimizi bu gücü kötüye kullanmaktan alikoymak kadar zor değildir. Asıl mesele Allah'ın bir hizmetkârı olmak yerine kendimizi bir tanrıya dönüştürmeyi önlemeyi bilmektir. Bir firavundan kurtulup bir diğerinin yönetimi altına girmenin kime ne yararı olabilir? Bunun yanında güç sahibi olmak gibi zor bir görevin üstesinden gelmemizi emretmeden önce İslâm buna hazırlıklı olmamızı gereklî sayar.

Kalbinizi bencillikten arındırmadan güç sahibi olmak için savaşmaya hakkınız yoktur. Kişisel ya da ulusal gelişmeniz için değil sadece Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak ve O'nun emrettiği düzenin gelişmesini sağlamak için kalbinizi temizlemelisiniz. Sadece kelime-i tevhidi ezberlemekle İslâm size Allah ve elçisi adına baskıcıların ve Allah'a isyan edenlerin yaptığı gibi, Allah'ın yarattıklarına karşı savaşma hakkını vermez. Bu yüzden herşeyden önce böyle ağır bir sorumluluğu üstlenmek için gereklî olan dirence sahip olmalısınız.

Namaz, oruç, zekât ve hac insanları bu dirence sahip olmaları için hazırlar ve eğitir. Devletler ordularını, polis güçlerini ve sivil hizmetlilerini iş başına getirmeden önce nasıl eğitiyorlarsa Allah'ın dini olan İslâm'da aynı şeyi yapar. Allah için çalışmak isteyen gönüllülerin

cihada hazır olmalarına ve Allah'ın kanunlarını yeryüzüne yerleştirmelerine izin vermeden önce onları eğitir.

Yalnız temel bir değişiklik vardır. Devlet işleri, Allah korkusu, ahlaki kusursuzluk ve dindarlık gerektirmez. Görevlerini yaptıkları sürece devlet için çalışanların zina yapmaları, sarhoş olmaları önemli değildir. Fakat Allah'ın hizmetkârlarına yüklediği görev tamamıyla ahlaka dayanır. Bu yüzden bu insanların erdemli ve Allah'tan korkan kişiler olmaları esastır. Aslında eğitimlerinin amacı yeryüzünde Allah'ın halifeliğini yerleştirmeleri için ihtiyaçları olan ahlaki gücün kendilerine verilmesidir.

Onlar savaşırlarsa kendilerine zenginlik, mal ya da toprak sağlamak için değil sadece Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak ve O'nun yarattıklarının iyiliği ve çıkarları için savaşmalıdırular. Zafer kazandıkları zaman, gururlu ve küstah olmamalı, başlarını daima Allah'ın önünde eğik tutmalıdırular. Eğer yönetici olurlarsa insanları köleleştirme yerine kendileri Allah'ın köleleri gibi yaşamalı ve hiç kimsenin Allah dışında herhangi birisine köle olmasına izin vermemelidirler. Eğer toplumun parasını yönetecek bir mevkiye gelirlerse kendilerinin, akrabalarının ya da çevrelerindeki diğer insanların ceplerini doldurmamalı, bütün serveti, yönetikleri insanlar arasında onların ihtiyaçlarına ve içinde bulundukları duruma göre aralarında paylaştırmalıdırular.

Allah'ın emrettiği ibadetler olan namaz, oruç, zekât ve hacdan başka hiç bir eğitim yöntemi insanların böylesine büyük sorumluluklar yüklenmelerinde onlara yardımcı olamaz. Sadece İslâm, eğittiği insanlara şöyle söyler: şimdî siz Allah'ın yeryüzündeki en dindar kullarınız. Gidin ve savaşın; Allah'a isyan edenleri yönetimden alın ve halifeliğin gücünü etkinleştirin.

Siz insanlar için (seçilip) çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz. İyiliği emreder, kötülükten vazgeçirmeye çalışırsınız; Siz Allah'a iman da edersiniz. (Âli İmran, 3/110).

Ordunun, polisin, adliye idaresinin, vergi yöneticilerinin ve diğer devlet görevlilerinin Allah'tan korktukları ve ahirette O'na hesap verecekleri düşüncesiyle hareket ettikleri, hükümet politikasının ve yasaların ilahi rehberin ışığı altında şekillendiği, haksız uygulamaların olmadığı, bütün gücü ve kaynaklarıyla erdemli herşeyin üstünde tutmaya devamlı hazır olan bir devlet tarafından bütün kötülüklerin ıslah edildiği

bir dünyada ne kadar mutlu olabileceğinizi düşünün.

Böyle bir yönetim insanların yaşamalarını çabucak düzenler; baskiya sömürüye haksızlığa ve hüküm süren diğer günahlara karşı kapıları kapatır; doğru bir düşünce ortamının gelişmesi için eğitimi yenileştirir. İnsanlar bir kere adalet ve doğruluk, ahlaklı bir toplum ve barış içinde yaşama fırsatı bulunca tanrı tanımaz liderlerin uzun süreli yönetiminden körleşen gözler er ya da geç doğruya algılamaya ve tanımaya başlar. Bunun gibi yüzyıllardır kötülüklerle çevrelenmiş ve paslanmış yürekler de temizlenir ve tekrar doğruya görmeye başlar. Artık bundan sonra insanlar tek tanrıının Allah olduğunu, sadece O'na hizmet etmeleri gerektiğini ve onlar aracılığıyla yeryüzüne yolladığı peygamberlerin gerçek olduğunu anlamakta zorluk çekmezler.

Bugün insanların kafasına yerleşmesi çok zor gibi görünün fikirler o zaman kendiliğinden içlerine işler. Kitaplarla ve konușmalarla anlatılamayan öğretmenler çabucak anlaşılır çünkü insanlar Allah'ın yasalarıyla yönetilen bir dünyayla kul yapısı yasalarla yönetilen bir dünyadaki farklılıklarını gözleriyle görürler. Sadece bir Allah'a itaat etmek ve Peygamberi'nin doğruluğunu kabul etmek çok kolay reddetmekse hemen hemen imkânsız hale gelir. İslâm'ın gerçeğini reddedip küfrü tercih edecek kadar dikkafalı olan insanlara bir avuç kalır. Kim çiçek yerine dikeni tercih eder?

Uzun zamandır çeşitli ibadetleri asıl amaçlarını düşünmeden yerine getirmektesiniz. Bugüne kadar kendinizi bu amaçlar için hazırlamadınız. Fakat şimdi size söylüyorum, cihadı üstlenme niyetinden yoksun bir kalp için ibadetlerin hiç bir anlamı yoktur. Ve hiç bir ibadet sizi Allah'a cihaddan daha fazla yaklaştıramaz.

CİHADIN ASIL ÖNEMİ

Müslüman kardeşlerim!

Cihad neden İslâm için bu kadar önemlidir? Bunu anlamak için ilk önce şu üç anahtar sözcüğün anamlarını hatırlayalım: *din, şeriat ve ibadet*.

Din, itaat ve teslimiyet demektir.

Şeriat, bize nasıl itaat edeceğimizi ve teslim olacağımızı anlatır.

Ibadet de dini sorumlulukları yerine getirmek ve hizmet etmektir.

İtaat ettiğiniz bir kişiyi yöneticiniz olarak tanımak onun dinini kabul etmek anlamına gelir. O sizin hâkiminiz de onun yönettiği kişi olursunuz. Onun size verdiği emirler ve kurallar, takip etmeniz gereken kanun veya şeriatı oluşturur. Bu yasalara göre yaşamaya başladığınızda ona hizmet eder ve ona olan sorumluluklarınızı yerine getirirsiniz, bu ibadettir. Daha sonra ona istediklerini verir, emirlerini yerine getirir, yasaklılıklarından kaçınır, sizin için belirlediği sınırları aşmaz, hayatınız hakkında verdiği emirlere ve kararlara uyarsınız.

Yani din, devlet ya da hükümet gibi; şeriat, bu devletin ya da hükümetin yasaları gibi; ibadet de yasaları kabul etmek ve uygulamak gibidir. Bir kişinin yöneticiliğini ve onun kanunlarına itaat etmeyi kabul ettiğiniz zaman onun dinine girmiş olursunuz. Eğer Allah'ı yöneticiniz olarak kabul ederseniz, Allah'ın dinine girersiniz; eğer belirli bir milletin yöneticiliğine girerseniz o milletin dinini, eğer bu kendi milletinizse, kendi milletinizin Din'ini kabul etmiş olursunuz. Kime itaat ederseniz onun dinine girersiniz ve onun kurallarını takip ederek ona ibadet edersiniz.

Bu noktayı açıklığa kavuşturmak gereklidir çünkü bir kez anladığınız zaman göreceksiniz ki aynı zamanda birden fazla dine sahip olamazsınız. Pek çok yöneticiden sadece bir tanesi hayatınızı yönetebilir; pek çok yasa düzeninden ancak bir tanesi sizin olabilir. Ve sayısız varlıklar içinde tapacağınız tanrı tektir.

Bunların doğru olmadığını söyleyebilirsiniz; aslında bir yöneticiyi kabul edip ona inanırken bir başkasının kurallarını uygulayabiliyoruz; kalplerimiz bir yasa yasaya inanırken hayatlarımız başka bir yasa tarafından

düzenlenebiliyor.

Cevap olarak size şunu söyleyebilirim: "Bunların doğru olabileceğine, hatta doğru olduğuna hiç şüphe yoktur; fakat bu şirktir ve şirk de gerçek bir yanlışlıktır." Aslında siz itaat ettiğiniz varlığın dininin takipçilerinizdir. İtaat etmediğiniz bir varlığın dininden olduğunuzu iddia edip onun yöneticiniz olduğunu söylemek ikiyüzlülük değil midir? Sadece kalbinizdeki ve dilinizdeki bir inancın size ne gibi bir faydası olabilir? Bütün yaptıklarınız bu şeriat'a aykırı olduğu halde ve aslında başka bir şeriatı takip ettiğiniz halde onun şeriatına inandığınızı iddia etmek anlamsız değil midir? İbadet etmek üzere seçtiğiniz bir varlığın önünde başınızı yerlere kadar eğerken uygulamada başka bir varlığa hizmet etmeniz yalancılık değil midir?

Sizin ibadet ettiğiniz tek varlık, kurallarına itaat ettiğiniz, yasaklarına uyduğunuz, sınırlamalarını aşmadığınız, yöntemlerini izlediğiniz, işlerinizde düzenlemelerine uyduğunuz, her zaman kararlarını gözetip itaat ettiğiniz, diğer insanlarla olan ilişkilerinizde şeriatının sizi yönetmesine izin verdığınız, bütün güçlerinizi ve yeteneklerinizi, yüreklerinizi ve beyinlerinizi, ellerinizi ve ayaklarınızı, bütün sahip olduklarınızı ve hatta hayatlarınızı önüne serdiğiniz varlıktır.

İnançlarınız hakkında ne söylerseniz söyleyin, gerçeği meydana getiren uygulamalarınızdır, sadece konuşmak hiç bir anlam taşımaz. Eğer bir kralın dinine itaat ediyorsanız artık yaşantınızda Allah'ın dinine yer yoktur. Eğer zamanınızın yönetiminin, İngiliz ya da Almanlar'ın ya da kendi ırkınızın ve ülkenizin dinine boyun eğiyorsanız Allah'ın dini bu yaşantıda yer alamaz. Fakat eğer Allah'ın dininin gerçek bir taraftarıysanız kalbinizde başka bir dine yer yoktur.

Eksiksiz bir din, özellikleri ne olursa olsun kendisi için güç ister ve bu gücün paylaşılma olasılığı yoktur. Hâkim güç ister monarşi ya da komünizm, ister İslâm ya da başka bir din olsun her biri kendi yönetimini yerleştirmek ister. Yönetim gücünden yoksun olan bir din akıldaki bir eve benzer. Fakat asıl önemli olan yaşadığınız, gerçekten varolan, kapılarından girip çıktığınız, çatısıyla ve duvarlarıyla sizi çevreleyen, hayatınızı onun şekline ve içindeki eşyalara göre düzenlediğiniz evdir.

Yani mimari düzeni sizi, yaşamınızı belirli standartlara göre ayarlamaya zorlayan bir evde yaşarken ya başka bir evde yaşadığınıza inanmış gibi yaparsınız ya da gerçekten içinde bulunduğuuz evde yaşarsınız. Sadece kafanızın içinde varolan bir evde yaşayamazsınız. Aynı şekilde belirli bir dine göre yaşarken bir başka dinin doğruluğunu öne sürmeniz anlamsızdır. Gerçek din dünyada hâkimiyet kurmuş, kanunları uygulanan ve insanların günlük hayatı onun kurallarını ve düzenlemelerini gözettikleri dindir. Şimdi bazı örnekler bakalım.

“İnsan hâkimiyeti” bir ülke halkın o ülkenin başlıca hâkimi olması demektir; bu bir dindir. Hayatları kendi meydana getirdikleri şeriat tarafından yönetilir; ve bütün insanlar kendi kurdukları otoriteye itaat ve hizmet ederler. İnsanların gücü bütün ülkede en üstün güç olmadığı sürece ve insanların kurdukları şeriat güçlenmedikçe bu din nasıl yerleştirilebilir? Eğer yerleştirilirse başka bir yönetimeye ya da monarşije yok demektir.

“Monarşî” ülkedeki hâkim gücün krala ait olması demektir; bu da bir dindir. Sadece kralın şeriatı güçlündür ve sadece ona itaat edilir. Eğer edilmeyorsa onu hâkim yönetici ve şeriatını da herşeyin üstündeki yasa olarak tanımak anlamsızdır. Eğer halkın hâkimiyeti daha güclüyse ya da yabancı bir güç onun gücünü bastırıyorsa monarşî silinecek ve hiç kimse ona göre yaşayamayacaktır.

Hindistan’da İngiliz dini hüküm sürmektedir. Çünkü Hindistan ceza kanunu ve medeni kanunu İngiltere’den alınmıştır. Bütün işleriniz İngilizler'in belirlediği sınırlar çerçevesinde yürümekte ve onların emirlerine baş eğmektesiniz. Siz ne söylerseniz söyleyin bu din hüküm sürdükçe başka bir dine hayatınızda yer yoktur. Ne zaman ki Hindistan ceza kanunu ve medeni kanunu uygulamadan kalkar ve İngiliz kurallarına uymaktan vazgeçilir o zaman “İngiliz dini” bütün önemini kaybeder.

İslâm dininin durumu da aynıdır. Bu dine göre yeryüzündeki herşeyin Rabbi sadece Allah’tır ve tek Hâkim O’dur. Yani sadece O’na itaat ve hizmet edilmeli, sadece O’nun şeriatı hayatımıza yönlendirmelidir.

Allah’ın hâkimiyeti denince anlaşılması gereken şey nedir? Bu dünyada O’nun buyruğunun herşeyin üzerinde olması demektir: yasal

yargılamalar O'nun şeriatına dayanırmalıdır, polis O'nun emirlerine göre işlem yapmalıdır, mali işler O'nun kanunlarına uygun alarak yürütülmelidir, vergiler O'nun emrettiği şekilde toplanmalı ve O'nun belirlediği şekilde harcanmalıdır, devlet ve ordu O'nun kurallarına itaat etmeli ve insanlar da çabalarını, kapasitelerini ve emeklerini O'nun arzularını gerçekleştirmeye adamalıdır. Daha da ötesi sadece O'ndan korkulmalı, sadece O'nun emirlerine boyun eğilmeli ve kişi O'ndan başka kimseye hizmet etmemelidir.

Allah'ın düzeni kurulmadan bu amaçlar gerçekleştirilemez. Başka hiç bir din sahip olduğu gücü paylaşmazken Allah'ın dininin başka dinlerle bir arada varolabileceğini nasıl düşünebiliriz? Bütün diğer dinler gibi Allah'ın dini de bütün yetkinin gerçekten ve yalnızca kendisinde olmasını ister. Eğer olmazsa İslâm dini varolamaz ve varmış gibi yapmak da faydasızdır. Bu noktaya Kur'an'da dafalarca yer verilmiştir:

Onlara, batıl inançları terkedip İslâm'a bağlananlar olarak Allah'a ibadet etmelerinden, namazı dosdoğru kılmalarından, zekâti vermelerinden başka birsey emredilmedi. (Beyyine, 98/5).

Allah, Resulünü doğrulukla, hak din ile, o dini her dine galip kılmak için gönderdi. Müşrikler hoş görmese de. (Tevbe, 9/33).

(Yeryüzünde) Allah'a karşı hiç bir isyan kalmayınca ve din tamamıyla Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşınız. (Enfal, 8/39).

Hüküm sadece Allah'a aittir; O kendisinden başkasına ibadet etmemenizi emretmiştir. (Yusuf, 12/40).

Artık kim Rabbine kavuşmayı ümidi ederse yararlı bir iş yapın ve Rabbinin İbadetine hiç kimseyi ortak etmesin. (Kehf, 18/111).

Sana indirilen (Kur'an-ı Kerim)e ve senden önce indirilmiş olan kitaplara iman ettiğlerini söyleyenlere bakmaz mısın ki inkar etmeleri emredildiği halde birbirlerini putların huzurunda muhakeme olunmaya çağırıyorlar... Biz hiç bir peygamberi Allah'ın izniyle O'na itaat edilmesinden başka bir hikmetle göndermedik. (Nisa, 4/60-4).

Dinin, şeriatın ve ibadetin gerçek anımlarını aklınızda tutarak Kur'an'ın bu ayetlerini okuyun. O zaman vermek istedikleri mesajı anlarsınız.

Allah'ın dini, diğerlerinde olduğu gibi, sadece doğru olana inanıp belirli bazı ibadetleri yerine getirdiğiniz bir din değildir. Eğer İslâm'ın gerçek bir takipçisiyseniz başka bir dine boyun eğmez, onu İslâm'a ortak edemezsiniz. Gerçekten inanıyorsanız onun yeryüzündeki hâkim

güç olması için sahip olduğunuz gücü sonuna kadar kullanmalısınız: ya onu yerleştirirsiniz ya da bu yolda ölürsünüz.

Samimiyetinizin tek ölçüsü budur. Samimi bir inançla yaşıyorsanız, başka bir dinin hâkimiyeti altında yaşamaya mecbur edildiğinizde, Allah'a hizmet edemediğinizde, o din yoluyla zengin olup onun getirdiği rahatlığın keyfini sürdüğünüzde, rahat uyuyabilmeniz imkânsızdır. Başka bir din altında geçirdiğiniz her saniye dikenlerle dolu bir yataktan geçiyor gibidir ve yuttığınız her lokma zehire benzer.

Pasif bir şekilde bu dinin hâkimiyetinde yaşıyorsanız büyük bir istekle bir namazdan diğerine koşmanızın, düşünerek uzun saatler harcamanızın, Kur'an'ı çok güzel bir şekilde açıklayıp İslâmî bilgiler aktarmanızın sizin gerçek inananların arasına katacağını sanmayın. Fakat eğer bazı insanlar başka bir din için savaş veriyorlarsa bu fena davranışlarını açıklamaya kelimeler yetmez. Bir gün yaratana karşı karşıya gelecekler ve günahlarının karşılığını göreceklere. Eğer onlar Müslüman olduklarını sanıyorlarsa şüphesiz ki kendilerini kandırıyorlar. Birazcık sağduyuları olsaydı hem bir dinin doğruluğunu kabul edip hem de ona karşı olan bir dinin yönetimini benimsemeyenin ve onun için aktif bir şekilde çalışmanın ne kadar mantıksız olduğunu görürlere. Ateş ve su bile beraber olabilir fakat böyle bir davranış asla.

Bu konuda Kur'an'da pek çok ayet vardır, bunlardan birkaçı şöyledir:

İnsanlar (yalnızca) "iman ettik" demeleriyle ve imtihan olunmadıkça bırakılacaklarını mı sandılar? Andolsun ki onlardan önce geçenleri biz (çeşitli belalarla) imtihan etmişizdir. Allah elbette doğru olanları da bilir, yalancı olanları da bilir. (Ankebut, 29/2-3).

İnsanlardan bazıı 'biz Allah'a iman ettik' derler. Onlara Allah yolunda (kâfirler tarafından azap ve) eziyet edildiğinde, insanların zorluk ve azabını Allah'ın azabı gibi sayarlar (ve imanı terk ederler). Ve sonra eğer Rabbinizden bir yardım gelirse diyeceklerdir ki 'Biz her zaman sizinle beraberdik.' Allah âlemlerin kalbinde olan (iman ve nifak) çok iyi bilen değil midir? Allah müminleri de elbette bilir, münafıkları da elbette bilir. (Ankebut, 29/10).

Allah, iyiyi kötüden (mümini münafikten) ayırcaya kadar (arkalarından onlara dış bilediğiniz ve yüzlerine alay ettiğiniz halde) asla terketmez. (Âli İmran, 3/179).

Yoksa siz (kendi halinize) bırakıl vereceğinizi sizden cihad edenleri, Allah'tan, Resulünden ve müminlerden başkasını dost ve sırdaş edinmeyenleri (ayırd etmemekszin) Allah'ın bilmediğini mi sandınız. (Tevbe, 9/16).

Allah'ın kendilerine gazab ettiği bir kavmi dost edinenleri görmedin mi? Bunlar sizden

değillerdir, onlardan da değillerdir. İşte bunlar şeytanın taraftarlarıdır. Haberiniz olsun muhakkak ki şeytanın taraftarları hüsranı uğrayanların ta kendileridir. Allah ve Resulünün emirlerine karşı gelenler işte muhakkak onlar cehennemin en aşağısındaadırlar. Allah ‘Ben (ve peygamberlerim) mutlaka galip geleceğim’ diye yazmıştır. Muhakkak ki Allah tek kuvvet sahibidir, mutlak galiptir. (Mücadele, 58/14-21).

Gerçek inananlar tek bir şey gözetirler: bütün çabaları diğer sahte dinleri yok etmeye ve onların yerine gerçek dini yerleştirmeye yönelmiştir. Ama eğer yanlış bir yolda olan yönetimle uzlaşırlar ve onlara yardım ederlerse onlar da imanlı oldukları konusunda yalan söylüyorlar demektir.

Gerçek dini yerleştirmek için savaşmanın zorluğunu bahane edenlere Kur'an'da cevap verilmiştir. Bu savaşta pek çok sahte dinin güçlü konumlarda karşınıza çıktıgı ve bütün kaynakları kontrol altında tuttukları doğrudur. Yoksa savaşacak hiç bir şey olmazdı. Bu sahte dinlerin yerine gerçek dini yerleştirmenin uzun ve zorlu bir çabayı gerektireceği de açıktır. Bu kolayca ve hiç kurban vermeden asla başılamaz. Gerçek dinle, size kişisel çıkar sağlayacakmış gibi görünen diğer dinlerin bir arada olmaları imkânsızdır. Gerçek din, insanlar diğer bütün sahte dinlerin faydalarından ve ayrıcalıklarından vazgeçikleri zaman yerleştirilebilir.

Allay yolunda cihad asla kolay değildir. O sadece onun yolunda savaşma azmine sahip olanlara birsey ifade eder; ve bu gibi insanlar sayıca azdırırlar. Gerçek dini takip ettiklerini iddia eden fakat bu uğurda hiç bir fedakârlık yapmayan ve kendi nefislerine hizmet etmeye devam eden kişileri bir yana bırakın. Allah yolunda fedakârlıklar yapıılırken bu insanlar ortalıkta gözükmeyenler ve savaş kazanıldığı zaman ortaya çıkarlar ve şöyle söylerler: *inna künna ma'aküm* (Biz hep sizinleydik, şimdi bize de payımızı verin.)

Allah'a inandıklarını söyleyen fakat O'nun dini için ne zaman, ne para, ne de hayatlarını feda etmeyenlerden olmayalım. Harekete geçelim ve sahip olduğumuz ne varsa hepsiyle Allah yolunda savaşalım.